

ISSN 2757-0835

VIJESTI

HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE I
KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA
I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE

Zagreb - Sarajevo • rujan • 2023. • br. 3. (2023.) • god. LI

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIŠTVA

POSVEĆENI ŽIVOT: U CRKVI I SVIJETU

- Poruka pape Franje povodom Svjetskog dana misija ... **2**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA: REDOVNIČKI DANI

- XXXIX. Redovnički dani u Splitu ... **18**
- XXXIX. Redovnički dan u Dubrovniku ... **21**
- XXXIX. Redovnički dani u Zagrebu ... **23**
- XXXIX. Redovnički dan u Šumanovcima ... **30**
- XXXIX. Redovnički dan u Rijeci ... **33**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA: DJELATNOSTI

- Oblik pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi ... **35**
- Sažalnica u povodu smrti Anke s. Marije od Presvetog Srca OSC (Petričević) ... **36**
- *Ecclesiae Sponsae Imago* – Uputa o *Ordo virginum* ... **37**
- Prilog *Glasa Koncila* uz prijevod dokumenta o pustinjačkom životu ... **38**
- Čestitka predsjednika HRK novom nadbiskupu Splitsko-makarske nadbiskupije ... **39**
- Peti ciklus radio-emisije *Pozvani i poslani* ... **40**

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE: REDOVNIČKI DAN

- XXV. Redovnički dan u Banjoj Luci ... **43**

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE: DJELATNOSTI

- Sjednica Povjerenstva KVRPP BiH za predškolski odgoj ... **51**

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Drage sestre i braćo u redovništvu, dragi čitatelji!

Ovaj nas broj *Vijesti* vodi u prostranstva pustinje slijedeći misao sv. Charlesa de Foucaulda koji u pustinjačkom životu vidi „stajanje u samoći pred vječnim stvarima“. Naime, tema ovogodišnjih *Redovničkih dana* bila je *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenog života*. Odabir teme usko je vezan uz nedavno objavljen prijevod dokumenta Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života *Oblik pustinjačkog života u mjesnoj Crkvi*. Moglo bi se reći da su predavači na *Redovničkim danima*, svaki iz neke druge perspektive, osvijetlili navedeni dokument i aktualizirali ga u svagdan osoba koje ne žive pustinjački u uskom smislu riječi, ali čiji je duhovni život ipak protkan pustinjiskim zovom. Vjerujemo, dragi čitatelji, da ćete u izvješćima o održanim *Redovničkim danima* u Splitu, Dubrovniku, Zagrebu, Šumanovcima i Rijeci, u drugom dijelu naših *Vijesti*, pronaći koji redak i za svoju dušu.

U središtu prvog dijela *Vijesti* u kojem donosimo vijesti iz svijeta jest *Poruka pape Franje u povodu Svjetskog dana misija*. Papa neumorno poziva Crkvu da ima „žar u srcu, a noge na putu“.

Treće tromjesečje 2023. godine, budući da zahvaća ljetne mjesece, prošlo je s manje intenziteta u odnosu na neka druga razdoblja u godini. Htjeli smo vas upoznati s prijevodima dokumenata Dikasterija za us-

tanove posvećenog života i družbe apostolskog života: *Oblik pustinjačkog života u mjesnoj Crkvi* i *Ecclesiae sponsae imago – Uputa o Ordo virginum*; te s čestitkom predsjednika Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavka Sliškovića OP novoimenovanom nadbiskupu Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Zdenku Križiću kao i s početkom petog ciklusa radio-emisije *Pozvani i poslani*.

U trećem dijelu *Vijesti* stavljamo pred vas *Kroniku* redovništva u Hrvatskoj te u Bosni i Hercegovini. Ujedno se ispričavamo što je pogreškom u broju 2 (2023) *Vijesti* otisnuta *Kronika* bosanskohercegovačkog redovništva koja je već bila objavljena u broju 1 (2023). *Kronika* koja je trebala biti otisnuta u broju 2 (2023) pridodana je u ovaj broj *Vijesti* 3 (2023). Ovom prigodom ne bismo ništa od zabilježenih događanja u *Kronici* na osobit način izdvojili. Samo bismo preporučili da te stranice ne propustite ukoliko želite biti informirani o tome čime se redovničke zajednice bave posljednjih mjeseci.

I dok tragamo za mjestima i vremenima pustinje, ne zaboravimo da je pustinja prije svega stanje, stanje duše koja „stoji u samoći pred vječnim stvarima“. Na iskustvo te mistike traganja i stajanja neka nas potaknu i sljedeće stranice.

Uredništvo

Papa Franjo

Poruka povodom Svjetskog dana misija Vatikan, 22. listopada 2023.

*Žar u srcu, noge na putu
(usp. Lk 24,13–35)*

Draga braćo i sestre!
Ove sam godine za Svjetski dan misija izabrao temu *Žar u srcu, noge na putu*, nadahnutu izvješćem o učenicima iz Emausa, iz Lukina evanđelja (usp. 24,13–35). Ta su dva učenika bila zbunjena i razočarana, ali susret s Kristom u Riječi i u razlomljenom Kruhu probudio je u njihovu srcu ushit da ponovno krenu put Jeruzalema i navijeste da je Gospodin doista uskrsnuo. U tom evanđeoskom izvješću duboku promjenu kod učenikā vidimo iz nekih sugestivnih slika: *žar u srcu* zbog Pisama koje je Isus tumačio, *otvorene oči* kojima ga prepoznaju i, kao vrhunac, *noge na putu*. Razmišljajući o tim trima vidovima, koji opisuju putovanje učenikā misionara, možemo obnoviti svoj žar prema evangelizaciji u današnjemu svijetu.

*1. Žar u srcima „dok nam je otkrivao Pisma“:
Božja riječ prosvjetljuje i preobražava srce u poslanju*

Na putu iz Jeruzalema do Emausa srca dvojice učenika bila su obuzeta žalošću – što se vidjelo na njihovim licima – zbog smrti Isusa, u kojega su povjerovali (usp. Lk 24,17). Suočeni s neuspjehom razapetoga Učitelja, njihova se nada da je On Mesija srušila (usp. Lk 24,21).

I gle, „dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima“ (Lk 24,15). Kao što na početku poziva učenike, tako i sada, u času njihove izgubljenosti, Gospodin preuzima inicijativu: pristupa svojim i hoda uz njih. U svom velikom milosrđu, On se nikada ne umara biti s nama, unatoč našim pogreškama, sumnjama, slabostima, unatoč žalostima i pesimizmu koji nas dovede do toga da postajemo „bezumni i srca spora“ (Lk 24,25), malovjerni.

I danas, kao i nekoć, Gospodin je blizu svojim učenicima misionarima i hoda uz njih, posebno kad se osjećaju izgubljenima, obeshrabrenima, prestrašenima pred otajstvom bezakonja koje ih okružuje i želi ih ugušiti. Stoga „ne dopustimo da nam se ukrade nada“! (EG, br. 86.) Gospodin je veći od naših problema, poglavito kad na njih nailazimo u naviještanju evanđelja svijetu, zato što je to poslanje, u konačnici, njegovo, a mi smo samo njegovi ponizni suradnici, „beskorisne sluge“ (usp. Lk 17,10).

Izražavam svoju blizinu u Kristu svim misionarima i misionarkama u svijetu, posebno onima koji prolaze teške trenutke. Predragi, uskršli Gospodin uvijek je s vama i vidi vašu širokogrudnost i žrtve koje činite u evangelizacijskom poslanju u dalekim krajevima. Nije svaki dan u životu obasjan suncem, ali uvijek imajmo na pameti riječi koje je Gospodin uputio svojim prijateljima prije muke: „U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!“ (Iv 16,33)

Nakon što je slušao dvojicu učenika na putu za Emaus, uskršli Isus „počevši (...) od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu“ (Lk 24,27). Tada se u srcima učenika razario plamen, te su se na kraju povjerali jedan drugomu: „Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok

foto: Marijine sestre čudotvorne medaljice

nam je otkrivao Pisma?“ (Lk 24,32) Isus je živa Riječ, jedina koja može zapaliti, prosvijetliti i preobraziti srce.

Tako možemo bolje razumjeti ono što je rekao sveti Jeronim: „Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista.“ „Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Sveto pismo. No vrijedi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi.“ (AI, br. 1.) Zato je poznavanje Svetoga pisma važno za kršćaninov život i još važnije za navješćivanje Krista i njegova evanđelja. Što se, uostalom, prenosi drugima ako ne vlastite ideje i planove? I može li ikad hladno srce zapaliti srca drugih?

Dopustimo zato da nas uvijek prati uskršli Gospodin koji nam tumači značenje Svetoga pisma. Pustimo da On zapali naša srca, prosvijetli nas i preobrazi, kako bismo mogli svijetu naviještati njegovo otajstvo spasenja snagom i mudrošću koji dolaze od njegova Duha.

2. Oči koje „se otvoriše te ga prepoznashe“ u lomljenju kruha: Isus u euharistiji vrhunac je i izvor poslanja

Srca ražarena Božjom riječju nagnala su učenike iz Emausa da zamole tajanstvenoga Putnika da ostane s njima jer je već padala večer. I dok su bili za stolom, oči su im se otvorile i prepoznali su ga kod lomljenja kruha. Ključnu ulogu u tome da su se učenicima

otvorile oči imao je slijed radnji koje je učinio Isus: uzeo je kruh, blagoslovio ga, razlomio i dao njima. To su uobičajene geste glave kuće u Židova, ali kad ih, milošću Duha Svetoga, čini Isus Krist, one dvojici sustolnika dozivaju u pamet znamenje umnažanja kruhova i prije svega znak euharistije, sakramenta Žrtve križa. Ali upravo u času u kojem prepoznaju Isusa u Onom koji lomi kruh, „on im iščeznu s očiju“ (Lk 24,31). Ta nam činjenica pomaže shvatiti bitnu stvarnost naše vjere: Krist koji lomi kruh postaje sad razlomljeni Kruh, koji se dijeli s učenicima i koji oni zatim blaguju. Postao je nevidljiv, zato što je sada ušao u srca učenikâ kako bi njihova srca usplamtjela još većim žarom, potaknuvši ih da bez oklijevanja ponovno krenu na put kako bi sa svima podijelili jedinstveno iskustvo susreta s Uskrslim. Tako je uskršli Krist Onaj koji lomi kruh i istodobno Kruh koji se lomi za nas. Svaki je učenik misionar dakle pozvan postati, poput Isusa i u njemu, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, onaj koji lomi kruh i ujedno kruh koji se lomi za svijet.

U vezi s tim treba podsjetiti da je jednostavno lomljenje materijalnoga kruha s gladnima u Kristovo ime već samo po sebi kršćanski misijski čin. Tim je više lomljenje euharistijskoga kruha, koji je sâm Krist, misijsko djelovanje *par excellence*, zato što je euharistija izvor i vrhunac života i poslanja Crkve.

Podsjetio je na to papa Benedikt XVI.: „Ljubav koju slavimo u sakramentu [euha-

ristije], ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega. Zbog toga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: 'Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva.' (Sacramentum caritatis, br. 84)

Da bismo donosili plod, moramo ostati sjedinjeni s njim (usp. Iv 15,4–9). A to se sjedinjenje ostvaruje svakodnevnom molitvom, osobito u *klanjanju*, u ostajanju u tišini u Gospodinovoj prisutnosti, koji ostaje s nama u euharistiji. Njegujući s ljubavlju to zajedništvo s Kristom, učenik misionar može postati mistik na djelu. Neka nam srce uvijek žudi za Isusovim društvom, šapćući žarku molbu dvojice učenika iz Emausa, osobito kad se spusti večer: „Ostani s nama, Gospodine!“ (usp. Lk 24,29)

3. Noge na putu, s radošću pričanja o Kristu Uskrsлом: Vječna mladost Crkve koja je uvijek u izlasku

Nakon što im se otvoriše oči te prepoznaše Isusa u „lomljenju kruha“, učenici se „u isti čas digoše i vratiše u Jeruzalem“. (usp. Lk 24,33) Ta hitnja da se ide s drugima podijeliti radost susreta s Gospodinom pokazuje da „radost evanđelja ispunja srce i čitav život svakoga onoga koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. S Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa.“ (EG, br. 1.) Nemoguće je istinski susresti uskrsloga Isusa, a da se ne izgara od želje da se svima govori o tome. Stoga su prvo i glavno bogatstvo poslanja oni koji su, u Svetome pismu i u euharistiji, prepoznali Krista uskrsloga i koji

nose u srcu njegov plamen i u pogledu njegovo svjetlo. Oni mogu svjedočiti o životu koji nikad ne umire, pa i u najtežim situacijama i u trenutcima najveće tame.

Slika „nogu na putu“ još jednom nam doziva u pamet neprolaznu vrijednost *missio ad gentes*, poslanja koje je uskrsli Gospodin dao Crkvi da navijesti evanđelje svakoj osobi i svakomu narodu, sve do nakraj svijeta. Danas više nego ikada čovječanstvo, ranjeno tolikim nepravdama, podjelama i ratom, treba radostnu vijest mira i spasenja u Kristu. Koristim se zato ovom prilikom da još jednom ponovim: „Svi imaju pravo primiti evanđelje. Kršćani imaju zadaću naviještati ga ne isključujući nikoga, ne kao oni koji nameću novu obvezu, nego kao oni koji dijele jednu radost, upućuju na obzor ljepote i koji pozivaju druge na bogatu gozbu.“ (EG, br. 14.) Misijsko obraćenje ostaje najvažniji cilj koji si moramo postaviti kao pojedinci i kao zajednica, jer je „misijsko djelovanje paradigma svakoga djelovanja Crkve“. (EG, br. 15.)

Kao što kaže apostol Pavao, Kristova nas ljubav obuzima i potiče (usp. 2 Kor 5,14). Ovdje je riječ o dvojakoj ljubavi: Kristovoj ljubavi prema nama, koja privlači, nadahnjuje i ražaruje našu ljubav prema njemu. I upravo ta ljubav Crkvu u izlasku čini uvijek mladom, a svi njezini članovi imaju poslanje naviještati Kristovo evanđelje, uvjereni da On „za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu“. (2 Kor 5,15) Svatko može pridonijeti ovom misijskom gibanju: molitvom i djelovanjem, novčanim prilogom i prinošenjem trpljenja i patnji te vlastitim svjedočenjem. Papinska misijska djela povlašteno su sredstvo za promicanje te misijske suradnje na duhovnoj i materijalnoj razini. Zato su prilozima koji se priku-

pljaju na Svjetski dan misija namijenjeni Papinskom misijskom djelu za širenje vjere.

Hitnost misijskoga djelovanja Crkve podrazumijeva, dakako, sve tješnju misijsku suradnju svih njezinih članova na svim razinama. To je bitan cilj sinodskoga puta kojim Crkva kroči s ključnim riječima *zajedništvo, sudjelovanje, poslanje*. To zasigurno nije izraz zaokupljenosti Crkve samom sobom; to nije plebiscit kojim se odlučuje, kao u nekom parlamentu, što treba vjerovati i provoditi u djelo, a što ne, u skladu s preferencijama ljudi. Naprotiv, riječ je o tome da kao i učenici iz Emausa krenemo na put, slušajući Uskrsloga Gospodina, koji uvijek dolazi među nas da nam tumači značenje Pisma i da lomi kruh za nas kako bismo, snagom Duha Svetoga, mogli nastaviti njegovo poslanje u svijetu.

Kao što su ta dvojica učenika ispripravila ostalima što im se dogodilo na putu (usp. Lk 24,35), tako će i naš navještaj biti radosno pripovijedanje o Kristu Gospodinu, o njegovu životu, mucu, smrti i uskrsnuću, o čudesima koje je njegova ljubav izvela u našem životu.

Krenimo dakle prosvijetljeni susretom s uskrslim Gospodinom i oduhovljeni njegovim Duhom! Krenimo sa žarom u srce, otvorenih očiju i s nogama na putu, da Božjom riječju zapalimo srca drugih, da otvorimo njihove oči Isusu Euharistijskom i pozovemo sve da zajedno kročimo putom mira i spasenja koje je Bog dao čovječanstvu u Kristu.

Sveta Marijo od Puta, Majko Kristovih učenika misionara i Kraljice misija, moli za nas!

Nadbiskup Hranić na proslavi 100. obljetnice prisutnosti sestara Kćeri Milosrđa

Subotica, 2. srpnja 2023.

Sestre Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje 2. srpnja 2023. godine proslavile su 100 godina prisutnosti sestara u Subotici. Svečano euharistijsko slavlje u crkvi sv. Roka predvodio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić.

Slavlju je prethodio simpozij 1. srpnja 2023. godine o značenju i djelovanju sestara u Subotici i okolici. Subotica je bila prva otvorena filijala Družbe Kćeri Milosrđa nakon osnutka 1920. godine.

Nadbiskup Hranić homiliju je započeo riječima Marije Propetog Petković: „O ljubavi sveta, kako si velika i moćna. Ti si kćer Nebeskoga Oca, kojoj je žarište u Srcu Krista“, te je rekao da zahvaćenost Božjom ljubavlju govori da vrijednost i dostojanstvo čovjeku ne dolazi izvana, izvan njega, iz mjerila i kriterija ovoga svijeta, iz toga u kakvim je odnosima taj čovjek s drugima, nego da svaki čovjek ima vrijednost i neotuđivo dostojanstvo već samim tim što je čovjek. „To je samo središte duhovnosti bl. Marije Propetog Isusa Petković, utemeljiteljice Družbe sestara Kćeri Milosrđa, koja je nepune tri godine nakon što je u Blatu na otoku Korčuli 1920. godine osnovala novu redovničku zajednicu, već 1923. godine, u Suboticu dovela svoje prve sestre, koje tijekom čitavoga stoljeća ovdje svjedoče milosrdnu i raskupnu Kristovu ljubav, Isusa Krista koji se iz ljubavi prema nama daruje do kraja, do smrti na križu. Sestre su tijekom 100 godina ovdje svojom pojavom i svojim djelovanjem i životnim svjedočanstvom uprisutnjenje i svjedokinje

Kristova milosrđa i njegove milosrdne raspete ljubavi za sve nas.“

„Svaki krštenik snagom sakramenta krštenja živi i svjedoči za Krista, a jedna časna sestra po krštenju, a onda i po novoj zreloj slobodnoj opredijeljenosti i redovničkim zavjetima obećava da će na izričit način živjeti samo za Krista i svjedočiti njegovu slobodu od sebe za milosrdnu ljubav prema svakomu koga susreće u svome životu. Kao takve, sestre su među vama svjedok i glas da se za Krista ne može živjeti polovično, od vremena do vremena, nego uvijek i potpuno. Živeći zajedno i obdržavajući stegu redovničkih zavjeta poslušnosti, siromaštva i čistoće, pozvane pripadati potpuno i nepodijeljeno Bogu, za vas ljude s kojima žive i kojima služe, sestre su svojom pojavom proročki glas i znak među vama da svaki čovjek pripada Bogu, da smisao svojega života može naći samo u Bogu: i da se najbolje ostvaruje i potvrđuje kao čovjek svjedočenjem Božje milosrdne ljubavi do kraja drugim ljudima“, istaknuo je mons. Hranić.

„Drage sestre, danas vam čestitamo i zahvaljujemo. Čestitamo vam stotu obljetnicu vaše prisutnosti djelovanja u ovoj župi i u ovome gradu i biskupiji. Zahvaljujemo vam za svaku pojedinu sestru te svakoj pojedinoj sestri koja se ugradila u život i poslanje ove zajednice zahvaljujemo za darivanje i svjedočenje Milosrdne Propete Ljubavi. Hvala vam, drage sestre, za odgoj u vjeri, za katehezu i pripremu na sakramente, za sviranje i pjevanje na našim euharistijskim i molitvenim okupljanjima, za molitvu za nas vjernike i sve građane ove župe i ovoga grada, i za vašu molitvu s nama, za vaš odgoj za molitvu i za pouku kako se moliti, za vaš odgoj naše djece i karitativno djelovanje među nama, za vaš velik i dragocjen doprinos očuvanju hrvatske bunjevačke kulturne baštine i sveukupnoga vjerskoga, kulturnoga, jezičnoga i

nacionalnoga identiteta Bunjevaca Hrvata i za podršku što boljoj integraciji Hrvata u crkveni i društveni život u Subotici, u Bačkoj i u Vojvodini, odnosno u Republici Srbiji. Dok vam upućujemo iskrene čestitke i zahvalnost za 100 godina vašega služenja i svjedočenja Milosrdne Ljubavi, istodobno Vam želimo i molimo se za nova redovnička zvanja i iz ovoga kraja te još mnoge godine plodnoga redovničkoga života i služenja na dobrobit ove župe, ovoga grada i biskupije te svih ovih vjernika“, zaključio je nadbiskup Hranić. (IKA)

Fr. Drago Ferencek OP zaređen za svećenika

Petrovče, 2. srpnja 2023.

Fr. Drago Ferencek, član Hrvatske dominikanske provincije, zaređen je za svećenika 2. srpnja 2023. godine u baroknoj bazilici Marijinega Obiskanja (Pohoda Blažene Djevice Marije) u Petrovču (Slovenija).

Uz brata Dragu, koji je primio red prezbitera, za trajnoga đakona zaređen je Mihael Hild. Glavni zareditelj bio je celjski biskup Maksimilijan Matjaž. Uz biskupa Matjaža bio je nazočan i umirovljeni celjski biskup Stanislav Lipovšek. Poslije završetka mise ređenici su uputili nekoliko riječi zahvale, a župljani su ređenima podijelili prigodne darove. (IKA)

Fra Benedikt Vujica OFM proslavio dijamantnu misu

Beograd, 15. srpnja 2023.

Član Franjevačke provincije Bosne Srebrene i gvardijan Samostana sv. Antuna Padovanskoga u Beogradu fra Benedikt Vujica OFM proslavio je 15. srpnja 2023. godine zahvalnom svetom liturgijom u beogradskoj župnoj i samos-

tanskoj crkvi sv. Antuna dijamantni svećenički jubilej, 60 godina od svećeničkoga ređenja.

Homiliju je izrekao mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski apostolski upravitelj mons. Petar Palić. Na početku homilije kazao je da je došao u Beograd iz zahvalnosti Bogu za život, svećeničko i redovničko služenje fra Benedikta te posebice jer mu je on držao duhovne vježbe prije biskupskoga ređenja. „Dragi fra Benedikte, iza Vas je put od 60 svećeničkih godina, a ispred Vas je ono što je izbrojeno u Božjim očima. Kad čovjek misli i razmišlja, onda postane zahvalan. (...) Čovjek ostaje isti, makar nakon šest, odnosno osam desetljeća više nije isti. A godišnjica stavlja na vidjelo ono što u tom trenutku jesmo. Nije to neki zapis o postignućima, već o spremnosti da se povjeruje Božjemu pozivu, da se nasljeduje Isusa i odgovori pozivu evanđelja. Fra Benedikt skoro je cijeloga svojega svećeničkoga života povezan s poučavanjem i odgojem. Ne bi mogao biti autentičan ni kao svećenik, ni kao redovnik, ni kao odgojitelj, ni kao profesor da najprije sam nije dao Gospodinu i Njegovoj riječi u školi evanđelja da ga podučava“, kazao je biskup Palić.

Osvrćući se na naviješteno evanđelje (Mt 5,13–16), kazao je da je Isus apostole pozvao da svojim načinom života iz dana u dan budu okus u svim bljutavostima svijeta i da nose svjetlo u raznim tminama koje ga obavijaju. „Ako je tko poslan u ovom svijetu biti sol i svjetlost, učiti druge i sam ispunjavati Božje zapovijedi, onda je to svećenik. Sa svećeništvom je slično kao i s krštenjem: Bog čini prvi korak. On nas prihvaća, On nam daje svoju milost, On nas čini novim ljudima prije negoli smo sami mogli odgovoriti i prije negoli smo sami mogli nešto učiniti. Od tada tajna povijest našega života nije ništa drugo nego rasti ona-

ko kako nam je On pripremio u svojoj ljubavi. Biti svećenik znači započeti nešto što će do smrti uvijek bivati veće od nas, naših mjera i predodžbi. I sada mi koji smo svećenici nakon svih ovih godina osjećamo kako ponekad zaostajemo za onim što od nas ova služba traži i kako mnogo puta ova služba nadilazi naša ljudska ograničenja“, kazao je mons. Palić.

Rekavši da je fra Benedikt za svećenika zaređen 1963. godine i da su mu 60 godina službe, osobni život i vjernička povijest u bogatoj crkvenoj povijesti isprepleteni s događajima Drugoga vatikanskoga sabora, s euforijama i razočaranjem, s vremenima rasta i sazrijevanja, čekanja i iščekivanja, podsjetio je kako je svatko tko je u to vrijeme bio zaređen otišao s porukom *aggiornamenta*, posadašnjena – nositi vjeru danas, razumjeti znakove vremena i tumačiti ih u svjetlu evanđelja, biti kritičan u smislu razlikovanja duhova, što više vodi životu u slobodi. „Papa Franjo rekao je na misi posvete ulja 2014. godine: „Gospodin nas je pomazao uljem radosti, a to nas pomazanje poziva da primimo taj veliki dar, vedrinu, svećeničku radost i učinimo taj dar svojim. U našoj svećeničkoj radosti nalazim tri važne značajke: radost koja nas pomazuje, ne premazuje i čini bezobrazno licemjernima, glamuroznima i samozadovoljnima, te vječna radost i ona misionarska radost koja zrači i privlači svakoga.

Dragi fra Benedikte, danas zahvaljujemo Bogu za snagu koja Vam nije ponestala, za milost bez koje ne biste mogli slijediti Krista i raditi za njegovo Kraljevstvo. Želimo zahvaliti i Vama za radost kojom ste živjeli svoje svećeništvo i redovništvo, radost kojom ste obnašali sve svoje službe, a to činite i danas. Poznato nam je iz Vašega života da su životne okolnosti ponekad bile takve da nije bilo previše razloga za radost. Vi ste i u

takvim okolnostima znali da razlog radosti i zahvalnosti leži u Isusu, koji Vas je pozvao i poslao i koga ste odlučili slijediti i posvetiti mu život redovničkim zavjetima. Ova je obljetnica trenutak da Vam kažemo hvala što ste ustrajno živjeli svećenički i redovnički život. Hvala Vam uime svih koje ste susretali u svojem životu i kojima ste kao svećenik nešto dali, učvrstili vjeru, pružili znanje, poticali na dublje poznavanje otajstava vjere, odgajali na putu prema svećeništvu, tješili, slavili liturgije, ponekad samo tiho bili nazočni i borili se za odgovore iz vjere. Možete biti ponosni na ono što ste postigli svojom predanošću Božjem Kraljevstvu, djelujući na koristan i plodan način“, zaključio je biskup Palić.

Na koncu mise fra Benedikt izrekao je osobnu zahvalu. „Zahvaljujem dragomu Bogu od koga je svaki dobri dar, koji mi je dao život i bio pouzdan vodič u svim trenutcima života. Bog me je izdašno pomagao, vazda, iznenada i čudesno, i u vrijeme odrastanja i školovanja i kasnije, u vrijeme odgojnoga i poglavarskoga služenja. On mi je bio čvrst oslonac i najbolji pedagog u svim životnim poteškoćama i iskušanjima. On me je uvijek iznova obasjavao svojim božanskim svjetlom i svojom snagom. Osjetio sam da vidi i razumije da su mi i tegobni trenutci životnoga puta bili uistinu spasonosni. U svim poteškoćama života jako me je dobro vodio. Zato: Slava Tebi, Bože, slava Tebi!“ Zahvalio je potom i roditeljima, braći i sestrama, svojoj brojnoj rodbini i dobročiniteljima, prijateljima svećenicima, odgojiteljima i profesorima u franjevačkom sjemeništu i klasičnoj gimnaziji u Visokom, noviciatu u Kraljevoj Sutjesci, na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu te na rimskim učilištima *Antonianumu*, *Angelicumu*, Papinskom istočnom institutu i *Russicumu*. „Hvala upravi moje Franjevačke provincije Bosne Srebrene za povjerenje, razumijevanje

i podršku u mojem 44 godine dugom radu u Sarajevu i ovdje u Beogradu“, kazao je jubilarac na kraju.

Fra Benedikt Vujica rođen je 20. veljače 1936. godine u Brestovskom kod Kiseljaka, gdje je završio osnovnu školu. Franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Visokom, a filozofsko-teološki studij u Sarajevu i Rimu. Studij liturgike završio je na Papinskom liturgijskom institutu pri Papinskom ateneju *Anselmianum*, na kojem je doktorirao 1971. godine. Za svećenika je zaređen 1963. godine, a od 1968. godine predavao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Od 2012. godine na službi je gvardijana u Samostanu sv. Ante u Beogradu. (IKA)

Novo Vrhovno vijeće Družbe Klanjateljica Krvi Kristove

Rim, 17. srpnja 2023.

Na 22. vrhovnom saboru Družbe Klanjateljica Krvi Kristove, koji se održava u Rimu od 1. do 29. srpnja 2023. godine, s temom *U Krvi Kristovoj ... „sve činim novo“ (usp. Otk 21, 5)* zastupnice su 17. srpnja izabrale vrhovnu poglavaricu s. Mariju Hughes ASC iz Regije SAD.

Četiri savjetnice izabrane su 18. srpnja: s. Wieslawa Przybylo ASC – Regija Wrocław (Poljska); s. Patrizia Pasquini ASC – Regija Italija; s. Danijela Anić ASC – Regija Zagreb i s. Florida Malenda ASC – Regija Tanzanija. Tih pet sestara u sljedećem šestogodišnjem razdoblju (2023. – 2029. godine) služiti će družbi po poslanju vodstva kao Vrhovno vijeće.

Međunarodna Družba Klanjateljica Krvi Kristove (*Adoratrici del Sangue di Cristo* – ASC) prisutna je na svim kontinentima i ima oko 990 sestara podijeljenih na regije, osnutke i misije. Regija Zagreb ima 151 sestru koje žive u 28 zajednica na području

Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Australije. Novoizabrana vrhovna savjetnica iz Regije Zagreb s. Danijela Anić ASC rođena je u Zenici (Bosna i Hercegovina) 14. prosinca 1976. godine. Družbi je pristupila 6. rujna 1995. godine. Prve zavjete položila je 23. kolovoza 1998. godine, a doživotne 1. srpnja 2004. godine. (IKA)

Nova vrhovna uprava Družbe Školskih sestara franjevki Krista Kralja

Asiz, 22. srpnja 2023.

Na 16. redovitom vrhovnom kapitulatu Družbe Školskih sestara franjevki Krista Kralja, koji se na temu *Osluškujući Duha Svetoga zajedno hodimo u novosti života* slavio u Asizu od 2. do 26. srpnja 2023. godine, 22. srpnja izabrana je nova vrhovna uprava za sljedeće šestogodište: s. Veronika Verbič SSFCR, vrhovna poglavarica (Mariborska provincija); s. Petra Bagarić SSFCR, vrhovna zamjenica i prva savjetnica (Mostarska provincija); s. Marija Petra Vučemilo SSFCR, druga savjetnica (Splitska provincija); s. Angélica Medina SSFCR, treća savjetnica (Argentinsko-urugvajska provincija) i s. Radmila Ilinović SSFCR, četvrta savjetnica (Bosansko-hrvatska provincija).

Rad kapitula odvija se u sagledavanju stvarnosti svake provincije i mogućem načinu preustroja Družbe te zauzetom radu na obnovi Konstitucija. Međunarodna Družba Školskih sestara franjevki osnovana je 1869. godine u Mariboru. Prisutna je na četirima kontinentima u petnaest zemalja i broji 815 sestara u sedam provincija. (IKA)

Josip Soldo SDB položio doživotne zavjete

Makelle, 24. srpnja 2023.

Misionar Josip Ivan Soldo SDB položio je 24. srpnja 2023. godine u Makelleu u Etiopiji svečane zavjete. Hrvatski misionar zavjete je položio s još dvojicom subračé pred provincijalom Heilemariamom Medhinom.

Josip Soldo rođen je u Lugu (Zagaje) u župi Prozor, općini Prozor-Rama od oca Ivana i majke Veronike. Nakon prednovicijata u Zagrebu 2014./2016. godine, boravio je u novicijatu u Rimskom Genzanu, gdje je 2016./2017. godine položio prve zavjete. Bakalareat iz filozofije postigao je u Rimu 2017./2019. godine. Na asistenciji je bio godinu dana u Splitu 2019./2020. godine te godinu dana u Zagrebu. Jednu godinu proveo je kao misionar u Addis Abebi (2021./2022. godine). Trenutačno je na studiju teologije u Jeruzalemu. (IKA)

Umrla utemeljiteljica Zajednice *Cenacolo* sestra Elvira Petrozzi

Saluzzo, 3. kolovoza 2023.

Nakon duge bolesti u talijanskom gradu Saluzzu preminula je utemeljiteljica Zajednice *Cenacolo* s. Elvira Petrozzi. U dobi od 86. godina života, Majka Elvira svoje zemaljsko hodočašće zaključila je u Formacijskoj kući Zajednice *Cenacolo* u Saluzzu 3. kolovoza 2023. godine u 3.50 sati. Istrošena životom provedenim s iznimnom velikodušnošću i intenzitetom – ljubeći i služeći potrebitima, posebno mladima koji su skrenuli s pravoga puta, izgubljenima u ovisnostima i životu bez smisla – i obilježenim posljednjih godina križem,

Majka Elvira nastavila je do kraja s vjekom, odlučnošću, hrabrošću i u potpunom predanju Njegovoj milosti svjedočiti svoju neizmjernu ljubav prema životu. Već za vrijeme Danā života održanih na brdu Saluzzo od 13. do 16. srpnja tisuće ljudi koji su došli iz raznih dijelova svijeta proslaviti 40. obljetnicu *Cenacola*, okupili su se oko nje u molitvi i sa željom da joj zahvale i prate je na njezinu prijelazu u vječni život.

„Kad vam budu rekli: ‘Elvira je umrla!’ morate pjevati, plesati, slaviti... jer ja sam živa! Jao vama ako kažete: ‘Jadna ona...’ Ne, nema ‘jadna’! Idem sasvim mirna i sretna, pjevajući, već pjevam! Preda mnogom će se rastvoriti nešto veličanstveno... život ne umire!“ tim je riječima majka Elvira Petrozzi pripremala svoje suradnike i mlade za svoj prijelaz u vječni život. (IKA)

Pokrenut postupak za beatifikaciju isusovaca žrtava terora

El Salvador, 6. kolovoza 2023.

Katolička Crkva u El Salvadoru pokrenula je postupak za proglašenje blaženima isusovaca, žrtava vojnoga režima. Nadbiskup Escobar rekao je na nedjeljnoj misi da se pokreće postupak beatifikacije za oca Ignacia Ellacuriju SJ i još pet isusovaca koji su 1989. godine ubijeni zajedno s kuharicom i njezinom kćeri na kampusu Srednjoameričkoga sveučilišta *Jose Simeon Canas*. Ubojstvo za koje su odgovorni salvadorski eskadroni smrti tada je izazvalo zgražanje u cijelom svijetu. Ubijeni svećenici, poglavito rektor sveučilišta Ellacuria, bili su poznati kao kritičari vojnoga režima. Okolnosti njihova umorstva do danas nisu do kraja razjašnjene.

Među blaženike Katoličke Crkve već je ubrojena jedna žrtva terora u El Salvadoru. Pater Rutilio Grande SJ, koji je 1977. godine

ubijen po nalogu veleposjednika, proglašen je blaženim početkom 2022. godine. Papa Franjo također je 2018. godine proglasio svetim nadbiskupa San Salvadora Oskara Arnulfa Romera y Galdámeza, kojega su 1980. godine, dok je slavio misu, ubili pripadnici eskadrona smrti. Ubojstvo p. Grandea pret hodilo je krvavom građanskom ratu koji je u El Salvadoru bjesnio do 1992. godine. U borbama između vojske i gerilskih skupina poginulo je oko 75.000 osoba. (IKA)

Međunarodna nagrada za mir *Papa Pavao VI.*

Monte Scalambra, 22. kolovoza 2023.

Dr. sc. fra Miljenko Šteko OFM prvi je dobitnik ovogodišnje Međunarodne nagrade za mir *Papa Pavao VI.* u Svetištu Kraljice Mira na Monte Scalambri u Italiji.

U biskupiji Palestrina-Tivoli, u talijanskoj pokrajini Lazio, nalazi se planinski vrh Monte Scalambra na 1420 metara nadmorske visine. Godine 1976. na vrh planine postavljen je veliki kip (visine 3 metra) u bronci, posvećen Kraljici mira, u znak pomirenja naroda Europe. Repliku kipa blagoslovio je papa Pavao VI. te je održao govor koji je potom uklesan u ploču postavljenu u podnožju velikoga kipa. Uz kip je izgrađeno i svetište posvećeno Mariji Kraljici mira. Od 2016. godine, na 40. obljetnicu postavljanja kipa, u spomen na blagoslov pape sv. Pavla VI. ustanovljena je Međunarodna nagrada za mir *Papa Pavao VI.*, a dodjeljuje se oko liturgijske svetkovine Blažene Djevice Marije Kraljice.

Na prijedlog Organizacijskoga odbora za nagrade, ovogodišnji (2023. godine) prvi dobitnik Međunarodne nagrade za mir *Papa Pavao VI.* jest dr. fra Miljenko Šteko OFM, gvardijan međunarodnoga zavoda *Antonia-*

num u Rimu. U obrazloženju dodjele stoji da je „fra Miljenko za vrijeme svoje službe predsjednika UFME – Unije Manje braće Europe sa sjedištem u Bruxellesu – u dvama mandatima (do ožujka 2023. godine) – i provincijala Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Mostara u dvama mandatima (do svibnja 2022. godine) te osobito po svome višegodišnjem djelovanju i odgovornostima u odnosu na župu i fenomen Međugorje izabran za ovogodišnjega prvoga laureata“.

Fra Miljenko u službi je predsjednika UFME od listopada 2013. godine brojnim inicijativama, projektima i dopisima doprinio širenju franjevačkoga postulata „mira i dobra“ u Europi, a osobito su zapaženi i navođeni njegovi realistični i ohrabrujući dopisi franjevačkim provincijama i javnosti u vrijeme pandemije bolesti COVID-19 te mirovni doprinosi UFME u vrijeme agresije na Ukrajinu. Isto tako, za vrijeme fra Miljenkove službe provincijala u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji i uz njegovo sudjelovanje djelovala je, u sklopu Dikasterija za nauk vjere, međunarodna komisija za istraživanje fenomena Međugorja, na čijem je čelu bio kardinal Camillo Ruini. U službi provincijala fra Miljenko najprije je dočekaio posebnoga izaslanika Svete stolice za župu Međugorje nadbiskupa Henryka Hose- ra, koji je potom imenovan apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje. Nakon blagopokojnoga Hosera, fra Miljenko Šteko OFM kao provincijal je primio i novoga nadbiskupa mons. Aldu Cavallija. Sve to vrijeme, u službama koje je obnašao, fra Miljenkova postupanja i djelovanje doprinosili su općem miru i pomirenju.

Svečanost dodjele održana je u Svetištu Kraljice Mira na Monte Scalambri 19. i

20. kolovoza 2023. godine. Središnju misu 20. kolovoza 2023. godine predvodio je fra Miljenko, a potom su, uz sudjelovanje brojnih uglednika, uslijedile dodjele odličja. Fra Miljenko želio je, kao redovnik, odličje primiti i posvetiti Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji, čiji je član, i svim franjevcima koji su pastoralno djelovali i djeluju u župi Međugorje. (IKA)

Fra Jozo Župić OFM dobio zlatnu medalju od Biskupskoga ordinarijata

München, 22. kolovoza 2023.

Dušobrižnik za hrvatske katolike u Münchenu fra Jozo Župić OFM zaprimio je 22. kolovoza 2023. godine zlatnu medalju za pedeset godina svećeničkoga djelovanja od Biskupskoga ordinarijata u Münchenu.

Uz medalju za pedeset godina svećeničkoga djelovanja zaprimio je i popratno pismo. Pismo je potpisao direktor Ordinarijata dr. Joachim Hellemann. U pismu je istaknuo da mu je žao što fra Jozo nije mogao proslaviti slavje zlatne mise s kardinalom Reinhardom Marxom 17. srpnja ove godine u zajedništvu s ostalim jubilarcima. Fra Jozo je naime tada bio u Hrvatskoj gdje je zlatnu misu proslavio sa svojom subračom franjevcima Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja u crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju. Kako je kardinal Marx svim jubilarcima u Münchenu dodijelio zlatnu medalju, fra Jozo je svoju medalju zaprimio naknadno.

Dr. Hellemann je u pismu, u ime kardinala, zahvalio fra Jozi za dugogodišnju svećeničku službu i dušobrižničko djelovanje. Naglasio je da želi da ga Bog nagradi za njegovu zauzetost koju svakoga dana spremno obavlja te da ga i ubuduće prati Božji blagoslov. (IKA)

Hodočašće Prijatelja Maloga Isusa

Prag, 22. kolovoza 2023.

Prijatelji Maloga Isusa (PMI) zagrebačke provincije uputili su se 22. kolovoza 2023. godine u večernjim satima na svoje godišnje hodočašće u Prag.

U pratnji svojih animatora, sestara Služavki Malog Isusa i vlč. Tomislava Kralja, duhovnika društva PMI, nakon noćne vožnje stigli su na prvo odredište u Češki Krumlov. Hodočasnici su imali priliku posjetiti crkvu sv. Vida i moliti se za zdravlje, a razgledali su i krumlovski dvorac, koji je drugi po veličini u Češkoj.

Drugo odredište bila je Svetla Hora gdje su pred likom Čudotvorne Gospe s Djetetom Isusom slavili misu te su se u posebnoj pobožnosti, kako je običaj u tom svetištu, obratili Nebeskoj Majci moleći zagovor. Po završetku razgleda svetišta i osobnih pobožnosti nastavili su prema Pragu.

Novi dan započeli su molitvom te su se uz pratnju lokalnoga vodiča uputili na razgledavanje staroga dijela grada Praga, kompleksa Hradčany te katedrale sv. Vida u kojoj se nalaze ostatci i grob sv. Ivana Nepomuka. Kod Karlova mosta pomolili su se na mjestu njegova mučeništva. Nakon predaha i okrepe uputili su se prema Svetištu Praškoga Maloga Isusa gdje su slavili misu.

Posljednji dan hodočašća započeo je molitvom Malomu Isusu, a prvo odredište bila je Kutna Hora, rudarski gradić gdje su najprije posjetili katedralu sv. Barbare i molili se u njoj, zatim razgledali crkvu sv. Jakova. Posjetili su i kriptu crkvice Svih svetih pod kojom se nalazi crkva kosturnica u kojoj je sve sačinjeno od ljudskih kostiju. Prije nastavka puta pomolili su se u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije u cistercitskoj opatiji u Sedlecu.

Na putu prema domovini posljednje stajalište bila je Zelena Hora. Na tom mjestu sagrađena je hodočasnička crkva sv. Ivana Nepomuka gdje su slavili misu i zahvalili Bogu za primljene milosti. U popodnevним satima, moleći veliku devetnicu Božiću te Gospinu kronicu, uputili su se prema svojim domovima. (IKA)

Hodočašće franjevaca trećoredaca

Sveta zemlja, 6. – 12. rujna 2023.

Franjevci trećoredci pohodili su Svetu zemlju u sklopu provincijalnoga hodočašća od 6. do 12. rujna predvođeni provincijalom fra Ivom Martinovićem TOR i voditeljem hodočašća fra Matejom Jovanovcem TOR.

Na hodočašću je bilo četrnaest redovnika Provincije, a hodočasnicima se pridružio i svećenik Zadarske nadbiskupije don Šime Žilić, župnik u Polači. Voditelj fra Matej Jovanovac TOR, magistar biblijskih znanosti, koji je dio poslijediplomskoga studija proveo u Jeruzalemu i Svetoj zemlji, na svetim je mjestima tumačio biblijske tekstove koji se na njih odnose i povezivao poruku svetih mjesta sa životom i djelovanjem nazočnih franjevaca te je hodočašće, s molitvama i slavljem euharistije, bilo za sudionike i svojevrsna duhovna obnova.

Prvog dana hodočašća, 6. rujna 2023. godine, hodočastili su u špilju i baziliku Isusova rođenja u Betlehemu, slavili misu u kapeli sv. Jelene kraj bazilike te posjetili crkvu svete Katarine i ćeliju sv. Jeronima, zaštitnika Provincije. Prije odlaska na Pastirsko polje kraj Betlehema posjetili su i crkvu Mliječne špilje, nedaleko od bazilike.

Drugi dan, 7. rujna, bio je posvećen prvomu dijelu hodočašća u Jeruzalemu. Prijepodne su na svetom brdu Sionu hodočastili u

dvoranu Posljednje večere i baziliku Marijina usnuća, a zatim u crkvu zvanu Sveti Petar *in gallicantu* (kod pijetlova pjeva). U kripti te crkve razgledali su prostor za koji se vjeruje da su u njemu bila Kajfina palača i zatvor u kojem je Isus proveo posljednju noć na Zemlji. Poslijepodne su, hodočasteći na Maslinsku goru, najprije slavili euharistiju u crkvi *Dominius clevit* – Gospodin je plakao (nad Jeruzalemom), a zatim su bili u Getsemanskom vrtu i bazilici Isusova krvava znoja, Getsemanskoj špilji i obližnjoj crkvi Uznesenja Marijina na mjestu Marijina groba. U franjevačkom samostanu u Getsemanskom vrtu primio ih je fra Siniša Srebrenović OFM.

Trećega dana, 8. rujna, prijepodne su se zaustavili, na putu prema Karmelu i Nazaretu, kraj rimskoga akvadukta u Cezareji Primorskoj, sjedištu rimskoga upravitelja (tamo je sv. Pavao pred progonom Židova imao zaštićeni boravak prije odlaska u Rim). Poslijepodne su slavili euharistiju u bazilici Navještenja, hodočastili na brdo Tabor te se u povratku u Nazaret zaustavili na Brdu strmoglavljenja, na „rubu brijega“ s kojega su, prema Evanđelju po Luki, Nazarećani htjeli strmoglaviti Isusa.

Prenočivši u hodočasničkoj kući *Casa Nova* kraj bazilike Navještenja i posjetivši i crkvu sv. Josipa kraj bazilike, uputili su se četvrtoga dana, 9. rujna, prema Galilejskom jezeru, prostorima početka Isusova javnoga djelovanja. Tamo su najprije bili na Brdu blaženstava, a zatim u Tabgi, u bazilici Čudesnoga umnoženja kruha. Nakon vožnje Galilejskim jezerom i razmatranja na lađi slavili su euharistiju u Svetištu Petrova prvenstva te su posjetili Kafarnaum, mjesto Isusova prebivanja za djelovanja u Galileji. Uvečer su se cestom uz Jordan vratili u Jeruzalem na drugi dio hodočašća po Judeji.

Petoga dana, 10. rujna, na putu su u Jeri-

hon i slavili su euharistiju u Betaniji kraj Jeruzalema, mjestu Isusovih prijatelja Lazara, Marije i Marte. Iz Jerihona su se žičarom odvezli do grčkoga pravoslavnoga samostana na Brdu napasti. Poslijepodne su bili na mjestu Isusova krštenja na Jordanu i tamo su obnovili krsna obećanja. Posjetivši Mrtvo more, zaustavili su se u povratku u Jeruzalem na brdima Judejske pustinje te izmolili Večernje hvale na vidikovcu nasuprot pravoslavnom Samostanu sv. Jurja, smještenom na stijenama klanca iznad vadija (suhe riječne doline). U večernjim satima jedna je skupina hodočasnika obišla muslimansku, židovsku i armensku četvrt unutar zidina staroga jeruzalemskoga grada.

Šestog dana, 11. rujna, posjetili su Zid plača i prostor nekadašnjega jeruzalemskoga Hrama, na kojem je sada Omarova džamija, te crkvu sv. Ane uz Ovčji ribnjak na kojem je Isus ozdravio uzetoga čovjeka. Hodajući i moleći na postajama Isusova križnoga puta kroz ulicu Via Dolorosa došli su od kapele Bičevanja do bazilike Svetoga groba u kojoj je i Golgota, mjesto Isusova raspeća. Na kraju dana hodočastili su i u crkvu Očenaša na Maslinskoj gori. Zahvaljujući franjevcima iz samostana pri bazilici Svetoga groba šestorica hodočasnika imali su milosnu priliku bdjeti i moliti se na grobu na Golgoti od večeri do ponoći.

Posljednjega dana, 12. rujna, hodočastili su u Ain Karim na rubu Jeruzalema u crkvu Ivana Krstitelja, na mjesto njegova rođenja, i u crkvu Pohoda Marijina Elizabeti; ti se biblijski događaji u povezuju s Ain Karimom. Na završetku, na putu u zračnu luku u Tel Avivu, hodočastili su u crkvu sv. Petra u Jafi; tamo je on imao glasovito viđenje koje mu je pokazalo da i pogane treba krstiti i primati u Crkvu. Na euharistiji u toj crkvi zahvalili su Bogu za zaštitu i blagoslov na hodočašću po Svetoj zemlji. (IKA)

Oblačenje šestorice novaka hrvatskih kapucina u Italiji

Tortona, 14. rujna 2023.

Na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa, 14. rujna 2023. godine, u kući novicijata u Tortoni u Italiji šestorica hrvatskih kandidata obukli su prvi put redovnički habit Manje braće kapucina. Šestorica kandidata jesu: Antonio Brebrić, Marijan Penić, David Brkić, Dominik Vuković, Nikica Bošnjak i Danijel Cvetko. (IKA)

Duhovna obnova za djevojke

Subotica, 15. – 17. rujna 2023.

U Samostanu sv. Dominika sestara dominikanki u Subotici od 15. do 17. rujna 2023. godine održana je duhovna obnova za djevojke između 16. i 28. godine života kao pomoć u njihovoj katoličkoj duhovnoj formaciji.

Tema duhovne obnove bila je *Judita, mač Božji, Bog i ja*. Na duhovnoj obnovi sudjelovalo je 14 djevojaka iz Subotice i okolnih mjesta i gradova. Susret je započeo 15. rujna 2023. godine zajedničkom večerom i zatim zazivom Duha Svetoga u samostanskoj kapelici. Subotu i nedjelju djevojke su provele u molitvi liturgije časova zajedno sa sestrama, slušajući predavanja o Juditi i misiji koju je Bog njoj povjerio, o njezinim osobinama koje bi trebale krasiti svaku mladu ženu te o njezinoj molitvi, odnosno odnosu s Bogom.

Susret je bio ispunjen i molitvom krunice Blažene Djevice Marije, molitvom sv. Dominiku. Djevojke su sa sestrama posjetile marijansko svetište na Bunariću, gdje su izmolile križni put te se pomolile za osobne nakane. Sakramenti su neizostavni dio svake duhovne obnove, pa tako i ove. Djevojke i sestre 16. rujna 2023. godine sudjelovale su na misi u samostanskoj kapelici, a

uslijedilo je i klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom. Na misi u župnoj crkvi sv. Jurja sudjelovale su 17. rujna 2023. godine. Svete mise predvodio je župnik vikar u Župi sv. Jurja vlč. Tomislav Vojnić Mijatov. (IKA)

Održana trajna formacija franjevaca konventualaca

Asiz, 18. – 22. rujna 2023.

Ovogodišnje dane trajne formacije od 18. do 22. rujna 2023. godine franjevci konventualci Hrvatske provincije sv. Jeronima proveli su u Asizu u Svetom samostanu i ostalim franjevačkim mjestima, u povodu 800. obljetnice Potvrđenoga pravila sv. Franje.

Susret je započeo 18. rujna 2023. godine okupljanjem u zagrebačkom Samostanu Svetoga Duha odakle su sudionici iz Hrvatske krenuli na put prema Asizu. Prva postaja bila je Padova gdje su došla i braća koja su na službi u Njemačkoj. Svi su zajedno u večernjim satima stigli u Sveti samostan u Asizu. Program trajne formacije u kojem su sudjelovala petnaestorica franjevaca konventualaca pod vodstvom provincijala fra Miljenka Hontića OFMConv te vikara i voditelja trajne formacije fra Martina Jakovića OFMConv obuhvaćao je molitvu, predavanja, rad u skupinama, podjelu iskustava, druženje s novacima u Asizu i Padovi i s braćom Svetoga samostana u Asizu te posjet nekim franjevačkim mjestima.

Prvo predavanje o Potvrđenom pravilu sv. Franje održao je fra Milan Gelo OFMConv, doktorand na Sveučilištu u Tübingenu (Njemačka) i župni vikar za Hrvate u istom gradu. Istaknuo je kako Pravilo sv. Franje odražava dušu 'Asiškoga Siromaška' te je kao takvo odgojilo i oblikovalo mnoge generacije tijekom osam stoljeća. U izla-

ganju je fra Milan dao uvid u širi povijesni kontekst u kojem je Pravilo nastalo govoreći o Franjinu iskustvu vjere i njegovoj povezanosti s evanđeljem, što je bitno utjecalo na razvoj Pravila, te o životu prve franjevačke zajednice u kojoj se Pravilo razvijalo. Osim toga predavač je govorio o važnosti i mogućnostima Pravila sv. Franje za današnje vrijeme te o papi Franji kao suvremenom i vjerodostojnom tumaču Pravila koje je nastalo u 13. stoljeću.

Drugoga dana boravka u Asizu predavanje je održao fra Josip Ivanović OFMConv, gvardijan Samostana sv. Frane u Šibeniku i student na Institutu za pastoralnu liturgiju u Padovi, koji je predstavio *Desiderio desideravi*, apostolsko pismo pape Franje o liturgijskoj formaciji Božjega naroda. Fra Josip predstavio je braći teološka kretanja koja su obilježila razvoj liturgije od Drugoga vatikanskoga koncila do danas te je ponudio glavne misli dokumenta pape Franje. Istaknuo je da je liturgija mjesto susreta s Kristom te je kao takva povlašteno mjesto gdje se razvija i raste crkveno zajedništvo.

Treći predavač, doc. dr. sc. fra Giulio Cesareo OFMConv, profesor moralne teologije na Papinskom sveučilištu *Urbaniana* i Papinskom fakultetu sv. Bonaventure u Rimu, govorio je o živim jaslicama koje je prije 800 godina sv. Franjo uprizorio zajedno s mještanima maloga mjesta Greccia. Sve je to stavio u širi kontekst Franjina obraćenja i rasta u vjeri. „Franjina želja za uprizorenjem jaslica proizlazi iz želje da posjeti Svetu zemlju, tj. da dotakne mjesta gdje je Isus boravio“, istaknuo je. Dodao je da Božić u Grecciu odražava Franjinu vjeru u Isusa koji nam se darovao, koji je sišao u ljudsku bijedu da nas oslobodi te iste bijede. Franjine jaslice ne mogu se razumjeti bez euharistije,

štoviše, upućuju na euharistiju kao istinsku i nužnu hranu za spasenje. Osim predavanja i rada u skupinama, sudionici ovogodišnje trajne formacije posjetili su Fonte Colombo, Greccio, Spoleto, Rivotorto, Porziuncolo, Bagnioreggio, rodno mjesto franjevačkoga velikana sv. Bonaventure, te Orvieto gdje se u katedrali čuvaju relikvije euharistijskoga čuda koje se dogodilo u Bolseni.

Vrhunac petodnevnoga zajedništva mlade braće franjevaca konventualaca bio je 21. rujna 2023. godine kada su u večernjim satima slavili misu na grobu sv. Franje, koju je predvodio provincijal fra Miljenko Hontić OFMConv. U propovijedi je pozvao braću da, ugledani u sv. Franju, otvore srce i obnove sjećanje na poziv koji im je Krist uputio, da potvrde vjernost Kristu i evanđelju te da među sobom razvijaju bratsko ozračje. Posljednjega dana boravka u Asizu misu su slavili s braćom iz Svetoga samostana u donjoj bazilici sv. Franje, a na putu prema Hrvatskoj posjetili su sestre klarise urbaniste u gradu Città di Castello koje molitvom prate i podržavaju Hrvatsku provinciju sv. Jeronima franjevaca konventualaca.

Petodnevni formativni susret održava se jednom godišnje i namijenjen je svim franjevcima, a na poseban način onima koji imaju do deset godina svećanih zavjeta i/ili svećeničkoga ređenja kako bi produbljivali franjevački identitet i osnaživali zajedništvo i bratsko ozračje. (IKA)

Hodočašće Milosrdnih sestara svetoga Križa bl. Zdenki Schelingovoj SCSC

Bratislava, 22. rujna 2023.

Milosrdne sestre svetoga Križa koje su položile zavjete od 1982. do 1997. godine okupile su se na susretu trajne formacije

koji su povezale s hodočašćem bl. s. Zdenki Schelingovoj SCSC u Slovačku.

Susret je održan od 22. do 24. rujna 2023. godine. Putovanje od Đakova do Trnave u Slovačkoj započelo je molitvom Jutarnjih hvali, razmatranjem evanđelja te izlaganjem teme susreta *Inventura života i briga za mlade generacije*. Sestra Meri Gotovac SCSC obradila je tu temu na temelju crkvenih dokumenata i Konstitucija Družbe. „Cilj je formacije ukupnost ljudskoga bića pozvana da traži i ljubi Boga ‘svim srcem, svom dušom i svim snagama’ i ‘bližnjega kao sama sebe’. Ljubav prema Bogu, braći i sestrama moćni je dinamizam koji može trajno nadahnjivati hod rasta i vjernosti.“ (VC 71) Sestre su imale priliku vratiti se na svoje početke, promisliti o tijeku svojega života i predati Bogu svoje želje kako bi mlađim generacijama mogle biti svijetli primjer redovničkoga života.

U Trnavi, u provincijalnoj kući Milosrdnih sestara sv. Križa Slovačke provincije, sestre su ih srdačno dočekale. Svoje nakane i molitve uključile su u euharistiju koju je u kapeli provincijalne kuće slavio p. Peter Buša SJ koji je studirao u Zagrebu te je sestrama mogao uputiti homiliju, uz dnevna liturgijska čitanja, na hrvatskom jeziku. U daljnjem nastavku formacijskoga susreta teme su bile vezane uz svjedočanstvo života bl. s. Zdenke Schelingove SCSC koja je prije 20 godina proglašena blaženom.

Drugoga i trećega dana sestre su pohodile mjesta u Trnavi i Bratislavi, koja su vezana za život, mučeništvo i smrt bl. s. Zdenke. Na svakom mjestu, nakon prigodnih misli i sjećanja na događaje koje su iznosile sestre iz Slovačke, s. Marija Stela

Filipović SCSC popratila je temu prigodnim molitvama iz *Molitvenika bl. s. Zdenke*. Poseban doživljaj bila je hodočasnička misa u Bratislavi, Podunajskim Biskupicama – *Marianumu* gdje se u samostanskoj crkvi nalaze relikvije bl. s. Zdenke. Taj samostan, u kojem je zajednica bolesnih sestara i njihovih njegovateljica, bio je prva provincijalna kuća i u njemu je i bl. s. Zdenka započela svoj redovnički život. U prikaznoj procesiji po jedna sestra iz svake generacije iz Hrvatske prinijela je bijelu ružu, simbol čistoće i predanja bl. s. Zdenke. U blizini samostana nalazi se i groblje, kao i grobnica u koju su iz Trnave preneseni posmrtni ostatci blažene s. Zdenke i još 10 sestara, koju su sestre hodočasnice također pohodile.

Tijekom boravka u Slovačkoj sestre su bile smještene u Misijskom domu i provincijalnoj kući misionara Družbe Božje Riječi u Nitri, gdje su sudjelovale na nedjeljnoj svetoj misi i imale priliku pogledati misijsku izložbu. Na povratku su sestre u autobusu izmolile križni put obogaćen izrekama bl. s. Zdenke, koji su predmolile s. Viktorija Šimić SCSC i s. Dragica Ivkić SCSC. Nakon toga s. Viktorija kratko je iznijela novosti u svojem radu vezanom uz borbu protiv trgovine ljudima. Slijedio je zatim kviz o životu bl. s. Zdenke, koji je vodila s. Ana Cvitanušić SCSC, a pripremila s. Franka Dobranić SCSC, novakinja.

Sestra Renata Bunova SCSC, članica Slovačke provincije, koja misijski djeluje među Slovacima u Hrvatskoj, upoznala je sestre sa svojim životom te svjedočenjem o svojem pozivu koji je također bio obilježen trpljenjem uzrokovanim komunističkim režimom. Ona je, uz s. Mariju Anu Gašparovsku SCSC, Slovačkinju rodom iz Selenče

(Vojvodina), uvelike pomogla s. M. Emanueli Kvesić SCSC, provincijalnoj savjetnici, u organizaciji toga susreta. U tu skupinu uključena je i s. Valerija Široki SCSC, provincijalna poglavarica, koja je, među ostalim, u knjigu prošnji i zahvala bl. s. Zdenki upisala sva imena i nakane sestara toga susreta. Sudionice susreta s. Franjica Faletar SCSC i s. Mirjana Tomašević SCSC bile su također i medicinska pratnja. Orguljašice s. Cecilija Tomkić SCSC, s. Kristijana Kolić SCSC i s. Natanaela Palić SCSC brinule su se za liturgijsko pjevanje, kao i za pjevanje na putovanju koje je bilo posebno radosno uz pjesme iz vremena kandidature. (IKA)

Blagoslov Pastoralnoga doma Školskih sestara franjevkri Krista Kralja

Uganda, 24. rujna 2023.

Nakon euharistijskoga slavlja koje je predvodio župnik župe Rushooka fra Aphrodis Rumayika OFM 24. rujna 2023. godine blagoslovljene su prostorije zgrade za pastoralni rad vjernika u filijali Kaina.

Kuća će ponajprije služiti za pastoralni rad svećenika, redovnica, vjeroučitelja i drugih odgovornih, kao što je rad s mladima, odraslima, djecom i za druge potrebe župe. U radovima, koji su trajali šest mjeseci, sudjelovali su i vjernici, koji su prikupljali kamenje za temelje.

Zajednica Školskih sestara franjevkri Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina od 2018. godine djeluje u afričkoj državi Ugandi u nadbiskupiji Mbarara, u mjestu Rwentobo, u Župi svetoga Franje Asiškog Rushooka. (IKA)

39. Redovnički dani u Splitu

(Split, 22. – 23. rujna 2023.)

Redovnički dani u Splitu, 39. po redu, održani su 22. i 23. rujna 2023. godine u samostanu Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Molitvu Trećega časa predmolile su sestre Služavke Malog Isusa. Potom je voditelj Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za trajnu formaciju redovnika i redovnica i provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM pozdravio sve prisutne. Tema ovogodišnjih Redovničkih dana jest *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenoga života*. Prvo predavanje križevačkoga vladike Milana Stipića *Pustinjaštvo na kršćanskom istoku* pročitao je o. Mladen Mikulić. Vladika je u izlaganju objasnio vrste monaštva na istoku, kao i razlike istočnoga i zapadnoga monaštva. Iako su razlike vrlo specifične, zanimljiva je potreba katoličkoga monaštva za nadopunjavanjem istočnoga duhovnoga bogatstva sa zapadnjačkim racionalizmom.

Drugo predavanje održala je doc. dr. s. Silvana Fužinato SCJ pod naslovom *Značenje i uloga pustinje u Svetom pismu*. Pomoću iskustava biblijskih likova s. Silvana iznijela je primjere pustinjaštva u Svetom pismu. „Pustinja je mjesto kušnje, obraćenja, ljubavi, traženja, ali i mjesto promjene zbog ispunjenja poslanja. Redovništvo danas prolazi kroz pustinju i sušno razdoblje, ali nikada ne treba izgubiti nadu da će ponovno naići na rijeku koja je možda danas negdje pod zemljom“, zaključila je s. Silvana. Nakon predavanja uslijedila je rasprava, a zatim prigoda za slavlje sakramenta pomirenja. Euharistijsko slavlje u podne predvodio je mons. Marin Barišić, splitsko-makarski nadbiskup u miru. U homiliji je pozvao sudionike da u pustinji budu s Bogom. U protivnom, hod kroz pustinju postaje lutanje.

U popodnevnom dijelu programa predavanja su održali monah s Čokovca o. Jozo Milanović OSB o temi *Vrijeme pustinje u monaškom i redovničkom životu* te prof. dr. sc. Ivica Raguž o temi *Teologija samoće i njezin značaj za Crkvu i društvo danas*.

Sljedećeg dana, u uvodnom dijelu moderatorica programa s. Marija Matanović SSFCR pozdravila je sve prisutne, nakon čega je uslijedila molitva Trećega časa koju

foto: IKA

su predvodile sestre Kćeri Božje ljubavi. Prvo predavanje *Mudrost pustinskih otaca za posvećeni život u današnjem vremenu* održala je s. Katarina Zrno OSB iz Samostana sv. Nikole u Trogiru. Sestra Katarina istaknula je da su pustinski oci čuli Gospodinov savjet: „Izvezi na pučinu!“ (Lk 5,4) te su u duhu vjere i poslušnosti učinili upravo to, išli su u pustinju oslušivati Riječ Božju. „Jedan od velikih, ako ne i najvećih pustinskih otaca bio je sv. Antun. Premda nije bio prvi ni jedini pustinjač, učinio je da procvjeta pustinski život. On shvaća da je riječ proglašena u Crkvi, za vrijeme liturgijskoga slavlja, njemu osobno upućena. Zbog otvorenosti toj riječi ona u njemu snažno djeluje te ga pokreće na djelovanje. Stoga i mi trebamo dopustiti Riječi Božjoj da nas vodi u našem redovničkom životu“, rekla je. Potom je istaknula da pustinja predstavlja srce okrenuto prema Bogu i da je važno gajiti čežnju za njom.

Drugo predavanje *Pustinja i nutarnja molitva u karmelskoj tradiciji* izložio je prior karmelskoga samostana u Krku o. Dominik Magdalenić OCD. Istaknuo je da je karmelski red usko povezan s pustinjom, zato što su sve do 12. stoljeća karmelićani živjeli kao pustinjaci po uzoru na sv. Iliju. „Razlog odlaska u pustinju kristološke je naravi zbog

ljubavi prema Isusu Kristu koji je i sâm boravio u pustinji i želje da mu se potpuno predaju u tišini i samoći. Osim vanjske pustinje postoji i nutarnja pustinja kojoj treba težiti kako bi Bog mogao slobodno pomoću duhovnoga čišćenja preobraziti našu dušu i voditi je prema sjedinjenju u ljubavi sa samim sobom, a to sjedinjenje postiže se molitvom. Otac Dominik donio je i šest koraka nutarnje molitve koju preporučuju karmelski oci, a koja se sastoji od priprave, čitanja, misaone molitve, zahvale, darivanja i molbe upućene Gospodinu za milosti koje su nam potrebne da bismo mogli živjeti svoje posvećenje“, poručio je. Nakon svakoga predavanja uslijedila je rasprava u kojoj su sudionici mogli dati osvrt na predavanja i postaviti pitanja. Poslije predavanja bila je prilika za sakrament pomirenja.

Redovnički dani zaključeni su euharistijskim slavljem koje je predvodio gvardijan Samostana o. Ante Antića fra Domagoj Volarević OFM. U propovijedi je poručio okupljenima da ih duhovnost pustinje treba potaknuti na obnovu te da je prisutna kriza redovničkih zvanja prilika za preispitati sebe gdje sam i što mogu još učiniti. Naglasio je da je bitno sijati, a Bog će dati plodove u pravo vrijeme. Liturgijsko pjevanje predvodile su sestre Službenice Milosrđa. (IKA)

*fra Milan Krišto OFM,
voditelj Povjerenstva HRK
za trajnu formaciju*

Pozdrav na 39. Redovničkim danima

Split, 22. rujna 2023.

Drage sestre i braćo, sve vas radosno pozdravljam u ime Povjerenstva za trajnu formaciju Hrvatske redovničke konferencije u prigodi 39. Redovničkih dana ovdje u Splitu u Franjevačkom samostanu o. Ante Antića na Trsteniku. Ponajprije pozdravljam preuzvišenoga nadbiskupa splitsko-makarskoga u miru mons. Marina Barišića. Srdačan pozdrav i mons. Milanu Stipiću, križevačkom vladiki, kao i svima vama, dragi predavači, koji ćete nas obogatiti dragocjenošću vašega truda, predavanjima koja će uslijediti tijekom ovih dvaju dana. Istom radošću pozdravljam dragoga provincijala domaćina fra Marka Mršu OFM, kao i vas drage provincijalne poglavariče te želim srdačnu dobrodošlicu svima vama, drage sestre i braćo, redovnice i redovnici.

Kao što vam je poznato, tema ovih Redovničkih dana *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenog života* nadahnutu je dokumentom koji je objavila Kongregacija, a danas Dikasterij za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života pod nazivom *Oblik pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi – Smjernice*. U dokumentu se spominje da se u *Dekretu o prilagođenoj obnovi redovničkog života* pod nazivom *Perfectae caritatis* u br. 1. govori kako se prepoznaje da je od samih početaka Duh pobuđivao u Crkvi muškarce i žene koji su u obliku samotništva ili u redovničkim zajednicama, koje su osnovali, posvetili Bogu svoj život sljedeći Krista u većoj slobodi i nasljedujući izbliza njegov oblik života. Ujedinjeni sve više

foto: IKA

s Kristom, u sebedarju koje obuhvaća cijeli život, oni nastavljaju obogaćivati životnost Crkve i čine plodnim njezin apostolat.

Nadalje kod crkvenoga priznanja ovoga oblika života dokument spominje da Crkva ne priznaje toliko *nekoga* pustinjaka ili *neku* pustinjakinju, nego *u obliku pustinjačkoga života* pronalazi restituciju jedne kristološke značajke. Taj se oblik ostvaruje odvojenošću od svijeta, prihvaća se obveza njegovati ozračje šutnje, samoće i molitve koje se kao takvo stavlja u službu „Božje slave i spasenja svijeta“. Nadalje se u dokumentu navodi da ovdje nije riječ o pustinjačkoj individualnosti jer se ne radi o samopotvrđivanju. Događa se, naprotiv, upućivanje na Drugoga, na Boga, u posvećenosti koja uzima oblik *biti sami sa Samim*. Svaki pojedini pustinjak usvaja oblik života koji mu prethodi i koji ga nadilazi te ga povijesno utjelovljuje u poučljivosti djelovanju Duha Svetoga.

Citirajući Apostolsku postsinodalnu pobudnicu *Vita consecrata*, u dokumentu o pustinjačkom životu stoji zapisano da je „takav život u pustinji“ poziv crkvenoj zajednici „da nikada ne izgubi iz vida najviše zvanje, a to je biti uvijek s Gospodinom“.

Dok pozivam preuzvišenoga nadbiskupa splitsko-makarskoga u miru mons. Marina Barišića da nam se obrati prigodom početka ovih redovničkih dana, želim svima blagoslovljen rad ovih dana ovdje u Splitu. Gospodin Vam dao svoj mir!

39. Redovnički dan u Dubrovniku

(Dubrovnik, 23. rujna 2023.)

Redovnički dani, koji se održavaju u više gradova u Republici Hrvatskoj, u Dubrovniku su upriličeni 23. rujna 2023. godine. Tema je ovogodišnjih dana *Duhovnost pustinja za obnovu Bogu posvećenog života*, a predavači su bili prof. dr. sc. Ivica Raguž i m. s. Blaženka (Zelenika).

Susret je započeo u Dvorani Ivana Pavla II. molitvom Trećega časa, nakon čega je predsjednik Vijeća za posvećeni život Dubrovačke biskupije fr. Tomislav Kraljević OP pozdravio okupljene redovnice i redovnike, kao i predavače te prenio pozdrave dubrovačkoga biskupa mons. Roka Glasnovića. U ime Povjerenstva za trajnu formaciju Hrvatske redovničke konferencije sudionike je pozdravio fra Milan Krišto OFM, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda te ih je uveo u sadržaj susreta i predstavio predavače.

Tema susreta nadahnutu je dokumentom Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života *Oblak pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi – Smjernice*. Dekan Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Đakovu prof. dr. sc. Ivica Raguž govorio je o temi *Teologija samoće i njezin značaj za Crkvu i društvo danas*. Uvodno je kazao kako živimo u „vremenu kraja samoće“ te dodao da ni današnji pustinjaci nisu više pustinjaci jer „odu u pustinju pa ih onda evo na *You Tubeu*, na mobitelu i slično“. Kazao je i da je „svijet zavladao nama“ te je uzeo primjer

života sv. Hilariona (Ilara), pustinjaka iz prvih stoljeća koji je dio života živio na području južne Hrvatske i koji je tražio samoću da pobjegne od časti, slave i vlasti, da ne bude rastresen i da se posveti Gospodinu. „Sv. Ilar uvijek je tražio šutnju te je, iako poznat, težio tomu da bude neznan i radovao se kad god može nekoliko trenutaka živjeti u miru i samoći“, zapisano je o njemu. Predavač je zatim govorio o teologiji samoće pomoću sedam naglasaka, objasnivši zašto je pustinjaštvo vrhunac redovničkoga i monaškoga života, a time i vjerničkoga, a onda i što znači samoća. „Dragi prijatelji, ljudi ovoga svijeta vape za ljudima samoće. Oni žele da ne budete kao oni, nego da budete ‘u komparativu’. Što više idite u samoću, molite se više Bogu... Mi trebamo pravu riječ, utjehu... Mi, koji smo zapleteni u ovozemaljsko, trebamo vas koji ćete doći kao sv. Hilari-

foto: IKA

on među nas. Trebamo vas da nam, kada vas izvučemo iz samoće odnosa s Ocem u molitvi, kao samotnjaci slobodni od ovoga svijeta, donesete blagoslov“, rekao je.

Predavanje *Pustinja u životu sv. Charlesa de Foucaulda i njegovih učenika* održala je m. s. Blaženka (Zelenika), a tu temu obrađivala je u suradnji s doc. dr. sc. Jasnom s. Kristom Mijatović SCSC. Posvijestila je slušateljima što je pustinja te je istaknula da ona nije samo prostor ni samo vrijeme, nego je mnogo više od toga, ona je stanje. U potrazi za odgovorima kakvo je to stanje s. Blaženka navela je primjere života nekolicine Isusove male braće i Isusove male sestre Magdalene koji su živjeli u pustinji Sahari u jednom periodu svoga života, ali ne sami, nego u suživotu s nomadima. Pojašnjavajući što je „stanje pustinje“, predavačica je navela

neke misli brata Karla i male sestre Magdalene. Također je ponudila redovnicama i redovnicima duhovnost pustinje u svakodnevicu rekavši da „pustinja nije samo za neke, nego za sve koji hoće Isusa nasljeđovati. Moguće je živjeti u masi svijeta i istodobno biti potpuno uronjen u Boga, što može zvučati paradoksalno. Pustinja nije odsutnost ljudi, već prisutnost Boga. A Bog može biti i među ljudima i u ljudima“, kazala je. „U pustinju ulazimo kada ulazimo u samoću i tišinu s Bogom. U duhovnosti pustinje u gradu nije riječ o tome da se u svakodnevicu nađe prostor za molitvu, pa ni vrijeme, nego da svakodnevica preraste u molitvu i da sama postane molitva“, zaključila je.

U crkvi Male braće redovnice i redovnici imali su prigodu za ispovijed, a zatim su slavili euharistiju koju je predvodio fr. Tomislav Kraljević OP. Prior Kraljević, tumačeći evanđeoski ulomak o Marti i Mariji i njihovu susretu s Isusom, primijetio je da se Marta osjetila usamljenom dok je radila i trudila se što bolje primiti Gospodina koji im je došao u posjet, a Marija je samo slušala što Isus govori. Ustvrdio je kako se „možda i sami ponekad možemo osjetiti usamljenima u svojim zajednicama, pa to često kompenziramo raznim aktivnostima“. Na kraju je poručio: „Ti koji se osjećaš samim ne rasipaj se u mnoštvu, nego traži jedino potrebno. Ti koji se smatraš napuštenim od drugih... traži Gospodina, pogledaj ga, slušaj njegov glas i slušaj svoje srce. Tada ćeš sigurno naći i slobodno izabrati onaj bolji dio koji ti je Gospodin pripremio i rezervirao samo za tebe“, zaključio je. (IKA)

foto: IKA

39. Redovnički dani u Zagrebu

(Zagreb, 29. rujna 2023.)

U organizaciji Povjerenstva za trajnu formaciju redovnika i redovnica Hrvatske redovničke konferencije u Dvorani Antun Bauer Fakulteta filozofije i religijskih znanosti na zagrebačkom Jordanovcu 29. rujna održani su 39. Redovnički dani. Tema ovogodišnjih dana bila je *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenog života*, a program je započeo molitvom Trećega časa koju su predvodile Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga.

Pozdravnu riječ uputio je predsjednik Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavko Slišković OP. U ime

domaćina riječ dobrodošlice uputio je provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Sebastian Šujević SJ. Okupljenima se kao izaslanik zagrebačkoga nadbiskupa Dražena Kutleše obratio mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački.

Prvo predavanje, *Pustinjaštvo na kršćanskom Istoku*, održao je mons. Milan Stipić, vladika križevački. Predavač je uvodno naglasio kako je kršćansko monaštvo radikalna način življenja evanđelja. Ono se počelo razvijati od samih početaka Crkve. Na istoku nema podjele na apostolski i kontemplativni život. Kršćansko monaštvo na istoku je laički stalež. Đakoni i svećenici zareduju se kako bi se u zajednici moglo obavljati bogoslužje. No Crkva među monasima traži kandidate za biskupe. U istočnim pravoslavnim crkvama došlo je čak do kanonskoga pravila

foto: Marija Belošević

da jedino monah može postati biskup. Sve što monah čini i čemu treba težiti usmjereno je na sjedinjenje s Bogom. Monahov je cilj osobno posvećenje i preobraženje unutarnjega sebe.

Drugo predavanje, *Značenje i uloga pustinje u Svetom pismu*, održala je doc. dr. sc. s. Silvana Fužinato SCJ, koja je uvodno istaknula da je pustinja važna biblijska tema od

foto: Marija Belošević

Knjige Postanka do Otkrivenja. Pustinja je u Svetom pismu nešto drugo od onoga što se danas poima: pustinja je mjesto kušnje, obećanja života, obraćenja, ljubavi i promjene zbog ispunjenja poslanja. Na kraju predavanja s. Silvana upozorila je na nedostatak šutnje u današnjem vremenu.

foto: Marija Belošević

Brat Jožo Milanović, monah Ćokovca, upozorio je u predavanju *Vrijeme pustinje u monaškom i redovničkom životu* na dva pojma kad govorimo o pustinji: vrijeme i prostor. U tom je kontekstu podsjetio na biblijska izvješća u kojima čitamo koliko je vremena trajala pustinja. „To je važno da shvatimo, jer vremena pustinje svi možemo imati. Štoviše, moramo imati.“ Iz biblijskih tekstova predavač je posebno istaknuo Isusov boravak u pustinji te je podsjetio na riječi „đavao se udaljio od Isusa do druge prilike. To je ključ da razumijemo pustinju i cijeli naš život. Druga prilika jest glavna Isusova kušnja na Golgoti. Ondje je Isus bio u pustinji, toliko je sam, a oko njega mnoštvo, u mnoštvu sam. Žeđ u pustinji i glad koju je imao na početku javnoga djelovanja priprava je i najava prave žeđi koju je imao na križu, glavna je pustinjska žeđ na Golgoti.“

Nakon trećega predavanja euharistijsko slavlje u crkvi Bezgriješnoga Srca Marijina na Jordanovcu u zajedništvu s križevačkim vladikom mons. Milanom Stipićem, provincijalima i desetak svećenika predvodio je zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško.

Pustinja i nutarnja molitva u karmelskoj tradiciji naslov je predavanja koje je održao mr. sc. o. Dominik Magdalenić OCD. U prvom dijelu predavanja o. Dominik govorio je o razumijevanju pustinje u karmel-

skome redu. Podsjetio je kako je karmelski red usko povezan s pustinjom i s duhovnošću pustinje. Karmelićani su živjeli kao pustinjaci sve do dolaska u Europu gdje su morali prihvatiti prosjački način redovničkoga života. No, unatoč toj životnoj promjeni, duhovnost pustinje, naglasak na unutarnjoj molitvi i povučenosti uvijek su ostali znakovi karmela. Karmelski učitelji duhovnosti u svojim djelima pozivaju ljude da njihov život u Kristu prepoznaju kao putovanje prema pustinji. Putovanje koje sa sobom nosi odricanje i svlačenje staroga čovjeka da bi se obukao u novoga. Tako pustinja nije više materijalna samoća, nego postaje mjesto u srcu koje je usmjereno na hod prema sjedinjenju s Bogom.

Sestra Katarina Zrno OSB govorila je o temi *Mudrost pustinjskih otaca za posvećeni život u današnjem vremenu*. Pustinja nas uči klanjati se Bogu, živom i istinitom. „Svatko tko se naziva kršćaninom pozvan je ljubiti vrijednosti koje simbolizira pustinja, jer ona je sastavni dio Kristova ovozemaljskoga života koji želimo dosljedno slijediti“, rekla je s. Zrno te nastavila: „Pustinjski oci stvaraju novi stil života koji nastaje sasvim spontano iz čežnje i gladi za Bogom. I postupno se razvija: biti s Bogom, u Njegovoj prisutnosti, s Njim živjeti to je srce monaškoga života. Pustinjski nas oci i majke uče važnosti duhovnoga iskustva koji je kao neki otisak

koji Bog ostavlja u dubini duše. Neka vrsta spoznaje koja zahvaća čitavoga čovjeka. Svjesno prihvaćati trpljenja koja nam život nosi, također je jedan vid ulaska i prolaska kroz pustinju. Ne tražiti patnju, ali i ne bježati od nje, jer ona je sastavni dio učenja Isusa Krista. Potraga za pravom pustinjom nije zemljopisno pitanje, nego ona znači dopustiti Božjoj riječi da nas vodi, jer nije riječ o zemlji, nego o osobi, nije riječ o mjestu, nego o glasu, ni o nekom posebnom uvjetu, već o jednoj prisutnosti.“

Posljednje predavanje na Redovničkim danima, *Teologija samoće i njezin značaj za Crkvu i društvo danas*, održao je prof. dr. sc. Ivica Raguž. Predavač je naglasio da u današnje vrijeme svjedočimo kraju samoće. „Ne postoji, čini se, dostatan razlog da se čovjek povuče u samoću. Nekoć je to bio Isus Krist, potom svetci, a čini se da danas to nije moguće ili je vrlo rijetko moguće.“ Nadalje, kraj samoće se očituje u tome što živimo u vremenu gubitka smisla i svrhovitosti. Zaključio je kako se kršćanin prepoznaje po šutnji, a nju prekida u klicanju, pjevanju psalma, pohvali. „Šutnja nas treba osloboditi da nam usta ne budu ‘septičke jame’ i da konačno dobijemo riječ. Šutnja nije samo radionica, već je ona ljekarna.“ Redovnički dani zaključeni su zajedničkom molitvom Večernjih hvali koju su predvodile sestre Reda sv. Uršule. (Marija Belošević)

*mons. Ivan Šaško,
pomoćni biskup zagrebački*

Pozdrav na 39. Redovničkim danima

Zagreb, 29. rujna 2023.

Brate u biskupskoj službi, vladiko Milane, cijenjeni predsjedniče i potpredsjednice Hrvatske redovničke konferencije: fr. Slavko (Slišković) i sestro Gordana (Igreć), dragi redovnički poglavari i poglavarice, redovnici i redovnice, braćo i sestre!

1. Nakon prošlogodišnjega sudjelovanja na Redovničkim danima i ove mi se godine pružila prilika biti s vama, i to u službi izaslanika našega zagrebačkoga nadbiskupa mons. Dražena Kutleše, od koga vam donosim srdačne pozdrave i očitovanje njegove molitvene blizine u ovome danu koji je na stanovit način sažeo i sutrašnji

dan, kada smo pozvani biti dionici slavlja u Svetištu Majke Božje Bistričke prigodom 25. obljetnice proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, slavlja u kojem će na nadbiskupa Dražena, na njegova rame biti stavljen palij, liturgijski znak metropoljske službe, u kojem čitamo ljepotu zajedništva Crkve u njezinu poslanju i pastirskoj brižnosti.

2. Promatrajući gibanja u našoj, ali i u sveopćoj Crkvi koja se tiču redovništva, nije teško prepoznati razne pokušaje novih zamaha, putova obnove i duhovnosti koje bi imale nutarnju pokretačku snagu preobrazbe i plodnosti. Najčešće su to manji ili veći pokušaji povratka na 'izvornost', a nekada su to i preuzimanja modela iz drugih ozračja crkvenoga, ali i necrkvenoga organiziranja života i djelovanja.

Tema u kojoj ste se ove godine pronašli jest 'duhovnost pustinje'. To može djelovati čudno u životnome ozračju suvremenosti, kada se čini da ima mnogo važnijih tema

kojima bi se redovnici i redovnice trebali baviti. No tema pustinje jest moguće susretnište svih važnih putova, ne samo za redovništvo nego za cijelu Crkvu. Glede redovništva, nerijetko razmišljam o nazivlju koje mu pridajemo u hrvatskoj terminologiji.

Pustinja označuje *neredovitost*. Tu je i njezina snaga, izvor opasnosti i nesigurnosti i dragocjeno narušavanje kolotečina, jer vjetar na pijesku ili kamenu ne dopušta 'utabanost'. Čvrstoća treba biti u čovjeku, u njegovu srcu i pogledu, dok ispod nogu nema sigurnosti. Pustinja je u duhovnosti sinonim protuslovlja i u tome je moguće otkriti dio jezgre redovništva. Naime redovništvu – premda imena 'red' i 'redovnici' sugeriraju drukčiji zaključak – vrijednost ne leži u redovitosti, nego u neredovitosti; a znamo da neredovitost daje smisao i obnovljivost redovitosti. Pustinja je dio životnih putova koji traže oslobođenost, lišenost suvišnoga, do mjere da drugima koji njome nisu zahvaćeni izgleda kao pustoš. Pustinja privlači i plaši, pustinja provjerava, priprema, čuva bitno, razlučuje i pročišćuje, čini poniznim; pustinja oslobađa i u nađenoj slobodi, u konačnici – raduje.

3. Dok sam razmišljao o današnjoj temi, sjetio sam se jednoga svoga kolege još iz studentskih rimskih dana koji je englesku riječ za pustinju 'desert' izgovarao 'dessert', kao jelo, što mi je bilo jako simpatično. Ta blizina po zvučnosti ponukala me je da vidim podrijetlo tih riječi koje nam može još malo više odškrinuti vrata duha.

Naime riječ za pustinju preuzeta je iz latinskoga *desertum* koja dolazi od *deserere*: 'napustiti, ostaviti'. Misli se na postupak suprotan povezivanju i spajanju (*serere*); dakle u smislu raskidanja veza i poveznica, 'od-vezivanja'; 'od-spajanja'. Zbog toga je

nastala i riječ 'dezertirati', napustiti neku 'ob-vezu' (posebice vojnu), razvezati 'ob-vezu', svojevolumno napustiti neku stvarnu ili nametnutu pripadnost. Premda 'dezertiranje' ima skoro isključivo negativno značenje, za duhovni život dobro je uočiti naglasak ne samo na dokidanju važnih nutarnjih veza nego *na odmaku od navezanosti*, na početku novoga. Obnove bez toga nema.

Riječ 'dessert' dolazi od suprotnosti 'posluživanju', od francuskoga *desservir*, s izravnim životnim značenjem: 'očistiti stol'. To je ono jelo (obično slatko: kolač, voće, kompot, sladoled, puding i sl.) koje više kao da ne pripada blagovanju i stolu, zbog čega se njemački koristi i riječju *Nachtisch*, ono što dolazi 'nakon stola', očito s predviđenim nekim drugim mjestom za blagovanje takvih jela. Pripada i ne pripada, istodobno.

Ta neredovitost, taj 'drugdje' i, drukčije, također ima važnost za redovnički poziv, za vaše življenje i prisutnost u Crkvi. I pustinja (*desertum*) i desert nalaze se u Crkvi, pripadno-nepripadni, kao odmak koji nije samo početak, nego i neočekivana ljepota zajedništva i gozbe novoga okusa. I pustinja i desert potrebni su za obnavljanje. Jedno se čini odbojnim, a drugo privlačnim, ali nas jedno i drugo vraća na istinu potrebe provjeravanja što je povezanost bez koje se ne može živjeti i što je navezanost koja život razgrađuje; služenje komu i čemu istinski raduje i gdje i kada treba očistiti jedan stol, premjestiti prisutnosti da bi se osjetila i živjela ljepota i slatkoća kršćanstva.

Čini mi se danas prikladnom molitva za vas, ali i za sve nas, da trajno prihvaćamo biti živi znakovi Božje pustinje i njegova deserta. Blagoslovljeni Redovnički dani!

*mons. Ivan Šaško,
pomoćni biskup zagrebački*

Homilija
u euharistijskom slavlju
Crkva Bezgrješnoga Srca Marijina
u Zagrebu,
29. rujna 2023.

Liturgijska čitanja:

Dn 7,9–10.13–14; Ps 138,1–5; Iv 1,47–51

Draga braćo i sestre!
1. Pustinja je mjesto susreta s Gospodinom na razne načine, a jedan je i susret s njegovim anđelima. Liturgija današnjega dana, ne opisujući anđeoska bića, težište stavlja na ono što oni čine. Takvo im je i ime koje se tiče donošenja glasa i drugih oblika prisutnosti, a preduvjet za to jest njihova nazočnost pred Božjim licem. To Lice i Glas anđeli ljudima odražavaju poticanjem, usmjeravanjem, utjehom, zaštitom. Trojica arkanđela u današnjem razmatranju o pustinji odvela su me do triju Isusovih kušnja u pustinji. Nije teško povezati Isusove odgovore Napasniku i imena triju arkanđela, premda – bez današnje tematske prigode – zasigurno ne bih tako izravno povezivao arkanđele i pustinju.

Na sve tri kušnje može sasvim dobro odgovoriti ime Mihael: *Tko je kao Bog*. No odgovori su potpuniji ako se Mihaelu pridruže imena Gabriela: *Božja snaga* i Rafaela: *Bog je izliječio*. Vrijedi primijetiti da se arkanđeli pojavljuju u raznim 'vremenima pustinje'. Iskustvo pustinje i našega duhovnoga susreta s njezinim značenjem neodvojivi su od nekoliko ključnih trenutaka povijesti spasenja, ponajprije: vrijeme *izlaska iz ropstva* u zemlju obećanja i vrijeme *Isusova boravka u pustinji*

koji nam otvara smisao i daje nam živjeti ne samo pobjedu nad kušnjama Božjega neprijatelja nego i dragocjene naglaske koje u sebi sadrži s njome povezana duhovnost prelaska iz smrti u život.

2. Prvi je naglasak *potaknutost Duhom*. Isus je potaknut Duhom otišao u pustinju. Nije riječ dakle o nekoj nezgodi na putovanju, o slučajnosti i zalutalosti. Pustinja je sastavni dio putovanja koje je u Božjem planu. Iskustvo pustinje planira Bog, a ne Božji neprijatelj koji u pustinji pronalazi priliku za napad. Pustinja je za svaku i svakoga od nas *vrijeme Duha Svetoga* i zbog toga je dragocjena. Za kršćansku duhovnost pustinja nije neka vrsta zagrada, iznimka, isječak koji treba gledati bez povezanosti s očitovanjima cjeline. Isus iz pustinje izlazi jasnih pogleda, pun odlučnosti i spreman započeti svoju službu. Jer je 'vrijeme Duha', pustinja je početak 'ispunjenoga vremena' koje raduje, nipošto praznoga vremena koje treba otrpjeti.

3. Boravak u pustinji nosi sa sobom 'kušnju prije kušnja', a to je *odustajanje*, odlaženje bez zaključka i pronalaženja traženoga, kušnja pristajanja uz uvjerenje da se u njoj isplati ostati. Na tragu važnih 'drukčijosti' za naše živote, pustinja traži prihvaćanje drukčijega ritma, uvijek drukčijega od onoga u kojem vladaju buka i površnost, odnosno iz kojega su prognani šutnja i dubina. To dragocjeno vrijeme u kojem je nevažna 'isplativost' i 'korisnost' pokazuje i prokazuje sve što u crkvenome životu nije rođeno iz pustinje, nego je kupljeno na tržnici necrkvenih površnosti, koje su drugdje razumljive i nužne, ili je plod crkvenih replika bez životnosti.

4. U Isusovu boravku u pustinji *privlači i njegovu 'društvo'*. Boravio je s divljim zvijerima, a služili su mu anđeli. *Obnovljeni sklad*

foto: Marija Belošević

kakav je postojao prije izvornoga grijeha, a upućuje nas na novoga Adama koji obnavlja izgubljeni sklad. Smisao pustinje je i u Božjem skladu na zemlji. On nije stvoren uklanjanjem nemira nekim nadljudskim zahvatom, nego je dar u povezanosti s pobjedom nad zlom. Taj je sklad rođen iz ljubavi koja je u sukobu sa zlom, a spominjanje anđela govori o nebeskom blagoslovu. Sklad koji živi od vremena i prostora molitve, od čežnje za drukčijom hranom od zemaljske, stvarajući nutarnji sklad koji se odražava u obnovljenim odnosima nadahnutima zahvalnošću i mirom.

5. Tu vidim poveznicu između *Gabriela i vremena pustinje, vremena Duha, ispunjenoga vremena*. Po Gabrielu, koji je pohodio Djevicu Mariju, Bog govori o snazi Božje zauzetosti za čovjeka u događaju dolaska Isusa Krista na zemlju. Upravo se po Božjoj snazi, po Duhu Svetome (*dynamis = duh*) događa Utjelovljenje kao nenadani obrat u ljudskome odnosu prema Bogu. Vidim poveznicu *Mihaela s drukčijim životnim ritmom* koji nudi pustinja. Po Mihaelu Bog govori o svojoj veličini i ljubavi kojom sve stvara i poziva u život.

Vidim poveznicu Rafaela i sklada, jer Rafael u svome poslanju izražava Božju brigu za čovjeka. On upućuje na razlog Kristova utjelovljenja odgovarajući na pitanje zašto je Bog htio postati jedan od nas – „radi nas i našega

spasenja“. Uostalom, trojica arkandela, njihova imena i poslanje, *sažimaju sve ljudske čežnje, daju odgovor na sva ljudska pitanja*, i nekada i danas. Ipak, sažetak svih sažetaka, odgovor svih odgovora ostaje Krist Gospodin, Ime nad svakim imenom, njegov križ i uskrsnuće koje je pustinju pretvorilo u *predivan vrt prisutnosti Vječnoga*.

6. I na kraju bih želio da s ovoga susreta ponese sigurnost Božje prisutnosti koja ne gleda samo pustoši koje su osobne ili one koje su u pojedinoj crkvenoj, redovničkoj zajednici, nego vidi i pustoši u našem narodu. U susretu s Isusom Natanael je iznenađen da Isus vidi mnogo više negoli je on mislio da vidi. To i nama daruju anđeli – da vidimo više nego se čini da možemo vidjeti: ljude i događaje bez prijekora. Nije nam dano šutjeti i ne odražavati istinu. Pozvani smo prepoznati u komu i čemu nema prijekora.

Tamo gdje je dojam beživotnosti jak, tamo je već započelo obnavljanje, ako prihvatimo troje: poticaj Duha, ritam vremena koji je određen vječnošću, sklad koji nije plod naših napora, nego je dar koji izvire iz euharistije. Koliko god se činilo da u našim zajednicama život slabi, ljudi očekuju od nas glas i pogled pročišćen pustinjom. Odatle započinje novost, od odraza Božjega lica i životnosti njegova glasa. Ma kakva pustinja bila, ovdje je uvijek dovoljno svježine koja natapa. Amen.

39. Redovnički dan u Šumanovcima

(Šumanovci, 7. listopada 2023.)

U marijanskom Svetištu Skrovite Gospe Šumanovačke u Šumanovcima kod Gunje, koje ove godine slavi svoju 650. obljetnicu, održan je 7. listopada 2023. godine, u okviru 39. Redovničkih dana, nadbiskupijski susret osoba posvećenoga života Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Velečasni Ivan Živić, upravitelj Svetišta Gospe Šumanovačke, dočekao je redovnike i redovnice. Nakon pozdrava s. Viktorije Šimić SCSC, nadbiskupijske povjerenice, molitvu Trećega časa predvodile su Služavke Maloga Isusa iz Vinkovaca, a zatim je doc. dr. sc. Jasna s. Krista Mijatović SCSC, tajnica Hrvatske redovničke konferencije (HRK) i članica

Povjerenstva HRK za trajnu formaciju redovnika i redovnica, uputila prigodnu pozdravnu riječ. Slijedio je kratak prikaz povijesti Svetišta domaćega župnika, vlč. Ivana Živića.

Uz temu susreta *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenog života*, prvo predavanje s naslovom *Značenje i uloga pustinje u Svetom pismu* održala je doc. dr. sc. s. Silvana Fužinato SCJ. Nakon rasprave i kratke pauze slijedilo je predavanje križevačkoga vladike Milana Stipića. Njegovo je predavanje *Pustinjaštvo na kršćanskom istoku*, s obzirom na to da je sam predavač bio spriječen, prenio o. Mladen Mikulić, monah istočne tradicije, reda studita, trenutačno kancelar Križevačke eparhije. U tom su predavanju redovnici mogli upoznati malo drukčiji način Bogu posvećenoga života te na konkretnim primjerima iz života monaha preispitati i učvrstiti svoju vjernost Gospodinu. Nakon

foto: TUDJOS

rasprave slijedila je molitva krunice, koju su pripremile i vodile sestre Reda sv. Bazilija iz Osijeka. Za to je vrijeme također bila mogućnost za sakrament ispovijedi.

Euharistijsko slavlje predvodio je o. Mikulić. U svojoj propovijedi naglasio je kako smo na zemlji hodočasnici. „Sve što imamo prolazi. Zato je važno da možemo mirna srca reći: ‘Gospodine, sve tebi pripada! Samo si mi ti dostatan.’ Kao što kaže sv. Terezija Avilska: ‘Samo je Bog dostatan.’ Ali moramo se zaista sjediniti s njim u molitvi, u svetom životu i da to i osjetimo. I blagoslovljen je onaj kršćanin koji je toga svjestan i koji se preda Bogu i živi samo za njega.“ Zatim se osvrnuo na krizu vjere na Zapadu koja je posljedica predstavljanja Isusa kao jednoga od putova: „Krist je jedini put u nebo! I to moramo ljudima govoriti: ‘Rođen si za Boga, stvoren si za Boga, živi za Boga, umri za Boga.’ Moramo biti spremni život svoj dati za Boga. Isus

Krist jedini je Otkupitelj. I ništa drugo nije važno.“ Molitvu vjernika pripremile su i vodile Marijine sestre od Čudotvorne medaljice iz Osijeka, a pjevanje Milosrdne sestre sv. Križa iz Đakova.

Nakon svete mise slijedio je završni dio susreta koji je, nakon procesije i pjesme, pred kapelicom u šumi predvodio vlč. Živić, moleći *Molitvu Skrovitoj Gospi Šumanovačkoj*. Zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša i đakovačko-osječki pomoćni biskup Ivan Ćurić, koji sudjeluju na 16. redovnoj glavnoj skupštini Biskupske sinode u Rimu, izrazili su molitvenu povezanost sa sudionicima susreta kratkom porukom koju je svima prisutnima pročitala s. Viktorija Šimić SCSC: „Od srca se u molitvi povezujem sa svima vama. I nadbiskup Dražen. Sa slikom Gospe koja je izložena u sinodskoj auli. Pozdrav, Ivan“ (IKA)

foto: TUDJOS

*s. Krista Mijatović SCSC,
tajnica HRK i članica Povjerenstva
za trajnu formaciju redovnika i
redovnica*

Pozdrav na 39. Redovničkom danu

Šumanovci, 7. listopada 2023.

Mnogopoštovane provincijalne poglavarice, cijenjeni predavači, poštovani članovi Povjerenstva Đakovačko-osječke nadbiskupije za ustanove posvećenog života, drage sestre i braćo u redovništvu!

Radosna sam što Vas mogu pozdraviti u ime voditelja Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za trajnu formaciju redovnika i redovnica fra Milana Krište OFM, provincijala Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda na otvorenu Redovničkoga dana, koji se na području Đakovačko-osječke nadbiskupije održava

svake godine u nekom drugom svetištu. Jubilej Svetišta Skrovite Gospe Šumanovačke, satkan od 650 godina, izvrstan je povod da baš ovo mjesto bude odabrano za ovogodišnji Redovnički dan.

Tema *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenog života* na tragu je nedavno objavljenoga hrvatskoga prijevoda dokumenta u izdanju Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života pod naslovom *Oblik pustinjačkog života u mjesnoj Crkvi*.

Vjerujem da su u novicijatu mnogi od nas imali prigodu od magistri i učitelja novaka čuti da „ako želimo biti suvremeni, trebamo čitati crkvene dokumente“. Možda tada kao novakinje i novaci nismo u potpunosti razumjeli njihovu izjavu. No tko god je imao prigodu uzeti u ruke spomenuti dokument, uvjerit će se da su magistre i učitelji novaka bili u pravu. Možda nam se čini da dokument o pustinjaštvu nije aktualan za nas, članove apostolskih zajednica. Ali i onima koji u sebi ne osjećaju poziv na pustinjaštvo, u uskom smislu riječi, dokument poručuje da pustinja nije samo mjesto (gdje se primjerice sastaju zvijezde i pijesak), pustinja nije ni samo vrijeme (primjerice vrijeme žalosti, ostavljenosti i usamljenosti), pustinja je stanje. Svatko na svakom mjestu i u svako vrijeme može biti u stanju pustinje. Jer u pustinju ne treba ‘odlaziti’, pustinju treba sa sobom ‘nositi’.

Zahvaljujem domaćinima, predavačima i Povjerenstvu Đakovačko-osječke nadbiskupije za ustanove posvećenog života na čelu sa s. Viktorijom Šimić SCSC koji su uložili mnogo truda i brige da nama danas bude lijepo i dobro. Svima zahvaljujem na odazivu i želim blagoslovljeno ‘nošenje’ pustinje u današnjem danu.

foto: IKA

39. Redovnički dan u Rijeci

(Rijeka, 14. listopada 2023.)

U organizaciji Hrvatske redovničke konferencije 14. listopada 2023. godine u Velikoj dvorani Nadbiskupskoga doma u Rijeci i kapucinskoj crkvi Gospe Lurdske održani su 39. Redovnički dani o temi *Duhovnost pustinje za obnovu Bogu posvećenog života*.

Ovogodišnji predavači bili su prof. dr. sc. Ivica Raguž i m. s. Blaženka (Zelenika) u suradnji s doc. dr. sc. Jasnom s. Kristom Mijatović SCSC. Susret je započeo u Velikoj dvorani Ordinarijata pozdravnim riječima riječkoga nadbiskupa mons. Mate Uzinića i pozdrava koji je uputila s. Krista, članica Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za trajnu formaciju redovnika i redovnica u ime fra Milana Krište OFM, voditelja Povjerenstva. Nakon pozdrava je uslijedila molitva Trećega časa te dva prigodna predavanja.

Prvo predavanje, *Pustinja u životu sv. Charlesa de Foucaulda i njegovih učenika*, održala je m. s. Blaženka. U svome izlaganju pobliže je opisala fenomen pustinje i upozorila na načine i važnost prakticiranja duhovnosti pustinje u svakodnevnicu, pri čemu je istaknula važnost molitve, povlačenja u kontemplaciju i klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u tišini kao važne preduvjete kako bi svakodnevnicu, osobito Bogu posvećenih osoba, mogla postati molitvom. „Život među ljudima zahtijeva redovite povratke u pustinju. Pustinja nije samo za neke, nego za sve koji hoće nasljedovati Isusa. Moguće je živjeti u masi svijeta i istodobno biti potpuno uronjen u Boga. Isus nam je dao primjer kako se živi otajstvo pustinje i uči nas kako je u tišini moguće bolje uočiti i dodirnuti nutarnje stanje i pokrete koje nosimo. Naše misli često su usmjerene na ostvarivanje vlastita zvanja, no u konačnici to nije smisao našega života. Smisao našega života jest poznavanje Boga i ljubav prema Njemu. Svom dušom po-

nizno tražiti Božju prisutnost koja nam je blizu u euharistijskoj prisutnosti i darovana u dubini duše gdje Bog prebiva. Za odlazak u pustinju potrebno je vjerovati da nas Bog može pronaći i susresti u molitvi. Potrebno je čeznuti za njom s povjerenjem i radošću. To je moguće kad je duša ušla u tišinu. Molitva izlazi iz srca, a ne iz glave“, istaknula je predavačica.

Nakon kraće stanke uslijedilo je drugo predavanje *Teologija samoće i njezin značaj za Crkvu i društvo danas* profesora Ivice Raguža. On je uvodno kazao kako današnje društvo živi u 'vremenu kraja samoće' što dovodi do opasnosti gubitka vlastite nutrine. „Zbog toga se za samoću sve teže opredjeljuje, jer odluka za nju podrazumijeva odluku za nemoć u ovome svijetu.“ Predavač je zatim, pomoću sedam primjera, iznio promišljanja o teologiji samoće te objasnio njezino značenje i važnost za osobnu izgradnju

i življenje međuljudskih odnosa. Istaknuo je pustinjaštvo kao vrhunac redovničkoga i monaškoga života, a time i vjerničkoga.

Proslava 39. Redovničkih dana zaključena je u kapucinskoj crkvi Gospe Lurdske euharistijskim slavljem koje je predvodio generalni vikar Mario Tomljanović. U svojoj propovijedi, u duhu evanđeoskoga ulomka u kojem Isus naziva blaženima one koje slušaju i ispunjavaju Božje riječi, Tomljanović je citirao misli pape Pavla VI.: „Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke nego učitelje ili ako sluša učitelje, sluša ih zato što su svjedoci.“ Spomenute misli povezo je sa životom sv. Charlesa de Foucaulda iz kojega je izdvojio tri poruke: postati trajni tragatelj Boga, vjerovati u Krista i njegovu svemoć te postati svjedok koji će svojim djelima, više nego riječima, utjeloviti Božju ljubav u ovome svijetu. (IKA)

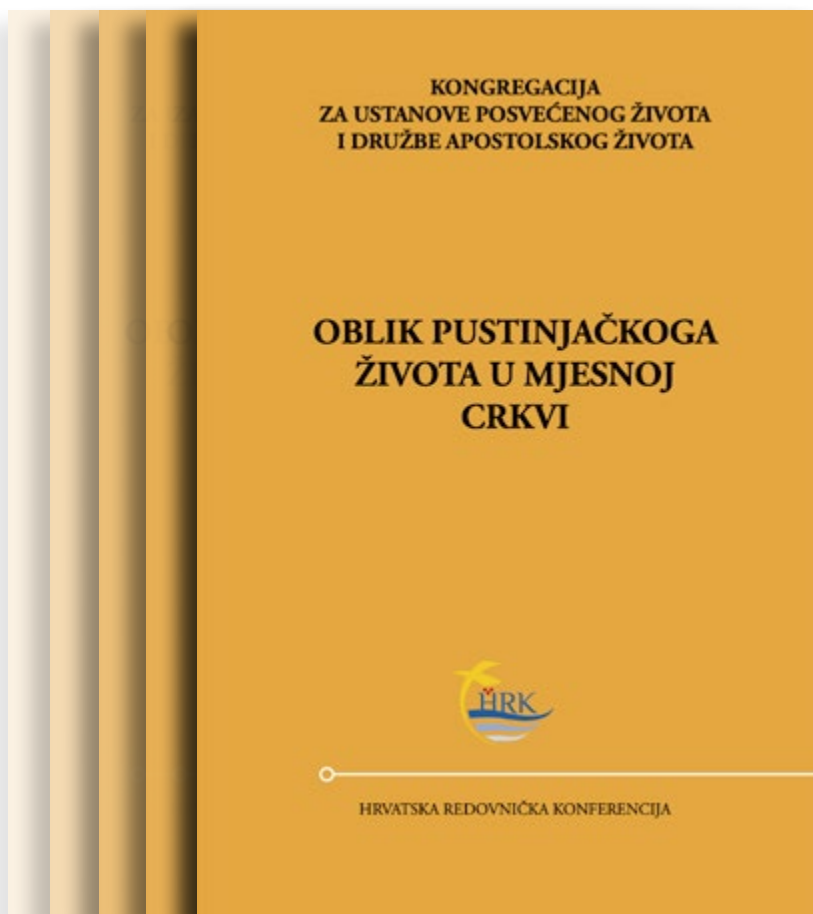

Oblik pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi – Smjernice

(Zagreb, 14. srpnja 2023.)

Iz tiska je izišao prijevod dokumenta Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života *Oblik pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi – Smjernice*.

Dokument je četrnaesti po redu u nizu prijevoda dokumenata u izdanju Hrvatske redovničke konferencije. Dokument se, uz uvodne i zaključne misli, sastoji od četiriju poglavlja: *Tradicija pustinjačkoga života, Poziv i identitet pustinjačkoga života, Pustinjački život u mjesnoj Crkvi* te *Pustinjak i uključenost u biskupiju*. (HRK)

Dokument je dostupan na poveznici
<https://www.redovnistvo.hr/images/dokumenti/oblik-pustinjackog-zivota.pdf>

fr. Slavko Slišković OP,
predsjednik HRK
s. Gordana Igrec FDC,
potpredsjednica HRK

Sažalnica u povodu smrti Anke s. Marije od Presvetog Srca OSC (Petričević)

Zagreb, 26. srpnja 2023.

Poštovana i draga s. Dolores i sestre Samostana sv. Klare, Vama, kao i rodbini pokojne Anke s. Marije od Presvetog Srca (Petričević), u ime Hrvatske redovničke konferencije kao i u svoje osobno ime, upućujemo izraze bratske blizine i kršćanske solidarnosti u povodu smrti s. Marije.

Iskreno suosjećamo s Vama zbog velikog gubitka koji Vaša zajednica trpi. Svjesni smo da je s. Marija svojim dugogodišnjim predanim služenjem u Vašoj redovničkoj zajed-

nici bila srce i duša samostanske zajednice. Sestra Marija je ostavila traga i u poslanju svih redovničkih zajednica u Hrvatskoj jer je, čvrsto vjerujemo, kao sestra Reda sv. Klare molitvom i žrtvom pratila sva nastojanja hrvatskog redovništva oko ubrzanja dolaska Kraljevstva Božjega.

Hrvatsko će redovništvo, a i cijela crkvena i društvena javnost, s. Mariju ipak najviše pamtiti po njenom pjesničkom stvaralaštvu. Vjerujemo da su njene pjesme bile odraz stvarnosti u njenoj duši. Gospodin ju je obdario talentom da tu stvarnost može opisati koristeći profinjen umjetnički izraz koji je čitateljima omogućavao uzdizanje duše k Bogu.

Molimo Gospodina da Vašoj redovničkoj zajednici i Crkvi u Hrvata pošalje vrijednih radnika koji će se, poput s. Marije, dokraja žrtvovati za druge. Iako nismo u mogućnosti sudjelovati u sprovodnim obredima, molitveno smo ujedinjeni s Vama proseći od Gospodina da svoju vrijednu službenicu primi u svoja prostranstva radošti i mira.

Ecclesiae Sponsae Imago – Uputa o *Ordo virginum*

(Zagreb, 10. kolovoza 2023.)

Iz tiska je izašao prijevod dokumenta Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života *Ecclesiae Sponsae Imago. Uputa o Ordo virginum*.

Dokument je petnaesti po redu u nizu prijevoda dokumenata u izdanju Hrvatske redovničke konferencije. Dokument se, uz uvodne i zaključne misli, sastoji od triju poglavlja: *Poziv i svjedočanstvo Ordo virginum*, *Struktura Ordo virginum u mjesnim crkvama i u općoj Crkvi* te *Razlučivanje poziva i formacija za Ordo virginum*. (HRK)

Dokument je u elektroničkom obliku dostupan na poveznici
<https://www.redovnistvo.hr/images/dokumenti/Ecclesiae-Sponsae-Imago.pdf>

*fr. Slavko Slišković OP,
predsjednik HRK
s. Gordana Igrlec FDC,
potpredsjednica HRK*

Čestitka novoimenovanom splitsko-makarskom nadbiskupu Zdenku Križiću

Zagreb, 8. rujna 2023.

Preuzvišeni oče nadbiskupe
Zdenko!

U ime svih redovničkih zajednica koje okuplja Hrvatska redovnička konferencija srdačno Vam čestitamo na imenovanju za službu splitsko-makarskoga nadbiskupa.

Na osobit način dijelimo radost s velikim brojem redovnika i redovnica koji svoje poslanje imaju na području Splitsko-makarske nadbiskupije.

Neka Vas Duh Sveti nadahnjuje u Vašem služenju kako biste uvijek mogli pravilno razlučivati što je na veću slavu Božju, suvremenicima na dobro, a vjeronom puku Splitsko-makarske nadbiskupije i Vama osobno na spasenje duše.

U odgovornoj službi koju Vam je Gospodin po Crkvi povjerio pratit će Vas molitvena podrška i zauzeta suradnja Boga posvećenih osoba.

foto: Splitsko-makarska nadbiskupija

foto: Mihael Varenica

Peti ciklus radijske emisije *Pozvani i poslani*

(Zagreb, 19. rujna 2023.)

Peti ciklus radijske emisije *Pozvani i poslani* započeo je uvodnom emisijom koja je emitirana 19. rujna 2023. godine. Završna emisija bit će u eteru 25. lipnja 2024. godine.

Uvodnoj i završnoj emisiji sudjelovali su neki ovogodišnji urednici i voditelji radijske emisije: s. Marija Zrno MVZ, p. Mislav Skelin SJ i o. Boško Roguljić OCD. Njih troje uređivat će emisije do veljače 2024. godine kada će im se pridružiti i s. Matija Pavić ASC.

Ovogodišnjim ciklusom radijske emisije *Pozvani i poslani* Hrvatska redovnička konferencija htjela je dati medijski pro-

stor članovima redovničkih zajednica koji su preminuli na glasu svetosti, odnosno članovima za koje dotična redovnička zajednica planira pokrenuti postupak beatifikacije/kanonizacije. (HRK)

foto: Klanjateljice Krvi Kristove

Mjesec	Datum	Voditelj	Tema emisija 2023/2024
RUJAN	19.	s. Marija Zrno o. Boško Roguljić p. Mislav Skelin	Uvodna emisija u peti ciklus
	26.	s. Marija Zrno	s. M. Kornelija Horvat, MVZ
LISTOPAD	3.	p. Mislav Skelin	o. Ante Gabrić SJ
	10.	s. Marija Zrno	s. Žarka Ivasić, MVZ
	17.	o. Boško Roguljić	Marica Stanković, Suradnice Krista Kralja
	24.	s. Marija Zrno	s. Lipharda Horvat, MVZ
	31.	p. Mislav Skelin	p. Petar Perica SJ
STUDENI	7.	s. Marija Zrno	s. Bogoljuba Jazvo, MVZ
	14.	o. Boško Roguljić	Majka M. Amadeja Pavlović SCSC
	21.	s. Marija Zrno	s. Geralda Jakob, MVZ
	28.	p. Mislav Skelin	Majka Klara Žižić, FB
PROSINAC	5.	s. Marija Zrno	o. Ante Antić OFM - Split
	12.	o. Boško Roguljić	fra Celestin Tomić OFMConv
	19.	s. Marija Zrno	fra Rupert Rozmarić OFM - Zagreb
SIJEČANJ	9.	s. Marija Zrno	s. Konstantina Mesar, MVZ
	16.	o. Boško Roguljić	br. Ivan Bonifacije Pavletić
	23.	s. Marija Zrno	fra Vjeko Ćurić OFM - Bosna Srebrena
	30.	p. Mislav Skelin	fra Didak Buntić OFM - Hercegovačka provincija

Mjesec	Datum	Voditelj	Tema emisija 2023/2024
VELJAČA	6.	s. Marija Zrno	s. M. Krucifiksa Kozulić SCJ
	13.	o. Boško Roguljić	Majka Klaudija Boellein OSU
	20.	s. Matija Pavić	s. Lukrecija Mamić AdC
	27.	p. Mislav Skelin	p. Pavao Kolarić SJ
OŽUJAK	5.	s. Marija Zrno	s. Trofima Miloslavić, MVZ
	12.	o. Boško Roguljić	fra Placido Cortese OFMConv
	19.	s. Matija Pavić	s. Agneza Petroša SSFCR – Split
	26.	VELIKI TJEDAN	-----
TRAVANJ	9.	s. Marija Zrno	s. Blanda Stipetić, MVZ
	16.	o. Boško Roguljić	o. Gerard Tomo Stantić OCD
	23.	s. Matija Pavić	s. Clara Agano Cahambu SSFCR – Split
	30.	p. Mislav Skelin	Petar Barbarić
SVIBANJ	7.	s. Marija Zrno	o. Janez Strašek, lazarist
	14.	o. Boško Roguljić	mons. Srećko Badurina TOR
	21.	s. Matija Pavić	fra Karlo Čulum OFM – Split
	28.	p. Mislav Skelin	p. Antun Cvek
LIPANJ	4.	s. Marija Zrno	s. Leopoldina Brandis, Marijine sestre Čudotvorne medaljice
	11.	o. Boško Roguljić	s. Giacomina Giorgia Colombis OSB
	18.	s. Matija Pavić	fra Bonaventura Duda OFM - Zagreb
	25.	s. Marija Zrno o. Boško Roguljić s. Matija Pavić p. Mislav Skelin	Završna emisija petog ciklusa

foto: Samostan Petrićevac

25. jubilarni Redovnički dan

(Banja Luka, 2. rujna 2023.)

U franjevačkom samostanu na Petrićevcu u Banjoj Luci 2. rujna 2023. godine održan je 25. Redovnički dan u Bosni i Hercegovini. Susret je započeo pjesmom *Krist na žalost*, a okupio je više od 130 redovnika i redovnica iz cijele Bosne i Hercegovine.

Nakon uvodne molitve nazočnima se obratila predsjednica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPPBiH) s. Željka Dramac SSFCR koja je uputila riječi pozdrava banjolučkom biskupu mons. Franji Komarici, franjevcima na Petrićevcu te svim redovnicima i redovnicama. Podsjetila je da je to treći redovnički dan koji je upriličen u tom samostanu.

Nakon uvodnoga pozdrava moderatorica redovničkoga dana s. Danijela Anić ASC pročitala je čestitku sestara klarisa s Brestovskoga, u kojoj, među ostalim, stoji: „Iako nenazočne, bit ćemo s vama povezane u duhu i molitvi da i ove godine Redovnički dan donese obilje milosti za sve nas, kao i sav puk Božji.“ Potom je pročitala pismo sestara karmelićanki sa Stupa (Sarajevo) koje su napisale: „S vama smo u molitvi i duhovnom zajedništvu! S vama smo u svakom vašem nastojanju da Božje Kraljevstvo donesete svim potrebitima. Hvala vam za sve što činite i što ste naše produžene ruke u ovome svijetu.“

Prigodnu riječ uputio je i mons. Komarica ističući kako u Banjolučkoj biskupiji odavno požrtvovno rade na njivi Gospodnjoj redovnici franjevci te sestre redovnice različitih družbi. Na kraju je poručio kako je prevažno da posvećene osobe budu pro-

foto: Martina Katović

žete Kristovim duhom. Potom je domaćin, gvardijan samostana fra Domagoj Šimić OFM, zaželio dobrodošlicu podsjećajući najprije na povijest franjevačkoga samostana na Petrićevcu. Podsjetio je na pohod svetoga pape Ivana Pavla II., koji je 22. lipnja 2003. godine na tom mjestu slavio svetu misu i proglasio blaženim Banjalučanina Ivana Merza.

Usljedio je predavanje naslovljeno *Izide sijač sijati (Mt 13,4) – novi izazovi pastoralna zvanja u suvremenom svijetu*, a održala ga je provincijalna poglavarica sestara Kćeri Božje ljubavi s. Gordana Igrec FDC, potpredsjednica Hrvatske redovničke konferencije. U svom izlaganju najprije se zaustavila na biblijskoj slici „Gle, izide sijač sijati“ (Mt 13,4–9) naglašavajući: „Isus je, u konačnici, prvi sijač sjemena zvanja, zato je važno Njega staviti u središte našega djelovanja, u središte našega promišljanja o zvanjima.

Svi znamo da nova zvanja niču tamo gdje su osobe otvorene evanđeoskoj poruci. To znači da gdje god se evangelizira ili gdje najveštaj odjekuje radikalno i u svojoj novosti postoji veća vjerojatnost da će se roditi zvanja. Pastoral zvanja mora izići iz svojih crkvenih okvira i imati hrabrosti suočiti se s novim mjestima. Koliko se puta žalimo slabim odazivom, a ne shvaćamo da smo se obratili samo malom broju osoba, kao da Bog ne zove sve i svakoga ili, još gore, kao da smo mi odlučili tko može biti pozvan, a tko ne. Ako promatramo svijet oko sebe, shvatit ćemo da je Bog široke ruke i da zove sve i svugdje“, naglasila je s. Gordana.

U drugom dijelu izlaganja progovorila je o novoj kulturi zvanja unutar suvremenoga društveno-kulturnoga i crkvenoga konteksta. Na temelju pripremnoga dokumenta 15. opće redovne skupštine Biskupske sinode koja se održavala u Vatikanu od 3. do 28.

foto: Samostan Petrićevac

listopada 2018. godine na temu *Mladi, vjera i razlučivanje zvanja* navela je karakteristike današnjih mladih.

U trećem dijelu izlaganja s. Gordana progovorila je o novim realnostima pastora-la zvanja.

„Danas nova zvanja privlače one redovničke zajednice u kojima se evanđeoski ideali jasno ističu i koje postavljaju visoke zahtjeve za ljudsko srce. Mladi trebaju snažne ponude, one koje dolaze iz evanđelja i njegove snage, koje spajaju dar i zahtjev, koje traže i također daju maksimum, za koji se isplati potrošiti život“, naglasila je te svoje izlaganje zaključila riječima: „Mi koji smo osjetili poziv da slijedimo Gospodina Isusa Krista životom potpuno posvećenim Njemu poticani smo Duhom Svetim svjedočiti ljepotu nasljedovanja Učitelja i Zaručnika.“ Uslijedila je rasprava, a potom i prigoda za svetu ispovijed.

Euharistijsko slavlje u crkvi sv. Ante Padovanskoga predvodio je biskup Franjo u zajedništvu s pomoćnim banjolučkim biskupom mons. Markom Semrenom te u koncelebraciji provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravka Dadića OFM. Biskup Franjo također je izrekao prigodnu homiliju. Misno slavlje je pjevanjem animirala s. Mira Bliznac SSFCR, zamjenica provincijalne poglavarice Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije.

Na kraju svete mise predsjednica KVRPP-a Bosne i Hercegovine uputila je riječi zahvale i upoznala nazočne s popodnevnim programom, kada je uslijedilo razgledavanje i upoznavanje Ferhat-pašine džamije i banjolučke katedrale. (s. Ljilja Marinčić / J. P., KT)

*mons. dr. Franjo Komarica,
banjalučki biskup*

Homilija
u euharistijskom slavlju
Crkva sv. Ante Padovanskoga
u Banjoj Luci, 2. rujna 2023.

*Liturgijska čitanja: Fil 3,8–14; Ps 84;
Mt 16,24–27*

Dragi brate u biskupskoj službi Marko, mnogopoštovani oče provincijale i sestre provincijalne poglavarice, draga braćo svećenici – redovnici, drage sestre redovnice! Počet ću ovu svoju današnju propovijed jednim

kratkim osobnim svjedočenjem. Tijekom više od 37 godina moje biskupske službe doživio sam brojne milosne, nezaboravne trenutke. Među takvima bili su i brojni moji – i osobni i zajedno s drugim biskupima – susreti s nezaboravnim, svetim ocem Ivanom Pavlom II., osvjedočenim prijateljem našega naroda, naše zemlje i ove biskupije, za koju je molio svakoga dana, kako je to izričito naglasio pred nama, biskupima, prigodom svoga prvoga pohoda našoj zemlji, u Sarajevu 13. travnja 1997. godine.

U svom očinskom govoru nama biskupima rekao je tada i ovo: „Ne smije nedostajati suradnje svakoga pojedinca u zacrtavanju i ostvarivanju dušobrižničkih programa svake biskupije, pod vašim vodstvom i u poštovanju vlastitosti svake

foto: Samostan Petričevac

karizme, bilo da je riječ o biskupijskim svećenicima, bilo pak o redovničkim svećenicima, tako da međusobna razmjena darova povećava ljubav, blaži napetosti i bude u službi jedinstva.“ Godinu i pol kasnije, 4. listopada 1998. godine, za vrijeme njegova drugoga pohoda Hrvatskoj, bio sam zajedno sa svim biskupima hrvatskoga naroda u Splitu kada nam je Sveti Otac, sada svetac Katoličke Crkve, u svome govoru uputio i ove riječi: „Biskupova je zadaća (među brojnim drugima) isto tako pružati potporu redovnicima i redovnicama u njihovu posvemašnjem predanju Gospodinu, potičući ih da velikodušno žive karizmu zajednice kojoj pripadaju i da uvijek rade u zajedništvu s mjesnom i općom Crkvom.“

Draga braćo redovnici, drage sestre redovnice! Oduvijek je Crkva poklanjala pozivu i djelovanju osoba posvećenoga života – redovnicima i redovnicama – posebno veliku pozornost i poštovanje. Jer oni su, tj. vi ste, bez sumnje, značajno duhovno blago, koje Bog nudi svomu narodu. Njihove, tj. vaše redovničke karizme nisu samo Božji dar, milost, za vaše osobno posvećivanje, nego su također i za rast i poslanje Crkve. To ističe i Katekizam Katoličke Crkve, u kojem čitamo da vaše redovničke karizme, kao milosti Duha Svetoga imaju za svrhu izgradnju Crkve, dobro ljudi i potrebe svijeta (usp. br. 799). Istinske redovničke karizme izgrađuju Crkvu – kao Mistično Kristovo Tijelo – u djelotvornoj ljubavi, u poslušnosti i u bezuvjetnom nasljedovanju Bo-

foto: Samostan Petrićevac

žanskoga Učitelja, Božanskoga Zaručnika cijele Crkve. Zato smo i mi, kao biskupi svake pojedine mjesne Crkve, zaduženi podupirati vas, redovnike i redovnice, svojom molitvom, našom naklonošću prema vama i pružanjem pomoći, kako biste mogli uvijek ostati vjerni svomu svetom zvanju.

U vama dobro poznatoj Apostolskoj pobudnici *Vita consecrata* o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu svetoga pape Ivana Pavla II., čitamo ove smjerodavne riječi: „Na Zapadu su tijekom stoljeća cvali mnogovrsni (...) izrazi redovničkog života. (...) Bezbrojne osobe su nastojale svojom riječju i djelovanjem, utjeloviti Evanđelje u vlastitu egzistenciju, da bi u svom vremenu ponovno predočili živu nazočnost Isusa, pravog Očeva Prvosvećenika i Apostola. Redovnici i redovnice trebaju uvijek nastojati

proglédati u Kristu Gospodinu, njegujući u molitvi duboko zajedništvo osjećaja s Njim (Fil 2,5-11), kako bi cijeli njihov život bio ispunjen apostolskim duhom i sva apostolska djelatnost bila prožeta kontemplacijom.“

Apostol Pavao u svojoj *Poslanici Filipljanima*, iz koje smo danas čuli jedan odlomak, bodri kršćane u gradu Filipi, da u njima bude isto mišljenje kao i u Isusu Kristu (usp. Fil 2,5), tj. da njihove životne odluke i njihovo ovozemaljsko putovanje trebaju biti usmjereni isključivo prema Kristu. Nikakvo kasnije odustajanje, nikakvi kompromisi ne dolaze u pitanje! Jer to bi bila izdaja!

Ne samo na početku Kristova izvanrednoga poziva apostola Pavla nego i svakoga od nas nalazi se milost Božja. A milost, tj. nezasluzeni Božji dar, želi doći do plodnoga izražaja u našem ljudskom sudjelovanju

s tim darom; tj. očekuje i traži naše uzdarje.

Božji milosni poziv i početak s nama mora naići na naš ne polovični, nego potpuni odaziv, koji se onda treba i ostvarivati tijekom našega cjelokupnoga zemaljskoga hodočašća u neposrednom, trajnom društvu s Kristom, našim Vođom, Učiteljem i Spasiteljem. Apostol Pavao pokazao je to na vlastitom primjeru – na najbolji mogući način: sve dotadašnje on – u usporedbi s Kristom kojega je spoznao – smatra gubitkom. Vrijedi, svakako, za svakoga od nas ugledati se u veličanstveni primjer toga izvanredno plodnoga Kristova suradnika, s neumornim apostolskim žarom! Apostol Pavao zacijelo je, kao vrlo izobraženi židovski vjernik, poznavao i knjigu *Psalmi*, pa tako i sadržaj toga divnoga himna iz Ps 84, o kojem smo i mi, maloprije slušajući i pjevajući, razmišljali.

Psalmist je sretan čovjek; jednostavno je ispunjen snažnom željom za blizinom „Gospodina nad vojskama“, za živim Bogom, koji je njegov Kralj, tj. apsolutni gospodar njegova života. Molitelj toga psalma ne ostaje samo kod divljenja, pa ni kod zavisti prema onim sretnicima – tj. svećenicima i levitima – koji prebivaju u domu Gospodnjem, gdje Boga bez prestanka slave. On u sebi osjeća Božju snagu da i osobno postojano ustrajava u približavanju domu Božjemu, unatoč brojnim preprekama na koje nailazi dok prolazi s drugim sputnicima – hodočasnicima – zemaljskom „suhom dolinom“, koju oni svojom postojanom vjerom i nesebičnom, djelotvornom ljubavlju promeću u blagoslovljene izvor-vode.

Kakvo nam divno svjedočanstvo ostavlja taj starozavjetni molitelj svojom tvrd-

njom i poukom i nama da njemu samo jedan dan u predvorju Gospodinova doma vrijedi više nego tisuću dana koje bi doživio negdje drugdje! Dakle iz riječi toga pobožnoga starozavjetnoga molitelja izbija duboka vjera i žarka ljubav prema „Bogu živom“, kojega on stavlja u središte svoga života.

Ne bismo li se mi, Kristovi vjernici i izabranici, trebali katkada smatrati postiđenima pred tom vjerom i takvom ljubavlju? Zar nama, novozavjetnim vjernicima, nije u Božjem utjelovljenju i Kristovu otkupiteljskom djelu daleko više darovano nego tom starozavjetnom vjerniku i molitelju? Trebamo se u iskrenosti i poniznosti srca pitati: Koliko ja svoj život proničem sviješću da sam u neposrednoj blizini života Boga, svoga Stvoritelja i Otkupitelja; kako su moja vjera i ljubav prema Bogu istinite?!

Sadržaj toga, sigurno dobro poznatoga nam psalma može i nama dati odvažnosti i poticaja za naš životni put vjere i vjernosti prema Bogu. U Bogu i s Bogom možemo i mi sa sve više rastućom duhovnom snagom prolaziti osobne razne i raznovrsne faze našega ovozemaljskoga hodočašća, hodeći za Kristom u obnašanju svoje svete službe prema cilju vječnoga gledanja Presvetoga Trojstva!

Naša egzistencija, smisao našega života na zemlji ostvaruje se u nasljedovanju Krista. Kako treba razumjeti, shvatiti to nasljedovanje? Ono se ne sastoji u tome da činimo ono i onako kako je Isus radio. To nije imitiranje jednoga određenoga religioznoga ponašanja, jednoga konkretnoga držanja ili događanja, niti preuzimanje nekoga konkretnoga oblika života.

Nasljedovanje Krista znači uputiti se na put poniznosti, neznatnosti, odricanja. Svojim hodanjem takvim putom čovjek može iskusiti da se ne mora grčevito brinuti za vlastiti život, nego da tek u svojoj predanosti, u svome darivanju drugomu pronalazi i postiže pravi život.

Hod u istinskom, pravom nasljedovanju Krista pravo je mjesto za svakoga Kristova učenika, za svakoga člana njegove Crkve i, konačno, za cijelu Kristovu Crkvu. Crkva je ondje istinita i prava gdje ona ne živi samo za sebe, gdje ne želi samo sebe spasiti! Isus veli – kako smo maloprije čuli: „Tko hoće svoj život spasiti, izgubit će ga.“ Ona je ondje gdje je ona za druge, gdje se zauzima za obespravljene, gdje zastupa one koji su pogođeni nepravdom i preziranjem, koja prihvaća one od kojih ne može očekivati nikakvu zahvalnost; ondje gdje ne zastupa samo vlastite interese nego i potrebe drugih, osobito onih za koje nitko ne mari.

Kristova Crkva, pa tako i naša mjesna i domovinska Crkva mora se – počevši od svojih službenih predstavnika do cjelokupne svoje ulogu u ovdašnjoj našoj životnoj sredini – razlikovati od onih društvenih institucija koje su usredotočene samo na vlastite interese i na vlastito održavanje. Ona mora nadići grčevito i usplahireno oslanjanje na ovozemaljske moćnike bilo koje vrste! Ona se mora isključivo oslanjati na Kristovo čvrsto obećanje da je On njezina Božanska Glava i njezin nenadoknadivi oslonac!

Što se odnosi na cijelu Crkvu, to se tiče i svakoga od nas, njezinih svjesnih članova. I kao Crkva i kao pojedinci u njoj, mi ćemo uspjeti i opstati pred Božjom

prosudbom naše vjerodostojnosti samo u cjelovitom, ne polovičnom, nasljedovanju Krista na njegovu spašavajućem hodu ovom zemljom. Prestanimo se brinuti poglavito o sebi – ako se tako ponašamo – i počnimo se brinuti o tome što bismo, kao Kristovi izabranici i suradnici trebali učiniti! Molimo Krista za snagu da se možemo odreći nevažnoga u svome životu i da Njega, a ne sebe, stavimo u središte naše-ga življenja i poslanja!

Zahvaljujem Bogu za sve vas, koji ste se trudili, osobito tijekom proteklih nekoliko izuzetno dramatičnih desetljeća, biti i ostati na području ove biskupije i cijele naše zemlje vjerodostojni Kristovi suradnici, ponos naše domovinske Crkve. Nadajmo se i molimo da svi mi i svi naši redovnici i sve naše redovnice danas, a i inače, da svi mi i svi redovnici i sve redovnice, koji u sebi imamo srce Kristove Zaručnice i koji to u svome redovničkom životu jasno pokazuju, da vjernost naše domovinske i ove mjesne Crkve u njezinoj povezanosti s Kristom, Božanskim Zaručnikom, svima obznanjujemo i činimo ju prepoznatljivom: njezinu vjernost u istinitosti, u ljubavi i u zalaganju za spasenje svih ljudi – a ne samo katolika i naših sunarodnjaka – jer je to i želja našega Spasitelja, Boga, kako ističe apostol Pavao u svoj *Prvoj poslanici Timoteju* (2,4).

Presveta Djevica i Bogorodica Marija, Majka Crkve, Kraljica Djevica, kao i zagovor svetih utemeljitelja i utemeljiteljica naših redovničkih zajednica neka nam u našem apostolskom zalaganju trajno pomažu! Amen.

Sjednica Povjerenstva za predškolski odgoj pri KVRPP-a u BiH

(Međugorje, 8. srpnja 2023.)

Sjednica Povjerenstva za predškolski odgoj pri Konferenciji viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine održana je 8. srpnja 2023. godine u Međugorju pod predsjedanjem voditeljice Povjerenstva s. Benedikte Boškić FDC. Sjednici su nazočile: s. Dijana Andrić MVZ i s. Ivana Markotić SSFCR.

U lijepom ozračju, s temom *Radosti i problemi u našim vrtićima* članice Povjerenstva razgovarale su o održanim seminarima i duhovnim obnovama te su napravile osvrt na te susrete.

Također su promišljale o mogućnostima za susrete u sljedećoj pedagoškoj godini. Tako su dogovorile održavanje duhovne obnove i seminara početkom lipnja 2024. godine u samostanu Školskih sestara franjevki u Bijelom Polju kod Mostara. (KVRPP BiH)

Djela u autorstvu
Anke s. Marije
od Presvetog Srca OSC (Petričević)

Stazama ljubavi (1961.), Zvijezda nad Betlehemom (1961., 1967., 1994.), Moj bijeli dan (1962., 1998.), Nedopjevana pjesma (1964.), Duh ljubavi (1966.), Sagni se, majko (1967.), U noći (1970.), Getsemanska ura (1971., 1995.), Juriš na Sinjsku tvrđavu (1971.), Za bolji svijet (1972.), Plameni krijes (1973.). Pjesma ljubavi (1974.), Put ljubavi (1975., 1993.), Bog je ljubav (1976., 1989.), Ovdje je sva povijest moja (1976., 1994.), Pokršćavanje Ilira i Hrvata (1976., 1997.), Samostan sv. Klare u Splitu (1979.), Magnificat (1980.), Franjina ljubav na križu (1982.), More sjaja (1982.), Apokalipsa (1983.)

Dar života (1985.), Otkupiteljeva ljubav (1986.), Ave Marija (1988.), Tornju bjelokosni (1988.), Tužaljke (1989.), Žeda za vječnom ljubavi (1990.), Vječna je ljubav njegova, II, (1992.), Mistični sjaj svjetla (1992.), Molitve srca (1993.), Ljubav zbog ljubavi (1993.), U sjaju slobode (1993.), Odsjaj vječne ljubavi (1994.), Dosegnuh svoj sjaj (1994.), Mistična zaručnica utjelovljene Ljubavi (1994.), Moj vječni izvor (1996.), U sjaju duha (1997.), Znak Vječnosti (1997.), Bog prebiva među nama (1997.), Lovreč – Pjesma u kamenu (1997.), Na našim izvorima (1997.), Mistične ruže (1997.), Mučenička Hrvatska (1998.), likovno–pjesničku monografiju Sestra Marija (Široki Brijeg, 2000.), Hrvatska zemljo moja (2000.) i Sveta žrtva (2000.). Izbor njezine poezije objavljen je na CD–u Bog je ljubav (1999.) i audiokaseti Lijepa naša domovino (2000.).

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

Otkrivena bista fra Pavlu Silovu OFM

Rupe, 1. srpnja 2023.

U povodu 81. godišnjice pogibije te obilježavanja 250 godina samostalnosti župe Rupe 1. srpnja 2023. godine u Rupama je otkrivena bista fra Pavlu Silovu OFM.

Tim povodom misno slavlje predvodio je šibenski biskup Tomislav Rogić, a svečanosti je nazočio i provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM. U propovijedi se biskup osvrnuo na hrabrost fra Pavla koji, iako upozoren o mogućem napadu, nije želio napustiti župni stan i svoje župljane.

Fra Pavle Silov OFM rodio se u Rupama kod Skradina 23. prosinca 1885. godine. On je franjevački prvomučenik što su ga ubili partizani u župnoj kući u Promini između 28. i 29. lipnja 1942. godine. Njegovo mrtvo tijelo prevezeno je najprije u Drniš, a potom na Visovac gdje je i dostojanstveno pokopano. (IKA)

Sedmorica franjevaca proslavila 50 godina svećeništva

Sinj, 2. srpnja 2023.

Pod geslom „Zahvaljujemo Bogu, Ocu Gospodina našega Isusa Krista (Kol 1,3)“ 2. srpnja 2023. godine u crkvi Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju 50 godina svećeništva proslavila su sedmorica franjevaca Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Pedeset godina svećeništva proslavili su fra Marko Babić OFM, fra Ante Jurić Talaja OFM, fra Ivan Dotur OFM, fra Marko Prpa OFM, fra Ante Krešo Samardžić

OFM, fra Stipe Šušnjara OFM i fra Jozo Župić OFM. Trojica su subraće preminula: fra Ante Brčić OFM, fra Boro Morić OFM i fra Petar Vučemilo OFM. Za svećenike ih je u Sinju zaredio nadbiskup Frane Franić 1. srpnja 1973. godine.

Misno slavlje predvodio je zlatomisnik fra Jozo Župić OFM. „Draga braćo i sestre, sedmorica nas braće zahvaljujemo Bogu na ovom velikom daru, zahvaljujemo našim roditeljima, odgojiteljima, našoj Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja, svima vama koji ste nas tijekom ovih 50 godina pratili. Za sve ono što smo dobro učinili Bogu hvala, a za sve ono što je bilo propušteno zajedno s vama molimo da nam Gospodin bude milosrdan i oprostí naše grijeh“, rekao je fra Jozo na početku slavlja. Tijekom mise slavljenici su se posebno prisjetili trojice pokojne braće za koju su molili da ih Gospodin primi u svoje Kraljevstvo. Po želji zlatomisnika, propovijedao je fra Gabrijel Hrvatín Jurišić OFM, jedini od živućih profesora iz Franjevačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Sinju koji je predavao slavljenicima.

Govoreći o pozivu, fra Gabrijel rekao je kako Isus svećenike, kao i svoje učenike, šalje u cijeli svijet propovijedati evanđelje. „Crkvi su potrebni svećenici za taj posao, treba ih odgojiti i moliti za njih da budu Božji suradnici u svijetu i da dovode ljude Bogu. Taj poziv da ljude dovode k Bogu osjetili su mnogi ljudi tijekom povijesti spasenja“, naglasio je fra Gabrijel.

U ime slavljenika na kraju misnoga slavlja obratio se fra Ivan Dotur OFM. „Priznajemo da je bilo padova i posrtanja, bilo je pjesme i suza, ali nikada nije bilo očaja i beznada. Znali smo: naš Bog, naša Gospa i vi ste uz nas i onda kada nam je bilo najteže.

Posebnu zahvalu upućujemo Čudotvornoj Gospi Sinjskoj što nas je kao svećenike pratila svojim moćnim zagovorom i molimo Boga da ostatak našega života bude na slavu Boga i dobro naroda kojem smo poslani“, rekao je fra Ivan. Župnik fra Antonio, koji je vodio ceremoniju, pročitao je čestitku nacionalnoga ravnatelja za dušobrižništvo Hrvata izvan domovine vlč. Tomislava Markića i umirovljenoga profesora i nekadašnjega magistra bogoslova Franjevačke visoke bogoslovije u Makarskoj dr. fra Stjepana Čove OFM. (IKA)

Proslavljen Dan Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

Visovac, 5. srpnja 2023.

Dan Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja proslavljen je 5. srpnja 2023. godine na otoku Visovcu, Zipki Serafina, u Samostanu Majke od Milosti.

Franjevci su proslavu započeli molitvom Trećega časa u samostanskoj crkvi Majke od Milosti, koju je predvodio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM. Nakon molitve uslijedilo je pokorničko bogoslužje te pojedinačni sakrament ispovijedi. Procesijom je započelo euharistijsko slavlje koje je predvodio provincijal Mrše. Nakon zajedničke fotografije podno crkve Majke od Milosti osamdesetak franjevaca okupilo se u samostanskoj dvorani, provincijal fra Marko podnio je izvješće o svojoj četverogodišnjoj službi, izvijestivši o različitim sastancima, građevinskim radovima i prioritetima te o realiziranoj skrbi o bolesnoj i starijoj braći. Provincijal je kazao da je trenutačno u Provinciji 200 svečano zavjetovane braće i trinaest

bogoslova te da bi na Visovcu franjevački habit trebala obući šestorica postulanta 22. srpnja 2023. godine. Na kraju je potaknuo braću na svesrdnu molitvu Gospodinu za nova duhovna zvanja. Potom su dvojica bogoslova, kandidati za svečane zavjete, fra Oliver Marčinković OFM i fra Valentino Radaš OFM, posvjedočili o duhovnom pozivu te kako ih je Gospodin preko lika franjevca privukao upravo Redu manje braće. (IKA)

Prvi zavjeti u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa

Đakovo, 8. srpnja 2023.

Sestra Valentina Ukaj SCSC, s. Amadea Birovljević SCSC i s. Klara Adžijević SCSC položile su prve zavjete 8. srpnja 2023. godine tijekom svete mise koju je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu.

Prije propovijedi zavjetovanice su na poziv s. Suzane Babić SCSC, voditeljice novicijata, izrekle svoju spremnost „polaganjem svetih zavjeta posvetiti se Bogu i njegovu Kraljevstvu“. U svojoj je homiliji nadbiskup Hranić rekao: „Isus apostolima podvrgava naravno i nadnaravno zlo. Oni će liječiti ljudske duše i tijela. I izvršavanjem toga naloga oni trebaju posvjedočiti Isusovu blizinu i zajedništvo iz kojega dolaze i za njega, za Isusa, koji ih je poslao. To trebate i vas tri. Božje će Kraljevstvo i po vašem djelovanju istisnuti kraljevanje zla. I vaše će poslanje, drage sestre, biti dušobrižništvo, liječenje posredovanjem Božje ljubavi od slabosti i od zla te liječenje i ublažavanje bolesti tijela. Kao što je Isus apostolima dao moć i vlast ‘nad svim zlo-

dusima i da liječe bolesti', tako i vama tri- ma Isus danas daje svoj nalog 'propovijedati Kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike' (Lk 9,1). Poslanje i izbor spojeni su jer vas je Isus izabrao da vas pošalje. Poslanje ima svoj temelj u izboru. Taj se izbor dogodio prije nekoliko godina. Možda je već duže bio u vama, u vašim srcima.“

Mons. Hranić naglasio je zatim: „Kako bi propovijedanje apostola imalo uspjeha, važno je ne samo da apostoli govore nego i da svjedoče svojim životom. I vi, drage sestre, koje ste pozvane naviještati Kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike, trebate biti slobodne od svega što može otežavati radost vašega duha i umanjiti Vaše životno svjedočanstvo. Isusovim pozivom i izborom vi ste ušle u tijesno osobno, intimno zajedništvo s njim, o čemu govori današnje prvo čitanje: 'Primit ću je stoga, evo, i dovesti je u pustinju i njenu progovoriti srcu. (...) Zaručit ću te sebi u vjernosti i ti ćeš spoznati Gospodina.' (Hoš 2,14–20) A poslanjem ćete, kao Kristove zaručnice, odsad morati ulaziti i u odnos s ljudima kojima ćete biti poslani. Da biste bolje i vjerodostojnije propovijedale i svjedočile čitavim svojim životom, drage sestre, polazete danas redovničke zavjete: zavjet poslušnosti, zavjet siromaštva te zavjet čistoće. Apostoli se najprije približavaju Isusu i ulaze u osobno zajedništvo s njim, da onda od Isusa idu prema ljudima i da njih, druge ljude, dovedu k Isusu, da i oni iskuse njegovu dobrotu i ljubav.“

Nakon homilije slijedio je obred zavjetovanja te primanje križa, Pravila i Konstitucija Družbe. (IKA)

Fra Lucije Jagec OFM proslavio zlatnu misu

Čakovec, 9. srpnja 2023.

Član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Lucije Jagec OFM proslavio je 9. srpnja 2023. godine zlatnu misu u župnoj crkvi svetoga Nikole biskupa u Čakovcu.

Fra Lucije predvodio je misu kojom je zahvalio Bogu na milostima u godinama njegova služenja Božjem oltaru i ljudima. Fra Željko Železnjak istaknuo je u propovijedi brojne trenutke zlatomisnikova služenja Crkvi i Hrvatskoj franjevačkoj provinciji svetih Ćirila i Metoda u kojoj je tijekom devet godina služio kao ekonom, vikar i provincijal. Fra Lucije trenutačno pripada bratstvu Samostana svetog Ivana Krstitelja u Varaždinu, gdje je i dalje aktivan među vjernicima i u bratstvu. Provincijal Krišto izrekao je na kraju slavlja riječi zahvale u ime franjevaca na mnogim dobrima po kojima je fra Lucije doprinio bratstvu.

Fra Lucije je na koncu mise zahvalio Bogu i svima koji su ga pratili na njegovu životnom putu. (IKA)

Relikvije bl. Marije Petković AdC postavljene na javno štovanje u Velom Vrh

Pula, 9. srpnja 2023.

Na blagdan bl. Marije od Propetog Isusa Petković, 9. srpnja 2023. godine, uz 20. obljetnicu njezine beatifikacije, u župnoj crkvi Krista Spasitelja u Puli, u naselju Veli Vrh, na javno štovanje postavljena je njezina relikvija. Svečanu euharistiju predvodio je porečki i pulski biskup Ivan Štironja.

Biskup se u homiliji osvrnuo na život bl. Marije Propetog Isusa Petković. „Rodena je u Blatu na Korčuli 10. prosinca 1892. godine u obitelji Marije i Antuna Petković Kovač. Roditelji su Crkvi i svom narodu, zahvaljujući Bogu i Božjoj ljubavi, darovali desetero djece. Na krštenju je dobila ime Marija. Odrastala je uza svoje pobožne i bogobojazne roditelje i svoju braću i sestre. Primjerna kršćanska obitelj koju bogatstvo nije odijelilo od Boga i Crkve bila je mjesto topline, mjesto ljubavi prema Bogu i prema svakomu čovjeku. Koja je samo sreća i milost odrastati uz brojnu braću i sestre! I osobno zahvaljujem Bogu na tom velikom daru brojne obitelji“, rekao je biskup. „Marija je bila vrlo nadarena, pametna i razumna djevojčica, a potom djevojka. Bila je odličan organizator te se kao takva vrlo rano uključila u aktivnosti svoje župne zajednice. S posebnom je radošću pomagala djeci siromašnih obitelji koje su radile na imanju njezina oca. Brižno i u ljubavi ih je okupljala, poučavala u raznim kućnim radinostima, a napose u vjeronauku“, rekao je biskup.

„Kaže jedna priča kako je majka poslala svoju malu djevojčicu u prodavaonicu da nešto kupi. Dugo se zadržala i majka se već zabrinula. Kad se konačno vratila, mama, pomalo ljuta, pita ju gdje se tako dugo zadržala. Odgovorila je da je susrela svoju prijateljicu Mariju kojoj se razbila lutka, ‘pa sam ostala s njom da je pomognem’. Na majčino pitanje je li joj pomogla, uzdahnula je i odgovorila ‘pa i nisam, ne baš previše, ali sjela sam pored nje i pomogla joj plakati’. Koja mudrost! Pomoći nekom plakati! Vi mislite da to nije posao? Hajde, probajte pa ćete vidjeti!“, naglasio je biskup. „Poslani smo uplakanima i siromašnima. Pa i kad

ne možemo pomoći, možemo ih utješiti. Ako i nemamo riječi utjehe, možemo sjesti pored onih koji su u potrebi i plakati zajedno s njima. Učinili smo veliki posao, Bogu drag, učinili smo nešto što je Bogu milo“, potaknuo je biskup okupljene vjernike.

„Bl. Marija je u svojoj 22. godini života bila odlučila otići u zatvoreni red časnih sestara. Biskup Marčelić poziva je na razgovor i savjetuje da ostane u Blatu i pomogne siromašnoj djeci. Već su tu djelovale talijanske sestre Službenice Milosrđa koje su nakon završetka 1. svjetskoga rata napustile svoj Zavod i otišle s Korčule. Biskup je moli da se uz pomoć nekoliko djevojaka, koje su bile spremne pomagati siromašnoj djeci, stave u službu i preuzmu vodstvo Zavoda. Tako je na Blagovijest, 25. ožujka 1919. godine Marija poslušala te je s pet svojih prijateljica iz Blata i Vele Luke, uz pomoć biskupa, započela svoju novu službu koja je postala Družba Kćeri Milosrđa“, nastavio je biskup.

Nakon popričesne molitve djeca iz Dječjega vrtića *Marija Petković* izvela su prigodni glazbeno-recitatorski program o svojoj zaštitnici. Biskup je na kraju okupljenima udijelio blagoslov s relikvijom blaženice. (IKA)

Biskup Glasnović predvodio misu na blagdan bl. Marije Propetoga u njezinu rodnom kraju

Blato, 9. srpnja 2023.

Blagdan blažene Marije Propetoga proslavljen je 9. srpnja 2023. godine u njezinu rodnom Blatu na Korčuli. Središnje euharistijsko slavlje započelo je procesijom iz svetišta kroz mjesto s relikvijarom blažene Marije Propetoga koji je nosio predvoditelj slavlja,

dubrovački biskup Roko Glasnović.

„Neka nam ništa ne bude važnije od Krista. Mariji Propetog Isusa Petković ništa nije bilo važnije od Krista. Govorila je: Idite po svijetu, spašavajte duše. Život je redovnice sveta žrtva. Kako ostvariti i postići svetost? Za papu Franju svetost nije povlastica malobrojnih, nego poziv svih. Svetci nisu nadljudi niti su se savršeni rodili. Oni su kao i mi, osobe koje su prije ulaska u nebesku slavu živjele uobičajenim životom s radostima i bolima, mukama i nadama. Oni su prijatelji Božji, jer su u svome zemaljskom životu živjeli u dubokom zajedništvu s Bogom. U licu su malene i prezrene braće gledali lice Božje, a sada izravno gledaju Božju ljepotu. Kada su upoznali Božju ljubav, svim su je srcem slijedili, bezuvjetno, iskreno. Svoj su život istrošili služeći drugima. Bez mržnje su podnosili patnje i nevolje, a dobrom su odgovarali na zlo, šireći radost i mir. Kako je to bilo u životu Marije Propetog Isusa? Koje su razine nutarnjega života? Od privatnoga zavjeta do duhovnih, mističnih iskustava koja su nadahnjivala utemeljenje družbe“, zaključio je dubrovački biskup. (IKA)

Redovničko zavjetovanje dominikanaca

Zagreb, 11. srpnja 2023.

Četvorica dominikanaca položila su redovničke zavjete 11. srpnja 2023. godine, u crkvi Kraljice Svete Krunice u Zagrebu, na ruke provincijala fr. Slavka Sliškovića OP. Fr. Mislav Peček OP položio je doživotne, a fr. Karlo Luka Kvesić OP, fr. Mislav Matijašić OP i fr. Kristijan Zelić OP obnovili su zavjete na godinu dana.

Provincijal je, obraćajući se izravno zavjetovanicima, podsjetio da su oni već isku-

sili da oblačenjem habita i polaganjem zavjeta ne prestaju kušnje i napasti. Upozorio je i na one koje je prolazio sv. Benedikt, a urodile su odmjerenom i uravnoteženom duhovnošću koja je donosila osobni mir i sklad u zajednicu. Stoga se Benedikta naziva „navjestiteljem mira“. „Svjesno i slobodno ste odlučili slijediti Krista polažući zavjete u našem redu. Ja vam mogu obećati našu bratstvu potporu i zajedništvo. Vjerno življenje zavjeta donijet će vam osobni mir i radost, a u zajednici sklad i uravnoteženost“, poručio je fr. Slišković. (IKA)

Sestra Ivančica Fulir svjedočila o životu u misijama

Velika Gorica, 16. srpnja 2023.

Ravnatelj Papinskih misijskih djela u Zagrebačkoj nadbiskupiji preč. Matija Pavlaković predvodio je 16. srpnja 2023. godine misna slavlja u Župi Navještenja Blažene Djevice Marije u Velikoj Gorici. Tom prilikom o životu u misijama svjedočila je s. Ivančica Fulir, redovnica Družbe Marijinih sestara od čudotvorne medaljice, misionarka u biskupiji Porto Novo u Beninu.

Sestra Ivančica posvjedočila je kako su prije 35 godina u Benin došle dvije sestre iz njezine redovničke zajednice, s. Doroteja i s. Maristela. Tijekom svojega misionarskoga rada izgradile su, dobrotom ljudi iz Hrvatske, dva dječja sirotišta i dvije ambulante, o kojima se kao sestre brinu. Treću ambulantu grade. Trenutačno se brinu o osamdeset i troje djece i u velikoj su materijalnoj potrebi. Grade polikliniku za djecu na području Benina, u kojem je velika smrtnost djece. Službene vlasti zamolile su ih da naprave polikliniku, odnosno pedijatriju. Za to im trebaju financijska sredstva,

a i molitva da Bog providi dobre radnike. U tom području njihove sestre već imaju ambulantu u zemljanoj nastambi u kojoj su se smjestile na poziv biskupa i u kojoj su u proteklih godinu dana primile više od 1500 bolesne djece koja su najvećim dijelom izliječena požrtvovnošću sestara u takvim oskudnim uvjetima. „Naime, ako djeca oboljela od malarije dođu k njima jedan do dva dana nakon obolijevanja, u ranoj fazi bolesti, moguće ih je izliječiti i njihovo liječenje tada nije jako skupo. No sedmog dana, ako ih se ne liječi, nastupa smrt. Stoga sestre žele izgraditi polikliniku, za što već imaju osigurano zemljište“, pojasnila je s. Ivančica.

Ispripovijedala je događaj iz vremena kad je tek došla u Benin, u Afriku volontirati, 2010. godine. „Sestra Doroteja išla je posjetiti jednu staricu i na putu je u jednoj rupi u zemlji našla umiruće dijete. Ponijela je djevojčicu u našu ambulantu i sestre su joj pružile svu moguću zdravstvenu pomoć. Kad je ozdravila, ponijele su ju u selo da bi našle njezinu obitelj. Pronašle su baku djevojčice koja je potvrdila da je otac malene umro, a majka je nestala i da će biti najbolje da djevojčicu povedu sa sobom. Tako je Agnese, kako su joj sestre nadjenule ime, ostala kod nas. Od izgladnjivanja ostao joj je kao posljedica napuhnuti trbuščić jer je tražila svaka dva sata jesti uz viku da je gladna. S petnaest godina primila je prvu svetu pričest i nakon toga je rekla da je sita i više nije imala potrebu za stalnim hranjenjem. Vratila se u svoje selo, nastavila školovanje i redovito nas posjećuje donoseći nam svoje svjedodžbe da bi se pohvalila uspjehom u školi“, rekla je s. Ivančica.

„Za djecu u Africi, u Beninu potrebno je mnogo toga. Uz materijalne stvari da

bismo mogle sagraditi polikliniku za našu djecu, potrebne su nam i vaše molitve da bismo djecu uspješno odgajale“, zaključila je s. Ivančica. Prije negoli je kao volonterka otišla u Afriku, s. Ivančica završila je Ekonomski fakultet i radila je u struci, a onda je spoznala da želi biti redovnica te se nakon redovničke formacije vratila u Afriku, u Benin, gdje djeluje sedam godina. (IKA)

Šestorica postulanata Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja ušla u novicijat

Visovac, 22. srpnja 2023.

Šestorica dosadašnjih postulanata Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja ušla su 22. srpnja 2023. godine u novicijat, na otoku Visovcu, Zipki Serafina, podno crkve i Samostana Majke od Milosti – Gospe Visovačke.

Franjevački habit obukli su fra Silvio Romac OFM (Glavice – Sinj), fra Dino Božinović OFM (Hrvace), fra Filip Nakić OFM (Šibenik – Ražine), fra Ante Potočki OFM (Šibenik – Varoš), fra Tomislav Kiridžija OFM (Metković), fra Frano Kutleša OFM (Vinjani). Misu je predvodio provincijal fra Marko Mrše OFM.

Provincijal je u propovijedi posebno istaknuo radost koju osjeća poradi šestorice braće koja su obukla na sebe habit kao znak Krista raspjetoga, po uzoru na svojega utemeljitelja sv. Franju Asiškoga. Posebnu zahvalu uputio je dragomu Bogu jer je provincija prošle godine imala samo jednoga novaka, a ove godine, kao plod usrdne molitve Bogu mnoge braće i vjernoga puka, ima šestoricu. (IKA)

Preminula Anka s. Marija od Presvetog Srca Petričević OSC

Split, 23. srpnja 2023.

Anka s. Marija od Presvetog Srca Petričević OSC preminula je 23. srpnja 2023. godine u Splitu, u 94. godini života i 63. godini redovništva.

Anka Petričević rođena je 2. svibnja 1930. godine u Lovreću. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu 1955. godine i na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove 1975. godine u Zagrebu. Od 1956. godine živjela je u Samostanu sv. Klare u Splitu. Zavjete u Redu sv. Klare položila je 1961. godine. Godine 1975. utemeljila je biblioteku asketsko-mističnih djela *Symposion*, čija je bila i urednica. „Jedna od najuglednijih pjesnikinja duhovne poezije, autorica više od dvadesetak zbirki poezije koja se u studentskim danima kretala u krugu Tina Ujevića“, piše u priopćenju Društva hrvatskih književnika čija je bila dugogodišnja članica.

Pisala je pjesme duhovno-religijskoga, zavičajnoga i domoljubnoga nadahnuća (*Stazama ljubavi*, 1961. godine; *Nedopjevana pjesma*, 1964. godine; *Sagni se, majko*, 1967. godine; *U noći*, 1970. godine; *Alvernija*, 1982. godine; *More sjaja*, 1983. godine; *Otkupiteljeva ljubav*, 1986. godine; *Tužaljke*, 1989. godine; *Molitve srca*, 1993. godine; *Dosegnuh svoj sjaj*, 1994. godine; *Moj vječni izvor*, 1996. godine; *Sveta žrtva*, 2000. godine; *Zov vječnih vrhunaca*, 2001. godine; *Hrvatska, zemljo moja*, 2001. godine; *Estera*, 2004. godine; *Vječni izvor života*, 2006. godine i dr.), meditativnu i autobiografsku prozu (*Tornju bjelokosni*, 1988. godine; *Žeđa za vječnom ljubavlju*, 1990. godine), drame

(*Juriš na sinjsku tvrđavu*, 1971. godine; *Pokrštenje Ilira i Hrvata*, 1976. godine), studije i eseje. Zastupljena je u mnogobrojnim antologijama hrvatskoga pjesništva. (IKA)

Molitvenik *Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove*

Đakovo, 24. srpnja 2023.

U povodu 20. obljetnice proglašenja blaženom sestri Zdenke Schelingove Milosrdne sestre sv. Križa iz Đakova objavile su molitvenik pod nazivom *Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove*.

Blažena sestra Zdenka umrla je 31. srpnja 1955. godine, od posljedica mučenja, u vrijeme progona Crkve u tadašnjoj Čehoslovačkoj, tijekom vladavine komunističkoga režima, a sv. papa Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom u Bratislavi 14. rujna 2003. godine. (IKA)

Nastavak devetnice Djetetu Isusu u Stadlerovoj spomen-kući

Slavonski Brod, 25. srpnja 2023.

Devetnica Djetetu Isusu, kojom Služavke Maloga Isusa nastavljaju molitvu za proglašenje blaženim i svetim svoga utemeljitelja, sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, prvoga vrhbosanskoga nadbiskupa, u godini jubileja njegove 180. obljetnice rođenja i krštenja, nastavljena je i ovoga mjeseca, 25. srpnja u Slavonskom Brodu. Misno slavlje u kapeli Djeteta Isusa u Stadlerovoj spomen-kući u Brodskom Vinogorju predvodio je vlč. Luka Ćosić, župni vikar u Župi Duha Svetoga u Malom Parizu.

Kako je toga dana Crkva slavila sv. Jakova apostola – mučenika poznatoga po brojnim hodočasniciima koji idu u njegovo svetište u Santiago de Compostelu – vlč. Ćosić usporedio je njegov život s temom devetnice Djetetu Isusu – trima mudracima koji odlaze u nepoznato i sa životom i djelom nadbiskupa Stadlera. Naglasio je kako je svim tim svetim ljudima zajedničko bilo to što su hrabro i odlučno s povjerenjem u Božju providnost krenuli u nepoznato. „Unatoč izazovima i nevoljama koji ga očekuju, Stadler kreće svjestan da služi Bogu, da će tamo gdje ide donijeti Radosnu vijest, uspostaviti crkveni život koji će ljudima omogućiti da svoju vjeru istinski ispovijedaju“, rekao je uz ostalo vlč. Ćosić. Uz župljane na toj su misi sudjelovale i dvije redovnice, s. Marija Pia Pilić SMI i s. Marija Nikolina Džavić SMI, koje se ovih dana u Stadlerovu rodnom gradu pod vodstvom s. Marije Ljilje Marinčić SMI pripremaju za svoje doživotne zavjete. (IKA)

Hodočašće duhovnih zvanja Imotske krajine Gospi od Anđela

Imotski, 26. srpnja 2023.

Dana 26. srpnja 2023. godine, u trećem danu devetnice Gospi od Anđela, zaštitnici grada Imotskoga i Imotske krajine u crkvi svetoga Franje Asiškoga okupio se velik broj vjernoga puka kako bi proslavio svetu misu koju je predvodio župnik Župe svetoga Roka, Vinjani, fra Josip Sušić. Trećega dana devetnice, po već ustaljenoj tradiciji, održano je hodočašće duhovnih zvanja Imotske krajine. (franjevci, Split)

Raspelo iz 14. stoljeća, ukradeno prije 49 godina, vraćeno zadarskim franjevcima

Zagreb, 27. srpnja 2023.

U povodu primopredaje procesijskoga raspela iz 14. stoljeća, koje je 1974. godine otuđeno iz Samostana sv. Frane u Zadru te je 2009. godine identificirano u Italiji, 27. srpnja 2023. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu održana je konferencija za medije.

Srebrno emaljirano ophodno raspelo, jedinstveno djelo hrvatskoga gotičkoga zlatarstva, ukradeno je u noći s 26. na 27. travnja 1974. godine iz franjevačkoga samostana u Zadru. Policija, koja je idućega dana bila obaviještena o krađi, zajedno s Interpolom nije uspjela ući u trag otuđenim umjetninama. Raspelo je prepoznao prof. Donal Cooper sa Sveučilišta Cambridge, koji se bavio zadarskim zbirčkama umjetnina, u Gradskom muzeju *Amedeo Lia* u talijanskom gradu La Speziji 2009. godine. Profesor je utvrdio da je raspelo, ni godinu dana nakon krađe, 1975. godine na aukciji umjetnina *Sothesby's* u Londonu kupio kolekcionar srednjovjekovnih umjetnina *Amedeo Lia*. Pri kupnji je Lia o porijeklu križa znao tek da je pripadao jednom gospodinu, kako je bilo navedeno u katalogu aukcijske kuće. Godinama ga je čuvao u svojoj kući u Italiji, a 1996. godine darovao ga je gradskom muzeju u La Speziji, koji nosi njegovo ime.

Profesor Cooper o svojem je otkriću krajem 2010. godine izvijestio Sveučilište u Zadru. Sveučilište je informaciju prosljedilo Ministarstvu kulture, koje je obavijestilo Ministarstvo unutarnjih poslova. MUP je početkom 2011. godine stupio

u kontakt s talijanskim Interpolom radi utvrđivanja činjenica i provjere točnosti dobivenih podataka. Raspelo su Hrvatskoj vratili nasljednici Amedea Lie. Nakon procesa restitucije, koji je intenziviran u posljednjih godinu dana, ministrici kulture i medija dr. sc. Nini Obuljen Koržinek predao ga je veleposlanik Republike Hrvatske u Talijanskoj Republici Jasen Mesić, koji je sudjelovao u procesu restitucije, u prisustvu ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i talijanskoga veleposlanika u Republici Hrvatskoj Pierfrancesca Sacca. Kako je ministrica istaknula na konferenciji, primopredaja toga iznimnoga umjetničkoga blaga, srebrnoga emailiranoga i pozlaćenoga ophodnoga križa, jedan je od najvećih primjera restitucije kulturnih dobara u Republici Hrvatskoj.

Voditeljica Službe za pokretnu, etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu Uprave za zaštitu kulturne baštine Tatjana Horvatić istaknula je ljepotu obrade križa, posebnost tehnike i posebnu ikonografiju. Zaključila je da je raspelo „jedan od najvrjednijih, ako ne i najvrjedniji pokretni artefakt anžuvinskoga razdoblja srednjovjekovne Hrvatske“. Raspelo je dimenzija 41 × 29 centimetara. Izrađeno je u srebru i djelomično pozlačeno. U dobrom je stanju, no djelomično se vidi gubitak prozirnih emajla i tri obnovljene ploče iz novijega doba s prikazom sv. Ljudevita Francuskoga, sv. Pavla i sv. Antuna Opata, kako piše u opisu djela u mrežnom katalogu Muzeja *Amadeo Lia* u La Speziji.

Da je raspelo bilo naručeno za franjevački samostanu u Zadru, potvrđuje ikonografija koja, osim franjevačkih svetica, prikazuje i dvoje zaštitnika grada

Zadra – sv. Krševana i sv. Anastaziju. Na drugoj strani, oko središnje pločice s prikazom raspeća, uz dvoje zaštitnika grada raspoređeni su razni svetci. Među likovima se nalazi i jedna ženska osoba koju je doc. dr. Marijana Kovačević identificirala kao kraljicu Elizabetu Kotromanić, suprugu Ludovika I. Anžuvinca. Prikazana je na istovjetan način, raspuštene kose i bez pokrivala na glavi, kao na škrinji sv. Šimuna, što upućuje na to da je ona naručiteljica raspela. Prema tomu autor raspela vjerojatno je zadarski zlatar Franjo iz Milana, koji je izradio i škrinju. Akademik Ivo Petricioli je nastanak raspela, usporedivši ga s križem opatice Pave zbog srodnih graviranih likova, smjestio u razdoblje oko 1370. godine. (IKA)

Treći susret duhovih zvanja iz doline Neretve

Ploče, 29. srpnja 2023.

Splitsko-makarski nadbiskup u miru Marin Barišić predvodio je misno slavlje u crkvi Kraljice Neba i Zemlje u Pločama 29. srpnja 2023. godine, u povodu 3. susreta duhovnih zvanja – svećenika, redovnika i redovnica iz doline Neretve.

Iz doline Neretve potječe 50-ak svećenika i 100 redovnica, koje službe obavljaju diljem svijeta. „Dok zahvaljujemo roditeljima, djedovima, bakama, treba zahvaliti za duhovna zvanja i svećenicima, župnicima, koji su djelovali tijekom ovoga vremena od rata u Dolini Neretve, od kojih su neki došli sa strane. Zahvaljujući takvim svećenicima mnogi su od nas zaželjeli biti svećenik, redovnik! Sveta Mala Terezija kaže: ‘Nije najveća čast za nas što nam Gospodin puno daje, najveća čast je za nas što Gospodin od nas puno traži, ima

povjerenja – da možemo mi, njemu, Crkvi, bližnjima, puno dati.’ U tome je naše dostojanstvo te u tome što Gospodin nas želi uključiti u svoja čuda“, poručio je nadbiskup Barišić u homiliji. (IKA)

Otvorena izložba *Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu* s. Zdravke Milić MVZ

Šibenik, 31. srpnja 2023.

Izložba *Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu* akademske slikarice iz Splita s. Zdravke Spomenke Milić MVZ otvorena je 31. srpnja 2023. godine u Interpretacijskom centru katedrale svetoga Jakova *Civitas sacra* u Šibeniku.

Izložbu je u prisutnosti autorice otvorio generalni vikar Šibenske biskupije mons. Marinko Mlakić. Prigodnu riječ izrekli su likovni kritičar Stanko Špoljarić i s. Blaga Bunčuga MVZ.

Sestra Zdravka Spomenka Milić članica je Provincije Naviještenja Gospodinova – Split Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog. Rođena je 1. studenoga 1971. godine. Osnovno školovanje i Školu likovnih umjetnosti završila je u Splitu, a 2000. godine diplomirala je slikarstvo na *Accademia delle Belle Arti* u Rimu u klasi prof. Itala Palumba Scelze. Članica je Hrvatske udruge likovnih umjetnika od 2001. godine. Živi i radi u Splitu. Od 2001. godine imala je velik broj nacionalnih i međunarodnih izložbi, te je u tom vremenu realizirala brojne mozaike, vitraje, tabernakule, oltare, ambone i druge elemente liturgijskoga prostora u mnogim crkvama u Hrvatskoj i inozemstvu. (IKA)

Pater Jerko Šimić SJ proslavio 50. obljetnicu misništva

Dubrovnik, 31. srpnja 2023.

Blagdan sv. Ignacija Lojolskoga i 50. obljetnica misništva p. Jerka Šimića SJ svečano su proslavljeni 31. srpnja 2023. godine kod isusovaca u Dubrovniku.

Svečano misno slavlje predvodio je p. Jerko, a propovijedao je p. Mirko Nikolić SJ. Govoreći o životu sv. Ignacija, propovjednik p. Nikolić posebno je istaknuo Ignacijev odnos prema bolesnima i njegovo proživljavanje teških trenutaka kada je i sam bio bolestan. Ležeći na samrti, poslao je svojega tajnika da zatraži blagoslov Svetoga Oca, no prije njegova povratka već je bio umro, a među ljudima se odmah govorilo da je bio svetac. Sam je sebe nazivao hodočasnikom, čak i u svojoj autobiografiji, koju neki nazivaju *Izvjeshće jednog hodočasnika*, no u 47. godini ostaje ograničen samo na Rim.

„Bio je veliki putnik unatoč tomu što je hramao na jednu nogu, u koju je bio ranjen u obrani Pamplone. Putovao je lađom, na konju, na muli, a najčešće je hodao. To su bile velike udaljenosti koje je morao prijeći“, istaknuo je p. Nikolić te nastavio: „Nosio je u sebi želju za hodočašćem i hodao je u kontemplativnoj samoći i tišini unatoč svojim kroničnim bolestima i velikim tjelesnim slabostima s kojima je muku mučio i koje su mu uzrokovale njegove fizičke pokore koje je činio. Slabosti je znao pobjeđivati svojom znakovito snažnom voljom koju je poticao i hranio istinskom ljubavlju.“ Osobito je istaknuo njegovu brigu za druge bolesnike navodeći primjere kad je posjećivao bolesne prijatelje pješaćeci čak preko 100 km, a pritom je i sam bio bolestan, u vrućici, bosonog i gladan. Pater Nikolić poručio je kako Igna-

cijeva putovanja nisu bila turistička, nego je bio vođen Božjim duhom, pa se u njegovim putovanjima ogleda i jedna dimenzija njegove duhovnosti.

Obrativši se p. Šimiću, superior Nikolić zahvalio mu je na godinama služenja svećeništva i redovništva. „Dragi brate Jerko, drago mi je da sam mogao s tobom biti u zajednici u Zagrebu na Šalati, Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji, ovdje u Dubrovniku. Hvala ti što svjedočiš ignacijevsku tradiciju i ideš njegovim putem koji je samo jedan od putova kojim se hodočasti kad idemo prema vječnosti. Zahvalan sam Bogu što sam te na tom putu susreo i što dio toga puta zajedno hodočastimo. Hvala ti što si poput sv. Ignacija u poteškoćama bio ustrajan i hrabro svjedočio u vremenima kada to nije bilo lako. Rečeno pavlovskim rječnikom, u tebi se očitovala izvanredna snaga Božja onda kada si bio pritisnut“, poručio je p. Nikolić.

Isusovac p. Jerko Šimić SJ za svećenika je zaređen na svetkovinu sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja, 1963. godine. Djelovao je u više isusovačkih rezidencija. Veći dio svoga svećeničkoga života služio je kao odgojitelj. Za vrijeme službe u Dubrovniku bio je i upravitelj Župe Velike Gospe na Koločepu. (IKA)

Sestra Bernardina Crnogorac MVZ dobitnica prve nagrade za domoljubnu poeziju

Knin, 3. kolovoza 2023.

U povodu Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja na kninskoj tvrđavi 3. kolovoza 2023. godine održana je 9. pjesnička manifestacija domoljubne poezije *Stijeg slobode – Stina pradičova*. Od 117 pristiglih pjesama oda-

brano je dvadeset i sedam za krasnoslov, a nakon toga članovi prosudbenoga povjerenstva svojim glasovima i glasovima nazočnih izabrali su pobjedničku pjesmu *U dubini* s. Bernardine Crnogorac MVZ iz Makarske.

Mila s. Bernardina Crnogorac MVZ rodila se 1944. godine u Sovićima, u Bosni i Hercegovini. U Družbu sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga stupila je 1960. godine. Članica je splitske Provincije Navještenja Gospodinova. Godine 1963. na Katehetskom institutu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu položila je ispite za vjeroučiteljicu. Kao vjeroučiteljica radila je nekoliko godina u Livnu, a potom u Makarskoj u Župi Kraljice Mira, gdje i sada radi. Ondje vodi mješoviti i dječji župni zbor. Radi i u Centru za odgoj i izobrazbu *Juraj Bonači* – područnom odjeljenju u Makarskoj, Udruzi roditelja djece sa smetnjama u razvitku – *Sunce*, redovito ima vjeronauk, a djecu vježba i pjevati. Piše pjesme, pripovijetke, drame i krasnoslove. Neke je pjesme ona sama skladala, a neke su njezine pjesme skladali drugi.

Zbirku pjesama *Trag* objavila je 1994. godine, knjigu *Vrijeme i ja* (drame i krasnoslovi) 1997. godine, a 2003. godine zbirku pjesama *Putnik* itd. Objavljivala je u *Glasniku Hrvatskoga katoličkoga liječničkog društva* (Zagreb), *Listiću sestara milosrdnica* (Split), *Malom koncilu* (Zagreb), *Mariji* (Split), *Makarskom primorju* (Makarska), *Maruliću* (Zagreb), *Mi* (Zagreb), *Našim ognjištima* (Tomislavgrad), *Vjesniku sestara milosrdnica* (Zagreb), *Osvitu – Mnogoglasje, suvremeno hrvatsko pjesništvo Bosne i Hercegovine* (Mostar), *Cvitu* (Međugorje) i u župnom listu *Zmi-*

javcima (Zmijavci). Uvrštena je u Leksikon hrvatskih književnika Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do danas. (IKA)

Biskup Škvorčević predvodio slavlje doživotnih zavjeta i jubileja Kćeri Božje ljubavi

Zagreb, 5. kolovoza 2023.

Slavlje polaganja doživotnih zavjeta s. Mirjane Potnar, rodom iz Župe sv. Nikole u Pleternici, koje je predvodio požeški biskup Antun Škvorčević, održano je 5. kolovoza 2023. godine u privremenom bogoslužnom prostoru Župe rođenja Blažene Djevice Marije u zagrebačkoj Granešini.

Dvadeset i peti jubilej slavile su četiri sestre: s. M. Jozefina Penaj FDC, s. M. Floriana Pali FDC, s. Mričė Ndoci FDC i s. Mričė Sebedini FDC. Pedeseti jubilej slavilo je sedam sestara: s. M. Davorika Šarić FDC, s. M. Angela Zirdum FDC, s. M. Slavica Buljan FDC, s. M. Lujza Stošić FDC, s. M. Ružica Ravlić FDC, s. M. Danimira Juko FDC i s. M. Svjetlana Rezo FDC. Šezdeseti jubilej slavila je s. M. Mira Bilić FDC.

Nakon naviještenih čitanja, provincijalna poglavarica s. Gordana pozvala je s. Mirjanu na polaganje doživotnih zavjeta, a ona je odgovorila: „Evo me!“ Mons. Škvorčević u homiliji je upitao s. Mirjanu što se krije iza njezinih navedenih riječi, iza slobode kojom je odlučila slijediti Isusa Krista po evanđeoskim savjetima, i to u konkretnoj zajednici sestara Kćeri Božje ljubavi i kako je došla do te odluke. Zapitao je također kako se to dogodi u nekome da njegova sloboda dođe do takvih opredijeljenosti te se ostvari Božja pobjeda. Istaknuo je da je to djelo Božje u ljudima za koje valja uvijek zahvaljivati. (IKA)

Obljetnica redovničkih zavjeta sestara Kćeri Milosrđa

Blato, 6. kolovoza 2023.

Sestre Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskoga reda sv. Franje 6. kolovoza 2023. godine u Blatu na Korčuli proslavile su obljetnice zavjeta sestara.

Misu je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Svoju vjernost nakon 50 godina života po svetim zavjetima obnovile su s. M. Emila Barbarić CFM, s. M. Leonija Žutić CFM, s. M. Mirela Kozina CFM, s. M. Lenka Slišković CFM, s. M. Katija Vidović CFM i s. M. Laura Ivandić CFM. Nakon 25 godina svete zavjete obnovile su s. M. Vlatka Bratinščak CFM i s. M. Danijela Škoro CFM.

Nadbiskup Hranić u propovijedi je govorio o značenju zavjeta po kojima sestre postaju znak nade današnjem svijetu u potrebama i za liječenje njegovih rana. Po redovničkim zavjetima sestre su pozvane svakodnevno odustajati od sebe da bi služile svijetu po vrjednotama koje je Isus unio u svijet. Pozvao je sestre da poput njihove utemeljiteljice bl. Marije Propetoga budu spremne živjeti svoje izabranje i povjereno poslanje. (IKA)

Svečani zavjeti s. Marije Anđele od Duha Svetoga (Babić) OSC

Požega, 11. kolovoza 2023.

Požeške klarise proslavile su uz svetkovinu sv. Klare Asiške, 11. kolovoza, 2023. godine i svečane zavjete s. Marije Anđele od Duha Svetoga (Babić) OSC iz Požege.

Misu u crkvi Samostana sv. Klare predvodio je kanonik Stolnoga kaptola sv. Petra

u Požegi preč. Josip Krpeljević. U propovijedi je istaknuo važnost života i poslanja sv. Klare Asiške u Crkvi i svijetu te njezina potpunoga predanja Isusu Kristu. Nadovezao se i na blagdan sv. Lovre, zaštitnika Požeške biskupije, istaknuvši da su mučeništvo i djevičanstvo dva najsigurnija puta u Kraljevstvo nebesko. Iako se čini da zavjetujući se dragomu Bogu u klauzurnom samostanu čovjek ne dobiva ništa osim križa i poteškoća ovozemaljskoga života, propovjednik je rekao da ta osoba dobiva zapravo sve, odnosno iskustvo Boga u najvećoj punini te da tada treba dati ne samo nešto nego upravo ono što i dobiva – sve.

Nakon homilije uslijedio je obred redovničkoga zavjetovanja. Dok su se pjevale *Litanije svih svetih*, sestra Marija Anđela prostracijom pred oltarom pokazala je najdublji znak predanja Bogu. Potom je u ruke opatice s. M. Klare Lisac OSC položila svoje svečane zavjete. (IKA)

Dijamantni i zlatni jubilej sestara Družbe Presvetog Srca Isusova

Donja Drenova, 12. kolovoza 2023.

Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova proslavile su 12. kolovoza 2023. godine u župnoj crkvi Blažene Djevice Marije Karmelske na Donjoj Drenovi velike jubileje redovničkih zavjeta njihovih članica, a misu zahvale predvodio je riječki nadbiskup Mate Uzinić.

Zlatni jubilej (50. obljetnicu) polaganja redovničkih zavjeta proslavile su: s. Ancila Jendričko SCJ, s. Maristela Salopek SCJ i s. Krešimira Vuleta SCJ, a 60. obljetnicu, to jest dijamantni jubilej: s. Bernarda Krajcar SCJ, s. Augustina Vrgoč SCJ i s. Rozalija Težak SCJ.

Vrhovna poglavarica Družbe s. Dobroslava Mlakić SCJ čestitala je na početku misnoga slavlja sestrama jubilaricama na vjernosti i ustrajnosti u njihovu redovničkom služenju te je zahvalila za sva dobročinstva koja su mnogi od njih primili. To su brojne generacije djece i mladih koje su sestre privodile k vjeri, poput majke utemeljiteljice, službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić. „Sestre su se kao Marta i Marija za mnoge žrtvovala i molile za bolesne i nemoćne, siromašne i ostavljene“, istaknula je poglavarica te je pozvala okupljene vjernike na molitvu za nova duhovna zvanja i u Družbi i za cijelu Crkvu.

Kao misao vodilju nadbiskup je u propovijedi izdvojio tri cilja iz apostolskoga pisma pape Franje upućenoga redovnicima i redovnicama prigodom Godine posvećenoga života. Prvi cilj bio je gledati prošlost sa zahvalnošću, zatim živjeti sadašnjost velikom ljubavlju te prigriliti budućnost nadom.

Prvi spomenuti cilj nadbiskup Uzinić povezo je s prvim čitanjem iz knjige Ponovljenoga zakona u kojem se poziva Izraelce da ne zaborave Gospodina kada se završi njihov put u obećanu zemlju. „Riječ je o zahvalnom sjećanju zbog poziva koji vam je Bog uputio i koji je bio jedinstveni poziv. To je zahvalno sjećanje i na sve osobe koje su vam pomogle u ostvarenju vašega poziva. Naravno, to uključuje i krhkost koja je uz milost također jedno od obilježja našega života, osobito posvećenoga života. Neka ovi vaši jubileji, kroz zahvalno sjećanje, budu prigoda da ponizno, s velikim pouzdanjem u Božju ljubav, priznate vlastitu krhkost koju živite kao iskustvo Gospodinove milosrdne ljubavi, a kao takvi neka budu prigoda za snažno i radosno svjedočanstvo svetosti i vitalnosti koja vas i dalje potiče da nastavite

te nasljedovati Krista“, kazao je nadbiskup Uzinić.

Glede drugoga cilja, živjeti sadašnjost velikom ljubavlju, nadbiskup Uzinić je pojasnio: „Ljubiti svim srcem može se samo sada, živjeti sadašnjost svetom ljubavlju, ljubeći Isusa i kao Isus sve ljude, osobito one koji nisu ljubljani i kojima je zato još više potrebna Isusova ljubav. (...) To je sama bit kršćanstva, a ona je u karizmi Družbe izražena na jedan radikalniji način.“

U promišljanju trećega cilja nadbiskup je istaknuo da prigriliti budućnost nadom znači imati povjerenja u Boga i Njegov plan. „Ne podlegnite napasti brojeva i djelotvornosti, a još manje napasti da se uzdate u vlastite snage. Istražujte obzore svoga života i sadašnjega trenutka u budnom bdjenju. Ne pridružujte se zlogukim prorocima koji naviještaju svršetak ili besmisao posvećenoga života u današnjoj Crkvi; radije se zaodjenite Isusom Kristom i zaognite oružjima svjetlosti te ostanite budni i bdijte. Nastavimo i uvijek se iznova vraćajmo na svoj put s povjerenjem u Gospodina, kaže papa Franjo. Da, ondje gdje mi ne uspijevamo i nemamo odgovora, On, Gospodin ima odgovor“, zaključio je nadbiskup Uzinić. (IKA)

Proslava prvih i zlatnih zavjeta na Dančama

Dubrovnik, 12. kolovoza 2023.

Dubrovački biskup Roko Glasnović predvodio je 12. kolovoza 2023. godine misu u samostanu sestara franjevki od Bezgrješnog Začeca na Dančama u Dubrovniku, tijekom koje je novakinja s. Bernarda Gregurić položila prve zavjete.

U propovijedi je biskup izdvojio misao svetoga Bernarda iz njegova tumačenja Pjes-

me nad pjesmama: „Ljubav ne treba razlog da ljubi ni nagradu zato što ljubi, jedino želi da joj se ljubav uzvrati, ali ne prestaje ljubiti ni kada toga nema. Ona se ne gasi ni u trpljenju ni u strahu od smrti, ona je jača i od smrti.“ Naglasio je i važnost zavjeta koji predstavljaju obećanje Bogu, osoban i slobodan čin čiji je cilj proslaviti Boga. Odičevanje koprene i primanje križa i Konstitucija Družbe vidljivi je znak one nevidljive Božje milosti koju je potrebno pronicati s vjerom“, kazao je mons. Glasnović. „Pozvani smo uvijek nanovo „oblačiti se“ u Krista, što znači biti na raspolaganju i službi Bogu, Družbi i svijetu. To je moguće jedino ako smo u zajedništvu Crkve jer je Krist htio ostati u svojoj Crkvi sve do svršetka svijeta.“ Uz poticaj sestri Bernardi da uvijek usklađuje apostolsko i karitativno djelovanje s dubokim duhovnim životom, biskup je naglasio da i svaki vjernik ima odgovornost za naviještanje Krista raspetoga i uskrsloga, prožet duhom ljubavi jer samo ta ljubav može privući i promijeniti ljudsko srce. Nakon homilije uslijedio je obred zavjetovanja pred vrhovnom poglavaricom s. Darijom Jovanović te blagoslov i primanje koprene, križa, Pravila i Konstitucija Družbe.

Nakon polaganja prvih zavjeta s. Bernarda izmijenila je cjelov mira kao znak primanja u zajednicu sa svim prisutnim sestrama Družbe. Bio je to još jedan u nizu trenutaka iz kojega je izvirala očita radost na licima svih prisutnih, kao i zahvalnost Bogu i Gospi od Danača koja je toj redovničkoj zajednici darovala s. Bernardu. Svečanosti polaganja prvih zavjeta s. Bernarde prethodile su duhovne vježbe koje je vodio duhovnik u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu vlč. Ivan Grbešić. Svečanom misom na kraju duhovnih vježbi 10. kolovoza

2023. godine s. Nada Naletilić proslavila je zlatni jubilej – 50. obljetnicu zavjeta. (IKA)

Sestra Benedikta Krapić MVZ položila doživotne zavjete

Trsat, 13. kolovoza 2023.

Sestra Marija Nina Benedikta Krapić MVZ položila je u Svetištu Majke Božje Trsatske 13. kolovoza 2023. godine doživotne zavjete u ruke poglavarice Provincije Majke Dobrog Savjeta sestara milosrdnica s. Ane Marije Rakocije MVZ.

Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je fra Ante Vučković OFM. Na početku homilije fra Vučković osvrnuo se na život i djelo dvaju svetaca: Vinka Paulskoga, osnivača Družbe sestara milosrdnica, i svete Terezije Benedikte od Križa (Edith Stein), čije je redovničko ime uzela sestra Nina Benedikta.

Propovjednik je protumačio značenje i obilježja redovničkoga poziva, kao i važnost povlačenja u tišinu i osamu pri njegovu razlučivanju. „Možeš imati kakav god hoćeš život: uređen, dobar posao, dobre roditelje, materijalnu sredinu, ali u tebi nešto kaže: ‘Ja te hoću drugdje’, i ta sigurnost da sam našao mjesto za koje se isplati sve ostaviti odgovor je koji nazivamo pozivom. Onda tražite kako to razumjeti. Nikada poziv nije jasan od početka. Koliko god bilo jasno, neprestano se javljaju pitanja. Možeš promatrati čudesnost stvorenja, možeš čitati Bibliju, otkrivati gdje je sve Bog što radio, ali ništa o Bogu nećeš razumjeti ako ne voliš. Nema drugoga načina, moraš voljeti ako hoćeš upoznati Boga, a šteta je proći životom, a ne spoznati da je Bog živ. Šteta je za naš život, jer je to najdublje i najvažnije što možemo uopće upoznati“, kazao je fra Vučković.

Na kraju homilije fra Ante se osvrnuo na evanđeoski ulomak u kojem Isus, nakon što je nahranio gladno mnoštvo, prisiljava učenike da uđu u lađu i bez njega preplove na drugu obalu po jezeru koje će zahvatiti oluja. Tim događajem upozorio je na dinamiku povjerenja i sumnje u čovjekovu svakodnevnom odnosu s Bogom te je istaknuo da je to životna škola koja se oslikava u svakom zvanju, pa tako i u redovničkom. „Isus prisili učenike da uđu u lađu i odu bez njega, i to noću, po jezeru koje će zahvatiti oluja. On to hoće zbog njih. Zašto? Da budu izloženi oluji, da se nađu u vjetru, u mukama, u noći bez njega, sami. Zašto? Zato što ih hoće slobodne. Zato što ne želi da ovisе o njemu kao da nisu odrasli ljudi. Zato što hoće da se suoče s dramama i pitanjima i da naprave razliku između toga kada je On s njima i kada nije s njima. To je životna škola koja se oslikava u svakom zvanju. U svakom zvanju znamo kakav je život bez Boga i onda je zvanje odgovor jer hoću život s njime. I onda će s lađe Petar reći: ‘Ako si ti, zapovjedi mi da dođem k tebi.’ To je čudesna hrabrost u srcu straha – ako je On, ja mogu sve. Ja mogu biti jači od oluje, noći ili od toga što se predstavlja. To su životne upetljanosti, slomljeni odnosi, neuspjesi, ono što nas povlači dolje. To su sve težine koje nosimo, ali ako je On tu, ako ja njega vidim, mogu to svladati. Kada imaš povjerenja, svladavaš prepreke. Kada sumnjaš, propadaš, toneš. To su ljudske drame, one se odvijaju između povjerenja i sumnje. I takav je odnos s Bogom, on se odvija između povjerenja u Njega i sumnje“, istaknuo je fra Ante.

Sestra M. Nina Benedikta Krapić MVZ rođena je 7. lipnja 1989. godine u Rijeci. Do odlaska u samostan bavila se kazališnom glumom i novinarstvom i radila kao voditeljica

i novinarka na Radiju *Trsat*. U Družbu sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga stupila je 2014. godine, nakon završenoga studija prava. Pod zaštitom sv. Terezije Benedikte od Križa (Edith Stein) uzela je redovničko ime s. M. Nina Benedikta. U redovničkom apostolatu radila je kao pravica u Centru za socijalnu skrb u Rijeci te u Caritasovu domu za žene i djecu – žrtve obiteljskoga nasilja *Sv. Ana*, u Caritasu Riječke nadbiskupije vodila je Tranzitni punkt za migrante. Educirala se u području psihoterapije te služila osobama liječenim od ovisnosti o alkoholu. Sestra M. Nina Benedikta MVZ i u redovništvu je dala doprinos novinarstvu te je aktivna na Hrvatskom katoličkom radiju i Radiju *Marija*. Pred obranom je završnoga rada na Poslijediplomskom specijalističkom studiju *Odnosi s javnošću* na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Nakon polaganja zavjeta odlazi u Vatikan gdje će raditi na tromjesečnom projektu Dikasterija za komunikacije, u vatikanskim medijima. (IKA)

Prikazan film *Male velike sestre* redatelja Jakova Sedlara

Dračevica, 14. kolovoza 2023.

Film *Male velike sestre* hrvatskoga redatelja Jakova Sedlara prikazan je 14. kolovoza 2023. godine ispred Hrvatskoga doma u Dračevici na Braču.

Bila je to druga projekcija filma na Braču, nakon što je prethodno, 22. srpnja 2023. godine, prikazan u Župi svetoga Jeronima u Pučišćima. Film scenarista i redatelja Sedlara želi na svjetlo dana dati do sada malo poznate ili potpuno nepoznate činjenice djelovanja sestara milosrdnica koje su za Drugoga svjetskoga rata na inicijativu i uz potporu

zagrebačkoga nadbiskupa Alojzija Stepinca spasile 309 Židova. Na početku dokumentarnoga filma iznesene su osnovne informacije o Družbi sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga i početku djelovanja redovnica u Zagrebu, u Frankopanskoj ulici i Bolnici sestara milosrdnica na Vinogradskoj cesti. Redovnice te družbe djelovale su u katoličkim školama, u izobrazbi ženske djece slabijega imovnoga stanja te u zagrebačkoj bolnici koja je u to vrijeme bila moderno opremljena. U tijeku Drugoga svjetskoga rata poglavarica družbe bila je s. Bogoljuba Jazvo MVZ iz Livna, o čijem je djelovanju i zaslugama u filmu govorila sadašnja poglavarica s. Miroslava Bradica MVZ.

Film prikazuje djelovanje sestara radi spašavanja, udomljavanja na liječenju pripadnika židovskoga naroda, ukupno njih 309, što svjedoče i potomci preživjelih, koji su u bolnici pod lažnim dijagnozama boravili po više mjeseci, do 1200 dana. Postoji popis Židova koji su se liječili i boravili u bolnici na Vinogradskoj cesti tijekom Drugoga svjetskoga rata. Svi su u Bolnici sestara milosrdnica dobili potrebnu skrb i zaštitu, a ni jedan slučaj nije otkriven tadašnjim vlastima. Sve iznesene činjenice bogato su potkrijepljene dokumentacijom koju je marno godinama istraživao odvjetnik Marko Danon u arhivima. U filmu su iznesene povijesne činjenice o tome da je bolnicu u Vinogradskoj često posjećivao i smjernice davao tadašnji zagrebački nadbiskup Stepinac.

Film je nastao na temelju arhivske građe koja se čuva u Hrvatskome državnom arhivu i Židovskome historijskom arhivu u Beogradu, kao i u Arhivu sestara milosrdnica u Zagrebu. U izjavi za Informativnu katoličku agenciju Borzić je rekao da film nosi snažnu

poruku s pitanjem: „Tko je moj bližnji?“

„Časne sestre ugrozile su svoj život, bile su isključivo diskretne, odnosno tajnovite kako ne bi dovele u opasnost živote bolesnih Židova koji su k njima dolazili pronaći spas, i to preko lažnih imena i dijagnoza. Cilj dokumentarnoga filma je da se danas o njima sazna te s tim činjenicama upozna Muzej holokausta u Washingtonu da bi se požrtvovnost redovnica zabilježila i da se ne bi zaboravila. Zaslužuju pravo javnosti, one su obranile čast svoga, hrvatskoga naroda“, poručio je producent Borzić. (IKA)

Srebrni jubilej zavjeta sestara milosrdnica

Praputnjak, 17. kolovoza 2023.

Sestre milosrdnice Provincije Majke Dobrog Savjeta sa sjedištem uprave u Rijeci, s. M. Gordana Zečević MVZ i s. Janjka Mazić MVZ, proslavile su 17. kolovoza 2023. godine u samostanskoj kapeli Blažene Djevice Marije Lurdske u Praputnjaku srebrni jubilej redovničkih zavjeta.

Zahvalno euharistijsko slavlje prigodom 25 godina od zavjetovanja predvodio je župnik Župe sv. Josipa u Praputnjaku vlč. Marinko Kajić, a propovijedao je župnik Župe sv. Lucije u Kostreni vlč. Ivan Stošić. Župnik Stošić, čestitajući sestrama, zaželio im je da u radu s djecom i njihovim roditeljima svjedoče kako čovjeku u konačnici ide dobro samo ako uviđa i priznaje da je stvor, a Bog njegov Stvoritelj.

Samostan Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga u Praputnjaku osnovan je 1899. godine zalaganjem domaćega svećenika dr. Martina Štiglića. Dr. Štiglić bio je profesor crkvenoga prava i povijesti na Teološkom fakultetu Sveučilišta u Zagre-

bu. Cijeli svoj život pomagao je sumještane, brinuo se za pomoć siromašnima te osnivanjem samostana doprinio obrazovanju ženske mladeži svoga rodnoga kraja. I danas je na pročelju samostanske zgrade, između prizemlja i kata, vidljiv natpis Djevojačka učiona i zabavište. (IKA)

Relikvija bl. Marije Propetog Isusa Petković darovana Zadarskoj nadbiskupiji

Zadar, 18. kolovoza 2023.

Družba Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje Provincije Krista Kralja darovala je Zadarskoj nadbiskupiji, uručjenjem zadarskom nadbiskupu Milanu Zgrabliću, relikviju bl. Marije Propetog Isusa Petković za kapelu u Nadbiskupskom domu u Zadru. Relikviju je mons. Zgrabliću predala s. Mirjam Gadža CFM, provincijalna poglavarica Družbe Kćeri Milosrđa, 18. kolovoza 2023. godine u kapeli zadarskoga nadbiskupa u Nadbiskupskom domu u Zadru.

„Zahvaljujem nadbiskupu što je pokazao interes i želju da u kapelici u Nadbiskupskom domu, osim slike bl. Marije Propetog Petković, ima i njezine moći. Sa zadovoljstvom sam donijela moći naše blaženice i predala ih u ime Provincije. Vjerujem da će njezin moćni zagovor bdjeti nad narodom u Zadarskoj nadbiskupiji kao što bdije nad cijelim hrvatskim narodom. Na izraženu nadbiskupovu želju da u kapelici budu moći bl. Marije Petković, predajem ih i želim da zagovor hrvatske blaženice prati nadbiskupa, Zadarsku nadbiskupiju i dragi hrvatski narod“, rekla je provincijalna poglavarica Gadža u prigodi predaje relikvije.

„Pri posljednjem susretu s nadbiskupom, mons. Zgrablić izrazio je želju imati tu relikviju, pokazavši mi kapelicu u Nadbiskupskom domu i prekrasni triptih na kojem je i naša majka utemeljiteljica našla mjesto u biskupskoj kapeli. To je za nas izuzetno važno. Na to smo ponosni i sretni smo zbog toga, jer dosta radimo na tome da promičemo njezin kult, poznavanje njezina života i djela među hrvatskim narodom. Tim više što smo mi kao Družba od samih početaka vezani za Zadarsku nadbiskupiju jer je biskup Josip Marčelić, porijeklom iz Preka, u početcima vodio i pratio bl. Mariju Petković kad je osnovala Družbu. Petković je bila osnažena Duhom Svetim koji je djelovao osobito preko biskupa Marčelića u stvaranju i osnivanju naše Družbe“, rekla je provincijalna poglavarica Gadža.

Istaknula je i da mnoge župe žele imati relikviju bl. Petković. Družba se trudi dati njezinu relikviju svima koji iz vjere, potrebe i želje to zamole, kako bi se promicalo poznavanje života bl. Marije među narodom. Sestra Mirjam izrazila je zadovoljstvo što se predaja relikvije događa u 2023. godini, kad Družba Kćeri Milosrđa obilježava više obljetnica: 20 godina od proglašenja Marije Petković blaženom u Dubrovniku, 25 godina od prijenosa njezinih posmrtnih ostataka iz središnje kuće u Rimu u Hrvatsku, u matičnu kuću u Blato, 100 godina prvih konstitucija koje je odobrio biskup Marčelić u ožujku 1923. godine i 95 godina od smrti biskupa Marčelića. „Tako da je ova predaja relikvije zaista providonosna. To nismo planirali, ali kako je Bog uvijek bio snažno prisutan u životu bl. Marije Petković, ona je jako vjerovala u providnost i sve je prepuštala providnosti,

tako je providnost bila na djelu i u daru njezine relikvije kapeli nadbiskupa. Providnost nastavlja djelovati, a na nama je da se otvorimo, da dopustimo da nas providnost vodi i oblikuje kako je oblikovala život i djelo bl. Marije“, poručila je provincijalna poglavarica Gadža.

„Od srca zahvaljujemo sestrama Kćeri Milosrđa za dar relikvije. Zahvaljujemo sestrama za sve što rade u Zadarskoj nadbiskupiji. Na taj ćemo način, preko lika bl. Marije Propetog Petković u kapelici, uz njezinu sliku i relikviju, biti duhovno međusobno povezani u ljubavi prema Gospodinu, da nam bl. Marija Petković bude poticaj da služimo Gospodinu“, rekao je nadbiskup Zgrablić.

Nakon polaganja relikvije nadbiskup Zgrablić i provincijalna poglavarica Gadža izmolili su molitvu bl. Mariji Petković. To je obrazac javne molitve koju puk moli njoj u čast i kada moli njezin zagovor. U Zadarskoj nadbiskupiji djeluje 15 redovnica Kćeri Milosrđa u četirima zajednicama: u Zadru, Ninu, Zemunik i Ugljanu.

Uz relikviju, nadbiskupu je uručena i službena potvrda o. Paola Lombarda, postulatora kauze bl. Petković, napisana na latinskom, o autentičnosti relikvije hrvatske blaženice Marije Petković. (IKA)

Nova uprava Hrvatske kapucinske provincije

Samobor, 23. kolovoza 2023.

Braća kapitularci Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda B. Mandića na provincijalnom kapitulu 23. kolovoza 2023. godine u kući susreta Tabor u Samoboru izabrali su novo vodstvo Provincije za sljedeće trogodište: fra Anto Barišić OFM^{Cap}, provin-

cijal; fra Eugen Pavlek OFM^{Cap}, provincijalni vikar; fra Goran Rukavina OFM^{Cap}, provincijalni savjetnik; fra Josip Čibarić OFM^{Cap}, provincijalni savjetnik i fra Žarko Lučić, provincijalni savjetnik. Kapitulu je predsjedao fra Piotr Stasinski OFM^{Cap}, generalni definator, član Varšavske kapucinske provincije. (IKA)

Sjećanje na o. Marka Tvrdeića

Pupnat, 24. kolovoza 2023.

Mnoštvo vjernika okupilo se u župnoj crkvi u Pupnatu 24. kolovoza 2023. godine na blagdan sv. Bartolomeja i uz sjećanje na njihova sumještanina o. Marka Tvrdeića OFM koji je rođen na taj dan, a čiji se posmrtni ostatci nalaze u crkvi. Misno slavlje predvodio je fra Jerko Nediljko Jerkan OFM iz dubrovačkoga samostana Male braće.

Marko Tvrdeić rođen je u Pupnatu 1733. godine, a preminuo je na glasu svetosti u Riminima 1785. godine. Njegovi posmrtni ostatci preneseni su u župnu crkvu u Pupnatu 1877. godine. Predvoditelj slavja spomenuo je kako – iako službeno nije proglašen blaženim – otac Marko „zavređuje čašćenje jer u evanđelju imamo Blaženstva u kojima Isus govori o onima koji su blaženi, a otac Marko tako je i živio. *Vox populi, vox Dei*, glas ljudi jest kao glas Božji“, kazao je franjevac Jerkan i nastavio kako je to slavlje, na kojem se iz godine u godinu okuplja velik broj njegovih mješтана, pokazatelj da „otac Marko jest blažen jer je s Bogom“. Također je pohvalio sve one koji dolaze na ispovijed jer su se ohrabрили priznati da su slabi. „Onaj koji se kaje, spreman je mijenjati se“, zaključio je. (IKA)

Izabrano novo vrhovno vijeće Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga

Lužnica, 24. kolovoza 2023.

U okviru 18. redovitog Generalnog kapitula Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga – Zagreb 24. kolovoza 2023. godine u Duhovno-obrazovnom centru *Marijin dvor* u Lužnici izabrano je novo Vrhovno vijeće Družbe. Za novu vrhovnu poglavaricu izabrana je s. M. Jelena Ikić MVZ. Za članice Vijeća izabrane su: s. Marina Pintar MVZ, prva savjetnica i zamjenica; s. M. Stjepanka Pavić MVZ, druga savjetnica; s. M. Julijana Djaković MVZ, treća savjetnica i s. Katarina Nekić MVZ, četvrta savjetnica. (Družba sestara milosrdnica)

Devetnica Djetetu Isusu

Brodsko Vinogorje, 25. kolovoza 2023.

Devetnica Djetetu Isusu, kojom Služavke Maloga Isusa nastavljaju molitvu za proglašenje blaženim i svetim svoga utemeljitelja sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, prvoga vrhbosanskoga nadbiskupa u godini jubileja njegove 180. obljetnice rođenja i krštenja, nastavljena je i u kolovozu. Misno slavlje 25. kolovoza 2023. godine u kapelici Djeteta Isusa u Stadlerovoj spomen-kući u Brodskom Vinogorju u Slavanskom Brodu predvodio je vlč. Anđelko Cindori, župnik Župe Gospe Brze Pomoći.

„Poput starca Šimuna, koji je uzeo u naručje dijete Isusa i prikazao ga Gospodinu u Hramu, mi u ovoj kapelici Djeteta Isusa na misi prikazujemo Gospodinu sebe, svoj život, sve svoje probleme... Svi želimo nekoga staviti pred Gospodina. Pri tom mora-

mo biti svjesni da je Isus preko križa, patnje i boli došao do uskrsnuća koje pobjeđuje svako zlo i tamu. Takav je bio put i našega sluge Božjega Josipa Stadlera od dječaćkih dana pa nadalje. Bio je Božji svjedok i u Hramu i na križu“, naglasio je vlč. Cindori.

Pri kraju mise pred kipom Maloga Isusa Služavke Maloga Isusa predvodile su pobožnost Djetetu Isusu, a potom zajedno s vjernicima molile molitvu za Stadlerovo proglašenje blaženim i svetim. (IKA)

Zavjeti isusovačkih novaka

Split, 26. kolovoza 2023.

Nakon dvije godine novačke formacije, 26. kolovoza 2023. godine u crkvi Presvetog Srca Isusova na Manušu u Splitu, dvojica novaka Družbe Isusove Ante Arambašić i Jakov Petrak položili su zavjete siromaštva, poslušnosti i čistoće.

Svečano misno slavlje predvodio je no-voizabrani provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Sebastian Šujević SJ uz magistra novaka p. Hrvoja Mravka SJ i drugu subraču. Novaci su svoje zavjete položili pred uzdignutom hostijom, tijelom Kristovim, u trenutku nakon „Jaganjče Božji“. (IKA)

Družba Kćeri Božje ljubavi proslavila 25. obljetnicu redovničkoga djelovanja

Dugo Selo, 27. kolovoza 2023.

Družba Kćeri Božje ljubavi proslavila je 27. kolovoza 2023. godine 25. obljetnicu svoje- ga redovničkoga djelovanja u Dugom Selu. Misno slavlje predvodio je domaći župnik preč. Ivan Valentić.

„Svjedočenje nije samo pitanje nas koji smo svećenici, redovnici i redovnice, časne sestre. Pozvani smo svjedočiti ne samo ono što govorimo s oltara nego i onime što no- simo na sebi. Kod sestara je to vrlo jasan, vidljiv znak. Često pitam mlade je li važno vidjeti svećenika u kolaru. Uvijek čujem potvrđan odgovor. Kažu da je lijepo poka- zati vidljiv znak da smo svećenici ili časne sestre. Taj je znak svjedočanstvo vjere i po- treban nam je u životu. Svaki vjernik pozvan je donositi Boga u ovaj svijet. Da postane posrednik između Boga i svakoga drugoga čovjeka“, rekao je Valentić.

Prije završnoga misnoga blagoslova okupljenima se obratio nekadašnji župnik Župe sv. Martina biskupa, preč. Vlado Bogdan, koji je protumačio povijesni kon- tekst vjerničke prakse i događaja prije 1. i nakon 2. svjetskoga rata te duhovno stanje župe koje je tadašnji komunizam ostavio kao posljedicu, ali i izazove s kojima su se vjernički puk, a posebno tadašnji župnici i dušobrižnici trebali suočavati. Velik dopri- nos upravo u evangelizaciji i pomoći župi dale su sestre Družbe Kćeri Božje ljubavi, a upravo su na poziv preč. Vlade Bogdana sestre i došle djelovati u Dugo Selo.

Naposljetku se okupljenima obratila s. Gordana Igrec FDC, provincijalna pogla- varica koja je zahvalila preč. Bogdanu na pomoći i pozivu. „Zahvaljujemo Vam, preč. Vlado Bogdane, na tom povijesnom pres- jeku. Ostat ćete u sjećanju kao onaj koji je svojim pozivom sestara u ovu župu zapalio plamen koji gori već 25 godina. Molimo Gospodina da taj plamen nikada ne utrne. Ovim putem zahvaljujemo svima – župni- cima, kapelanima, suradnicima. Spomenula bih vlč. Slavka Kresonju s kojim su sestre surađivale 16 godina. Posebna hvala i sa-

dašnjemu župniku preč. Ivanu Valentiću na inicijativi i podršci u organizaciji ovoga slavlja, kao i za cjelokupnu podršku koju iskazuje sestrama. Neka vas, svećenike, Gospodin prati na vašem životnom putu služenja Bogu i Crkvi, a mi vam obećavamo svoju molitvenu podršku. Hvala svim laicima koje nalazimo u blizini sestara. Hvala svim sestrama koje trenutačno djeluju u ovoj župi, s. Ankici, s. Željki, s. Tihomiri za svu ljubav, gorljivost i požrtvornost kojom žive svoje poslanje“, rekla je s. Gordana osvrnuvši se na dolazak sestara u Dugo Selo.

„Sestre su na poziv vlč. Vlade Bogdana došle u Dugo Selo 2. 9. 1998. godine. Svrha poziva bila je pomoć u pastoralu i katehizaciji. Zajednica je bila posvećena bl. Alojziju Stepincu, koji je te godine bio proglašen blaženim. Već sljedeće godine, 1999. godine, poglavari su u Dugom Selu otvorili 'mobilnu' redovničku zajednicu koja je obuhvaćala sedam sestara koje su apostolski djelovale u trima župama: Sesevete, Sesevski Kraljevec i Dugo Selo. Tijekom 25 godina u dugoselskoj zajednici izmijenilo se 18 sestara i svaka je ostavila poseban trag u župi i srcima župljana. Posebna radost bila je izgradnja male kapelice sa svetohraništem u njihovoj kući 21. studenoga 2000. godine, koja je postala mjesto molitve i susreta sa Živim Isusom od kojega su crpile snagu za zajednički život i apostolat. Sestre su ovdje bile vjeroučiteljice, pripremale krizmanike, prvopričesnike, vodile dječji zbor, animirale sviranje i pjevanje, promicale razne pobožnosti, vodile brigu za liturgijsko ruho. Župljani su primili sestre oduševljeno kao duhovni dar i evidentno je da ta podrška ne izostaje do danas. Važno je znati da sestre svoje karizmatičko duhovno blago žele dijeliti s vama, dragi župljani, a to znači nadahnjivati se na izvoru Božje ljubavi

i činiti je vidljivom u svijetu“, zaključila je s. Gordana Igrec FDC te na kraju zamolila za duhovnu podršku u obliku molitve za nova duhovna zvanja. (IKA)

Fra Rikard Patafta OFM proslavio dijamantnu misu

Pribislavec, 27. kolovoza 2023.

Franjevac Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Rikard Patafta OFM proslavio je u svojoj rodnoj župi Pribislavec 27. kolovoza 2023. godine 60. obljetnicu svećeništva.

U uvodnoj riječi slavljenik je rekao kako misu prikazuje ponajprije kao zahvalu Bogu za dar zvanja, a potom i za pokojne roditelje i brata, živućega brata i sestru, kumove, rodbinu te sve mještane sa željom da ostanu vjerni Bogu i Kristovoj Crkvi. U propovijedi je jubilarčev život i djelovanje oslikao fra Franjo Jurinec OFM, kazavši kako je čitavoga života prijateljevao s Kristom i služio Bogu u radosti.

Podsjetio je kako se u obitelji Đure i Julije Patafta 10. srpnja 1936. godine rodio šesti sin, dobivši krsno ime Vladimir. Po franjevcima koji vode čakovečku Župu sv. Nikole, kojoj je pribislavečka crkva bila filijalom, osjetio je redovničko i svećeničko zvanje. Ušao je u franjevačko sjemenište u Zagrebu, dobio redovničko ime Rikard te prve zavjete položio 30. srpnja 1954. godine. Na blagdan Rana sv. Franje, 17. rujna 1959. godine položio je svećane zavjete; na Svijećnicu, 2. veljače 1963. godine zaređen je za svećenika, a na spomendan Stepinčeve smrti, 10. veljače iste godine proslavio je u Čakovcu svoju mladu misu. Fra Rikard služio je Bogu i Crkvi u samostanima i župama u Karlovcu, Vukovaru, Zemunu, Đurđenovcu, Krapini

te Bjelovaru, gdje službuje posljednjih devet godina, rekao je propovjednik, dodavši da dijamantna knjiga njegova života govori o bogatstvu svećeničkoga i redovničkoga poslanja. (IKA)

Fr. Luka Capuder OP i fr. Renato Vilić OP započeli dominikanski novicijat

Dubrovnik, 28. kolovoza 2023.

O blagdanu sv. Augustina, po čijem Pravilu se ravna život braće Reda propovjednika, 28. kolovoza 2023. godine, u Samostanu sv. Dominika u Dubrovniku Luka Capuder i Renato Vilić započeli su godinu novicijata primivši iz ruku provincijala Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavka Sliškovića OP habit dominikanskoga reda.

Obred primanja, koji je po dominikanskoj tradiciji jednostavan i rezerviran isključivo za redovničku zajednicu te se odvija izvan misnoga slavlja, započeo je tijekom molitve Srednjega časa. Kandidati su najprije prostrti s rukama raširenima u znak križa zatražili milosrđe od Boga i od braće. Nakon molitve za kandidate i slavlja Riječi Božje provincijal je ispitao njihovu nakanu za ulazak u novicijat te im uručio habite. Luki i Renatu pri oblačenju habita pomogla su nazočna braća, a onda im je pojedinačno udijeljen cjelov mira kao znak primanja u red i pripuštanja u samostansko zajedništvo.

Usljedila je službena objava početka kantske godine novicijata te je provincijal fr. Luku i fr. Renata povjerio vodstvu učitelja novaka fr. Damira Šokića OP. Obred je zaključen provincijalovim poticajnim pozivom novacima i nazočnoj braći da nasljeduju „stope svetoga oca Dominika“ uz zahvaljivanje Otkupitelju „koji je, u ovom životu

kojim hodimo, pokazao takvoga upravitelja slugama svojim, obnavljajući nas po njemu u svjetlu obraćenja (...) da i mi nastavimo hoditi istim putem te pristignemo istomu cilju trajne sreće i vječnoga blaženstva“.

Luka Capuder rođen je 23. kolovoza 2003. godine u Slavonskom Brodu od oca Gordana i majke Željke rođ. Hrkač. Osnovnu i srednju školu za zanimanje tehničar za mehatroniku završio je u rodnom gradu. Iz župe je Bezgrešnoga Srca Marijina u Slavonskom Brodu u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji.

Renato Vilić rođen je 2. kolovoza 2004. godine u Zenici (Bosna i Hercegovina). Osnovnu školu završio je u Lug-Brankoviću, a srednju školu, Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju, u Splitu. Dolazi iz župe Lug-Branković u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. (IKA)

Doživotni zavjeti četvorice salezijanaca

Zagreb, 2. rujna 2023.

Frano Bešlić SDB, Ante Bulat SDB, Ivan Dvoraček SDB i Zvonimir Tomaš SDB položili su 2. rujna 2023. godine doživotne zavjete u Družbi sv. Franje Saleškoga (Don Boscovi salezijanci) u crkvi Marije Pomoćnice na Knežiji u Zagrebu.

Misno slavlje predvodio je provincijal Hrvatske salezijanske provincije don Tihomir Šutalo SDB. Za taj svečani događaj Frano, Ante, Ivan i Zvonimir pripremali su se posebno tijekom kolovoza u salezijanskoj kući u Podsusedu, od 13. do 17. kolovoza 2023. godine kada su im starija braća salezijanci iz Hrvatske i svijeta još jednom ukazivali na ljepotu zajedničkoga života u salezijanskoj družbi po primje-

ru sv. Ivana Bosca i sv. Franje Saleškoga. Nakon toga su od 18. do 23. kolovoza 2023. godine u kući za duhovne susrete u Plitvicama obavili duhovne vježbe pod vodstvom irskoga salezijanskoga provincijala don Eunana McDonnella koji ih je pozvao na još iskrenije i cjelovitije nasljeđivanje duhovnosti, blagosti i strpljivosti ženevskoga biskupa sv. Franje Saleškoga po uzoru na osnivača salezijanske družbe sv. Ivana Bosca.

Oni koji se odazovu Božjem pozivu i odluče postati salezijanci redovito nekoliko godina prolaze pripremu tijekom koje upoznaju don Bosca, salezijansku duhovnost i salezijanski preventivni sustav te se pomoću studija filozofije, teologije i osnovnih pedagoških znanosti u teoriji i praksi pripremaju za svoj životni put. Tijekom pripreme svatko osobno odlučuje hoće li svoj salezijanski poziv ostvariti kao redovnik brat ili redovnik svećenik. Prvi korak jest početno upoznavanje i boravak u Salezijanskoj zajednici za odgoj zvanja u Pod-susedu i nekoliko mjeseci posebne pripreve za stvarni početak salezijanskoga puta. Nakon toga slijedi godina dana novicijata, dvogodišnji studij filozofije, dvije godine pedagoške prakse, a nakon toga daljnje pedagoško usavršavanje za one koji žele biti braća redovnici odnosno studij teologije za one koji odlučuju postati salezijanci svećenici. Nakon šestogodišnjih privremenih zavjeta redovito se polažu doživotni zavjeti čime se mladi salezijanci obvezuju da će cijeli svoj život živjeti u salezijanskoj družbi i sve svoje snage staviti na raspolaganje onima kojima ih Bog pošalje, a osobito najsiromašnijim mladima.

Frano Bešlić rođen je u Zagrebu, Ante Bulat u Splitu, Ivan Dvoraček u Požegi,

a Zvonimir Tomaš u Dubrovniku. Frano i Ante studiraju teologiju u Londonu, a Ivan u Jeruzalemu. Zvonimir je završio teološki studij u Londonu i Zagrebu. (IKA)

Zavjetovanje sestara Družbe Službenica milosrđa

Split, 2. rujna 2023.

Sestra Katarina Mikić AdC položila je doživotne zavjete, a sestra Željka Đapić AdC položila je prve zavjete 2. rujna 2023. godine u samostanskoj crkvi Bezgrešne Djevice Marije u Splitu. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je apostolski upravitelj Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Želimir Puljić.

Na početku misnoga slavlja slavljenicama, sestrama i okupljenim vjernicima obratila se provincijalna poglavarica s. Mariangela Galić AdC izražavajući radost za novoizabranu majku generalicu s nazočnim sestrama iz Italije koje su se pridružile u duhu obiteljskoga zajedništva. Naglasila je da sestra Katarina Mikić činom polaganja doživotnih zavjeta – čistoće, siromaštva i poslušnosti – po rukama generalne poglavarice, potvrđuje odluku da svoj život daruje u službi Bogu i Crkvi. Dodala je da novakinja Željka Đapić potvrđuje svoje izručenje Gospodinu, želeći živjeti evanđeoske zavjete prvim zavjetovanjem na jednu godinu. Zahvalila je Bogu na sestrama koje su odlučile i znale čitati znakove koje je Duh Sveti sijao u njihova srca i što su imale hrabrosti posvjedočiti vlastitim posvećenjem da Crkva, usprkos svim protivštinama, ne posustaje, već Bog i dalje sije na njivi i nalazi žeteoce za žetvu. Nadodala je da svi ne

moгу razumjeti tu milost jer nije svima dano. „One postaju nositeljice Božje nade i vidljivi znakovi Božje milosti u svijetu gdje je sve privremeno, trenutačno i prolazno“, zaključila je provincijalna poglavarića u svom pozdravnom govoru.

Vodeći se riječima liturgijskih čitanja, nadbiskup je u homiliji povezo čitanja s trima evanđeoskim zavjetima – čistoće, siromaštva i poslušnosti. „Naime Matej u svom evanđelju izvještava kako su ga učenici upitali tko će u Kraljevstvu nebeskom biti s njegove lijeve, a tko s desne strane. Odnosno, njegovi su učenici tražili i osiguravali položaj u budućem Kraljevstvu ne znajući da Njegovo Kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Pohlepa za položajem, a time i pohlepa za materijalnim izravno se protivi evanđeoskim zavjetima“, istaknuo je nadbiskup. „Suprotno od toga što su učenici tražili, posvećen život tijekom povijesti bio je povlašten prostor ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Zajednice posvećenoga života bile su često smjerokaz u nova stoljeća. Konkretni primjer kako Bog šalje u potrebitim vremenima ljude posvećene evanđeoskim vrijednostima da pomažu i pasu njegovo stado jest nastanak Službenica milosrđa. Tako se u Bresci 1836. godine, dok je opasna kolera nemilice harala gradom, pojavila mlada Marija Paula di Rosa da dvori bolesnike, obilazi stare i iznemogle i vodi brigu o napuštenim djevojkama. Iz žarke želje pomagati ugroženima rodio se u njezinu srcu novi način razmišljanja, nova logika altruizma, koja će se iz pobožne udruge preobraziti u kongregaciju Službenica milosrđa, koja i danas djeluje. Svaki poziv, a posebice poziv na posvećeni život, nešto je veliko, osobno i neopozivo. Jer, kada Bog zove,

on mijenja tijekove života onoga koga poziva. Izbacuje ga iz kolotečine ‘uhodanih tračnica’ i usmjerava na nešto novo“, zaključio je nadbiskup.

Na kraju homilije nadbiskup je čestitao s. Željki Đapić AdC na prvim, a s. Katarini Mikić AdC na doživotnim zavjetima. Poželio im je sretno i nesebično služenje po uzoru na njihovu utemeljiteljicu. Nadbiskup ih je zamolio da se ne umaraju majčinskim srcem tražiti Isusa na poprištima ljudskoga jada i nevolje. Na kraju je istaknuo da ih u životu moraju nositi ideali posvećenoga života i karizma svete utemeljiteljice Krucifikse kako bi bile kadre „svladavati sve protivštine života, svetošću biti Crkvi na radost, a djelom i ljubavlju promicati u svijetu njezin napredak“. (IKA)

Predstavljena knjiga *Intenzivna njega* fra Željka Barbarića OFM

Zagreb, 3. rujna 2023.

Knjiga *Intenzivna njega. Zapisi jednog duhovnika* autora fra Željka Barbarića OFM predstavljena je 3. rujna 2023. godine u Samostanu Bezgrješnoga Začeca Blažene Djevice Marije u zagrebačkoj Dubravi.

Na početku je sve prisutne pozdravio fra Željko. U neformalnom tonu i uz vedar humor, autor se prisjetio različitih okolnosti u kojima je knjiga nastala. Iako se, kako je istaknuo, tijekom njegova školovanja to ničim nije dalo naslutiti, s obzirom na to da se mučio primjerice učenjem pisanih slova, kao i s jedinicama iz hrvatskoga jezika, danas je autor dviju knjiga (prva je izdana pod naslovom *Pretežno vedro*). Knjiga je nastala tijekom dvaju ili triju mjeseci u periodu, kako je to autor opisao, „hipermanične produkcije“.

je“, kada je svakodnevno pisao nekoliko sati, sabirući i prebirući svoja iskustva, doživljaje, sjećanja i razmišljanja pretežno tijekom svoga boravka na studiju u New Yorku, gdje je studirao terapijsko savjetovanje. *Intenzivna njega. Zapisi jednog duhovnika* sastavljena je od 34 priče pisane u formi pisama ili razgovora s najboljim prijateljem. Fra Željkuje priče nenametljive su, prožete svakidašnjim, naoko običnim događajima, ispričane i viđene budnim i bistrim okom koje čitatelja vodi onkraj površnoga i jednoznačnoga.

O knjizi je najprije govorila dr. sc. Dolores Grmača, izvanredna profesorica na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i fra Željko profesorica hrvatskoga iz gimnazijskih dana. Na stručan način predstavila je najvažnija obilježja knjige, njezine stilske elemente i vrijednost, povlačeći paralelu između primjerice poimanja vremena po sv. Augustinu i autorova pristupa vremenu, kao i iznimnu asocijativnost prisutnu u ulančanim pričama koje mogu funkcionirati i poput svojevrstnoga romana. Matej Lovrić bio je jedan od čitatelja knjige u rukopisu, a član je i zaposlenik Zajednice *Arka*, zajednice osoba sa i bez intelektualnih teškoća. Opisao je prvi susret i upoznavanje *Arke* i fra Željka, koji u knjizi govori o *Arci* i njezinim prijateljima. Tomislav Kasić govorio je u ime Kršćanske sadašnjosti o knjizi i o tome zašto je ona zanimljiva s aspekta izdavaštva. Naveo je da je knjiga izdana u biblioteci *Izvan nizova*, uz bok mnogim vrijednim naslovima koji govore o aktualnim ljudskim, crkvenim i religioznim temama. (IKA)

Sestra M. Mihaela Andrijević CFM položila prve zavjete

Zagreb, 8. rujna 2023.

Sestra M. Mihaela Andrijević CFM položila je prve zavjete na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna 2023. godine u samostanskoj kapelici sestara Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje u zagrebačkim Šestinama. Misu je predvodio preč. Denis Barić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon homilije pristupilo se obredu zavjetovanja u kojem je s. M. Mihaela nakon izricanja pripravnosti za posvetu Bogu te življenje prema Pravilu i Ustanovama Družbe Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje u ruke vrhovne poglavarice M. Fides Babić CFM položila prve zavjete na godinu dana.

Sestra M. Mihaela Andrijević CFM rođena je kao drugo dijete u brojnoj vjerničkoj obitelji, od oca Franje i majke Katarine. Oni su svom narodu i Crkvi podarili desetero djece, tri kćeri i sedmoricu sinova. Slavlju je nazočila cijela obitelj s. Mihaele, kao i njezine tete, ujaci, stričevi, i bratići i sestrične. Ta obitelj poslala je snažnu poruku da im suvremeno društvo poimanja obitelji i života nije uspjelo nametnuti svoje standarde i trendove. Njihova djeca njima su ponos i radost, a nikako zapreka za materijalni, duhovni i intelektualni napredak, kako se često pokušava prikazati obitelji s brojnom djecom. Oni su uzajamna podrška i pomoć jedni drugima, a u zajedništvu i ljubavi grade međusobne odnose. „Zahvaljujem svojim roditeljima što su odmalena u mene usađivali temeljne vrijednosti kršćanskoga života, što su me podržali u mojoj opredijeljenosti za posvećeni život te što molitvom,

savjetom i brigom prate moj hod“, istaknula je u obraćanju prisutnima s. Mihaela. (IKA)

Sestra Marija Gabrijela od Srca Isusova položila prve zavjete

Lasinja, 8. rujna 2023.

Sisački biskup Vlado Košić predvodio je na blagdan Male Gospe, 8. rujna, u samostanskoj crkvi Srca Isusova u Lasinji svečano misno slavlje tijekom kojega je prve redovničke zavjete položila s. Marija Gabrijela od Srca Isusova (Katarina Đukić).

Na početku slavlja biskup Košić čestitao je s. Mariji Gabrijeli poručivši da je to velik događaj ne samo za tu zajednicu već i za čitavu Crkvu koja je bogatija za jednu sestru reda koja osobito moli za duhovna zvanja i svećenike. Govoreći o blagdanu Rođenja Marijina, mons. Košić ustvrdio je da je upravo Blažena Djevica Marija osobit uzor redovnicama. „Kada se rodila mala Katarina te su je otac i majka primili u naručje, zasigurno su se pitali što će biti od nje. Sazrevši, ona je odlučila otići u samostan i to u ovaj red sestara Kćeri Srca Isusova. Ta je odluka vjerojatno mnoge iznenadila, izazvala mnoga pitanja, ali najvažnije je da je donijela mir u njezinu srcu“, kazao je sisački biskup.

Na kraju je još jednom čestitao s. Mariji Gabrijeli od Srca Isusova, nakon čega je položila prve zavjete. (IKA)

Sestre Služavke Malog Isusa proslavile sto godina djelovanja

Vinkovci, 8. rujna 2023.

Sestre Služavke Malog Isusa u Vinkovcima proslavile su na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna 2023. godine, 100.

obljetnicu djelovanja. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić.

„Ovim euharistijskim slavljem Bogu zahvaljujemo što je on 1923. godine, prije 100 godina, na poziv gradskoga poglavarstva Vinkovaca, utemeljio novo mjesto svoga zajedništva s nama ljudima u ovome gradu, osnivanjem ovoga samostana sestara Služavki Maloga Isusa i dolaskom prvih pet sestara iz Sarajeva u Vinkovce. Zahvaljujemo mu što nam ovim samostanom svjedoči da je trajno s nama, da nas ljubi i što je po sestrama tako snažno i rječito odgovorio na potrebe ovoga grada i ovoga kraja u posljednjih 100 godina“, istaknuo je biskup Hranić u propovijedi. „Njihov, nama svima ovdje u Biskupiji, posebice Vinkovčanima i okolici, poznat Marijin dom, riječima Ivana Pavla II., predstavlja duhovno rodoslovlje mnogih Vinkovčana, vinkovačke djece, mladih, ostalih građana, nadasve starijih, bolesnih i siromašnih osoba. Sestre su ovdje uložile mnogo svoje snage, donijele mnogo plodova. Danas je dan kada im možemo zahvaljivati i moliti za njihova nova sestarska zvanja kako bi mogle i dalje nastavljati svoje poslanje u ovome gradu i ovoj sredini“, rekao je.

Prisutnima se obratila provincijalna poglavarica s. M. Emanuela Pečnik SMI. „Slaviti jubilej znači zahvalno se spomenuti svih onih Božjih dobročinstava koja su sestre proživjele tijekom minuloga stoljeća. Bilo je to vrijeme žrtvene ljubavi koje ima duhovne plodove koje mi danas i ne vidimo, ali su nepregledno veliko polje“, rekla je. Vinkovačku zajednicu danas čine s. Marija Kiš SMI, s. Anica Petričević SMI, s. Rebecka Gačić SMI i novopridošla s. Gordana Miškić SMI.

Uz misno slavlje, sestre su na svečanoj akademiji u novom prostoru Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci predstavile zbornik o kojem su govorili povjesničarka dr. sc. Agneza Szabo i župnik Župe sv. Euzebija i Poliona vlč. Florijan Kvetek. Održana je i premijera dokumentarnoga filma *Sjaj zvijezde Marijinog doma* redatelja Danijela Crneka.

„S radošću danas slavimo stoljeće djelovanja naših sestara Služavki Malog Isusa i Marijina doma u Vinkovcima. Prilika je to prisjetiti se svih onih trenutaka kada su one bile uz nas podučavajući nas koliko je važno ljubiti svoga bližnjega, poticale na molitvu, vjeru u bolje sutra, pridonoseći miru u našem gradu. Hvala im na svemu tome jer su naša inspiracija i vodilja u vjeri“, rekao je tom prigodom zamjenik vinkovačkoga gradonačelnika Josip Romić. Sestre Služavke trodnevnicom su se pripremale za tu proslavu uz podršku vrhovne poglavarice Družbe s. Marije Banić SMI. Trodnevnu pripravu u vrtu Marijina doma predvodili su o. Ilija Sudar SAC, župnik Župe sv. Vinka Pallottija; vlč. Anđelko Cindori, župnik Župe Gospe Brze Pomoći iz Slavenskoga Broda i vlč. Mario Brkić, župnik Župe sv. Ćirila i Metoda u Vinkovcima. Sestre su se na osobit način u svojim molitvama i nakanama sjećale svojih prethodnica, među kojima i nedavno preminule s. Antonije Bajzek SMI, zahvalne za službu i život u Vinkovcima.

„Nakon što je Družbu u Sarajevu osnovalao vrhbosanski nadbiskup dr. Josip Stadler, sestre misionarski naseljavaju i uređuju derutan prostor u Vojarskoj u Vinkovcima, namijenivši ga za sirotište, ubožnicu, konvikt, vrtić. S hrvatskim proljećem,

sestre obnavljaju karitativni rad 1972. godine, vrtić otvaraju 1979. godine. Rad obnavljaju nakon Domovinskoga rata 1994. godine. Arhivska građa potvrđuje trpljenje Marijina doma od početaka do devedesetih“, istaknula je provincijalna poglavarica, dodavši da je današnje lice Marijina doma usmjereno na odgoj djece predškolske dobi u okviru Dječjega vrtića *Cvjetnjak*. „Iako je danas Marijin dom brojčano smanjen, na Malu Gospu slave spomen žrtvene ljubavi, u nadi da Bog, koji je bio začetak davne 1923. godine, u svojoj providnosti to sve opet može obnoviti na svoju slavu“, poručile su sestre. (IKA)

Fra Matija Jurišić OFM položio doživotne zavjete

Zadar, 9. rujna 2023.

Fra Matija Jurišić OFM, član Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, položio je doživotne zavjete u Redu male braće u duhu gesla „Evo, sve činim novo!“ (Otk 21,5), za vrijeme misnoga slavlja koje je 9. rujna 2023. godine u crkvi sv. Frane u Zadru predvodio fra Tomislav Šanko OFM, provincijal te Provincije.

Provincijal Šanko u propovijedi je govorio o važnosti produbljanja odnosa i susreta te značajkama čistoga srca. „Isus daje zapovijed ljubavi i ta zapovijed počinje riječima ‘Ostanite u meni’. Evandelist sv. Ivan apostol često se koristi riječju ‘ostati’ kao zamjenom za ‘ljubiti’. ‘Ostati’ ima svoju cijenu. Što se ide dalje u životu, svatko u svom životu, pa i redovnici vide da ‘ostati’ ima sve veću cijenu, da ta cijena raste. ‘Ostati’ zapravo znači ulazak iz zaljubljenosti u ljubav. Ljudi koji

su dali obećanje na vječnu ljubav znaju da ljubav nije samo susret. Lijepo je rekao papa Benedikt XVI. u svojoj enciklici *Bog je ljubav*: 'Ljubav se može zapovjediti', baš zato što ljubav nije samo osjećaj, nije samo kemija – ljubav je i odluka!', poručio je fra Tomislav.

Polaganjem tih zavjeta slavi se jedna odluka iza koje stoji jedan život, originalna životna priča koju Bog želi podržati, želi dati svoj dio. „Ali i s naše strane jest naš dio – da ostanemo. ‘Ostati’ znači suprotno od ‘pobjeći’. Mnogo puta u životu čovjek ima napast pobjeći. Kad je nešto teško, kad dođe neka prepreka, neke situacije, u redovničkom životu možda neki premještaj, neki subrat, neka situacija, javi se prvi refleks da pobjegnem, da nešto sredim, da ja nešto na svoj način riješim. Tada zaboravljamo da je možda baš u tom trenutku ispit te ljubavi, da je to prilika. Svaka kriza jest prilika da potpuno Bogu kažeš ‘da’. Da produbiš taj ‘da’. Kriza nije nešto negativno, kriza je obrat“, istaknuo je provincijal, rekavši da je „lako staviti habit na sebe. Ali, kad ga stavljaš, svaki dan trebao bi ga iznova staviti i ponoviti taj ‘da’“, potaknuo je fra Tomislav. U kontekstu poticaja da čovjek uvijek novo obnavlja ‘da’, provincijal je upozorio: „Kad čovjek prestane produbljavati neki odnos, kad jedan odnos više nema težnju da se produbi, taj odnos umre. On umire. On se suši. Isus kaže: ‘Bit ćete moji prijatelji ako činite što vam zapovijedam.’ Ne samo ako osjećate, ako to želite – nego ako činite! To je jako bitno“, poručio je fra Tomislav. Za primjer kako ljubav nije samo osjećaj propovjednik je podsjetio kako se majka ustaje noću kad se maleno dijete probudi iako to ne čini baš veselo,

može i s nervozom ustati. „Ali taj čin, iako nema možda nekoga velikoga osjećaja, itekako je ljubav“, naglasio je fra Tomislav.

Provincijal je fra Matiji rekao da možda nekad nešto neće osjećati, nekad će ostati, ali ta poslušnost je jako bitna. „U toj poslušnosti vidi se tko si ti i koliko je duboko tvoje ‘da’. Isus kaže: ‘Budete li čuvali moje zapovijedi, radost će vaša biti potpuna.’ Zašto se tu koristi riječju čuvati, a ne ispunjavati? Zato što čuvaš nešto što je tvoje, što je postalo tvoje. Čovjek čuva nešto što voli. To je jako bitno – riječ je o čistoći srca! Nije dovoljno samo nešto odraditi, nije dovoljno samo nešto učiniti, da osoba umiri savjest. Potrebno je i tražiti se srce. To je čistoća srca! Čistoća srca je kad osoba cijeloga sebe stavi u ono što radi, živi, čini“, poručio je provincijal Šanko.

Pritom je upozorio: „Mi nekad imamo sterilnu ideju čistoće, uškoplenu čistoću. Kao da je to samo ništa, misao ‘samo ne smijem pogriješiti’. Kao da je Bog protiv strasti!? U knjizi *Trideset stuba do neba sv.* Klimak lijepo piše i ne govori protiv strasti, nego o borbi za strast. Da osoba cijelu svoju strast usmjeri na nešto što je dobro. Svetci su strastveni ljudi, sveti nisu osobe bez strasti. Čistoća ne znači neku sterilnost. Čistoća je kad čovjek cijeloga sebe stavi u ono što radi, živi“, poručio je fra Tomislav. Rekao je da svećenik moralno može biti sasvim čist, da nije uputio nikakav pogrešan pogled. „Ali ako nije za oltarom tu za svoje ljude, ako tome ne pripada do kraja, nego ima dva života; ako to odradi pa poslije toga ima neki drugi život, osoba nije čista. Osoba može sve savršeno odraditi, sve što joj se kaže. Ali nisi čist. Jer tvoje srce je podijeljeno, nije

cijelo. Tako i muž u braku. Muž može nikad ne prevariti svoju ženu. Ali ako ne živi za tu ženu, ako se ne daje svojoj djeci, ako nije u obitelji prisutan sto posto, on nije čist“, upozorio je fra Tomislav.

Provincijal Šanko govorio je i o uvjetima za susret i za čistoću srca, kako se ona obnavlja. „Najprije je važna istina. Da bi se dogodio čisti susret, prva stvar je istina. Ja tebe ne mogu sresti bez istine. Ako sam ja stalno lažan, licemjerman, ne može se dogoditi kontakt. Tko će doživjeti kontakt, susret na misi? Onaj tko uđe iskreno. Koji uđe iz pozicije koju sad živi. Gdje je tvoje srce kad dođeš na misu? Drugi uvjet je biti prisutan, biti tu. Neki ljudi žive stalno iza, stalno misle o nekoj prošlosti, kako se to moglo dogoditi, zbog čega. Neki ljudi stalno nešto čekaju; još samo ovo da završim, da ovo prođe, još ovaj period, kad nešto napravim, pa ću onda... I nikad nisi tu. To je velika napast. Đavao te tada toliko izravno ne stavlja u grijeh, nego mu je cilj da te onemoguću u dobroti. A kad te izbacu iz konteksta ljubavi, a kontekst ljubavi jest ‘sad’ – onda nisi tu! I ne možeš biti. Treći uvjet jest dati mjesto. Dati mjesto Bogu znači naći svoje mjesto. To je jako bitno. Ljudi koji ne nađu svoje mjesto često žele biti na svim mjestima“, upozorio je fra Tomislav.

Podsjetio je kako je sv. Ivan Krstitelj na pitanje je li on Krist odgovorio: „Ja nisam Krist.“ Ja znam tko sam. „To je jako bitno – znati tko nismo, da bismo znali tko jesmo. Jako je bitno u životu naći svoje mjesto, da bi onda drugima mogao dati mjesto“, poručio je fra Tomislav. U tom kontekstu, govorio je o ljudima velike duše i ljudima sitne duše. „Kad jednom stanemo pred Boga, volio bih da nas Bog

prepozna kao ljude velike duše. Velike su duše ljudi u čijoj blizini se čovjek osjeća veliko. Oni imaju potrebu povećati nešto. Marija veliča. Ljudi sitne duše imaju potrebu odmah nešto ismijati, odmah omalovažiti, obezvrijediti. Kad se pojavi nešto lijepo i veliko, oni imaju potrebu to umanjiti. Zato što se tako osjećaju veći. To je mehanizam obrane, to se uči u psihologiji. Mislim da je naše prvo poslanje kako će se drugi osjećati u mojoj blizini. Prvo poslanje sv. Franje bilo je baš to – susret! Jednoga dana bit ćeš vrednovan po susretu. Koliko dubok i lijep je tvoj susret“, poručio je fra Tomislav.

Govorio je i o susretu s Bogom, tomu treba dati mjesto. „U kanonu mise molimo: ‘Zahvaljujemo ti, Gospodine, što si nas pozvao da stojimo pred tobom i tebi služimo.’ To je jako bitno, to je velika poniznost. Da bih znao kako ću služiti, da znam biti pred njim – da onda ne nosim sebe, nego tebe. Mi često ostanemo protagonisti. Mislimo da smo mi nešto, da ćemo mi nešto učiniti. Ali ako nema te poniznosti, malenosti; ako ne daš mjesta Bogu, ako nisi čovjek u čijoj blizini Bog može ući, što ćeš onda donijeti drugima? Tvoj život nema neku težinu. Ljudi koji daju mjesto jesu ljudi u čijoj se blizini ljudi dobro, lijepo osjećaju, koji osjete druge ljude, koji znaju podržati. Sv. Franjo bio je takav“, rekao je fra Tomislav.

Provincijal Šanko razmatrao je i Isusov poticaj iz evanđelja: „Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.“ „Jedna je od najvećih novosti evanđelja ‘kao’. Neki kažu da je taj ‘kao’ najveća novost Novoga zavjeta. Jer to je mogućnost koju imaš, koju ti Bog daje. Ne možeš ljubiti koliko Bog ljubi. Ali ‘kao on’ znači dati sebe do

kraja“, rekao je fra Tomislav. Smatra utješnim da Bog osobu neće pitati što ne može, nego ono što može učiniti, da osoba do kraja dâ najbolje što može. Da na zlo može odgovoriti dobrim, molitvom, zagovorom, blagoslovom.

Provincijal je fra Matiji poželio čisto srce. Istaknuo je da su kriteriji čistoga srca da je strastveno, da se daje do kraja, a ne na pola, nego mnogo i potpuno i da se zna radovati kad drugi uspije. „Kad je drugomu lijepo, kad Bog preko drugoga nešto lijepo napravi, znaš li se ti hraniti time? Jer blaženstvo glasi: ‘Blago čistima srcem, oni će Boga gledati.’ Oni Boga gledaju u dobrome drugoga i nahrane se time. U tome možemo napraviti test za svoje srce, jesmo li čisti. Ljudi sitne duše to, nažalost, nemaju. Ranjeni su. Onda na pogrešan način traže neku ljubav, neki surogat. Zapravo je druga logika: ‘Daj i bit će ti dano.’ Neka nam Gospodin dâ tu milost“, poručio je fra Tomislav Šanko.

Nakon propovijedi je fra Matija došao ispred fra Tomislava pred oltarom te je u dijalogu s provincijalom obećao da će doživotno opsluživati život čistoće, poslušnosti i siromaštva koji je sv. Franjo odabrao sebi i svojoj braći; da će ispunjavati zapovijedi i savjete evanđelja i pravila reda. Uslijedilo je pjevanje Litanija svih svetih za vrijeme kojih je fra Matija bio u prostraciji. Nakon Litanija je fra Matija, kleknuvši ispred provincijala i imajući svoje ruke u njegovima, rekao da pred braćom i u rukama brata provincijala vjerom zavjetuje Bogu da će cijeli život živjeti u poslušnosti, siromaštvu i čistoći. Obvezao se da će vjerno obdržavati, u skladu s Konstitucijama Reda male braće, život i Pravilo Male braće, služeći Bogu, Crkvi i ljudima.

Fra Tomislav rekao je da u ime Crkve i franjevačkoga bratstva prima fra Matijine zavjete da nasljeđuje siromašnoga i poniznoga Franju, ljubitelja križa, poželjevši da se utvrđuje u poniznosti, da plamti žarom Kristove ljubavi i toplinom bratske dobrohotnosti; da gaji duh molitve i pobožnosti, da rado ispunjava dužnosti svoje službe te da njegov život izgrađuje Majku Crkvu, promiče spasenje svijeta i bude znak nebeskih dobara.

Fra Matija Jurišić rođen je 11. studenoga 1984. godine u Splitu. Predstoji mu đakonsko ređenje. Sada djeluje u dubrovačkoj župi Rožat u Mokošici gdje djeluju franjevci Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. (IKA)

Redovničko oblačenje i polaganje prvih zavjeta s. Tee Božić

Šibenik, 12. rujna 2023.

Nakon godine novicijata u Družbi sestara franjevki od Bezgrješne, s. Tea Božić obukla je redovničko odijelo i položila prve redovničke zavjete 12. rujna 2023. godine u crkvi Gospe van Grada u Šibeniku. Euharistijsko slavlje predvodio je šibenski biskup mons. Tomislav Rogić u koncelebraciji s biskupom u miru mons. Antom Ivasom.

„Isus u evanđelju kaže, pita: ‘Ako mi tko hoće služiti?’ Govori to dva puta u ovom kratkom odlomku. Ima li koga? Ima, evo sestra Tea odazvala se, želi služiti Isusu kao sestra franjevka. Samo ona zna kada se rodio taj poziv, kada je učinjen prvi korak, počela je dozrijevati odluka i evo je pred prvim zavjetima, okružena svojom rodbinom i zajednicom sestara kojoj se odlučila priključiti. (...) Danas mu se odaziva sestra Tea i prihvaća biti drukčija u ovome

svijetu, biti ud Kristova tijela, biti dio svoje zajednice, odgovoriti na poziv služenja i poslanja po mjeri dara i vjere koju će joj Gospodin udijeliti. Trajno će ju pozvati da njezina ljubav bude ne hinjena, ne glumljena, ne prevrtljiva ili usiljena, nego odgovorna. Da od zla bježi, a uz dobro prijanja“, rekao je biskup Rogić u homiliji.

Nakon homilije slijedio je obred zavjetovanja kada je s. Tea Božić položila prve zavjete na tri godine u ruke vrhovne poglavarice s. Terezije Zemljić. (IKA)

Predstavljena knjiga *Pavao Kolarić – Velikan na glasu svetosti*

Bjelovar, 14. rujna 2023.

Svečano predstavljanje knjige *Pavao Kolarić – Velikan na glasu svetosti* autora p. Božidara Nagyja SJ i prof. Petra Uškovića Croate održano je na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa, 14. rujna 2023. godine, u bjelovarskoj katedrali sv. Terezije Avilske.

Knjigu je objavio Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove u Zagrebu. Prije predstavljanja slavljena je misa koju je predvodio p. Nagy. Središnja tema propovijedi bio je bogoslov Pavao Kolarić, rođen u Bjelovaru 1838. godine, a umro na glasu svetosti u Rimu 1862. godine, te njegova povezanost s relikvijama Svetoga Križa. „U bjelovarskoj župnoj crkvi, današnjoj katedrali, od 19. stoljeća izlažu se svake godine na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa relikvije Svetoga Križa. Te relikvije nabavio je tijekom svoga studija u Rimu bogoslov Pavao Kolarić i poslao kao dar za javno štovanje svojoj crkvi u kojoj je kršten. Nije se dosad čulo niti je igdje zabilježeno da bi se jedan hrvatski bogoslov, a mnogo ih je studiralo u Rimu posljednjih stoljeća, tako

pobrinuo za svoje rodno mjesto i njegovu crkvu i poslao takvu vrstu dragocjenoga dara kao što je to učinio Pavao Kolarić. Već je to pokazatelj njegove svetosti“, ustvrdio je p. Nagy.

„Međutim“, istaknuo je „možda je najveći dokaz svetosti Pavla Kolarića ono što se događalo kad je već bio na samrti pa ga je posjećivao njegov duhovnik p. Huber i zajedno s njime molio. Pavao je umirao od tuberkuloze i mnogo je trpio. Duhovnik ga je zatekao uvijek u istom ležećem položaju na leđima. Rekao mu je, zašto se ne okrene na bok da si malo olakša teško stanje. Pavao mu je odgovorio: ‘Isus je bio prikovan na križu i nije se mogao okretati. I ja mu želim biti sličan i premda bih mogao, ne želim se okretati da zajedno s njime trpim.’“

Po završetku slavlja okupljenim vjernicima, kao i svake godine na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa, omogućeno je osobno čašćenje relikvija Svetoga Križa. Vjernici su pojedinačno dolazili i primali blagoslov s relikvijarom, koji im je podjeljivao župnik vlč. Branko Fresl. Nakon mise održano je predstavljanje knjige *Pavao Kolarić – velikan na glasu svetosti*

Prvi predstavljatelj, p. Nagy ukratko je iznio osnovne biografske podatke iz Pavlova života, koji je rođen 26. siječnja 1838. godine i istoga dana kršten u bjelovarskoj župnoj crkvi. Nakon njegova rođenja obitelj se preselila u susjedno mjesto Veliko Trojstvo gdje je otac Andrija, po zanatu lončar, bio i gostioničar, a kasnije i općinski načelnik. Sjemenišnu gimnaziju Pavao je pohađao u Zagrebu, nakon čega je nastavio teološki studij na zagrebačkoj bogosloviji. Na preporuku poglavara, zagrebački nadbiskup kardinal Juraj Haulik poslao je Pav-

la ujesen 1857. godine na nastavak studija u Rimu na Papinsko sveučilište Gregoriana. Pavao je stanovao u Zavodu *Germanicum*. Posljednje dvije godine života Pavao je želio ući u Družbu Isusovu, ali mu to tada još nije bilo moguće. U petoj godini studija obolio je od tuberkuloze i umro na glasu svetosti 22. ožujka 1862. godine. Uz dopuštenje pape Pija IX., dva dana prije smrti položio je isusovačke zavjete te je preminuo kao isusovac. Njegovo tijelo sahranjeno je u kriпти zavodske crkve San Macuto koja se danas nalazi u sklopu Kolegija *Bellarmino* u Rimu.

U drugom dijelu promocije prof. Petar Ušković Croata istaknuo je povijesne okolnosti Pavlova rođenja u Bjelovaru, koji je tada bio u sastavu Vojne krajine, te je opisao njegov put u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište, u kojem se istaknuo kao uzoran bogoslov. Pod velikim dojmom njegova svetoga života i svetačke smrti njegovi rimski poglavari, svi stranih nacionalnosti, odmah nakon njegove smrti počeli su prikupljati dokumentaciju za pokretanje postupka za njegovo proglašenje blaženim. Već sljedeće godine objavili su njegov životopis na talijanskom jeziku, koji je nakon tri godine preveden i na njemački jezik.

Na hrvatski ga je preveo trideset godina kasnije travnički sjemeništarač, sada časni sluga Božji Petar Barbarić, koji se nadahnjivao na Pavlovu svetačkom življenju te je po uzoru na njega i on položio isusovačke zavjete na času smrti i umro kao isusovac. Taj Barbarićev prijevod Pavlove biografije ostao je u rukopisu sve do 2022. godine. Profesor Petar Ušković dao je poseban doprinos objavljivanju prve biografije Pavla Kolarića. Pronašao je u raznim arhivima mnoge dokumente koji se odnose na njega.

A kao latinist i profesor latinskoga jezika, preveo je s latinskoga na hrvatski cijeli spis od 200 stranica duhovnika Pavla Kolarića, u kojem je p. Huber prikupio svu građu o junačkim krepostima Pavla Kolarića, predviđenu za pokretanje postupka za njegovu beatifikaciju. U poznatoj spomenici *Znameniti i zaslužni Hrvati 925. – 1925. godine*, koja je izdana 1925. godine prigodom proslave tisućite obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva, objavljen je biografsko-lexikografski članak o Pavlu Kolariću što je pokazatelj da je i 80 godina nakon njegove smrti bio živ spomen na njega i na njegov svetački život.

Na kraju promocije knjige bilo je objašnjeno koji bi bili daljnji koraci za pokretanje postupka za proglašenje Pavla Kolarića blaženim, jer takvoga svetoga mladića, kojega su toliko cijenili stranci njegova vremena, Hrvati ne smiju zaboraviti. (IKA)

Objavljene dvije nove knjige nadahnute karmelskom duhovnošću

Zagreb, 15. rujna 2023.

U suizdanju Glasa Koncila i Zaklade *Sveta Maravillas od Isusa*, uoči spomendana sv. Terezije od Djeteta Isusa i Svetoga Lica, objavljene su dvije nove knjige nadahnute karmelskom duhovnošću: *Službenica Božja majka Maria Josefa od Srca Isusova – Bosonoga karmelićanka iz Cerro de los Angelesa* te *Život svete Male Terezije – Njezine molitve – Pobožnosti*.

Knjiga *Službenica Božja majka Maria Josefa od Srca Isusova* prvi put na hrvatskom jeziku predstavlja svetački život španjolske redovnice Marije Josefe (1915. – 2004. godine). Dugi niz godina bila je

poglavarica Karmela u Cerro de los Ángelesu, samostanu koji je osnovan da bi se u njemu molilo i žrtvovalo za Španjolsku, u kojem je pronašla majku koja ju je vodila putom svetosti, svetu Maravillas od Isusa. Knjiga donosi svjedočanstvo života proživljena u nasljedovanju Krista i velikodušnom predanju njemu u Karmelu; skromni život, život mrtvljenja, no, povrh svega, život ispunjen ljubavlju prema Isusu Kristu i njegovoj svetoj Majci, koji su uvijek središte svakoga kršćanskoga života. Bog ju je izabrao da bi bila majka brojnim karmelićankama koje su ondje živjele i onima koje danas žive održavajući živim sjećanje na nju. Ali, kao što je učio sveti papa Ivan Pavao II., da bi se postalo majkom, prvo treba biti kći. To djelo otkriva majku Mariju Josefu kao pravu Božju kći, kći Karmela i kći Crkve.

Život svete Male Terezije donosi kratki životopis poznate svetice, naučiteljice Crkve, a obogaćen je njezinim molitvama i pobožnostima njoj u čast. Među njima se posebno ističe devetnica *24 Slava Ocu*, koja se desetljećima moli diljem svijeta na brojnim jezicima, a autor je molitve austrijski isusovac p. Anton Puntigam SJ (1859. – 1926. godine) koji je više od četvrt stoljeća djelovao među Hrvatima u Bosni i Hercegovini. Devetnicu je započeo moliti u znak zahvalnosti Presvetomu Trojstvu na blagoslovima i milostima udijeljenim svetoj Tereziji od Djeteta Isusa tijekom 24 godine njezina zemaljskoga života. Knjižica na sažet način nanovo otkriva veliko blago katoličke vjere toga „Isusova cvjetića“. (IKA)

Doživotno zavjetovanje s. Marije Gabrijele od Isusa (Stražanac) OCD

Gospić, 16. rujna 2023.

U Samostanu Presvetoga Srca Isusova u Gospiću 16. rujna upriličeno je slavlje doživotnoga zavjetovanja s. Marije Gabrijele od Isusa OCD. Marija Gabrijele od Isusa (Stražanac) rođena je 1992. godine. Odrasla je u Koški kod Našica. Roditelji Dubravka i Darko imaju petero djece, kćeri Dariju, Magdalenu i s. Mariju Gabrijele te sinove Darija i Dinka. Osnovnu školu završila je u Koški, a srednju i studij prava u Osijeku. Bila je aktivna u zajednici mladih Duhos u Osijeku i u molitvenoj zajednici Krvi Kristove u Koški. U Karmel sv. Josipa u Levanjskoj Varoši ulazi 2015. godine, a 2022. godine odlazi na osnutak Karmela u Gospiću.

Euharistijsko slavlje s obredom doživotnoga zavjetovanja predvodio je biskup Zdenko Križić i tom prigodom održao je homiliju koju prenosimo u cijelosti.

„Kod ove svete mise sestra Gabrijele će, kao prva sestra novoga Karmela u Gospiću, položiti svoje doživotne redovničke zavjete: zavjet siromaštva, poslušnosti i čistoće. U tim trima zavjetima sadržano je još mnogo toga što se izriječkom ne spominje. Prije svega to je molitva, ljubav i zajedništvo sestara, zauzetost u rastu u krepostima i postizanju što svetijega života, spremnost na služenje, žrtve Bogu za spasenje ljudi itd. Sestra je izabrala ili, bolje rečeno, Bog ju je pozvao da sve to ostvaruje u jednom posebnom stilu života: u klauzuri, u povučenosti, skrovitosti, daleko od ugoda koje nudi svijet. Taj životni stil nije nastao zato da se pobjegne

od svijeta i svih problema s kojima se ljudi u svijetu moraju suočavati; to nije bijeg od ljudi i njihove grešnosti da bi se živjelo u miru i spokoju, nego naprotiv: to je životni stil u kojem osobe prikazuju u potpunosti svoj život Bogu za spasenje ljudi. Njihov je život molitva u kojoj neprestano nose Boga ljudima i nose ljude k Bogu. I Isus se tako često, i redovito, povlačio u osamu gdje je molio i prikazivao ljude nebeskom Ocu. Kada ga jednom ljudi, pa i sami učenici, traže i nalaze, Petar mu kaže: 'Učitelju, svi te traže.' Čini se kao da mu je Petar htio reći: 'Učitelju, svi te trebaju, svi te traže, a ti ovdje gubiš vrijeme.' Petar još ne zna da je Isus, i kada se povukao u osamu na molitvu, tu posve za ljude. On se nije od ljudi sakrio ili pobjegao. Kada ga ljudi traže, oni ga i nalaze. Molitva nije bijeg od ljudi, nego naporna zauzetost za ljude i njihovo dobro.

U svom je jednom nagovoru osobama redovničkoga života papa Franjo rekao: 'Redovništvo nije i ne smije biti neka grupa izabranih koja gleda samo ne sebe.' (...) Ne može i ne smije biti na distanci u odnosu na druge ljude. (...) Ne smijemo vjerovati da ćemo naći stablo života povlačeći se od ljudi. To stablo života bit će bez ploda ili s plodovima bez okusa i mirisa. Treba razbiti ideju o redovničkom životu kao povučeniosti u osamu gdje je moguće živjeti miran i siguran život bez uznemiravanja svijeta koji je kao 'pokvaren i grešan'. Redovnički život mora biti, ne bijeg od svijeta, nego svjedočanstvo svijetu. Ako znamo da se današnji čovjek dobrim djelom otuđio od mnogih vrednota ljudskoga dostojanstva, to nije razlog da se redovništvo otuđi od takvoga čovjeka. Potrebno

je toga čovjeka naći i susresti s ponudom evanđelja. Sveta Mala Terezija proglašena je zaštitnicom misija, a nikada nije bila u misijama. Ona je za misije molila i žrtvovala se te je tako dala neizmjeran doprinos misijskom djelovanju Crkve. Zato Ivan Pavao II. kaže da 'kontemplativni život razvija izvanrednu apostolsku i misionarsku djelotvornost'. Te su zajednice 'postavljene kao grad na gori i svjetiljke na svijećnjaku i one na vidljiv način prikazuju cilj prema kojemu hodi cijela crkvena zajednica' (VC, br. 59).

Sestra Gabrijela izabrala je za slavlje svojih doživotnih zavjeta evanđeoski odlomak o nepoznatoj ženi koja je, nepozvana, ušla u kuću jednoga čovjeka kod koga je Isus bio gost i sa skupocjenom pomasti pomazala Isusovu glavu. Ona sigurno ima svoje razloge zbog kojih je izabrala taj evanđeoski odlomak. Bez sumnje da je jedan od razloga njezina simpatija prema toj nepoznatoj ženi i njezinoj gesti ljubavi prema Isusu. Isusovi učenici negodovali su zbog čina te žene. Marko kaže da su se otesali na nju, bili prema njoj grubi, jer su smatrali da nepotrebno prolijeva skupocjene miomirise koji su se mogli dobro prodati i novac dati siromasima. Sam Isus mora braniti gestu te žene i kaže da je ona pomazala Isusovo tijelo za ukop, jer se događaj zbilo malo prije njegove muke. Poznato je da nakon smrti Isusovo tijelo nije pomazano uljem, kakav je bio običaj, jer se sve radilo u žurbi, zato što je uskoro nastupala subota kada se to nije moglo obavljati. Kada su žene to htjele učiniti u nedjelju ujutro, već je bilo kasno, Isusovo tijelo više nije bilo u grobu.

Isus hvali njezinu gestu koja je učinjena u pravi trenutak. On zna što se može činiti uvijek, što ponekad, a što samo jedanput. Ženina plemenita gesta učinjena je u trenutku kada se za Isusa sprema urota i izdaja. Vjerski i politički vođe traže načina kako da Isusa uhvate i ubiju, jedan njegov učenik u tome im pomaže, a žena je pronašla način kako da Isusu učini djelo ljubavi. Plemenitost i ljepota čina te žene u jakom je kontrastu s mržnjom i zlom koji Isusa okružuju. Evanđelisti ne otkrivaju ime žene, ona ostaje nepoznata. Vjerojatno to čine svjesno, jer žele postići univerzalnost ženina čina: ona postaje model i uzor za sve Isusove učenice. Ženi ne znamo ime, ali ona se danas može zvati Gabrijela.

Događajem pomazanja te žene evanđelisti nagovještavaju da će žene imati veliku ulogu u Isusovoj mucu. Istina, one ne mogu promijeniti Isusov patnički put, ali mogu, poput te nepoznate žene, činiti ono što je moguće: stajati blizu Isusova križa, pružiti mu ručnik, pokazati mu plaćem da s njim suosjećaju, pratiti ga do groba, u nedjeljno jutro doći na grob s nakanom da mu iskažu djelo ljubavi i pomažu njegovo mrtvo tijelo (usp. Mk 15,40–47; 16,1). Možemo reći da jedino žene nisu ostavile i napustile Isusa u njegovoj mucu, nisu mu okrenule leđa. Zbog toga je njima, upravo ženama, najprije priopćena poruka o Isusovu uskrsnuću (usp. Mk 16,5–7). One se ponašaju onako kako bi se trebali ponašati pravi Isusovi učenici.

Danas slijediti primjer te žene koja je pomazala Isusovo tijelo znači znati malim djelima služenja i žrtve iskazivati ljubav svima: siromašnima i bolesnima, umornima i opterećenima, a napose onima s ko-

jima se živi u istoj kući. Kako su važni i dragocjeni ti mali činovi ljubavi i pažnje. Iz toga događaja ne bih ispustio i još jedan detalj s kojim se mora računati. Žena svojom plemenitom gestom nailazi na protivnike, na one koji se na nju otresaju. Ima uvijek tih vječitih nezadovoljnika kojima smeta čak i dobro djelo, koji će popljuvati nečije znakove pažnje, male usluge i žrtve. To nas ne smije obeshrabriti da odustanemo od zauzetosti za dobro, da odustanemo od služenja i darivanja drugima. Sam Isus će nas tada braniti i tješiti kao i tu ženu. O tome smo čuli apostola Pavla koji iz vlastitoga iskustva govori o Božjoj obrani u životnim nedaćama i Isusu koji se zauzima za nas.

Draga s. Gabrijela! Pozivajući te u taj zahtjevan stil redovničkoga života, Isus ti ne jamči da nećeš imati trpljenja, protivljenja i tama. On ti samo jamči da je njegova snaga ljubavi jača od svega toga. Sveta Mala Terezija, čiju obljetnicu 150 godina od njezina rođenja obilježavamo ove godine, veli da je u svom redovničkom življenju imala više trnja nego ruža. Međutim zadivljujući je njezin odgovor na trpljenja koja je imala. Ona nije kukala i prigovarala Bogu, nije išla tražiti utjehu od ovolika ili onoga, nego je odlučila da ona sama bude utjeha Isusu zbog svega što je on pretrpio zbog nas. Ona njemu i za njega prikazuje svoje patnje. Njezine su se patnje tako pretvarale u 'lako breme'. To je bila neizmijerna posvetna snaga njezina života. Koliko god je u svom redovničkom hodu imala više trnja nego ruža, ona zbog toga nije postala trn, nego ruža. I zato je na slicama uvijek prikazana s ružama. To samo govori kako je patnje moguće pretvoriti u

blagoslov i kako ne postoji težak ili grešan ambijent u kojem nije moguće biti svet. Draga s. Gabrijela trudi se biti uvijek ruža, nikada trn.

I na kraju samo u nekoliko riječi o značenju triju zavjeta koje ćeš ti dati Bogu. Siromaštvo: Siromaštvo se ne sastoji ponajprije u nemati, nego u znati dati. Znati dati, prije svega, sebe ljubavlju i služenjem, dobrotom i ljubaznošću, vedrinom i radošću. Biti siromašan u zajednici ponajprije znači biti zadovoljan s onim što se ima, ali isto tako znati u životu prihvatiti i to: nemati, bez dramtiziranja i napetosti. Apostol Pavao to je rekao na ovaj način: 'Mogu obilovati, mogu oskudijevati, sit biti i gladovati.' Nije dovoljno biti siromašan, nego i znati biti sa siromašnima. Siromaštvo je prije svega solidarnost i udioništvo, a potom askeza. Vi nećete imati dobara s kojima ćete moći rješavati probleme siromašnih, ali ćete ih znati primati, saslušati, podariti im svoga vremena, primiti srcu njihove nevolje i te nevolje molitvom prikazivati Bogu. To je najdragocjenija pomoć koju možete dati siromašnima. A to je istinsko siromaštvo u duhu koje Isus proglašava blaženim.

Čistoća ili djevičanstvo: U Bibliji, u Starom zavjetu, biti djevica ili nerotkinja smatralo se nesrećom. Kći sudca Jiftaha, prije nego će biti žrtvovana, moli da bude puštena dva mjeseca lutati po gorama sa svojim prijateljicama i oplakivati svoje djevičanstvo. (Suci 11,37) S pravom se smatralo da je punina osobnosti u očinstvu i majčinstvu. I to je istina. To važi i za redovnički život. Ako celibat ne dovede osobe do toga da postanu zaista očevi i majke, u duhovnom smislu, dovest

će ih do velikih frustracija, do praznine i do neizdrživoga nezadovoljstva. Sestre, nije vas Bog pozvao da ostanete neke stare cure, nego da po srcu i ljubavi budete uistinu majke: majke koje znaju ljubiti, žrtvovati se, darivati se, odricati se i trpjeti za duhovnu djecu, a to su svi ljudi koje molitvama prikazujete Bogu.

Poslušnost: Mistika poslušnosti nije mistika podložnosti, nego mistika odgovornosti. Bez mistike odgovornosti nema pravoga zajedništva. Tu je prije svega odgovornost pred Bogom. Ako toga nema, neće se nikada doći do zrelosti redovničke poslušnosti. Ako osoba ne provjerava svoju poslušnost u odnosu na Boga, neće nikada znati živjeti redovničku poslušnost. Nije teška poslušnost poglavarima, ali jest ona volji Božjoj. Mnogo toga pretpostavljeni neće od tebe nikada tražiti, ali Bog hoće. Ako se to ne provjerava i savješću ne propituje, nema evanđeoske poslušnosti. Istina, bez zreloga življenja zavjeta nije moguće ostvariti ideal zajedništva, bratstva ili sestrinstva. Zajednički život bez bratstva ili sestrinstva gubi smisao. Bratstvo ili sestrinstvo ne može se graditi na rivalstvu, konkurenciji i nejednakosti.

Draga s. Gabrijela! Isus te je pozvao u poseban životni stil koji je zahtjevan, ali i jako lijep onomu tko ga razumije. Isus te nije pozvao da u zatvorenosti klauzure budeš neka patnica, nego radosna i sretna. To je njegova želja za tebe. Bit će sigurno tako ako budeš uvijek imala Isusa pred očima. Istina, mora se računati i s tim da će nekad doći i tame, guste magle, kada se ništa ne vidi i to uplaši kao oblak učenike na Taboru. Stari biblijski mudrac poručuje: 'Ako čovjek živi i mnogo godina, neka se

uvijek veseli, ali neka se sjeti da će i tamnih dana biti mnogo.' (Prop 11,8) Takav je život, u bilo kojem pozivu. Ali Isus čini sve da njegov učenik ni tada ne izgubi radost i vedrinu. On nam i tada poručuje: 'Ja sam, ne boj se.' Želim ti od srca jako i trajno iskustvo te radosne istine. Amen.' (IKA)

Obred doživotnih zavjeta u Stepinčevu Karmelu

Brezovica, 16. rujna 2023.

Varaždinski biskup Bože Radoš predvodio je 16. rujna 2023. godine u Stepinčevu Karmelu u Brezovici svetu misu i obred doživotnih zavjeta s. M. Benedikte od Božanskog Milosrđa (Pernar) OCD.

„Danas želimo biti sudionici jednoga obećanja koje izvire iz srca. Danas će s. M. Benedikta tri puta iz srca reći Bogu 'da'. Ona će preuzeti na sebe evanđeoske savjete. Obećat će da će živjeti siromaštvo, čistoću i poslušnost“, rekao je biskup Radoš na početku homilije. Nadalje je protumačio značenje svakoga pojedinačnog zavjeta te je rekao i to da je zavjete s. M. Benedikta od Božanskog Milosrđa po zavjetu siromaštva stavila na vagu bogatstva i ocijenila svojim srcem da je Bog jedini Bog za kojega treba živjeti i svega se odreći. Po zavjetu djevičanstva, zavjetovana će pokloniti dubinu svoje duše Kristu Zaručniku. On je onaj koji će trajno boraviti u njezinoj duši. Govoreći o zavjetu poslušnosti, biskup Radoš spomenuo je da će s. M. Benedikta obećati poslušnost Onomu koji je bio poslušan do smrti, a koji od nje traži da ima dobro uho za Njegovu Riječ. „Sestre su se posvetile Bogu za braću ljude. One su sklopljene ruke koje daju snagu Crkvi da može hodati. Tom

snagom molitve pokreću naše motore da možemo ići naprijed. Zavjet je izraz vaše ljubavi i srca. Živite tu radost i ljubav“, rekao je na kraju homilije varaždinski biskup.

Nakon Litanija svih svetih i upita o nasljedovanju Krista s. M. Benedikta položila je doživotne zavjete u ruke časne majke Regine od Presvete Euharistije Popić OCD. Nakon svečanoga blagoslova i primanja redovničke koprene s. M. Benedikta pridružila se karmelićanskom redu i postala punopravni član zajednice sestara karmelićanki u Brezovici.

Marija Benedikta rođena je 1989. godine u Slavonskom Brodu. Tu je primila vjeru i sakramente. Završila je Kineziološki fakultet u Zagrebu i radila je u struci, nakon čega je 2015. godine ušla u Karmel u Brezovici gdje je na blagdan Svih Svetih 2018. godine položila prve zavjete. (IKA)

Proslavljena 20. obljetnica smrti sluge Božjega fra Ivana Perana OFM

Košljun, 16. rujna 2023.

U Samostanu Navještenja Marijina na otočiću Košljunu 16. rujna 2023. godine proslavljene su dvije značajne svečanosti za Franjevačku provinciju sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri: 20. obljetnica smrti sluga Božjega fra Ivana Perana OFM te 300. obljetnica od Cvjetnice 1723. godine kada je, prema predaji, Krist na križu zaplakao pred prisutnom braćom franjevcima na Košljunu.

Uvodnu riječ u ime Provincije uputio je fra Stipe Nosić OFM, vikar Provincije. Poslije njega obratio se i gvardijan samostana na Košljunu fra Mate Polonijo OFM te je pročitao povijesni izvještaj o Presve-

tom Raspelu: „U ime Gospodnje! Godine našega spasenja 1723., dana 21. ožujka bila je Maslinska nedjelja. Naš samostanski vikar o. Jerko iz Vrbnika pošao je služiti misu u Jerusolimu i na svoje veliko iznenađenje opazio je da Presveto Raspelo lije obilne suze iz očiju, a ispod trnove krune cijedi se obilan znoj, a znojila su se i dva pokrajnja anđela. Poslije mise vikar je pozvao Ivana Vasilčića pok. Frana koji je u spomenu-toj crkvi slušao sv. misu da pristupi i vidi 'čudo'. Kada je vidio da Gospodin plače, uskliknuo je: 'Ajme, Gospodin plače', pa je i on gorko zaplakao. Malo kasnije pođe tamo i Antun Lale pok. Ivana pa i on vidje kako Presveto Raspelo plače i kako mu niz lice curi znoj, a isto tako i onim anđelima. Poslije su to čudo vidjela i ostala braća iz samostana. Glas se brzo proširio po Krku te su mnogi došli vidjeti čudo. Suze su bile obrisane pamukom i pohranjene na sigurnom mjestu.“

Nakon povijesnoga izvještaja, koji se čuva u arhivu samostana, započeo je procesijski ophod sve do mjesta gdje se čudo dogodilo, kako i stoji u izvještaju. Zbog te svečanosti Raspelo je doneseno iz muzeja u kojem se čuva kako bi se pokazalo narodu te tako označio i život fra Ivana Perana OFM koji je sav bio u znaku križa.

Generalni delegat fra Domagoj Runje OFM u homiliji je istaknuo nekoliko osobina fra Ivana Perana OFM. „Gdje god se po cijelom svijetu na hrvatskom jeziku slavi Boga, svi znaju što je Peranova pučka misa. Ako u nekoj crkvi nema zbora i nije razvijeno bogato crkveno pjevanje, ipak svi znaju Peranovu misu. Ona je toliko srasla s narodom da se osjeća kao da je nastala spontano u nekim starim vremenima i svi, koji idemo u crkvu, znamo je od kada zna-

mo za sebe. Spominjem to jer je skladatelj te mise čovjek za kojega sam u njegovu životopisu pročitao da je u svemu bio poseban i drukčiji od drugih. To je veoma značajno. Tako jednostavnu, rekao bih, nimalo posebnu i svima poznatu misu sastavio je čovjek koji je u svemu bio drukčiji i poseban. Tko god ga je poznao, svjedoči da je taj drukčiji čovjek istodobno bio veoma jednostavan i pristupačan, nenametljivo se uklapao u svako društvo, a opet je ostajao prepoznatljiv.

Ako bih ga htio s nečim usporediti, onda bi to bila voda. Sveti Franjo u svom hvalospjevu stvorenja o vodi kaže: 'Hvaljen budi, Gospodine moj, po sestrici vodi: ona je korisna, ponizna, dragocjena i čista.' Tim milim riječima svetoga Franje dodao bih još jednu karakteristiku vode: ona je prilagodljiva svakoj posudi, a da pri tome ne gubi svoja svojstva, ne gubi svoj identitet. Možete vodu uliti u okruglu, četvrtastu, usku ili široku posudu i ona će se mirno, bez ikakva negodovanja prilagoditi i ostati korisna, ponizna, dragocjena i čista.“

Euharistijsko slavlje završilo je zagovornom molitvom na grobu fra Ivana Perana OFM, koju je predmolio predvoditelj slavlja fra Domagoj Runje OFM, a puk za njim ponavljao dijelove molitve. (IKA)

Ulazak u postulat kandidatice Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa

Đakovo, 17. rujna 2023.

Na blagdan Rana sv. Franje, 17. rujna 2023. godine, u samostanskoj crkvi Presveto-ga Srca Isusova u Đakovu održan je obred primanja u postulat četiriju kandidatice Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa.

Uz molitvu Srednjega časa u postulat Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa primljene su četiri kandidatice: Iva Prlić, Diana Ukaj, Ana Dikić i Ana Umiljanović. Uz prigodno obraćanje provincijalna poglavaričica s. Valerija Široki SCSC prihvatila je njihovu molbu te im predala medaljice s grbom Družbe. Kroz godinu postulata pratit će ih odgojiteljica s. Doroteja Krešić SCSC. Na obredu primanja u postulat bile su sve sestre iz đakovačkoga samostana. (IKA)

Svečani zavjeti četvorice franjevaca

Split, 17. rujna 2023.

Četvorica franjevaca, bogoslovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, položili su svečane zavjete u Redu manje braće 17. rujna 2023. godine u samostanskoj crkvi Presvetoga Otkupitelja u Splitu na Trsteniku.

Svečane zavjete položili su fra Oliver Marčinković OFM porijeklom iz Kotor Varoša, rođen je i odrastao u Stuttgartu; fra Marko Plejić OFM iz Župe Svete obitelji Solin; fra Valentino Radaš OFM iz Župe svetoga Mihovila Arkandela Lišane Ostrovičke te fra Šimun Suton OFM iz Župe svetih Petra i Pavla Kočerin. Euharistijsko slavlje predvodio je provincijal fra Marko Mrše OFM.

Nakon homilije novozavjetovanici su svojim odgovorima potvrdili spremnost na ispunjavanje zahtjeva franjevačkoga života i posvećenja Bogu. Tijekom litanija prostri su se ispred oltara kao znak potpune odanosti Bogu; na kraju su zavjete položili u ruke provincijala. Na samom kraju zavjetovanja braća su se upisala u knjigu svečanozavjetovane braće, koja datira iz 1749. godine. (IKA)

Održan prvi tečaj trajne formacije Federacije sestara klarisa

Košljun, 18. rujna 2023.

Federacija sestara klarisa *Bezgrješno Začće* u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini organizirala je tečaj trajne formacije doživotno zavjetovanih sestara klarisa iz samostana u Splitu, Zagrebu, Požegi i Brestovskom, koji je od 18. do 23. rujna 2023. godine održan na Košljunu.

Voditelj tečaja bio je dr. don Edvard Punda, župnik Župe sv. Petra apostola i profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. U pripremi tečaja pomogao je redovnički asistent Federacije fra Ratko Radišić OFM. Na tečaju je bilo nazočno 13 sestara iz svih samostana. Slijedeći *Smjernice za formaciju kontemplativnih redovnica – Umijeće traženja Božjega lica*, koje je izdala Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, kao i poticajne misli franjevačkih, ali i drugih svetaca, don Edvard predstavio je važne dimenzije trajne formacije monahinja.

Nakon što se dva dana posvetilo razmatranju i proučavanju objektivne dimenzije vjere i njezinoj vezi s nutarnjim životom, treći je dan u cijelosti bio posvećen razmatranju nutarnjega i duhovnoga života, čime je naglašeno da je redovnica „povijesno biće koje ima vlastite granice i vlastite rane“ (*Umijeće traženja Božjega lica*, br. 26), ali uvijek u otvorenosti Kristovoj spasenjskoj snazi i pomoći koju pruža život u zajednici. „Upravo otkrivajući vlastiti život kao povijest ljubavi koju Bog ima s njom, klarisa svojim talentima, svojom životnom pričom čini da zajednica bude mjesto ljepote, duhovnoga obogaćivanja

i svjedočanstvo zajedništva“, poručio je predavač. Budući da je monaška formacija u prvome redu djelo Duha Svetoga, don Edvard je na temelju duhovnih učitelja uvodio u otkrivanje ljepote vlastite duše i spoznaje da Isus Krist obećava da će onima koji mu se otvore dati da u sebi, u vlastitoj nutrini imaju izvor iz kojega će moći primati snagu i kušati kako Duh Sveti jača njihovu dušu. Posebno se razmatranje posvetilo pripremi *Lectio divina* i otkrivanju bogatstva i značenja Božje riječi za život. Don Edvard je na temelju dnevnoga evanđelja vodio jedan *Lectio divina*.

Uz zajedničku molitvu časova, slavljenje euharistije i osobna razmatranja, svaki dan bilo je zajedničko euharistijsko klanjanje, a određene dane i pobožnost franjevačke krunice te križnoga puta. Pri povratku u vlastite samostane klarise su s voditeljem i redovničkim asistentom Federacije posjetile Svetište Majke Božje na Trsatu. (IKA)

Obnova privremenih zavjeta franjevačkih bogoslova

Karin, 23. rujna 2023.

Svečanim misnim slavljem, koje je 23. rujna 2023. godine u Karinu predvodio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM, osmorica bogoslova obnovila su na godinu dana redovničke zavjete.

Bogoslovi koji su obnovili zavjete su: fra Josip Brandejs OFM, fra Mate Šakić OFM, fra Stjepan Raić OFM, fra Kristijan Pisac OFM, fra Teo Tadić OFM, fra Daniel Živković OFM, fra Marin Kujundžić OFM i fra Ante Mijoč OFM. Prozivkom imena nakon evanđelja bogoslovi su pred

provincijalom izrazili da žele na godinu dana živjeti u poslušnosti, siromaštvu i čistoći.

Obnovi zavjeta prethodile su duhovne vježbe. Kroz njih je predvoditelj fra Kristijan razmatrao s bogoslovima o euharistiji, Svetom pismu te pobožnostima koje se prakticiraju u Katoličkoj Crkvi. Svakoga dana imali su klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. (IKA)

Predstavljena knjiga Aleksandar Komulović, Split 1548. – Dubrovnik 1608.

Split, 24. rujna 2023.

Na svečanom otvorenju 35. Knjige Mediterana u palači Zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu 24. rujna 2023. godine predstavljena je knjiga *Aleksandar Komulović, Split 1548. – Dubrovnik 1608.* autora p. Tončija Trstenjaka SJ, koju je u nizu *Biblioteke znanstvenih djela* objavio *Književni krug Split*.

Knjiga je znanstvena biografija Aleksandra Komulovića, rođenoga u Splitu 1548. godine, pisca prvoga izvornoga hrvatskoga katekizma *Nauch charstianschi za narod Slovignschi* (1582. godine), papinskoga vizitatora u Albaniji, Makedoniji, Bugarskoj, Vlaškoj, Transilvaniji i Moldaviji (1548. – 1587. godine), prvoga prepošta Kaptola sv. Jeronima u Rimu, opata ninskoga i posebnoga izaslanika pape Klementa VIII. na sjeveroistoku Europe (Transilvanija, Poljska, Litva, Moldavija i Vlaška) i u Rusiji za cara Fedora I. i regenta Borisa Godunova (1593. – 1598. godine). Cilj je toga poslanstva bio ujediniti tamošnje kršćanske vladare na savez protiv Otomanskoga Carstva.

Povratkom s toga poslanstva opat Aleksandar Komulović 1599. godine ulazi u Družbu Isusovu i nakon novicijata na Quirinalu u Rimu imenovao ga je isusovački general Claudio Aquaviva, zajedno s Bartolom Kašićem, učiteljem hrvatskoga jezika na Ilirskoj akademiji u Rimskom kolegiju (1601. – 1604. godine). Komulović je 1604. godine bio poslan u Dubrovnik radi osnivanja isusovačke postaje kojoj je bio poglavar. Tu je 1606. godine napisao svoje najraširenije djelo *Zarcalo od isповiesti*. Umro je nakon kratke bolesti u Dubrovniku 12. srpnja 1608. godine.

Na promociji je autora predstavio predsjednik *Književnoga kruga Split* prof. dr. Marko Trogrlić. O knjizi su zatim vrlo iscrpno govorili prof. dr. Josip Vrandečić i prof. dr. Nikša Varezić s Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu. Izrazili su zahvalnost autoru što je hrvatskoj kulturnoj javnosti otkrio i znanstveno vrednovao jednoga od najznačajnijih Splićana u njegovoj dugoj povijesti, koji je do sada bio nepravedno zapostavljen i nepoznat pučanstvu. (IKA)

25. obljetnica izgradnje bistričkog Karmela

Marija Bistrica, 25. rujna 2023.

Karmel Majke Božje Bistričke i bl. Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici proslavio je 25. rujna 2023. godine srebrni jubilej – 25. obljetnicu izgradnje, svetom misom koju je u samostanskoj crkvi predvodio zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša.

„Drage sestre, vi niste ovdje da biste bile u središtu pozornosti, nego da svojom molitvom i prisutnošću budete

snažno svjedočanstvo ljubavi, pomažući svojim primjerom da se približimo Kristu, našem Spasitelju“, naglasio je nadbiskup Kutleša u homiliji, čestitajući sestrama obljetnicu. Pozvao ih je da proslava ne bude samo prigoda za sjećanje, nego i za obnavljanje njihovih duhovnih snaga. „Nastavite s vjerom i ustrajnošću hodati Božjim putovima. Znajte da vaše služenje nije samo obveza nego i veliki privilegij i pred Bogom i pred ljudima“, dodao je mons. Kutleša.

Gradnja samostana bosonogih karmelićanki u Mariji Bistrici počela je 1994. godine, a devet sestara iz Karmela u Brezovici stiglo je u novoosnovani Karmel uoči drugoga dolaska pape Ivana Pavla II. u Hrvatsku i proglašenja blaženim Alojzija Stepinca, 3. listopada 1998. godine. (IKA)

150. obljetnica početka izlaženja Glasnika sv. Josipa

Zagreb, 25. rujna 2023.

Svetom misom kod sestara milosrdnica, u crkvi sv. Vinka Paulskoga u Zagrebu, i prigodnim predavanjem u nekadašnjoj tiskari obilježena je 150. obljetnica početka izlaženja *Glasnika svetog Josipa*.

Za početak izlaženja *Glasnika sv. Josipa* zaslužan je utemeljitelj Družbe sestara služavki Malog Isusa, sluga Božji Josip Stadler. Stoga je misa slavljena u okviru susreta sestara poglavarica u Provinciji Presvetog Srca Isusova i Marijina Družbe sestara služavki Malog Isusa. Predvoditelj je bio rektor Hrvatskoga nacionalnoga svetišta sv. Josipa u Karlovcu i glavni urednik *Glasnika* mons. Antun Sen-te. U propovijedi je govorio o nadbiskupu Stadleru kao prvom utemeljitelju i glavnom

uredniku *Glasnika sv. Josipa*. „Sestre milosrdnice koje su u svojoj tiskari izdavale *Glasnik svetog Josipa*, sestre služavke Malog Isusa koje i danas pomažu u izlaženju *Glasnika* dobar su primjer kako se ni danas ne smijemo umoriti čuvati istinsku vjeru te se brinuti za duhovni i materijalni napredak bližnjih“, kazao je mons. Sente.

Poslije misnoga slavlja, u samostanu sestara milosrdnica uslijedilo je kratko predavanje dr. sc. Agneze Szabo o sluzi Božjemu Josipu Stadleru i njegovu zalaganju za izdavaštvo *Glasnika svetog Josipa*. Predavanje je održano u zgradi u kojoj je nekoć bila tiskara, u kojoj je, među ostalim knjigama, tiskan i *Glasnik* sve do 1945. godine kada ga je ondašnja komunistička vlast zabranila. Dr. sc. Szabo u izlaganju je istaknula kako se Stadler nije bavio samo redovnim poslovima, nego je vazda mislio i radio da bi živa vjera Kristova sve više ogrijavala srca našem siromašnomu puku i da bi se sve više u njivu Gospodnju pribralo vrijednih poslenika. Za te svrhe pokrenuo je Stadler list za katolički puk pod imenom *Glasnik svetog Josipa* u kojem je tumačio narodu značenje vjere i potrebe kršćanskoga morala, ali jednostavno i razgovjetno, da bi ga svatko mogao razumjeti.

Prije odlaska u Sarajevo dr. Josip Stadler napisao je oproštajno pismo čitateljima *Glasnika svetog Josipa*. U tom pismu *Na razstanku* piše: „Kad se prijatelj s prijateljem dijeli, običavaju im dati nešto za uspomenu, ali se ona ne sastoji toliko u materijalnim darovima, koliko u uputama, odnosno u prijateljskim riječima. Darovi mogu i nestati, ali prijateljske riječi, ne može vam nitko nikada iz srca uzeti. A da ti sve to olakšam, izabrao sam sv. Josipa za zaštitnika, da on svojim zagovorom kod Boga isposluje, da se sve što je dobro u srcu ukorijeni i zlo ukloni.“ Poslije izlaganja

sudionici susreta imali su mogućnost razgledati prve brojeve *Glasnika svetog Josipa* što ih sestre milosrdnice čuvaju u svojem arhivu, što je omogućila provincijalna poglavarica s. Barbara Vručina MVZ.

Pod vodstvom domaćina i inicijatora susreta, provincijalne poglavarice s. M. Emanuele Pečnik SMI nastavljen je popodnevni program u samostanu služavki Malog Isusa Antunovac okruglim stolom na aktualne teme iz života Provincije. Susretu je nazočilo devet sestara poglavarica: s. M. Jelena Burić SMI iz Samostana Betlehem – Zagreb, s. M. Petra Marjanović SMI iz Samostana sv. Ivana Krstitelja – Samobor, s. Marija Kiš SMI iz Samostana Marijin Dom – Vinkovci, s. M. Valerija Sakač SMI iz Samostana sv. Nikole Tavelića – Krašić, s. M. Katarina Penić Sirak SMI iz Samostana Kraljice Svete Krunice – Pitomača, s. M. Kristina Maslač SMI iz Samostana sv. Josipa – Kloštar Podravski, s. M. Imakulata Lukač SMI iz zajednice Stenjevec – Zagreb, s. M. Marina Perčić SMI iz zajednice u Vojnom ordinarijatu – Zagreb i s. M. Marina Dugalija SMI iz samostana na Antunovcu – Zagreb. Cjelodnevnom susretu nazočila je vrhovna poglavarica s. Marija Banić SMI i sestre iz provincijalnoga vijeća.

Okrugli stol moderirala je provincijalna poglavarica s. M. Emanuela. Pritom je iznijela godišnje izvješće o životu provincije. Uslijedila su kratka izvješća pročelnica vijeća koja pomažu provincijalnoj upravi animirati život provincije: Vijeće za početni odgoj, Vijeće za duhovnost i promicanje baštine oca utemeljitelja, Vijeće za apostolat zvanja, Vijeće za Društvo Prijatelja Maloga Isusa i Ekonomsko vijeće. U drugom je dijelu okrugloga stola s. M. Emanuela zajedno s pročelnicama vijeća svim sestrama poglavaricama dala određene smjernice za bolju duhovnu animaciju živo-

ta zajednica. S obzirom na pripremu 50. godišnjice posvete družbe Presvetom Srcu Isusovu, pozvala je sve zajednice na duhovni hod kroz veliku devetnicu Srcu Isusovu (devet prvih petaka počevši s rujnom 2023. godine, do svibnja 2024. godine) pod geslom „U Srcu Isusovu učimo poznavati Boga i poznavati sebe“ (sluga Božji Josip Stadler). (IKA)

Novi postulanti i sjemeništarac počeli redovnički odgoj kod franjevaca konventualaca

Zagreb, 25. rujna 2023.

Trojica kandidata ušla su u postulat, a jedan kandidat u malo sjemenište franjevaca konventualaca tijekom mise koju je 25. rujna 2023. godine u bazilici sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu u Zagrebu predvodio provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca fra Miljenko Hontić OFMConv.

Nakon popričesne molitve fra Miljenko blagoslovio je Biblije i franjevački znak *tau* koje je podijelio novim postulantima i sjemeništarcu dodajući da crpe duhovnu snagu iz Svetoga pisma noseći svoj križ prema uskrsnuću po primjeru sv. Franje Asiškoga. (IKA)

Nadbiskup Kutleša primio novoimenovanoga provincijala Družbe Isusove

Zagreb, 26. rujna 2023.

Zagrebački nadbiskup mons. Dražen Kutleša primio je 26. rujna 2023. godine provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Sebastiana Šujevića SJ. Mons. Kutleša čestitao je novoizabranom provincijalu na povjerenoj službi i zaželio mu obilje Božjega blagoslova. Nadbis-

kup i provincijal razgovarali su o pastoralnom djelovanju Hrvatske pokrajine Družbe Isusove na području Zagrebačke nadbiskupije. (IKA)

Održan sastanak Konferencije nacionalnih duhovnih asistenata OFS-a

Zagreb, 26. rujna 2023.

U Samostanu sv. Mihaela franjevaca kapucina u zagrebačkoj Dubravi održan je 26. rujna 2023. godine sastanak nacionalnih duhovnih asistenata Franjevačkoga svjetovnog reda.

Sastankom je predsjedao fra Zvonimir Brusac TOR, koji je službu predsjedatelja Konferencije obnašao posljednje dvije godine. Uz njega su na sastanku bili fra Goran Malenica OFM, fra Ivan Bradarić OFMConv i fra Goran Rukavina OFMCap. U bratskom ozračju duhovni asistenti razgovarali su o aktualnim pitanjima koja se odnose na rad Nacionalnoga vijeća. Podijelili su uloge u nizu aktivnosti koje organizira i provodi Nacionalno vijeće, a koje se tiču i njihove nazočnosti. Dogovoreno je također da će se u 2024. godini održati tečaj za duhovne asistente OFS-a i Frame, koji se iz objektivnih razloga nekoliko posljednjih godina nije održavao. Fra Zvonimir podsjetio je braću da će dogodine u svibnju Međunarodno vijeće OFS-a na nekoliko dana bratski i pastoralno pohoditi Nacionalno vijeće. Na kraju, kako to određuje Pravilnik Konferencije duhovnih asistenata Franjevačkog svjetovnog reda, fra Zvonimir prenio je službu predsjedavajućega na sljedećega koji dolazi po zadanom redosljedju, a to je fra Goran Malenica u ime Reda manje braće (OFM), a službu tajnika je prema istom Pravilniku preuzeo fra Goran Rukavina u ime braće franjevaca kapucina (OFMCap).

Naime, prema Pravilniku (br. 9), određen je taj redosljed obavljanja službe predse-

datelja Konferencije duhovnih asistenata Franjevačkog svjetovnog reda: OFM, OFMC-onv, OFMCap, TOR. Nakon razgovora i ohrabrenja braća su zazvala moćnu zaštitu svetoga Mihovila i zagovor sv. oca Franje i svih svetaca franjevačkoga reda. (IKA)

Preneseni posmrtni ostatci opatice M. Benedikte Braun OSB

Zadar, 27. rujna 2023.

Sprovodni obred ukopa posmrtnih ostataka opatice Marije Benedikte Braun OSB, obnoviteljice Samostana Svete Marije u Zadru, prenesenih iz Italije, 27. rujna 2023. godine na Gradskom groblju u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Milan Zgrablić. Nakon ukopa u samostansku grobnicu, u crkvi Svete Marije u Zadru mons. Zgrablić predvodio je misu zadušnicu.

Opatica M. Benedikta Braun OSB najzaslužnija je za obnovu samostana i crkve Svete Marije nakon Drugoga svjetskoga rata, kao i za otvaranje Stalne izložbe crkvene umjetnosti Zadar, značajne hrvatske kulturne ustanove. Bila je opatica zadarskoga benediktinskoga samostana 25 godina, od 1947. do 1972. godine. Zadarske koldurice, najstarija redovnička zajednica u Hrvatskoj, postojana cijelo jedno tisućljeće, osam puta birale su je za opaticu.

Nadbiskup Zgrablić izrazio je zahvalnost Bogu za sve milosti koje je učinio zajednici benediktinki, Zadarskoj nadbiskupiji i Crkvi po djelima opatice Braun, rekavši da ispovijedanjem vjere u općinstvo svetih s našim dragim pokojnima molimo vječni pokoj majci Benedikti. „Molitveno i zahvalno spominjemo se s. M. Benedikte, ali svi mi živimo od toga što se Bog nas spominje. Zato često u Starom zavjetu nalazimo poziv proroka i drugih osoba da se sjete, da se prisjete onoga što je

Bog učinio u povijesti. Kad se nas Bog sjeća, živimo u Božjoj punini, da budemo potpuno u zajedništvu s Bogom – to je najvažnije čega se sjećamo. Nitko od nas nije isključen iz vječnoga Božjega spomena! Dio smo toga spomena“, poručio je mons. Zgrablić u propovijedi na misi zadušnici.

„Spominjati se Božjega sjećanja nije samo zato da se sjetimo da smo mi u Božjim mislima, da Bog na nas misli. To nije neko puko, činjenično sjećanje, kao povijesno ili znanstveno sjećanje, da se prisjećamo nečega iz prošlosti. Nego kod Božjega sjećanja riječ je o našoj biti! Božji spomen je naše postojanje! Taj spomen trajno mora biti živ u nama. Jer riječ je o bivanju u Božjoj blizini“, naglasio je mons. Zgrablić. „Benediktinke svojim životom žele nas upravo na to podsjetiti: da je smisao našega ljudskoga života i našega postojanja trajno se prisjećati da Bog misli na nas. I da je Bog dostojan da naš život možemo posvetiti samo slavljenju Boga, zbog njegove dobrote“, dodao je.

U tom kontekstu rekao je da monasi veliki dio svoje službe žive na način da slave Boga. Glavni posao njihova redovničkoga, monaškoga života jest slaviti Boga, moliti. „Zajednica benediktinaca i monaha diljem svijeta moli na osobiti način. Oni to čine kao svoj posao. Kao što ljudi imaju zanimanje, njihov posao jest slaviti Boga, benediktinci to zovu ‘oficij’“. Slava Božja najveće je dobro koje postoji! Slava Božja cilj je našega života i Gospodin moli da to bude u nama, to kaže i Božja riječ u Svetome pismu. Kad mislimo na Božju bit, ulazimo u Božju slavu. Zadatak redovnika, osobito monaha jest da se Božjoj slavi posvećuju“, rekao je zadarski nadbiskup. Iz toga zajedništva s Bogom proizlazi onda i sve što benediktinci čine svojim fizičkim radom i djelovanjem; slave Boga u svemu stvorenome i u umjetničkim djelima koja su izraz duha koji proizlazi iz nji-

hove molitvene sjedinjenosti s Gospodinom.

„Prisjećamo se majke M. Benedikte, ali i nečega većega – da se Bog nas sjeća i to Božje sjećanje čini da postojimo! Naš je životni zadatak da sve dublje uranjamo u to da smo dio Božje slave i njegova života. To je konačni cilj našega života. Ako to zanemarimo, zanemarili smo najvažnije u našem životu u kojem je sve materijalno i tjelesno prolazno i propadljivo. Ali slava Božja u koju smo ušli, odnosno kada uđemo u Božje mišljenje, znanje, u Božje postojanje i poznavanje, ušli smo u najvažnije iskustvo i dragocjenost u našem životu“, poručio je nadbiskup Zgrablić. Poželio je da spomen na s. M. Benediktu bude poticaj da ulazimo u Božju slavu i da sve što činimo služi tome da dioništvo u Božjoj slavi dublje i više proživljavamo u svom životu.

Sestra M. Benedikta Braun – Maria Letizia Braun – rođena je u Šibeniku 27. rujna 1895. godine. Umrla je u 97. godini života, 17. studenoga 1991. godine u Italiji, gdje je u mjestu Abano Terme 30 godina bila pokopana. Pori-jeklom je iz Praga. Njezin otac, dr. med. Gustav Braun bio je Austrijanac, vojni liječnik koji je po službenoj dužnosti premješten iz Praga u Šibenik, gdje je s. Benedikta rođena. Majka Olga, rođena Lucas Saranelli, rodnom je iz Venecije i bila je potomak duždevske obitelji Giorgio Gritti. Maria Letizia studirala je filozofiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Pragu. Studij je nastavila u Camerinu gdje je usavršavala svoje talente: glazbu, slikanje uljanim bojama, zlatovez i slikarski vez. Nakon završetka studija vratila se u Šibenik i ondje radila kao učiteljica.

Iz njezinih osobnih sjećanja vidi se da je Božji poziv osjetila još kao djevojčica u obitelji. Kad je prolazila pokraj benediktinske opatije Emaus za vrijeme studija u Pragu 1913. godine, bila je dirnuta gregorijanskim koralom

iz te opatije i odlučila je postati benediktinka. Zbog rane smrti oca, 1915. godine, nije mogla odmah ući u samostan, jer je kao najstarije dijete pomogla majci u brizi za obitelj, brata i sestre. Od djetinjstva je u krugu obitelji naučila biti revna u molitvi, razmatranju, liturgijskom životu i pobožnosti prema Majci Božjoj. Satima bi ostajala u molitvi pred svetohraništem i bila je sklona osobnoj molitvi u tišini. U obitelji je već doživjela što znači činiti djela milosrđa. Bila je sretna kad je njezina obitelj petkom pripremala ručak za dvanaest gradskih siromaha. U slobodno vrijeme šivala je i vezla crkveno ruho te sudjelovala u crkvenom pjevanju.

Njezina darovitost za glazbu došla je do izražaja i u samostanu. Bila je vrsna sviračica i nabavila je instrumente za samostan. Samostan sv. Marije uvelike se uzdržavao od glazbene pouke koju je davao građanima Zadra.

Sestra Benedikta ušla je u Samostan Sv. Marije u Zadru 26. kolovoza 1928. godine. Oblačenje je bilo 9. lipnja 1929. godine; polaganje prvih zavjeta bilo je 15. prosinca 1930. godine, a doživotnih zavjeta 21. ožujka 1936. godine. Administratoricom Samostana Sv. Marije imenovana je 14. listopada 1946. godine, nakon čega je osam puta birana za opaticu. Prvi put za opaticu izabrana je 31. prosinca 1947. godine, a osmi put 12. ožujka 1969. godine. Jako se oslanjala na Providnost i kao opatica nije htjela primati miraz kad su kandidatice ulazile u samostan, što je tada u oskudicama redovničkih zajednica bio običaj, ne želeći da išta materijalno obitelji djevojke kandidatice zasjeni ulazak u samostan.

Od svoga 90. rođendana, 27. rujna 1985. godine, s. Benedikta strpljivo je živjela na bolesničkoj postelji u svojoj sobi, gdje je prove-la zadnjih šest godina života, odakle je milosno prinosila svoju žrtvu za samostan i Crkvu. Pu-

tem zvučnika bila je povezana sa zajednicom te je pratila korsku molitvu i misu i svaki dan primala pričest. Shodno svojim snagama i odatle je sestrama pružala duhovne pouke i radovala se kad su se strele kod nje otpjevale neku pjesmu.

U Domovinskom ratu zadarske koludrice dijelile su sudbinu svoga naroda u nemoći i opasnostima, živeći pod zračnim uzbunama, bez struje, vode, namirnica, telefona, izolirane. Sestre su, kao i za vrijeme Drugoga svjetskoga rata, opet sklonile sakralno blago. Neke koludrice uspijevale su pod uzbunama za napade doći do podruma, a starije, bolesne i nemoćne ostajale su u svojim sobama, čuvane drugim sestrama. Kad je u rujnu 1991. godine s brda Križ, s uzvisine u zaleđu Bibinja i Sukošana, odakle je srbijanski agresor Zadar imao 'na dlanu', granata pogodila najstariji dio Samostana Sv. Marije i probila zid debeo 60 cm, a u prostoriji neposredno do pogođenoga zida bile su sestre, koludrice su bile prestrašene za egzistenciju.

Tada je s. Concetta Fortin OSB, opatica Samostana San Daniele u Abano Terme, pozvala zadarske sestre da sa starijim, bolesnim i nepokretnim koludricama dođu kod njih u Italiju. Sestra M. Benedikta i nemoćne sestre teškoga srca otišle su iz Samostana Sv. Marije 25. rujna 1991. godine u talijanski Samostan San Daniele gdje je bolesnim sestrama bila pružena potrebna liječnička i samostanska njega. Upravo je s. M. Benedikta zauzeto poticala slanje velike humanitarne pomoći iz Italije tijekom Domovinskoga rata u Zadar. Zadarske koludrice s kojima je živjela svjedoče da je s. M. Benedikta kao osoba bila povučena, samozatajna, sklona povlačenju u šutnju i dugim boravcima u osobnoj molitvi. A kad se trebalo zauzeti za samostan i koludrice, nastupala je otvoreno i angažirano, borila se 'kao lavica'.

Takva je poduzetnost i bila potrebna, jer živjela je u teškim društvenim okolnostima i iskusila tri egzila: prvi 1943. godine, tijekom Drugoga svjetskoga rata, kad je, zbog uništenja samostana, s koludricama 27 godina živjela u zgradi sadašnjega svećeničkoga doma i u Sjemeništu *Zmajević*, kad je i po 12 koludrica spavalo u jednoj sobi.

Drugi egzil bio je njezin boravak u zadarскоj općoj bolnici 1970. godine, gdje se liječila zbog slomljenoga kuka i bedrene kosti. To se dogodilo baš u vrijeme preseljenja iz Sjemeništa *Zmajević* u obnovljeni Samostan Sv. Marije. Zbog ozljede opatica Braun nije sudjelovala u velikoj svečanoj procesiji koludrica, brojnoga naroda, svećenika, biskupa pristiglih iz bivše države, među kojima je bio i kardinal Franjo Kuharić, u danu povratka zadarskih koludrica u njihov samostan u kojem nisu živjele 27 godina. Bio je to još jedan žrtveni prinos s. M. Benedikte koja je pokornički živjela i predvodila križ dugoga i zahtjevnoga obnavljanja Samostana Sv. Marije nakon Drugoga svjetskoga rata, a tijekom povratka u njega bila je u bolničkoj postelji, ne uživajući, izvanjski i po ljudski, slavu i radost trenutka povratka u njega iz njihova progonstva.

Koludrice ističu kako je njihova *Madre* Benedikta i tada blago i s ljubavlju prinostila žrtvu paljenicu, žrtvu hvale i predanja. Datum povratka koludrica u Samostan Sv. Marije, 27. rujna 1970. godine, trostruko je značajan i providonosan za cijelu zajednicu benediktinki Sv. Marije u Zadru. Dan preseljenja, 27. rujna, blagdan sv. Kuzme i Damjana, datum je kad je umrla opatica Vekenega (27. rujna 1111. godine), kći i nasljednica majke Čike koja je bila prva opatica i osnivačica Samostana Sv. Marije, koja je svoju majku kao opaticu naslijedila 1096. godine. Zatim, 27. rujna 1895. godine rođena je opatica M. Benedikta Braun

OSB i konačno, 27. rujna 1970. godine bio je svečani povratak koludrica u obnovljeni Samostan Sv. Marije u Zadru.

Treći egzil s. M. Benedikte bio je tijekom Domovinskoga rata u Italiju, gdje je u samostanu Abano Terme, narušenoga zdravlja, provela svega dva mjeseca.

Sestra M. Benedikta preminula je ujutro 17. studenoga 1991. godine. Dan prije, 16. studenoga, kod nje su iz Zadra došle opatica Anastazija Čizmin OSB i koludrica M. Gregorija Franin OSB, s. M. Benedikta ih je prepoznala, razumjela i bila je pri svijesti, ali nije mogla govoriti. Tu kasnu noć po dolasku opatice Čizmin, a prije svoje smrti s. Benedikta primila je pričest i slijedila je molitve umirućih koje je predmolila opatica Anastazija, koja je s. Benedikti zaklopila oči po njezinu preminuću i primila u svoje dlanove zadnju suzu s. Benedikte.

Zbog odredbi i propisa u Italiji, prijenos tijela s. Benedikte u Hrvatsku nije bio moguć prije isteka 30 godina od smrti pokojnice. Nakon rješavanja potrebnih procedura, ukop posmrtnih ostataka s. M. Benedikte Braun OSB bio je na datum koji, za ovu zemlju, predstavlja 128. rođendan s. M. Benedikte Braun OSB. (IKA)

Proslavljen Dan Riječke Majke

Rijeka, 29. rujna 2023.

Spomendan svoje utemeljiteljice, službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić SCJ sestre Družbe Presvetog Srca Isusova proslavile su 29. rujna 2023. godine euharistijskim slavljem u vrtu samostana Družbe na riječkom Pomeriju u kojem je Riječka Majka svojedobno osnovala i vodila Zavod za siromašne djevojčice.

Liturgijsko slavlje predvodio je provincijal franjevac trećoredaca fra Ivo Martinović

TOR i u propovijedi se osvrnuo na pročitani evanđeoski ulomak (Iv 1,47–51) u kojem Isus poziva svoje učenike, a osobito Filipa Natanaela (Iv 1,45–47) da dođe i vidi – upozna Mesiju. „Natanael vjeruje u Boga, pravedan je, iskren, pobožan, ali i pomalo sumnjičav poput nas. Filipov poziv je dragocjen, važan, ne samo za Filipa koji je već susreo Isusa nego i za Natanaela. On je važan i za nas jer za čovjeka je najvažnije osobno iskustvo susreta s Isusom, s Bogom. To nam danas nedostaje“, rekao je fra Ivo i kao primjer naveo službenicu Božju Mariju Krucifiksu Kozulić SCJ koja je, zahvaljujući osobnom iskustvu susreta s Bogom, osvajala druge.

„Osvajala je one kojima je ususret nosila Isusa: djecu, siročad, mlade, bolesnike... Osvajala ih je jer im je otkrivala ono što im je bilo najvažnije – spoznaja da im je život svet, dragocjen, neprocjenjiv i da ih Bog po njezinu srcu voli i ljubi. To iskustvo potrebno je danas u životu Crkve, redovničkom životu, obiteljskom, svećeničkom... Osjećati da si voljen, prihvaćen, da vrijediš. ‘Dođi i vidi!’ jest ono što je potrebno danas svjedočiti u ovom vremenu na isti način kako je svjedočila i Marija Krucifiksa. Taj poziv isti je onomu pozivu koji je Isus uputio svojim učenicima. To je isti poziv koji je Filip uputio Natanaelu“, poručio je propovjednik.

U nastavku je fra Ivo istaknuo da je Marija Krucifiksa, Riječka Majka, kako su je zvali, ljubav i snagu crpila u otajstvu Riječi Božje i otajstvu euharistije. „Isti je Isus i danas darovan u Riječi i euharistiji. Potrebno je samo više snage odazvati se pozivu onako kako se Marija odazvala“, poručio je fra Ivo dodajući da Riječka Majka nije postala velika jer se odrekla bogatstva, nego zbog toga što je imala veliko srce kojim je ljubila Boga. „Zato je bila žena vedrine, radosti i ljubavi – svjedokinja Isusa Krista.

Možemo li danas prepoznati njezin stil života kao izazov i dar našem vremenu?“, upitao je.

Na kraju svete mise, riječi zahvale predvoditelju misnoga slavlja, okupljenim svećenicima i svim okupljenim vjernicima uputila je vrhovna poglavarica Družbe s. Dobroslava Mlakić SCJ. (IKA)

Predstavljena monografija *Hercegovački franjevci sto godina u Slanom*

Slano, 29. rujna 2023.

Monografija *Hercegovački franjevci sto godina u Slanom* autora Roberta Jolića, franjevca i povjesničara, predstavljena je 29. rujna u hotelu *Admiral* u Slanome, uoči blagdana sv. Jeronima, zaštitnika franjevačkoga samostana u Slanome. Na promociji su govorili provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM, gvardijan samostana u Slanom fra Stipan Klarić OFM i autor monografije dr. fra Robert Jolić OFM.

Franjevački samostan u Slanom osnovan je davne 1399. godine kao jedan od samostana tadašnje velike vikarije Bosne Srebrene. Osnivanjem Dubrovačke franjevačke provincije samostan je postao njezinim dijelom, zatim kratko dijelom Provincije sv. Jeronima i, konačno, slanski samostan postaje samostanom Hercegovačke franjevačke provincije. Hercegovački franjevci kupili su samostan 1914. godine vrlo povoljno, no zbog protivljenja dubrovačkoga dijela Provincije sv. Jeronima službeno su u njegov posjed ušli tek 1922. godine, od kada je prošlo sto godina. Provincijal Grbeš podsjetio je kako upravo ove godine franjevci obilježavaju 800 godina postojanja i djelovanja. „Nešto se posebno dogodilo u zadnjih 15 godina u našoj provin-

ciji, a to je da naša braća stvaraju djela poput ovoga, sustavno obrađivanje tema, mjesta, samostana, župa ili događaja u našoj povijesti, iz toga možemo samo učiti. Stotinu godina smo u Slanome, više je od 60-ero naše braće ovdje služilo“, istaknuo je provincijal.

Autor knjige Jolić kazao je kako je pisanje knjige dugo trajalo te da je bilo zahtjevno pronaći svu građu, no i da je imao privilegij učiti dubrovački govor. „Franjevci su na ovome prostoru koje obuhvaća Dubrovačko primorje već preko 600 godina, a od toga hercegovački franjevci 101 godinu. Monografija o samostanu i župi Slano rađena je u najvećoj mjeri na temelju izvorne građe, a ta građa čuva se u arhivu Hercegovačke franjevačke provincije u Mostaru, a samo u manjoj mjeri u arhivi samostana u Slanom. Većina građe propala je u Domovinskom ratu“, rekao je fra Jozo Grbeš OFM.

Idejni začetnik monografije gvardijan i župnik Klarić potvrdio je kako je u posljednjem, Domovinskom ratu vrlo mnogo građe uništeno, a to se događa tijekom povijesti. To ga je potaknulo da se u knjizi prikupi ono što se zna. „Svakako je sto godina djelovanja hercegovačkih franjevaca bila prigoda da se povijest zapiše kako ona opet ne bi jednostavno nestala“, rekao je gvardijan Klarić o važnosti samostana u Slanom za hercegovačke franjevce. Istaknuo je i kako je ta knjiga prva monografija uopće o određenom samostanu Hercegovačko-franjevačke provincije. Samostan u Slanom hercegovačkim franjevcima primarno služi kao mjesto za odmor i duhovne vježbe, različite duhovne obnove, seminare i susrete. Samostanski kompleks sa crkvom, lapidarijem i vrtom turisti redovito posjećuju. U crkvi se zbog njezine iznimne akustičnosti često održavaju koncerti, kao i na prostranom trgu ispred crkve. Glavna svetko-

vina jest proslava patrona župe sv. Vlaha, a od pamtivijeka se slavi i Gospa od Anđela, koja se u Slanom zove Siđ. Hercegovački franjevci upravljaju slanskom župom posljednjih 60 godina, a povjeravano im je i upravljanje nekim drugim župama. Sama župa, prema statistici iz 2020. godine, ima 159 obitelji, odnosno 460 osoba. U njoj djeluju dvije bratovštine: sv. Fabijana i Sebastijana u Slanom i sv. Roka u Grgurićima.

Monografija *Hercegovački franjevci sto godina u Slanom* ima 392 stranice, podijeljena je u tri poglavlja: *Povijest Slanoga te samostana i župe u Slanom; Samostan u Slanom i hercegovački franjevci u njemu* i *Životopisi fratara*. Uz predgovor i *Umjesto pogovora* u knjizi se nalazi popis izvora i literature, kao i kazalo. Opremljena je brojnim fotografijama i iz povijesti i iz sadašnjosti samostana i župe, kao i fotografijama franjevaca koji su služili u samostanu. Uz opću povijest Slanoga i Dubrovačkog primorja od najstarijih vremena, kao i samoga samostan i župe s naglaskom na posljednjih stotinu godina otkad u njemu djeluju franjevci Hercegovačke franjevačke provincije, u knjizi se nalaze i popisi gvardijana i župnika, Školskih sestara franjevki koje su djelovale u Slanom i u Banićima i drugi popisi. Nakladnici knjige jesu Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije i Franjevačka knjižnica Mostar. (IKA)

Proslavljen Dan Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca

Marija Bistrica, 30. rujna 2023.

Braća Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca i ove su se godine 30. rujna, na dan svoga nebeskoga zaštitnika sv. Jeronima, okupila da zajedno proslave Dan

provincije, ovaj put u Mariji Bistrici.

Posebnost ovogodišnje proslave bila je u tome što se na blagdan sv. Jeronima održalo zahvalno hodočašće prigodom 25. obljetnice proglašenja blaženim Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici. U prvom dijelu proslave Dana Provincije braća su suslavila misu koju je predvodio zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša. U drugom dijelu proslave, koji se zasebno odvijao u dvorani svetišta, svu prisutnu braću pozdravio je provincijal fra Miljenko Hontić OFMConv, koji se kratko osvrnuo na proteklu godinu te posebno predstavio nove kandidate, sjemeništce i postulante. Događaju su nazočili i generalni asistent Reda franjevaca konventualca za srednju Europu fra Igor Salmič OFMConv i provincijalni ministar slovenske Provincije sv. Josipa fra Milan Kos OFMConv.

Nakon toga uslijedio je središnji dio programa u kojem je predstavljen novi provincijalni Pravilnik o uporabi medija, koji je u prigodnom izlaganju predstavio glavni urednik Hrvatske katoličke mreže i član komisije koja je pripremila Pravilnik dr. sc. Siniša Kovačić. U svome izlaganju dr. sc. Kovačić istaknuo je važnost prisutnosti u medijima, odgovornosti u korištenju društvenim mrežama te nekim izazovima koji su u današnjem vremenu vrlo aktualni. Svoj prisutnoj braći predan je novi Pravilnik o uporabi medija.

Na Dan Provincije franjevci konventualci tradicionalno se posebno spominju braće koja obilježavaju svoje jubileje, bilo životne, redovničke ili svećeničke. Tako su ove godine tom prigodom spomenuta sva braća koja u 2023. godini slave obljetnice svećeničkoga ređenja, svećanih ili jednostavnih zavjeta te jubilarne rođendane. Provincijal fra Miljenko čestitao je braći slavljenicima i uručio im prigodne darove. (IKA)

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Predsjednica Federacije Bosne i Hercegovine gđa Lidija Bradara posjetila Stadlerov dječji dom *Egipat*

Sarajevo, 6. travnja 2023.

Predsjednica Federacije Bosne i Hercegovine gđa Lidija Bradara posjetila je 6. travnja 2023. godine Stadlerov dječji dom *Egipat*. Na početku razgovora i dobrodošlice, provincijalna je poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI izrazila zadovoljstvo prigodom posjete Predsjednice Federacije Bosne i Hercegovine.

Predstavila je gospođi Bradara djelatnost sestara u samostanu *Egipat* te ju je upoznala sa životom djece Stadlerovog dječjeg doma *Egipat* i s radom Dječjeg vrtića *Egipat*. Predsjednica Bradara pokazala je veliko zanimanje za rad sestara u ovoj ustanovi. Zahvalila je sestrama na doprinosu te iskazala veliku spremnost u podršci djelatnosti sestara. (s. Ljilja Marinčić SMI)

Uskrsni posjet nuncija Chullikatta sestrama Služavkama Maloga Isusa

Sarajevo, 7. travnja 2023.

Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt posjetio je 7. travnja 2023. godine sestre Služavke Maloga Isusa u samostanu *Egipat* i Stadlerov dječji dom *Egipat*. U njegovoj pratnji bio je mons. Amaury Medina Blanco – otpravnik poslova Apostolske nuncijature u Bosni i Hercegovini i s. M. Emanuela Juričević SMI – poglavarica zajednice koja djeluje u Apostolskoj nuncijaturi Bosne i Hercegovine.

Apostolski se nuncij, zajedno s pratnjom i sestrama koje djeluju u samostanu

Egipat, najprije pomolio u kapelici, a potom se uputio u prostoriju u kojoj mu je provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten izrazila dobrodošlicu i zahvalila na Uskrsnom posjetu. Nuncij Chullikatt pokazao je veliko zanimanje za tijek kauze Utemeljitelja Družbe sestara Služavki Maloga Isusa – sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera i za apostolat sestara. Potaknuo je sestre da mole za milost proglašenja blaženim nadbiskupa Stadlera te da poput svoga Utemeljitelja prepoznaju lice Isusa Krista u današnjim patnicima i da im svojom pomoći i blizinom budu oslobođeni. Ohrabrio ih je da strpljivo i s vjerom nose svoje životne križeve, svjesne da ih Isus kroz to posvećuje i k sebi privodi. Na koncu je čestitao sestrama Uskrs i zamolio Božji blagoslov na njih i na one koji su im povjereni.

Nakon susreta sa sestrama, nuncij Chullikatt se nakratko susreo s djecom Stadlerovog dječjeg doma *Egipat* i čestitao im Uskrs. (s. Ljilja Marinčić SMI)

Uskrsni posjet nadbiskupa Vukšića sestrama Služavkama Malog Isusa

Sarajevo, 9. travnja 2023.

Na Uskrs 9. travnja 2023. godine, nadbiskup metropolit vrhbosanski mons. dr. Tomo Vuškić posjetio je sestre Služavke Maloga Isusa u samostanu *Egipat* i djecu Stadlerovog dječjeg doma *Egipat* u Sarajevu.

U ime sestara Služavki Maloga Isusa i djece o kojoj sestre skrbe, nadbiskupu je Vukšiću riječi dobrodošlice i zahvale na posjetu te čestitanju Uskrsa uputila provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI. Preporučila je u molitve život i odrastanje djece te zahvalila što ih, poput prvog Vrhbo-

sanskoga nadbiskupa sluge Božjega Josipa Stadlera, redovito pohodi i s njima podijeli radost kršćanskih blagdana. (s. Ljilja Marinčić SMI)

Nova provincijalna uprava Hrvatske karmelske provincije

Buško jezero, 11. – 14. travnja 2023.

Tijekom provincijalnog kapitula Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa, od 11. do 14. travnja 2023. godine u Karmelu sv. Ilije na Buškom jezeru, izabran je o. Vinko Mamić OCD za novog provincijala, o. Ivan Pleše OCD za prvog savjetnika, o. Franjo Podgorelec OCD za drugog, o. Zvonko Martić OCD za trećeg i o. Dominik Magdalenić OCD za četvrtog savjetnika.

Za provincijalovog pratitelja na Generalnom kapitolu Reda u sljedećem trogodištu izabran je o. Dario Tokić OCD, a za njegovog zamjenika o. Ivan Pleše OCD. Za priore su izabrani: u Somboru o. Stjepan Vidak OCD, u Remetama o. Ivan Živković OCD, u Splitu o. Jakov Mamić OCD, u Krku o. Dominik Magdalenić OCD, na Buškom jezeru o. Jakov Kuharić OCD, u Gospiću o. Tiho Radan OCD i u Grazu (Austrija) o. Vedran Pavličić OCD.

Uz izborni dio, karmelićani su na sjednicama Kapitula razmatrali aktualna pitanja i donijeli odluke vezane za život svoje Provincije i njezino djelovanje u Crkvi i društvu. (IKA)

Proslavljen Dan Družbe sestara Služavki Maloga Isusa

Sarajevo, 15. travnja 2023.

Dan Družbe sestara Služavki Maloga Isusa proslavljen je 15. travnja 2023. godine u Sarajevu. Na tom slavlju okupilo se više od stotinu sestara predvođenih vrhovnom poglavaricom Družbe s. M. Marijom Banić SMI i provincijalnim poglavaricama iz Splitske provincije s. M. Terezijom Pervan SMI, Zagrebačke provincije s. M. Emanuelom Pečnik SMI i Sarajevske provincije s. M. Anom Marijom Kesten SMI. Sestre su se okupile u kolijevci svoje Družbe koju je prije 133 godine u ovom gradu utemeljio prvi vrhbosanski nadbiskup dr. Josip Stadler. Ovom prigodom spomenule su se još dviju važnih obljetnica sluge Božjega Stadlera. Prva je 180. obljetnica rođenja i krštenja nadbiskupa Stadlera, druga je 125. obljetnica osnutka prve kuće matice Družbe *Bethlehem* u Sarajevu, koja je oduzeta sestrama 1949. godine, a danas u njoj djeluje Srednja medicinska škola. Slijedeći primjer svoga Utemeljitelja i sestre su ovo slavlje stavile pod okrilje Presvetog Srca Isusova želeći da u Srcu Uskrslog Krista bude sva njihova radost i nada.

Središnje slavlje Dana Družbe održano je u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu gdje počivaju u miru zemni ostaci njihova Utemeljitelja i graditelja katedrale. Euharistijskom slavlju prethodila je molitva krunicice i pozdravna riječ vrhovne poglavarice s. M. Marije Banić SMI, koja je među ostalim rekla: „Danas smo se okupile da proslavimo Dan Družbe, da zahvalimo Bogu za sve milosti i darove koje nam je udijelio od osnutka Družbe do danas, da Ga zamolimo oproštenje za sve naše nevjernosti, zataje-

nja i izdaje, da Ga molimo za svaku članicu naše Družbe, kako preminulu tako i živu, i sve one koje poziva da nam se pridruže i sve koje nam je Bog stavio na naš životni put. Našeg Oca Utemeljitelja, koji je bio siromašno dijete kao i Isus u betlehemskejštalici, izabrao je Bog za velika djela. Našu Družbu izabrao je Bog da osjeti progonstvo, kao što ga je On osjetio bježeći u Egipat, i ponovo se vrati u zemlju iz koje je prognana i nastavi započeto djelo. Istina, ostale smo bez kuće Matice, premda je ona još tu i svjedoči o ljubavi onih koji su je gradili, ali mi nemamo pristupa u nju. Od Boga nam je sve dobro, bilo duhovno, bilo materijalno, sve je dar Njegova premilosrdnog Srca. Zato je geslo ovog našeg susreta: *Presveto Srce Isusovo, u Tebi nam je radost sva, u Tebi nam je nada sva*. Uzvratimo Mu ljubav ljubavlju dajući sve kao što je i On nama darovao sve. Živio Mali Isus! Uvijek u našim srcima!“

Predvoditelj svete mise bio je postulator kauze sl. Božjega Josipa Stadlera i kanonik Prvostolnog kaptola Vrhbosanskog mons. Pavo Jurišić. Mons. Pavo je u propovijedi progovorio o životu koji je jači od zemlje i stijene naglasivši da je zadatak života da se probija i raste. Sluga Božji Josip Stadler, potaknut primjerom Blažene Djevice Marije, jačao je svoju vjeru u Boga, na što je poticao sestre Služavke Maloga Isusa da kao njezine ropkinje ili službenice uvijek razmatraju sveta otajstva Isusova Utjelovljenja, Rođenja, Bogojavljenja, skrovitog života u Nazaretu i javnog Isusovog djelovanja kako bi ljubile Maloga Isusa. Na završetku svete mise na grobu sluge Božjega Josipa Stadlera. izmolila se molitva za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Slavlje sestričkog zajedništva nastavljeno je u dvorani Svećeničkog doma u Sarajevu. kojemu se pridružio apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini i u Crnoj Gori nadbiskup Francis Assisi Chullikatt.

Popodnevni program slavlja Dana Družbe nastavljen je u mjestu Donje Mladice koje se nalazi u blizini Kasindola. Ovo malo i lijepo mjesto smješteno je u podnožju između planina Trebevića i Igmana. U njemu je posredstvom sluge Božjega Josipa Stadlera našla svoje mjesto života i Družba sestara Služavki Maloga Isusa već 1900. godine. Utemeljitelj je kupio sestrama jednu malu trošnu kuću i veliki posjed kako bi svojom molitvom i radom uzdržavale djecu i starice u sarajevskom *Betlehemu* i *Egiptu*. Sestre su već 1910. godine sagradile novi samostan i crkvu koju je Utemeljitelj posvetio Presvetom Srcu Isusovu. U ovom samostanu i na ekonomiji Srca Isusova djelovalo je uvijek oko četrnaest sestara. Svoje živote u službi Maloga Isusa sve do smrti darovalo je jedanaest sestara i to u razdoblju od 1900. do 1946. godine. Godine 1946. sestre su morale prisilno napustiti ovaj samostan i otići s Mladica ostavivši sve što su velikim žrtvama i ljubavlju stekle za Boga i sirotinju. Poslije su se u Samostan nastanile siromašne obitelji, kojih ima smještenih još i danas, a kapelica je jedno vrijeme služila za skladište, kasnije je zbog oštećenja ostala zatvorena i čeka bolja vremena. Čeka svoje prve vlasnike da obnove njezino krovništvo i zidove, kako bi se u njoj moglo ponovno slaviti i častiti Presveto Srce Isusovo i služiti Bogu na slavu.

U znak zahvalnosti Bogu za živote svih sestara i sve dobro koje je Bog darivao Družbi po svojoj providnosti, te po žrtvama sestara koje su djelovale na Mladicama, pred

crkvom Srca Isusova upriličen je prigodni molitveni program koji su pripremile sestre Sarajevske provincije.

U molitvenom programu sestre su se prisjetile prvih dana života na Mladicama, kako je zapisano u kronici: „U istočno-sarajevskom gradskom naselju Mladice, naš je Utemeljitelj 1900. godine kupio od jednoga bega veliko imanje od 345 *dunuma* zemlje. Odlučio je kupiti ovu ekonomiju za održavanje svojih sirotišta: *Betlehema* i *Egipata*. Begova dotrajala kuća bijaše stan prvim sestrama. Bilo je to 9. srpnja 1900. godine, kada su na Mladice, na gumenim kolima, doselile prve sestre. Bile su to: s. Marta Golec SMI, prva sestra Družbe i prva poglavarica na Mladicama, s. Hijacinta Folkmer SMI i s. Veronika Podhraški SMI, novakinje, zatim dvije kandidatice: Marija Kanceljak i Sofija Zubak, poslije s. Rozalija i s. Mihaela.

Na polasku je Utemeljitelj dao sestrama i sliku Srca Isusova, koju su stavile u sobu koju su uredile za prvu kućnu kapelicu. Ispočetka je Utemeljitelj sestrama davao po trideset forinti na mjesec dok nije stigla prva ljetina. Sestre su na Mladicama radile teške zemljoradničke poslove. Orale su, kopale zemlju, sadile krumpir, sijale i ubirale. Obradivale su cijelo polje koje je Utemeljitelj prozvaio: 'Polje Srca Isusova'. Uza sve to morale su i otplaćivati dug za zemljište.“

O dolasku sestara na Mladice, kao i o njihovom mukotrpnom radu, postoje zapisi s. Rozalije Kanceljak, inače rodom iz Hrvatskog Zagorja. Ona je kao kandidatice zabilježila svoja sjećanja njihovih početaka: „Početak je bio vrlo težak. Svake smo nedjelje išle pješice u Sarajevo udaljeno devet kilometara na svetu misu. Na Mladicama je bila samo stara muslimanska kuća, u koju

smo se nastanile. Nije imala ni ključa ni brave na vratima. Svaku večer smo navlačile neki sanduk na vrata da se obranimo od svakoga. Bilo je dosta straha. Bilo je toliko posla da nismo znale s koje strane početi. Spavale smo na podu. Hrana je bila oskudna i slaba. Deset godina poslije, na Mladicama je dovršena i gradnja manje crkve u čast Srcu Isusovu, potom i Samostana. Nadbiskup Stadler, naš Utemeljitelj, blagoslovio je oba zdanja 26. rujna 1910. godine.“ Poslije teških siromašnih godina osnutka i mukotrpnih godina gradnje novog samostana i crkve, nastupila su ponovno teška vremena ratnih godina.

Sestre svjedoče da se ne može izreći koliko je bilo teško prvo i drugo desetljeće. „Ratne posljedice Prvog svjetskog rata bile su siromaštvo, razaranja, strahovi, izgubljenost, glad i stotine nezbrinute djece. Družbina sirotišta *Egipat* i *Betlehem* bili su prepuni. Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu obratila se nadbiskupu Stadleru da pronade još kakvu mogućnost za zbrinjavanje ratne siročadi. Stadler je odmah dao renovirati i adaptirati stari samostan na Mladicama, koji je bio veoma dotrajao. Zemaljska vlada preuzela je platiti polovicu troškova, a sestre Služavke Maloga Isusa drugu polovicu. Taj novi zavod mogao je primiti pedesetero siročadi. Prema Ugovoru je određeno da će Zemaljska vlada povjeriti Zavodu na odgoj pedeset muške ili pedeset ženske siročadi katoličke vjeroispovijesti. Nadalje se kaže da će Kongregacija dodijeliti četiri časne sestre za odgoj siročadi i preuzeti brigu za hranu, odjeću, obuću i potrebni ogrjev. Uza sve patnje koje rat donosi, za naše sestre na Mladicama bila je i blagoslovljena prilika iskazati ljubav prema tolikoj djeci, koja su ostala bez doma, svojih roditelja i lišeni dje-

tinjstva. Bog je toj djeci iskazao svoje veliko providenje, a našim sestrama dijelio snagu i blagoslov. One su zaista morale nadljudskim snagama brinuti se ne samo za tu djecu nego i za mnoge beskućnike i siromahe svake vrste, koji su bili dio njihove brige.“

Teške godine za sestre na Mladicama bile su i u Drugom svjetskom ratu: „Sestre su na Mladicama 3. srpnja 1946. godine morale u roku od 24 sata napustiti svoje drago polje, crkvu i samostan Srca Isusova pod prijjetnjom deložacije i poći u nepoznato. Tako im je jednim nasilnim potezom oduzet cjelokupni posjed na Mladicama sa svim inventarom. Pri odlasku, sestrama je bilo dopušteno ponijeti samo osobnu odjeću i obuću i crkveno ruho. Sve što su voljele, što su svojim radom i žrtvama stjecale, sve je nestalo u samo jednom trenutku.“ Dana 1. srpnja 1949. godine, sve kuće Družbe, sirotišta, škole i samostani morali su biti iseljeni i predani na raspolaganje stambenoj komisiji u Sarajevu.

U ovim izuzetno teškim vremenima, na čelu Družbe bila je vrhovna poglavarica s. Flavija Tomšić SMI. Sestra Flavija piše sestrama: „Volja je Božja da kalež gorčine ispijemo do dna. Već vam je svima dobro poznato da nas je stiglo ono pred čim smo strepile. Dakle, sve naše filijale u Bosni pa i našu dragu kuću maticu, to jest naš mili *Betlehem*, morali smo napustiti do 1. srpnja 1949. godine. Novakinje i kandidatice otišle su svaka svojoj kući i to u civilnom odijelu, a također i neke časne sestre, koje se nisu mogle bar privremeno skloniti u još postojeće naše filijale u Hrvatskoj. Iako nam to sve po ljudskoj slabosti zadaje bol i tugu, ne klonimo duhom, nego sa živom vjerom i velikim pouzdanjem u Božju pomoć recimo velikodušno: ‘Bogu hvala’. Znamo da

Bog neće zla, ali ga pripušta, jer zna i zlo obratiti na dobro. Sve što nas je stiglo, što nas stiže i što će nas još stići, pa bilo to i najgore, primajmo mirno iz ruke Božje i to sve s potpunom predanošću u volju Božju, jer On jedini zna što je za nas bolje i spasosnije. Puno i goruće molimo jedni za druge, a posebno za one naše sestre koje su odijeljene od naše mile redovničke zajednice i ostanimo uvijek povezane.“

Uz ova tužna sjećanja, sestre su pred kapelicom Srca Isusova, gdje su razvile Barjak Srca Isusova, častile Srce Isusovo moleći da njihova srca i srca svih ljudi učini sličnima svome Presvetom Srcu. (s. M. Ljilja Marinčić)

Izložba s. Božane Gagulić SSFCR na Bistriku

Sarajevo, 22. travnja 2023.

Putujući u svjetlosti Emausa naziv je likovne izložbe s. Božane Gagulić SSFCR koja je 22. travnja 2023. godine otvorena u dvorani Samostana sv. Ante na Bistriku. Moderatorica programa bila je Hiba Mustafić, predsjednica Udruženja likovnih umjetnika Hrvatskog kulturnog društva *Napredak*. Izložbu je otvorila likovna kritičarka i povjesničarka umjetnosti Snježana Mutapčić, koja je o umjetničkom radu s. Božane, među ostalim, kazala: „Slikarstvo s. Božane Gagulić SSFCR pripada u emotivno, kolorističko i narativno izražavanje oblika i pojava nastalih iz svijeta mašte i stvarnosti. To su njezini lirski doživljaji prirode, krajolika i cvijeća, kao i duhovne reminiscencije te ikonografski sadržaji. Njezine se slike doimaju naivistički, što i jesu za povijest umjetnosti bosansko-hercegovačke naive, jer prezentiraju čistoću i

ljepotu zanosa Zemljom i Nebom, zanosa interpretirana slikarskim rukopisom.“

Na koncu se riječima zahvale nazočnica obratila s. Božana, koja je na poseban način zahvalila gvardijanu fra Stipanu Radiću OFM i franjevcima samostana na Bistriku koji su omogućili da se ova izložba održi u Sarajevu, što je već dugo njezina velika želja. Svima je poželjela onakvu radost kakvu ona osjeća u životu, da uživaju u dobroti i ljepoti Boga te zaključila: „Ja ne znam je li to što radim dobro i lijepo, ali ja osjećam jednu neizmjernost i zahvalnost Bogu.“

Sestra Božana Gagulić SSFCR rođena je 1947. godine u Donjoj Tramošnici, a slikanjem se počinje baviti 1995. godine, nakon oporavka od teške prometne nesreće, kada njezin misaoni svijet zaokuplja ljepota prirode u kojoj osjeća ljubav Spasitelja prema ljudskome rodu. Do sada je imala osam samostalnih i dvije skupne izložbe. O njezinu stvaralaštvu, povjesničarka umjetnosti Vida Pust Škrgulja na jednom je mjestu kazala: „Naslikane osebujnom, gotovo djetinjom neposrednošću, a ujedno snažnom ekspresivnošću boja i odlučnih poteza, slike s. Božene Gagulić SSFCR doimlju se poput otvorene knjige hvalospjeva u kojoj svaki pa i najmanji djelić prirode zaslužuje posebno mjesto, posebnu pozornost.“

Svojim likovnim stvaralaštvom s. Božena širi među ljudima svijest o čudesnoj ljepoti djela Gospodnjih, a sav prihod od prodaje slika namijenjen je u humanitarne svrhe. (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Sarajevo)

Susret na putu duhovnog zvanja

Sarajevo, 21. – 23. travnja 2023.

U suradnji s Franjevačkom mladeži Bosne Srebrene, održan je od 21. do 23. travnja 2023. godine u provincijalnoj kući Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hercegovačke provincije u Sarajevu prvi *Susret na putu duhovnog zvanja* za djevojke. Sudjelovalo je deset djevojaka iz Podmilačja, Busovače, Doca i Bugojna te dvije studentice iz internata Dom Majke Margarete koji vode sestre.

Seminar, koji je započeo svetom misom u samostanskoj kapeli, sastojao se iz predavanja, molitve, radionica i druženja. Uvodni nagovor izrekao je duhovni asistent FRAME Bosne Srebrene fra Antonio Baketarić OFM, a zatim je program nastavljen kroz radionicu na temu *Biti na putu u Emausu* koju je održala s. Radmila. Drugi dan, fra Antonio je održao dva predavanja: *Sv. Franjo Asiški i kršćanstvo* i *Poziv kroz susrete s gubavcem i sultanom*. U popodnevним satima sudionice su obišle Sarajevo, a među ostalim posjetile su sarajevske bogomolje te proširile znanje o vjerama i kulturama na bosansko-hercegovačkom tlu. Zadnji dan susreta započeo je euharistijskim slavljem. Nakon doručka, sve prisutne djevojke pozdravila je s. Željka Dramac SSFCR, provincijalna poglavarica. Susret je završen biblijskom radionicom na temu *Isusovo odrastanje u obitelji – mladenačko odrastanje i donošenje odluka*, koju je održala s. Radmila.

Susret na putu duhovnog zvanja novi je projekt Franjevačke mladeži Bosne Srebrene. Pokrenut je iz želje da se zainteresiranim mladim ljudima pomogne u razlučivanju poziva – ne samo duhovnog – i približi franjevački način života te da zajednički pro-

mišljaju o svjedočenju bratskog i solidarnog življenja u današnjem svijetu. Budući da Framu čine i mladići i djevojke, odlučeno je da se za mladiće susret organizira u dogovoru s promotorima zvanja Franjevačke provincije Bosne Srebrene, a za djevojke u dogovoru s promotoricama zvanja Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije. (s. Radmila Ilinović SSFCR)

Duhovna obnova za redovnice grada Sarajeva

Sarajevo, 23. travnja 2023.

Mjesečna duhovna obnova za redovnice grada Sarajeva održana je 23. travnja 2023. godine u organizaciji Školskih sestara franjevki Krista Kralja Hercegovачke provincije, a predvoditelj je bio prof. dr. Josip Knežević. Susret u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu započeo je u poslijepodnevnom satima predavanjem pod nazivom *Kristovo Uskrsnuće, naša Nada*.

Predavač je naglasio da svako naše pitanje o Kristovu uskrsnuću jest pokušaj da se što više približimo Bogu. Kroz kratak životopis sv. Ivana Zlatoustog naglašene su njegove propovijedi i govori o smrti; smrt, kao nešto korisno i nešto što nas mijenja, potiče nas da se čuvamo grijeha, jer svijest o Posljednjem sudu približava nas vjeri, nadi i ljubavi. Smrt je uvijek ta koja nas podsjeća na bol i patnju, ali ispod križa, na Golgoti, nalazi se smisao smrti i vjere. Sveti Ivan Zlatousti je govorio u svojim propovijedima da ne trebamo Bogu zahvaljivati samo zbog Uskrsnuća, nego i zbog nade u uskrsnuće. Kristovo je uskrsnuće eksplozija ljubavi i svjetla te razbija okove smrti. Na kraju je predavač potaknuo okupljene redovnice da ne gube nadu, vjeru i ljubav te

da su pozvane hoditi za Isusom po uzburkanim morima.

Svoje molitveno razmišljanje u tišini nastavile su u klanjanju pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i u sakramentu pomirenja. Euharistijsko je slavlje također predvodio vlč. Knežević. Na obnovi je sudjelovalo oko trideset redovnica. (s. Monia Ljubić SSFCR)

Nuncij Francis Assisi Chullikatt pohodio samostan sv. Klare

Brestovsko, 23. travnja 2023.

Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt pohodio je samostan sv. Klare u Brestovskom 23. travnja 2023. godine. U njegovoj je pratnji bila s. Emanuela Juričević SMI, suradnica u Apostolskoj nuncijaturi.

Opatica s. Hijacinta Batinić OSC uputila im je riječi pozdrava i dobrodošlice, a potom je uslijedilo misno slavlje u kapelici. Govoreći o susretu Isusa i dvojice učenika iz Emausa, Nuncij je naglasio da smo i mi, poput ovih učenika, često u iskušenju udaljiti se od Raspetoga zbog različitih kušnji i izazova. Međutim, nadu u novi život možemo crpiti iz Svetoga pisma i Euharistije. Tu uvijek iznova susrećemo i dotičemo Krista koji raspršuje svaku našu sumnju, obeshrabrenje i strah. Lik sv. Klare Asiške izdvojio je kao izvanredan primjer vjere u uskrsloga Gospodina koji je prisutan u Euharistiji.

Nakon misnog slavlja, svi su se uputili prema samostanskom vrtu i kod Gospine špilje zadržali se u molitvi i razgovoru. Nuncij je govorio o neprocjenjivoj vrijednosti molitve i izrazio duboko poštovanje prema kontemplativnom životu potičući sestre da radikalno žive svoj poziv i poslanje. (Sestre Klarise)

Susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s franjevačkim provincijalima u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, 26. travnja 2023.

Četrnaesti susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s franjevačkim provincijalima u Bosni i Hercegovini održan je 26. travnja 2023. godine u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons. Tomo Vukšić, predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, a sudjelovali su: biskup banjolučki mons. Franjo Komarića, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić, pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren, provincijal Franjevačke provincije Svetog Križa Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije fra Jozo Grbeš OFM.

Tijekom zasjedanja, biskupi i franjevački provincijali odlučili su nastaviti raditi na prikupljanju potrebne dokumentacije o cjelokupnoj crkvenoj imovini oduzetoj nakon Drugog svjetskog rata. Razgovarali su i o načinu što boljeg organiziranja pastoralnog djelovanja na razini župa, posebno u onim dijelovima Bosne i Hercegovine iz kojih su prognani ili izbjegli brojni članovi župnih, odnosno biskupijskih zajednica.

Posebnu pozornost biskupi i franjevački provincijali posvetili su stanju u njih-

vim biskupijama, odnosno franjevačkim provincijama na planu kandidata za svećeništvo i redovništvo te njihovu odgoju i obrazovanju. Razgovarali su o iznalaženju najboljeg načina da u aktualnoj situaciji odgovore izazovu sve manjeg broja onih koji izabiru slijediti Isusa Krista u svećeništvu i redovništvu. Svjesni vremena u kojem žive i brojnih procesa u društvu, posebno kada je riječ o mladim ljudima, zajednički su tražili moguća rješenja oslanjajući se ponajprije na Božju pomoć.

Bilo je riječi i o izazovima s kojima se susreću odgojitelji kao i o potrebi suradnje sa stručnim ljudima, što ukazuje na nužnu promjenu paradigme odgoja. Bilo je riječi i o potrebi da pomognu u ispravnom razlučivanju onim osobama koje se odlučuju za svećeničko ili redovničko zvanje tijekom ili nakon svoga školovanja za neku drugu profesiju. Smatraju također nužnim imati puno više sluha i otvorenosti za ono što biskupima, svećenicima i redovnicima imaju reći njihovi vjernici i drugi ljudi dobre volje. Raduje ih da se kroz zajedničku đakonsku pastoralnu godinu i druge načine međubiskupijske i međuredovničke suradnje stvara jedna nova kvaliteta koju treba strpljivo njegovati i nadograđivati.

Biskupi i franjevački provincijali razmotrili su i načine provedbe smjernica Svete Stolice za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba. Saslušali su stručno izlaganje na tu temu te dogovorili konkretne korake daljnje provedbe spomenutih smjernica. (KTA)

Franjevačka mladež iz Novog Šehera posjetila sestre Klarise

Brestovsko, 29. travnja 2023.

Četrdeset članova Franjevačke mladeži iz Novog Šehera predvođenih njihovim duhovnim asistentom fra Josipom Jukićem OFM posjetili su 29. travnja 2023. godine samostan sv. Klare u Brestovskom.

Susret je započeo misnim slavljem u samostanskoj kapelici. Fra Josip je u propovijedi govorio o čežnjama i željama mladih, o pozivu i poslanju framaša te ih potaknuo da u svemu što čine budu prepoznatljiviji po jednostavnosti, malenosti i skromnosti.

Poslije svete mise, opatica s. Hijacinta Batinić OSC govorila je o načinu života i rada u samostanu. Dvije sestre posvjedočile su o svom redovničkom pozivu i odgovarale na pitanja mladih. Obećale su im molitvenu potporu, uz želju da budu radosni svjedoci Božje ljubavi u svojoj sredini, po uzoru na sv. Franju i sv. Klaru. (Sestre Klarise)

Obljetnice redovničkoga života Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije

Gornja Tramošnica/Kloštar Ivanić,
29. travnja 2023.

U kući novicijata u Kloštru Ivaniću, Školske sestre franjevke Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečestog srca Marijina 29. travnja 2023. godine proslavile su i obljetnice redovničkog života triju sestara kloštarske zajednice: sedamdeseti jubilej s. Antonije Rehlicki SSFCR te šezdeseti. s. Justine Tomić SSFCR i s.

Henrike Miškić SSFCR. Misno slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je fra Ivan Bradarić OFMConv, nećak s. Henrike.

U svom nagovoru potaknuo je sestre na najvažniju ulogu – slaviti Gospodina služeći mu. Zahvalio je sestrama jubilaricama za franjevačko svjedočenje koje su utkale svojim životom u život Crkve o osamstotoj obljetnici odobrenja *Pravila* sv. Franje. Spomenuo je i druge franjevačke obljetnice, koje će uslijediti, zahvaljujući Bogu za milost vlastitog poziva.

Također u samostanu Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije u Gornjoj Tramošnici, 16. travnja 2023. godine, sedam sestara proslavilo je šezdesetu obljetnicu redovničkog života. Sestrama iz zajednice u Gornjoj Tramošnici – s. Laurenciji Tikvić SSFCR, s. Marini Radošević SSFCR, s. Nevenki Medjedović SSFCR i s. Teofili Živković SSFCR pridružile su se i sestre iz livanjske zajednice – s. Blanka Jeličić SSFCR i s. Judita Franjičević SSFCR te s. Regina Marjanović SSFCR iz Bučića. Za vrijeme euharistijskog slavlja, koje je predvodio župnik fra Marko Lovrić OFM u crkvi Gospe od anđela u Gornjoj Tramošnici, sestre su obnovile svoje zavjete.

Sestra Valentina Nedić i s. Efrema Radošević šezdesetu obljetnicu redovničkog života proslavile su ranije, na blagdan Navještenja Gospodinova, naslovnika samostana u Držičevoj. Euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je fra Ante Bekavac OFM. (ŠSF)

Posjet svećenika iz Zavoda *Santa Maria dell'Anima* iz Rima sestrama Služavkama Maloga Isusa

Sarajevo/Vitez/Gromiljak,

30. travnja – 1. svibnja 2023.

Petnaest svećenika iz Zavoda *Santa Maria dell'Anima* iz Rima predvođenih rektorom dr. Michaelom Max posjetili su 30. travnja 2023. godine redovničku zajednicu sestara Služavki Maloga Isusa, koja djeluje u Sarajevu, Vitezu i Gromiljaku.

Cilj njihovog posjeta gradu Sarajevu i sestrama bio je višestruki. Posjetili su grad i upoznali njegovu povijest i kulturu u kojoj je upisan i život Crkve prisutne na ovim prostorima tijekom više stoljeća. S posebnim zanimanjem posjetili su sarajevsku katedralu Presvetog Srca Isusova koju je sagradio prvi vrhbosanski nadbiskup dr. Josip Stadler, u kojoj su slavili svetu misu, a potom se pomolili na njegovu grobu za što skorije uzdignuće na čast oltara.

Posjetili su zajednicu sestara Služavki Maloga Isusa u samostanu *Egipat* na Bjelavama gdje im je u zajedništvu sa sestrama iz zajednice i djecom iz Stadlerovog dječjeg *Egipta* riječi dobrodošlice uputila provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI. Posjetili su i muzej nadbiskupa Stadlera gdje su mogli još bolje upoznati velika Crkve u Bosni i Hercegovini i našeg hrvatskog naroda.

Radost zajedništva sa sestrama nastavljena je u Domu sv. Josipa i samostanu sv. Josipa u Vitezu gdje su im poglavarice, s. Admirata Lučić SMI i Paskvalina Santro SMI, zajedno s drugim sestrama pružile gostoprimstvo. I u ovom lijepom viteškom

kraju, Stadlerova stoljetna misija nastavlja se i živi danas kao živi znak njegove ljubavi prema bratu čovjeku koji trpi i koji je potreban tuđe pomoći.

Zadnja postaja pohoda sestrama bila je posjet Kući Navještenja u Gromljaku gdje su slavili svetu misu. (s. Ljilja Marinčić SMI)

Franjevačka mladež iz Posušja posjetila sestre Klarise

Brestovsko, 1. svibnja 2023.

Fra Jozo Hrkać OFM, duhovni asistent Franjevačke mladeži (Frame) Posušje, i više od šezdeset framaša posjetili su samostan sv. Klare u Brestovskom 1. svibnja 2023. godine.

Susret je započeo kratkom molitvom u samostanskoj kapelici, a nakon toga opatica s. Hijacinta Batinić OSC uputila je framašima riječi dobrodošlice i rekla nešto o povijesti samostana i načinu života sestara klarisa. Dvije sestre posvjedočile su o svom redovničkom pozivu, a mladi su potom pojedinačno pristupali i postavljali mnoga zanimljiva pitanja. Fra Jozo je na kraju susreta sve prisutne blagoslovio relikvijama svete Klare. (Sestre Klarise)

Svećeničko ređenje đakona Salezijanske provincije

Žepče, 6. svibnja 2023.

U župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog u Žepču, 6. svibnja 2023. godine, nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons. Tomo Vukšić zaredio je četvoricu đakona Hrvatske salezijanske provincije

Sv. Ivana Bosca za svećenike. Za svećenike su zaređeni don Mislav Alerić SDB (Župa Duha Svetoga, Slavonski Brod), don Marko Majić-Mazul SDB (Župa bl. Alojzija Stepinca, Zadar), don Danijel Nejašmić SDB (Župa sv. Ivana Krstitelja, Trstenik-Split) i don Vinko Rogalo SDB (Župa Svete obitelji, Kupres).

Treba istaknuti da je to prvo svećeničko ređenje u povijesti održano u žepačkoj župi na čijem tlu, u okviru Katoličkog školskog centra *Don Bosco*, djeluje i jedina salezijanska zajednica na području Bosne i Hercegovine. Sva četvorica novozaređenih svećenika su tijekom svoje formacije provela bar godinu dana djelujući u salezijanskoj kući u Žepču.

Na početku misnog slavlja, sve je okupljene pozdravio žepački župnik preč. Stojčević, koji je pozvao na molitvu za buduća četiri prezbitera, da ih dragi Bog vodi, snaži, rasvjetljuje te da uspješno ispune svoje poslanje. Poslije proglašenja Evanđelja, uslijedio je biskupov prihvata pristupnika.

Nadbiskup Vukšić na početku propovijedi istaknuo je da su se „u žepačkoj župi kroz njezinu dugu povijest događale brojne svečanosti, od kojih se i mi rado sjećamo barem nekih, no koliko se zna ova župa nije zapamtila svečanost podjeljivanja sakramenta svećeničkog reda. Stoga smo na osobit način zahvalni Božjoj providnosti što nam je voljom salezijanske zajednice danas darovala ovu svečanost, ovaj dar narodu Božjem kao znak zahvalnosti za vjernost ovoj župnoj zajednici i svima koji smo se ovdje okupili.“

Zatim je uslijedio sakramentalni čin prezbiterskog ređenja, obećanje poštovanja i poslušnosti dijecezanskom biskupu i redovničkom poglavaru te molitva litanija tijekom koje su ređenici u prostraciji. U sre-

dišnjem dijelu sakramentalnog čina, nadbiskup je položio ruke na glave ređenika što je označilo prijenos svete službe i podjeljivanje dara Duha Svetoga. Nakon toga su i prisutni svećenici položili ruke na ređenike što simbolizira zajedništvo u zboru svećenika. Potom je nadbiskup Vukšić nad novozaređenim svećenicima, koji su klečali, izmolio posvetnu molitvu.

Novozaređeni svećenici su nakon toga odjenuli svećeničku odjeću i pristupili vrhbosanskom nadbiskupu koji im je pomazao ruke svetim uljem da te posvećene ruke postanu donositeljice Božjeg blagoslova i milosti svijetu. Nadbiskup Vukšić im je predao pliticu s hostijom i kalež s vinom te je potom na kraju obreda izmijenio s njima cjelov mira.

Na kraju misnog slavlja, riječi zahvale uputio je uime svih novozaređenih svećenika don Vinko Rogalo SDB. Sve je okupljene pozdravio i provincijal don Tihomir Šutalo SDB, koji je posebno istaknuo geslo ređenika: „Vjeran je onaj tko vas poziva.“ (1 Sol 5,24a). „Vjerujem da ste puno puta do sada osjetili da je Onaj tko vas je pozvao bio vjeran vama, a ja sam siguran da će vjeran ostati i ubuduće. Pozivam vas i preporučam da vaše geslo nastavite i kažete: Vjeran sam Onomu koji me pozva. Svećenik ostaje vjeran ukoliko bude vidljivo da živi Evanđelje.“ Don Tihomir je naglasio da se ređenje zbilom upravo na blagdan sv. Dominika Savija SDB, jednog od najmlađih svetaca Katoličke crkve i najdražeg učenika sv. Ivana Bosca SDB.

Vrhbosanski nadbiskup Tomo Vukšić je potom novozaređenim svećenicima predao potvrdu o ređenju na latinskom jeziku, kako je to tradicija u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, blagoslovio ih i kao prigodni dar

iskoristio biskupsku mogućnost da im na određeno vrijeme da ovlast ispovijedanja. (KTA/B.V.)

Franjevački novaci s Humca posjetili samostan sv. Petra i Pavla

Livno, 7. svibnja 2023.

Franjevački novaci s Humca 7. svibnja 2023. godine posjetili su samostan sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Dočekao ih je i izrazio dobrodošlicu gorički gvardijan fra Marko Ešegović OFM.

Misno je slavje predvodio odgojitelj novaka fra Ivan Landeka OFM. Novicijsku zajednicu na Humcu čine novaci triju franjevačkih provincija: Hercegovačke franjevačke provincije (9), Bosne Srebrene (2) i Splitske franjevačke provincije (1).

Nakon svete mise, novaci su, pod stručnim vodstvom gđe Ružice Barišić, posjetili samostanski muzej i galeriju te nedavno otvorenu izložbu *Euharistijska čuda diljem svijeta* bl. Carla Acutisa. (fra Noa Strinić OFM)

Nuncij Chullikatt pohodio Kćeri Božje ljubavi i predvodio misu

Sarajevo, 7. svibnja 2023.

Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup mons. Francis Assisi Chullikatt 7. svibnja 2023. godine u crkvi Kraljice svete krunice na Banjskome brijegu u Sarajevu, koja je ujedno i mjesto štovanja Drinskih mučenica, predvodio je svetu misu na hrvatskom jeziku. Riječi pozdrava u ime zajednice sestara Kćeri Božje ljubavi i okupljenih vjernika uputio mu je rektor crkve vlč. Sandro Jurešić.

Nakon euharistijskog slavlja, nuncij Chullikatt zadržao se u samostanu svetoga Josipa te se zanimao za život i rad sestara Kćeri Božje ljubavi. Sestre su ga upoznale s bogatom poviješću velikog sestarskog zdanja koje su, prije nego je okružen zgradama, mnogi građani Sarajeva nazivali 'gradom na gori'. Osim sestarskog samostana, u tom zdanju djeluje Katolički školski centar *Sv. Josip*. Također su ga upoznale sa životom i mučeničkom smrću svojih pet blaženih sestara poznatih pod imenom *Drinske mučenice*.

Crkva Kraljice svete krunice posvećena je 1. listopada 1911. godine. Projektirao ju je poznati sarajevski arhitekt Josip pl. Vancaš. Crkva spaja samostan i školu, odnosno bivši *Zavod sv. Josipa* u kojem su sestre odgajale i obrazovale djecu od dobi dječjeg vrtića pa do učiteljske škole. Nakon Drugog svjetskog rata, samostan je pretvoren u poduzeće za proizvodnju ortopedskih pomagala, a sestarske škole pretvorene u državnu školu pa je sestrama ostala jedino crkva. Tijekom rata, 1994. godine, zgrada škole vraćena je sestrama na raspolaganje pa je tu Vrhbosanska nadbiskupija otvorila Katolički školski centar *Sv. Josip*. Godine 2008., sestrama je vraćen na upravljanje i njihov samostan koji su one temeljito obnovile.

U crkvi je u središnjoj niši uređeno mjesto štovanja blažene s. Jule Ivanišević FDC i susestara poznatih pod imenom Drinske mučenice. Tu se nalazi slika blaženih sestara: s. Jule, s. Berchmane, s. Krizine, s. Antonije i s. Bernadete, rad akademskog slikara gosp. Ante Mamuše, koja je otkrivena tijekom samog čina beatifikacije. (KTA)

Spomen na slugu Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera

Sarajevo, 8. svibnja 2023.

U katedrali Srca Isusova u Sarajevu 8. svibnja 2023. godine održan je Stadlerov dan. Sveto misno slavlje, kojemu je prethodila krunica, predvodio je vlč. Marko Stanušić. Na početku misnog slavlja, vlč. Marko je kazao da nas je kao i svakog osmog u mjesecu okupio sluga Božji nadbiskup Josip Stadler kao osoba koja je sveto živjela.

Nakon misnih čitanja, uslijedila je propovijed koju je uputio katedralni župnik vlč. Oliver Jurišić, koji je progovorio o ljudskoj potrazi za slavom ističući da u toj potrebi za slavom čovjek se trudi biti drugačiji od drugih. Ukazao je na veličinu geste Pavla i Barnabe koji odbijaju da ih se učini slavnima. Nakon govora o primjeru apostola, vlč. Oliver ukazao je na primjer sluga Božjega nadbiskupa Stadlera koji se trudio raditi i graditi na slavu Božju. „Sve što je činio, radio i gradio sluga Božji nadbiskup Stadler radio je radi slave Božje“, kazao je vlč. Oliver.

Na koncu misnog slavlja svi su se uputili na grob sluga Božjega gdje su izmolili molitvu za njegovo proglašenje blaženim. (s. Ljilja Marinčić SMI)

Pohod apostolskog nuncija Chullikatta sestrama milosrdnicama

Sarajevo, 14. svibnja 2023.

Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt pohađio je 14. svibnja 2023. godine zajednicu sestara Milosrdnica sv. Vinka Paulskog na Stupu u Sarajevu.

U samostanskoj kapeli Majke Divne predvodio je svetu misu uz sudjelovanje sestara iz sve tri sarajevske zajednice s njihovim kućnim poglavaricama predvođenim provincijalnom poglavaricom s. M. Vinkom Bilješko MVZ. Na svetoj misi sudjelovale su i šticićenice sestarskog Doma za stare i nemoćne.

U prigodnoj propovijedi nuncij Chullikatt osvrnuo se na ljubav koju Isus daje onima koji ga slijede i želi da se ta ista ljubav pretoči u ljubav prema bližnjemu. Naglasio je da je u današnje vrijeme posebno aktualna karizma sestara milosrdnica, a to je svjedočenje djelotvorne ljubavi prema potrebitima.

Poslije svete mise, sestre su apostolskom nunciju predstavile djelatnosti svoje Družbe u Bosni i Hercegovini i svijetu. Zahvalne Bogu na radosti zajedničkoga susreta, riječi zahvale uime sestara izrekla je provincijalna poglavarica s. M. Vinka i izrazila želju za ponovnim skorim susretom. (Sestre milosrdnice)

Otac Zvonko Martić OCD – počasni građanin Usore

Usora, 15. svibnja 2023.

Povodom Dana općine Usora, 15. svibnja 2023. godine na sjednici Općinskog vijeća o. Zvonko Martić OCD primio je plaketu Počasnog građanina općine Usora. Ovo priznanje o. Zvonku dodijeljeno je za rad na očuvanju i promicanju nematerijalne kulturne baštine općine Usora.

Nakon preuzimanja priznanja, u zahvalnom govoru o. Zvonko istaknuo je kako su sva javna priznanja i nagrade potvrda vrijednosti rada, ali istovremeno i obveza za budućnost. „Tako je i biti počasni građanin Usore obveza koju mogu osobito izvršiti na dva načina. Prvi je moliti za Usoru i sve

Usorane, a drugi je nastaviti raditi na očuvanju i promicanju nematerijalne kulturne baštine ovoga kraja.“

Dan općine Usora slavi se 15. svibnja jer se Usora prvi put spominje u pismu pape Honorija III. ugarsko-hrvatskom kralju Andriji II. datiranom 15. svibnja 1225. godine. U znak zahvalnosti o. Zvonko je Zvonimiru Anđeliću, načelniku općine, darovao presliku toga pisma. (karmel.hr)

Kardinal Puljić pohodio sestre Klarise

Brestovsko, 20. svibnja 2023.

Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski u miru pohodio je 20. svibnja 2023. godine Samostan sv. Klare u Brestovskom.

U srdačnom razgovoru, Kardinal se zanimao za stanje u samostanu, prisjetio se ustoličenja za nadbiskupa u sarajevskoj katedrali 1991. godine, kao i nekih zanimljivih susreta i zgoda iz vremena njegova obnašanja službe vrhbosanskog nadbiskupa.

Opatica s. Hijacinta Batinić OSC zahvalila je kardinalu Vinku na dolasku i obećala da će sestre i dalje molitvama pratiti njegovo služenje mjesnoj Crkvi. Kardinal je na rastanku nad sve njih zazvao Božji blagoslov. (Sestre Klarise)

Slavlje Provincijalnog kapitula sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije

Gromiljak, 15. – 20. svibnja 2023.

U *Kući Navještenja* u Gromiljaku održan je od 15. do 20. svibnja 2023. godine sedamnaesti redoviti provincijalni Kapitul sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske pro-

vincije Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije o temi *Autentičnost karizme sestara Služavki Maloga Isusa na sinodalnom putu Crkve – razlučivanje i hod u nadi*. Kapitul je slavljen o 180. obljetnici rođenja i krštenja sluge Božjega Josipa Stadlera i 125. obljetnici osnutka kuće matice Družbe i prve ubožnice za djevojčice *Betlehem* u Sarajevu.

Kapitul je započeo duhovnom obnovom 15. svibnja 2023. godine koju je za sestre kapitulice, predvođene vrhovnom poglavaricom Družbe s. M. Marijom Banić SMI, predvodio svećenik Banjalučke biskupije vlč. Vladislav Žarko Ošap.

Kapitul je 16. svibnja 2023. godine otvorila vrhovna poglavarica Družbe s. M. Marija Banić SMI. Prigodnu pozdravnu riječ sestrama kapitulice uputila je provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI. Uslijedilo je biranje važnih tijela za rad Kapitula, izvješće provincijalne poglavarice s. M. Ane Marije Kesten SMI o trogodišnjem životu i djelovanju Provincije i Provincijalne uprave i ekonomice provincije s. M. Admirate Lučić SMI, ujedno i pročelnice Vijeća za gospodarske poslove u Provinciji. U večernjim satima sestre kapitulice nazočile su promociji dviju knjiga od autora dr. Milenka Krešića o prvom vrhbosanskom nadbiskupu dr. Josipu Stadleru i utemeljitelju Družbe sestara Služavki Maloga Isusa, održanoj na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Knjigu *Nadbiskup Stadler i financije: gradnje, nekretnine i poslovi*, predstavio je mons. Franjo Topić, a drugu knjigu *Il servo di Dio Josip Stadler, primo arcivescovo di Vrhbosna*, predstavio je vrhbosanski nadbiskup metropolit mons. Tomo Vukšić.

Rad Kapitula nastavljen je 17. svibnja 2023. godine izvješćima sestara pročelnica

pojedinih Vijeća koja su djelovala u Provinciji kroz protekle tri godine. Iz Izvješća su sestre kapitulice mogle imati više uvida u život i djelovanje Provincije na raznim poljima gdje su živjele svoje posvećenje i karizmatičko poslanje. Iako je bilo otežano djelovanje sestara zbog Covida 19, ipak nisu izostale sve redovite djelatnosti koje su bile važne za život ove redovničke zajednice. Euharistijsko slavlje ovaj dan predvodio je fra Josip Mrnjavac OFM, profesor u Klasičnoj Gimnaziji u Visokom.

Kapitul je 18. svibnja 2023. godine izabrao novo vodstvo Provincije, kako slijedi: s. M. Ana Marija Kesten SMI, provincijalna poglavarica; s. M. Kristina Adžamić SMI, prva savjetnica i zamjenica provincijalne poglavarice; s. M. Ljilja Marinčić SMI, druga savjetnica; s. M. Genoveva Rajić SMI, treća savjetnica i s. M. Suzana Malešić SMI, četvrta savjetnica. U večernjim satima, u kapelici Navještenja Gospodinova, svetu misu zahvalnicu za sve udijeljene milosti s prigodnom propovijedi predvodio je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt.

Radni dio Kapitula nastavljen je 19. svibnja 2023. godine. U jutarnjim satima, profesor na KBF-u u Sarajevu i tajnik Sinode Vrhbosanske nadbiskupije dr. Mario Bernadić održao je sestrama kapitulicama predavanje na temu *Autentičnost karizme sestara Služavki Maloga Isusa na sinodalnom putu Crkve – razlučivanje i hod u nadi*. Uslijedio je rad u skupinama, a potom zajednički osvrt na temu Kapitula na kojem je nazočio i sam predavač. Toga dana u podne, svetu misu predvodio je u kapelici kuće fra Josip Ikić OFM, misionar milosrđa. Kapitul je u poslijepodnevnim satima nastavio rad na Statutu Provincije,

Pravilniku Kapitula i Pravilniku pojedinih Vijeća.

Zadnji dan održavanja Kapitula 20. svibnja 2023. godine donesene su Odluke i zaključci Kapitula. Po završetku rada na ovim važnim dokumentima Kapitula, nastavilo se raditi na drugim otvorenim pitanjima važnim za život Provincije. U večernjim satima euharistijsko slavlje u kućnoj kapelici predvodio je mons. Pavo Jurišić, postulator kauze za proglašenje blaženim sl. Božjega Josipa Stadlera. Uslijedila je zahvalna riječ novoizabrane provincijalne poglavarice s. M. Ane Marije Kesten SMI svim sudionicama Kapitula i završna riječ uz zatvaranje Kapitula vrhovne poglavarice Družbe s. Marije Banić SMI. (s. M. Ljilja Marinčić SMI)

Mjesečna duhovna obnova za redovnice

Sarajevo, 21. svibnja 2023.

U organizaciji sestara Klanjateljica Krvi Kristove, održana je 21. svibnja 2023. godine u kapelici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu duhovna obnova za redovnice pod vodstvom vlč. dr. Drage Župarića, profesora na Filozofskom fakultetu i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu.

Predvoditelj duhovne obnove govorio je o temi *S Marijom i apostolima u molitvi* osvrćući se posebno na biblijski ulomak Dj 1,12-14. Istaknuo je kako se u razdoblju nakon Gospodinova uskrsnuća Isusovi učenci nisu odvajali jedni od drugih, nego su činili jedinstvenu zajednicu vjere i ljubavi. Svaki dan su se okupljali na gorljivu i jednodušnu molitvu, praćeni ženama koje su slijedile Isusa. „Marija i apostoli iz današnjeg ulomka mogu nas izvući iz nizine u

kojoj možda neko vrijeme žalosno stagniramo i iz koje se ne možemo izvući. Marija, koja je opjevala Boga koji 'podigne' ponizne, može nam pomoći osloboditi se tjeskobe zbog stvari koje nas sprječavaju da se uzdignemo do Boga; od smiješnih zabluda koje nas tjeraju da se penjemo ljestvama karijere, a ne uz obveze" – naglasio je predvoditelj. „Zaustavljajući se na odlomku iz Dj, možemo izvući važne pouke za naše kršćansko i redovničko putovanje. Među ostalim, svi su učenici bili ujedinjeni kao jedna duša. Kad svatko živi za svoje ciljeve, svi živimo loše. Ali kada živimo za Božje svrhe, svi ujedinjeni s jednim umom, Bog će snažno djelovati u nama. Ako želimo da nam život bude blagoslovljen, učinimo Božje ciljeve svojim. Važno je biti jednodušni u molitvi, jer Bog djeluje kroz molitvu.“

Zaključujući razmatranje, predvoditelj duhovne obnove rekao je kako je „promjena na bolje u svjetlu Evanđelja stalan i neizbježan proces koji zahtijeva našu suradnju s Božjom milošću: ne možemo ostati isti kad susretnemo Isusa i njegovu riječ. On nas poziva da se preobrazimo po Duhu Svetom i da živimo u skladu s njegovom voljom. To nije uvijek lako, ali je moguće uz njegovu pomoć i vodstvo. Promjena nam omogućuje da rastemo, učimo i napredujemo kao osobe te nas potiče da izađemo iz zone komfora i istražimo nove mogućnosti.“ Na koncu razmatranja vlč. Župarić potaknuo je okupljene redovnice da u promjeni prepoznaju priliku za boljitak i razvoj. Uslijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i sakrament isповijedi. (ASC, Sarajevo)

Poruka sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije prigodom slavlja provincijalnog kapitula

Gromiljak, 21. svibnja 2023.

Poruku i molbu sestara kapitulara Služavki Malog Isusa Sarajevske provincije upućenu mjerodavnim državnim ustanovama radi vraćanja oduzete imovine objavljujemo u cijelosti:

„Mi, sestre Služavke Maloga Isusa Sarajevske provincije Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije, predvođene vrhovnom poglavaricom Družbe s. M. Marijom Banić SMI i provincijalnom poglavaricom s. M. Anom Marijom Kesten SMI, okupljene u Kući Navještenja u Gromiljaku kod Kiseljaka od 15. do 20. svibnja 2023. godine na slavlju sedamnaestog Redovitog provincijalnog kapitula šaljem poruku svim sestrama u Provinciji i javnosti:

‘O slavlju 180. obljetnice rođenja i krštenja prvog Vrhbosanskog nadbiskupa sluge Božjega Josipa Stadlera i utemeljitelja Družbe sestara Služavki Maloga Isusa, o 125. obljetnici gradnje i blagoslova kuće matice Družbe *Bethlehem* na Bjelavama u Sarajevu i o slavlju sedamnaestog Redovitog provincijalnog kapitula na izvorima Družbe, ovom porukom želimo potvrditi našu stoljetnu vjernost Evanđelju Isusa Krista, Družbi i karizmi koju smo primile na dar od Duha Svetoga posredstvom prvog vrhbosanskog nadbiskupa sluge Božjega dr. Josipa Stadlera.

Svjesne odgovornosti koja proizlazi iz našeg vjerničkog i Bogu posvećenog života, nastojat ćemo i dalje živjeti svoje posvećenje Bogu po svetim zavjetima i provoditi u djelo povjerenu nam karizmu služenja Isusovoj najmanjoj braći kako nam to nalaže sveto Evanđelje i kako nam propisuju Konstitucije Družbe.

Nastojat ćemo biti znak Božje ljubavi i brige za sve ljude koji žive na prostorima Bosne i Hercegovine i Hrvatske, kao i u drugim europskim zemljama sve do dalekih misijskih krajeva kamo nas je providnost pozvala.

Na poseban način želimo to biti u zemlji Bosni i Hercegovini gdje je niknula naša Družba i gdje smo primile obvezu biti u njoj i djelovati u duhu karizme koju nam je povjerio sam utemeljitelj Družbe dr. Josip Stadler sve dok živi zadnji član Družbe.

Veliki dio materijalne imovine i baštine Družbe u Bosni i Hercegovini, koja je stečena od utemeljenja Družbe 1890. godine sve do smrti oca Utemeljitelja 1918. godine, nije u vlasništvu Družbe više od sedamdeset godina. Brojne zgrade su godinama prepustene propadanju zbog nemara lokalnih vlasti. Oduzete zgrade i zemlja godinama služe državnom i društvenom dobru bez davanja bilo kakve naknade vlasniku. Malo ili nika-ko ulaže se u očuvanje i zaštitu tih zgrada od kojih bi neke, zbog svoje starine i ljepote, mogle biti ubrojene među nacionalne spomenike Bosne i Hercegovine. Na mnogima od njih nema pisanog spomena o njihovim graditeljima i vlasnicima, čime se gubi povijesni doprinos Družbe sestara Služavki Maloga Isusa u izgradnji ove zemlje, Bosne i Hercegovine. Ovakvim teškim stanjem, već stoljetnog vlasništva Družbe i nemogućnošću povratka vlastite imovine Družbi, osjećamo se kao građani ove zemlje kojima je uskraćeno jedno od osnovnih prava posjedovanja imovine na ovim prostorima gdje desetljećima žive i djeluju i sestre Služavke Maloga Isusa i sama Družba sestara Služavki Maloga Isusa.

Ovom porukom obraćamo se mjerodavnim državnim ustanovama na svim razinama

u Bosni i Hercegovini s molbom da poduzmu potrebne korake kako bi se zaštitila materijalna imovina Družbe sestara Služavki Maloga Isusa od daljnjeg propadanja i daljnjih otuđenja; da se omogući Družbi povratak njezine oduzete imovine: zemlje, samostana i crkvi kako bi se obnovili i dalje bili u službi onih zbog kojih su građeni. Na taj način će se makar dijelom ispraviti propusti i štete nanesene Družbi sestara Služavki Maloga Isusa i otvorit će se novi putovi za izgradnju društva i Crkve na ovim prostorima.

Na kraju ove poruke i molbe, pozdravljamo sve sestre članice Provincije, novakinje, postulante i predstavnike vlasti državnih i lokalnih zajednica, građane u Bosni i Hercegovini i molimo da se, prema svojim ovlastima i mogućnostima, zauzmu za povrat oduzete imovine u Bosni i Hercegovini našoj redovničkoj zajednici.“

Franjevačka rekolekcija više samostanskih područja

Zovik, 22. svibnja 2023.

Franjevačka rekolekcija za samostanska područja Beograda, Dubrava, Plehana, Tolise i Tuzle održana je u Župi sv. Franje Asiškog u Zoviku 22. svibnja 2023. godine. Sudjelovala su tridesetorica fratara.

Predvoditelj rekolekcije bio je fra Ivan Šarčević OFM, profesor s Franjevačke teologije u Sarajevu. Fra Ivan je najprije održao razmatranje s aktualnom temom i problematikom pod naslovom *Sebičnost – darežljivost*, a potom je i predvodio euharistiju te propovijedao o Isusovoj molitvi prema Ivanovu evanđelju.

Franejci su tom prigodom razmišljali i molili da evanđeoska istina i ljubav budu jedini put kako će biti sretni i kako će str-

pljivo i odgovorno usrećivati svoje bližnje. (fra Mislav Jozić OFM)

Misionarka s. Elizabeta Žuljević SSFCR posjetila Misijsku središnjicu

Sarajevo, 23. svibnja 2023.

Misionarka u Ugandi s. Elizabeta Žuljević SSFCR u pratnji susestre s. Ivane Pavle Dominković SSFCR posjetila je 23. svibnja 2023. godine Misijsku središnjicu u Sarajevu. Primili su ih nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini mons. Luka Tunjić i djelatnica u Misijskoj središnjici s. Davorka Šarić FDC.

Sestra Elizabeta upoznala je domaćine o misijskom djelovanju svoje redovničke zajednice koju uz nju još čine: s. Ivka Lučić SSFCR, s. Urša Marinčić SSFCR i s. Kata Karadža SSFCR. Uz redovite obveze u zajednici i vrtu, s. Elizabeta je posebno zadužena za rad sa siromašnima i bolesnima koje redovito posjećuje. Zbog plaćanja osnovnoškolskog obrazovanja i mnogobrojnosti djece u obiteljima dogodi se da puno njih ne završi osnovnu školu ili ju završe sa zakašnjenjem pa sestre organiziraju tečajeve škole u kojima djeca svladaju osnove pisanja, čitanja, računanja i engleskog jezika. Te tečajeve planiraju pretvoriti u pravu osnovu školu s posebnim sadržajima odgoja za djevojke. Kad se završi ovaj projekt, bit će to temeljno poslanje ove misijske zajednice. Sestre misionarke puno pomažu u svakodnevnim potrebama domaćeg stanovništva koje često oskudijeva i u najosnovnijim stvarima. Posebno pomažu u hrani, oko školovanja djece te bolesnima i nemoćnima. Sama prisutnost sestara puno znači jer su domaći zahvalni da netko iz bogatog svijeta dođe k njima i s njima di-

jeli svakodnevne poteškoće, muke i tjeskobe ali i radosti i nade u bolju budućnost.

Također, s. Elizabeta sudjelovat će na Godišnjem susretu misionara Crkve u Hrvata, koji će se održati od 1. do 5. srpnja 2023. godine u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Nakon susreta misionara vraća se u Ugandu u svoju redovničku zajednicu i svojim svakodnevnim misijskim aktivnostima.

Sestra Elizabeta otišla je u misije krajem listopada 2018. godine te je tako dio prve postave ove nove misije Školskih sestara franjevkri Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina. (PMD BiH/J.P., KT)

Rafal Wilkowski OCD posjetio sestre karmelićanke

Sarajevo, 24. – 25. svibnja 2023.

U pratnji o. Jakova Kuharića OCD, duhovnika sestara i priora karmelićana na Buškom jezeru 24. i 25. svibnja 2023. godine, o. Rafal Wilkowski, tajnik Generala Karmelskog reda i tajnik za sestre bosonoge karmelićanke, posjetio je sestre u Samostanu Bezgrešne Kraljice Karmela na Stupu u Sarajevu. Sa sestrama karmelićankama u Sarajevu, o. Rafal je podijelio svoja zapažanja o življenju karmelske karizme u samostanima bosonogih karmelićanki diljem svijeta i ohrabrio ih za njihovo djelovanje u Bosni i Hercegovini. Također je naglasio važnost povezanosti braće i sestra unutar iste obitelji Karmelskog reda.

Iz Generalne kuće u Rimu donio je sestrama relikvije sv. Terezije Avilske, sv. Male Terezije i sv. Ivana od Križa, koje će one izložiti na čašćenje prigodom proslava svetkovi- na tih važnih karmelskih svetaca. Zajedno s o. Jakovom slavio je svetu misu u samostan-

skoj crkvi te se susreo s nadbiskupom Tomom Vukšićem i kardinalom Vinkom Puljićem u Nadbiskupskoj rezidenciji u Sarajevu. (Karmelićanke, Sarajevo)

Održan seminar posta, molitve i šutnje

Bijelo Polje, 25. – 28. svibnja 2023.

Seminar posta, molitve i šutnje održan je od 25. do 28. svibnja 2023. godine u Duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić*. Tema seminara bila je *Samo je u Bogu mir, dušo moja!* (Ps 62,2). Sudionica seminara Ana Begić napisala je svoj osvrt na taj seminar. „Samo je u Bogu mir, dušo moja – riječi su koje su nas, dvadesetak ljudi, privukle na seminar u Bijelo Polje, a post, molitva i šutnja – put koji smo izabrali da susretnemo Boga, živoga Boga. Nije bilo lako maknuti se od svijeta, užurbanosti i svakodnevnice te krenuti u šutnju i post, ali s pouzdanjem u Božju milost i u nadi da sve možemo ako zazovemo Boga da nam pritekne u pomoć, bilo nam je uistinu lakše. Tek smo sada shvatili koliko može biti sladak kruh i kako se bez puno riječi može dobro upoznati druge.

Na tom predivnom mjestu, napose u kapelici, imali smo priliku biti u stalnom dodiru s Nebom, s našim Gospodinom nazočnim u Presvetom Oltarskom Sakramentu. I kako onda odgovoriti na pitanje kako je bilo na seminaru? Kako živoga Boga staviti u naše riječi? Razumom neshvatljivo, riječima neopisivo, ali duši ipak tako pojmljivo i blisko. Dovoljno je bilo samo pogledati jedni drugima u oči da bismo znali da Ga je svatko od nas susreo. Osobito bih istaknula bdjenje za svetkovinu Duhova. Žarko smo molili da Duh Sveti siđe na sve nas i zapa-

li nas svojom ljubavlju i daruje tako željeni mir.

I dalje nam je nastaviti svatko svojim putem, svatko sa svojim brigama, ali sada više ne idemo sami jer smo svi pronašli ono što smo tražili – Njega i Njegov mir. Ili možda bolje reći da je On napokon pronašao nas, a mi mu se, radosni zbog toga susreta, konačno predali.“ (ŠSF, Mostar)

Promocija knjige *Svjedok svjetlosti* – monografija o fra Iliji Starčeviću OFM

Tolisa, 31. svibnja 2023.

U velikoj dvorani Muzeja Franjevačkog samostana Tolisa *Vrata Bosne* 31. svibnja 2023. godine održana je promocija knjige *Svjedok svjetlosti – monografija o fra Iliji Starčeviću, osnivaču prve pučke škole u Bosni i Hercegovini*, autora Mate Nedića. Uz predstavljanje knjige, posjetitelji su mogli pogledati izložbu slika *Posavski motivi* koja je nastala kao plod prošlogodišnje likovne kolonije organizirane u sklopu *Dana Tolise* 2022. godine.

Program su glazbom i pjesmom otvorile Ivona Dominković i Matea Pejić, a zatim je Jasna Mijatović, profesorica hrvatskog jezika i književnosti, govorila o knjizi naglasivši kako Nedić nenametljivo čitatelja uvodi u knjigu o Starčeviću, oslikava njegov lik i njegovo doba te čitatelja sažeto upoznaje s kronologijom života fra Ilije Starčevića OFM, da bi u nastavku knjige razvio priču o najzanimljivijim i najvažnijim segmentima toga života. Također je istaknula da ako se ima u vidu da proteklih dvjesto godina, koliko je prošlo otkad je Starčević otvorio školu u Tolisi, ovakvo djelo nije ponuđeno javnosti, onda Nedićeva knjiga ima poseban značaj,

odnosno predstavlja temelj i daje smjernice za daljnje proučavanje, kako fra Ilije Starčevića OFM, tako i povijesti pučkog školstva u Bosni i Hercegovini.

Nakon prof. Jasne, o knjizi je govorio i gosp. Petar Elez, viši arhivist i ravnatelj Državnog arhiva u Vukovaru. Govoreći o knjizi, istaknuo je kako je ona u povijesnom i kulturološkom smislu vrijedna ne samo jer su u njoj u maniri znanstveno-kritičkog pristupa obradi teme sabrana i sažeta dosadašnja znanja i spoznaje o fra Iliji Starčeviću OFM nego i stoga što jasno i koncizno progovara o širim društveno-političkim okolnostima u kojima je fra Ilija djelovao i manje-više mukotrпно proživio svoje zemaljske dane. Gospodin Elez smatra kako je knjiga vrijedno publicističko djelo koje bitno doprinosi razumijevanju stoljetne povijesti te vjerskog i kulturnog identiteta Hrvata katolika, kako u Bosanskoj Posavini, tako i u Bosni i Hercegovini u cjelini.

Na kraju se nazočnima obratio i sam autor Mato Nedić, prof. hrvatskog jezika i književnosti, pisac, pjesnik i književni kritičar. Svoje kratko obraćanje započeo je pitanjima: što su fra Iliji Starčeviću OFM značili njegovi preci i što nama znači fra Ilija Starčević OFM. Odgovorivši na ta pitanja, Mato Nedić je završio svoje izlaganje tvrdnjom kako bi sigurno fra Ilija Starčević OFM bio ponosan na nas danas jer smo nastavili djelo koje je on započeo prije dvjesto godina kada je otvorio prvu pučku školu u Bosni i Hercegovini.

Prvi dio programa završen je glazbom i pjesmom spomenutih Ivone Dominković i Mateje Pejić, a onda je voditeljica programa Katarina Marošević, prof. hrvatskog jezika i književnosti, najavila kako je u hodniku postavljena izložba slika *Posavski motivi*, koja je

nastala kao plod likovne kolonije koja je organizirana u sklopu prošlogodišnje manifestacije Dani Tolise. Također je najavila kako su otvoreni i Muzej Franjevačkog samostana Tolisa *Vrata Bosne* i samostanska knjižnica te je stotinjak posjetitelja imalo priliku, uz promociju knjige i izložbu slika, pogledati i stalni postav Muzeja *Vrata Bosne* i bogatu i lijepo uređenu knjižnicu.

Oba kulturna događaja organizirana su u sklopu manifestacije *Dani Tolise 2023.* godine, a monografija *Svjedok svjetlosti* objavljena je povodom dvjestote obljetnice prve pučke škole u Bosni i Hercegovini (Tolisa, 1823. – 2023.). (bosnasrebrena.ba)

Susret Školskih sestara franjevki Krista Kralja s prvim zavjetima Hercegovačke provincije

Miletina, 3. – 4. lipnja 2023.

U samostanu Rana sv. Franje u Miletini pokraj Međugorja 3. i 4. lipnja 2023. godine održan je susret sestara s prvim zavjetima Školskih sestara franjevki Krista Kralja Hercegovačke provincije.

Jedanaest juniorki, zajedno s odgojiteljicom s. Slavicom Barbarić SSFCR, promišljalo je o izabranim poglavljima dokumenta Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života *Dar vjernosti – Radost ustrajnosti*. Prigodna predavanja o toj temi pripremio je profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu fra Josip Jozić OFM iz Provincije Bosne Srebrene. Bio je to susret u kojem su sudionice zahvaljivale Gospodinu za dar poziva uz molitvu da učvrsti njihove korake na putu posvećenja. (s. Jelena Naletilić SSFCR)

Susret franjevaca livanjskog i ramskog samostanskog područja

Rama/Šćit, 7. svibnja 2023.

Proljetni susret franjevaca livanjskog i ramskog samostanskog područja održan je 7. lipnja. 2023. godine u prostorijama samostana u Rami. Prijepodnevni program ispunjen je predavanjem, mogućnošću za sv. ispovijed i zajedničkim euharistijskim slavljem, dok je popodne predviđeno za sportsko-rekreativna druženja.

Nazočnu subraću obaju samostanskih područja na početku je pozdravio ramski gvardijan fra Andrija Jozić OFM, a nakon riječi dobrodošlice, fra Miro Relota OFM, duhovnik franjevačkih bogoslova u Sarajevu, održao je predavanje u kojem je govorio o važnim karakteristikama iz života sv. Franje na temu molitve. Naglasio je koliko je važna molitva u životu čovjeka pojedinca. Čovjek u molitvi upoznaje samoga sebe.

Nakon predavanja, uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio duhovnik franjevačkih bogoslova u Sarajevu fra Miro Relota OFM. (fra Ivan Kasalo OFM)

Proslava naslovnika Provincije Školskih sestara franjevki

Sarajevo, 17. lipnja 2023.

Školske sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina proslavile su 17. lipnja 2023. godine Bezgrješno srce Marijino, naslovnika njihove Provincije. Euharistijsko slavlje predvodio je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini i u Crnoj Gori nadbiskup Francis Assisi Chullikatt. Bio je tu ujedno i prvi posjet mons. Chullikata zajednici. U slavlju su su-

djelovale i sestre franjevke drugih zajednica iz Sarajeva.

U prigodnoj homiliji mons. Francis Assisi, između ostalog, istaknuo je: „Današnja svetkovina Bezgrešnog Srca Marijina poziva na razmišljanje o ikoni Blažene Djevice Marije koja je sva lijepa u svojoj nutrini i dubini. Marija je čuvala spasonosne riječi i djela Gospodnja, razmišljala je o njima u svom srcu (Lk 2,19), postajala sve savršenije prebivalište Duha Svetoga (usp. Lk 1,35), slika i uzor Crkve koja sluša, svjedoči i naviješta Gospodina svijetu. Kao što znamo, čovjek može pružiti ruku i dotaknuti drugog čovjeka, ne samo rukama, već prije svega srcem. Srce je poput svijeće koja upali neko drugo srce, a zatim se upale i preostala srca. Jednako tako, Bezgrješno Srce Marijino nastavlja paliti plamen vjere u srcima tisuća ljudi koji traže Boga. Uistinu, do Isusa se najlakše dolazi preko Marije!“

Završavajući svoju propovijed, mons. Chullikat kazao je: „Na ovaj blagdan Bezgrješnog Srca Marijina možemo i mi moliti nebeske milosti kako bismo poput nje mogli u srcu čuvati i razmišljati o divnim djelima koja Bog nastavlja činiti među nama. U isto vrijeme povjeravamo svoj posvećeni život Bezgrješnom Srcu Marijinu kako bismo mogli ispuniti svoja srca dragocjenim cvijećem djela Bogu ugodnim.“

Sestra Željka Dramac SSFCR, provincijalna poglavarica, pozdravila je nadbiskupa Chullikatta i zahvalila mu za posjet, za euharistijsko slavlje i propovijed. Kazala je kako smo radosne što je s nama upravo na svetkovinu naše Provincije, na Bezgrješno Srce Marijino. Nuncij se interesirao za sestre, za njihovu Provinciju i Družbu, a rado je odgovarao na pitanja sestara o njegovim utiscima o našoj zemlji, kao i na mnoga

druga pitanja. Uz poslove koje obavlja kao predstavnik Svete Stolice u Bosni i Hercegovini, nastojanje da upozna našu Crkvu i njezinu povijest, redovničke zajednice i druge crkvene ustanove, izraz je njegove pastirske brige i potpore životu Crkve i njezinu djelu evangelizacije u našim današnjim prilikama. (Školske sestre franjevske, Sarajevo)

Izlet Stopama bosanskih franjevnaca

Rama/Livno, 17. lipnja 2023.

Dana 17. lipnja 2023. godine upriličen je izlet framaša iz Sarajeva te studenata i mladih koji se okupljaju na studentskim tribinama u Franjevačkom samostanu sv. Ante na Bistriku u Sarajevu. Posjetili su Ramu i Livno, a voditelji i organizatori bili su: fra Antonio Baketarić OFM, duhovni asistent Frame Sarajevo i voditelj studentskih tribina te fra Marinko Pejić OFM, duhovni asistent OFS-a Sarajevo.

Prvo odredište bila je Rama. Posjetili su Franjevački samostan i crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije, Muzej Franjevačkog samostana Rama-Ščit i galeriju *fra Ljubo Lucić*. Ugostio ih je samostanski i župni vikar fra Julijan Madžar OFM. Slušali su i učili o bogatoj duhovnoj i kulturnoj povijesti ovoga kraja u kojem su se često smjenjivale tragedije, ali koji je unatoč svim nedaćama opstajao i opstao. Poslije obilazaka upriličena je vožnja splavom po Ramskom jezeru te odlazak na selo Zahum i U(m)nu glavu, sa koje se pruža najljepši pogled na cijelu gornjoramsku kotlinu.

Drugo odredište bilo je Livno. Posjetili su Franjevački samostan i crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije, knjižnicu i Franjevački muzej i galeriju *Gorica-Livno*. Ugostio

ih je gvardijan fra Marko Ešegović OFM i djelatnica muzeja i galerije gđa Jela Dubravac. Slušali su i učili o životu franjevnaca i livanjskoga puka kroz stoljeća, što se ogleda kroz izložene postavke u muzeju, galeriji i knjižnici. Također, u Livnu su posjetili i župnu crkvu Svih svetih i džamiju *Ćurčinica*.

Posljednje odredište bio je park prirode Blidinje. Posjetili su Blidinje jezero, nekropolu srednjovjekovnih nadgrobničkih spomenika – stećaka u Dugom polju te su prošetali netaknutom prirodom.

Na izletu je sudjelovalo dvadeset osoba koje pripadaju različitim etničkim i religijskim skupinama, što svjedoči o franjevačkoj otvorenosti, ali i otvorenosti ovih ljudi koji, obilazeći franjevačke samostane i učeći o povijesti franjevnaca i Bosne, prihvaćaju ovu povijest i kulturu kao svoju i svjedoče zajedništvo koje može biti pozitivan i što je najvažnije iskren primjer mira i pomirenja. Sudionici izleta zahvalili su organizatorima i voditeljima fra Antoniju i fra Marinku, donatorima, kao i svim franjevcima koji su nas srdačno ugostili. (Mladi iz Sarajeva)

Obnova prvih zavjeta i uvođenje u službu lektora i akolita

Sarajevo, 20. lipnja 2023.

Pod konventualnom svetom misom 20. lipnja 2023. godine, provincijal Bosne Srebrenice fra Zdravko Dadić OFM primio je u ime Crkve zavjete dvanaestorice bogoslova koji su ih obnovili na godinu dana.

To su: fra Tonči Šarić OFM, fra Matej Juričević OFM, fra Dario Laštro OFM, fra Tomislav Vidović OFM, fra Anton Selitaj OFM, fra Driton Hajdaraj OFM, fra Robert Bašić OFM, fra Mladen Dragičević OFM (Hercegovačka franjevačka provinci-

ja), fra Filip Jakov Šero OFM, fra Gabrijel Slomo OFM, fra Benjamin Vrdoljak OFM i fra Ante Pavić OFM.

Zatim je uslijedio obred uvođenja u službu lektora i akolita. Lektorat je primio bogoslov druge godine fra Filip Jakov Šero OFM, a akolitat bogoslovi treće godine fra Robert Bašić OFM i fra Mladen Dragičević OFM. Na koncu misnog slavlja provincijal Dadić čestitao je mladoj braći na obnovljenim zavjetima i primljenim službama te ih potaknuo da s ljubavlju šire Radosnu vijest u današnjem svijetu. (fra Filip Jakov Šero OFM)

Hodočasnici iz Aachena posjetili sestre Klarise

Brestovsko, 20. lipnja 2023.

Voditelj Hrvatske katoličke misije Aachen fra Ivica Radić OFM i pedesetak hodočasnika posjetili su samostan sestara klarisa u Brestovskom 20. lipnja 2023. godine.

Susret je započeo misnim slavljem u samostanskoj kapelici. Fra Ivica se prisjetio svoje povezanosti s ovim samostanom i posvjedočio koliko mu je kroz život značila molitvena potpora sestara klarisa. Preporučio je sebe osobno i sve članove Hrvatske katoličke misije Aachen u njihove molitve.

Opatica s. Hijacinta Batinić OSC izrazila je radost zbog susreta i hodočasnici ukratko govorila o povijesti samostana i načinu života sestara. Jedna sestra posvjedočila je o svom redovničkom pozivu. Hodočasnici su im postavili neka zanimljiva pitanja i zapisali svoje molitvene nakane. I ova skupina posjetitelja ostat će trajno u njihovu sjećanju i molitvama. (Sestre Klarise)

Promocija knjige *Stoljeće života* autorice s. Natalije Palac SSFCR

Konjic, 23. lipnja 2023.

Povodom manifestacije *Dani Grada Konjica* 23. lipnja 2023. godine u Franjevačkom samostanu u Konjicu, održana je promocija knjige *Stoljeće života* čija je autorica s. Natalija Palac SSFCR.

Knjigu je predstavila s. Kata Ostojić SSFCR, a svojom pjesmom večer su obogatili klapa iz Dobrkovića i Školske sestre franjevske Krista Kralja. Promociji je nazočio i gradonačelnik Konjica Osman Čatić, koji je izrekao zahvalnost sestrama za djelovanje u Konjicu te gvardijan franjevačkog samostana fra Ferdo Boban OFM. Zahvalne Gospodinu za primljene milosti, molimo za uspješno djelovanje naših sestara tamo gdje ih Gospodin šalje. (FB ŠSF)

Posvećena samostanska crkva sv. Petra i Pavla

Mostar, 28. lipnja 2023.

Mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić, uoči svetkovine apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 28. lipnja 2023. godine, na svetoj misi posvetio je samostansku crkvu u Mostaru i blagoslovio oltar. Biskup Petar predvodio je misno slavlje u zajedništvu s provincijalom Hercegovачke franjevačke provincije fra Jozom Grbešom OFM.

Slavlju su uz velik broj župljana i hodočasnika nazočili i predstavnici vlasti, javnoga i kulturnoga života grada. Biskup, svećenici, bogoslovi i ministranti u procesiji su ušli u crkvu te je biskup kod krstionice izmolio molitvu, a zatim blagoslovio crkvu. Ta

crkva, u ratu potpuno uništena, godinama nanovo zidana, podignuta iz pepela, ovih je dana završena.

Biskup je u propovijedi govorio je o tome kako su nam potrebne crkve i bogoslužni prostori. U njima čitamo i slušamo Božju riječ, a ona je poziv na radost i promjenu života. „Božja Riječ je riječ utjehe upućena umornima i žalosnima, razočaranima i iscrpljenima, uplašenima i sumnjičavima, žalosnima i umirućima. Božja riječ vrijedi za one u razrušenom Jeruzalemu, ali i za sve one u razrušenim životnim odnosima i okolnostima. Dopustimo da i nama u srcu večeras odjeknu riječi utjehe: ‘Radost Jahvina vaša je jakost!’“, kazao je biskup Petar. „Današnja posveta ove crkve poziv je svakome od nas da preuzmemo svoju zadaću i odgovornost kao članovi Crkve, Božje obitelji, dok smo na zemlji i na putu prema nebeskoj slavi. I kao što uči Drugi vatikanski koncil, jedino ako imamo Kristova Duha i prihvaćamo cjelovito uređenje Crkve i sva u njoj ustanovljena sredstva spase-nja te se u njezinome vidljivom ustrojstvu, svezama ispovijedanja vjere, sakramenata, crkvene uprave i zajedništva, združujemo s Kristom, koji njome upravlja po vrhovnome svećeniku i biskupima, možemo za sebe reći da smo u potpunosti dio te iste Crkve (usp. LG, 14). Bez obzira jesmo li svojim životom mala kapelica ili velika katedrala, znamo da nam je, kao i crkvi koju danas posvećujemo, potrebna povremena duhovna obnova. Stoga, dok svjedočite današnjem obredu, molite Boga da i vas ponovno posveti. Dok svjedočite prirodnim materijalima koji su ugrađeni u nadnaravni dom, dopustite Duhu Svetom da vas obnovi kao svoj hram pa poput ovog mjesta, posvećenog božanskoj službi, vaš život tako-

đer može biti služenje Bogu, bogoslužje“, poručio je okupljenima mons. Palić. Nakon propovijedi, biskup je izmolio posvetnu molitvu, pomazao svetim uljem oltar i zidove crkve, izvršio obred kađenja oltara i crkve te upalio svijeće koje su znak Krista „Svjetla na prosvjetljenje naroda“.

Na kraju mise, đakon je pročitao povelju posvete koju su na oltaru potpisali biskup Petar, provincijal fra Jozo i župnik fra Danko. U pozdravnim riječima provincijala fra Joze i župnika i gvardijana fra Danke, osjetili smo ponos i radost zbog ovoga događaja. Zahvalili su ponajprije Bogu koji nas vodi, nas živu crkvu, ali i ovu kamenu, tvrdu, jaku i vjernu svome Gospodinu. Fra Danko je zahvalio biskupu i svima uključenima u obnovu crkve na uloženom trudu i materijalnoj, ali i duhovnoj, tj. molitvenoj pomoći. Sjetio se i svih pokojnih svećenika koji su bili dio ovoga velikog projekta na slavu Bogu i na ponos hrvatskome narodu. (cnak.ba)

Svećeničko ređenje kandidata iz Franjevačke provincije i Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 29. lipnja 2023.

Tijekom euharistijskog slavlja na svetkovinu sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2023. godine u sarajevskoj katedrali, nadbiskup Tomo Vukšić zaredio je za svećenike vlč. Darka Endricha, fra Milu Belju OFM, fra Nikolu Livaju OFM, fra Stjepana Orkića OFM i fra Dragu Blaževića OFM. Mons. Vukšić predvodio je misno slavlje s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini mons. Francisom Assisem Chullikattiom i provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravkom Dadićem OFM.

Nakon što su rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić i odgojitelj Franjevačke bogoslovije fra Danijel Nikolić OFM predstavili kandidate za svećeničko ređenje te zajamčili da ih kršćanski puk, koji je pitao, i odgovorne osobe smatraju dostojnim, mons. Vukšić uputio je prigodnu propovijed koju je naslovio *Svećenikov vidljiv 'drugi Krist' u životu i dušobrižništvu*.

Na kraju svete mise, mons. Vukšić čestitao je novozaređenim svećenicima i predao im potvrde o ređenju. Potom su novozaređeni svećenici podijelili svoj mladomisnički blagoslov. (J.Vr., KT)

Prezbiterско ređenje u mostarskoj katedrali

Mostar, 29. lipnja 2023.

Na svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2023. godine na misnom slavlju mons. Petar Palić u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve predvodio je euharistiju na kojoj je zaređio šest novih svećenika.

Petorica svećenika zaređena su za Hercegovačku franjevačku provinciju: fra Ivan Crnogorac OFM, fra Fran Ćorić OFM, fra Marin Mikulić OFM, fra Slaven Tomić OFM i fra Alojzije Slavko Anđelić OFM te jedan za Mostarsko-duvanjsku biskupiju: don Zvonimir Rezo. Uz biskupa Petra u konceleciji bio je apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM.

Generalni vikar don Nikola prozvaao je kandidate koji su zatim zajedno izrekli svoje: „Evo me!“ Bogu i Crkvi. Nakon toga uslijedila je biskupova propovijed u kojoj se obratio ređenima, ali i svim svećenicima koji se spominju svoga ređenja.

Obraćajući se kandidatima za ređenje, biskup Palić kazao je: „Uskoro ćete krenuti živjeti otajstvo euharistije na nov način i vaši dani, sati, noći i cijeli život bit će darovani za spasenje duša i dobro Crkve. Svaki dan dopustite Isusu da vas nahrani svojim Tijelom i Krvlju kako biste mogli ići naprijed, biti hrana drugima i pasti Kristovo stado. Obred ređenja to tako dobro izriče: ‘Primi darove što ih sveti narod prinosi Bogu, budi svjestan onoga što radiš. U djelo provedi ono što obavljaš i život svoj suobliči otajstvu Križa Gospodnjega.’ Budući da slijedite Isusa Krista, grlite križ. Od danas vam je zadaća ne samo nositi svoj križ nego i pomagati drugima s njihovim križevima.

I vaš život više nije vaš jer pripadate Isusu i njegovoj Crkvi. Obveza vam je svakodnevno živjeti odnos ljubavi s Isusom Kristom nastojeći biti dobri pastiri koji se nikada ne umaraju voditi, hraniti i štiti stado. Poput Šimuna Petra, svoju ljubav prema Isusu pokazat ćete brigom za njegovo stado. Da, stado je Njegovo, nije naše. I budite spremni, jer će vas ta ljubav odvesti, kako kaže Isus Petru, na mjesta na koja ne želite ići. Isus ne traži od vas da budete pastiri za sebe, nego za njegov narod. Upoznajte svoje ovce koje su vam povjerene na brigu. Volite ih kao što Isus voli svoje ovce i uvijek se pobrinite da dopustite da vas Isus, Dobri Pastir, redovito hrani.

Dragi kandidati, želim u ovome trenutku biti do kraja iskren prema vama. Život

koji ćete prihvatiti nije lak niti bez borbe, jer pozvani ste živjeti redovnički, odnosno svećenički poziv u sekularnom svijetu koji ima malo vremena ili poštovanja prema Bogu. Štoviše, pozvani ste živjeti nesebičnim životom u sebičnom svijetu. Bit će teških zadaća, teških odluka, teških ljudi, dugih dana i neprospavanih noći. Ipak, Bog i Crkva vjeruju u vas. Znajte da vas je Bog pozvao da prigrlite ovaj život i službu. (...) Koliko god se trudili zadovoljiti ljude, nećete uspjeti. Dopustite Bogu, da snagom svoga Duha Svetoga djeluje kroz vas. Često dozivajte sebi u svijest milost koju danas primete u ovom svetom obredu ređenja i nosite ga sa sobom zauvijek. Budite ponizni i znajte da ste samo jedan mali kamenčić koji čini prekrasan mozaik poznat kao Crkva Kristova“, kazao je ređenim biskup Petar.

Nakon propovijedi, uslijedio je čin ređenja. Na kraju mise, čestitku su izrekli provincijal fra Jozo i generalni vikar don Nikola. (KVRPP BiH/biskupija-mostar.ba)

Leksikon hercegovačkih franjevaca

Mostar, lipanj 2023.

Iz tiska je, tijekom mjeseca lipnja 2023. godine, izišao *Leksikon hercegovačkih franjevaca*, autora dr. fra Roberta Jolića OFM – drugo, dopunjeno i ispravljeno izdanje (prvo izdanje objavljeno je 2011. godine).

Najvažniji razlog tiskanja novoga izdanja činjenica je da su u posljednjih dvanaest godina preminuli brojni članovi Hercegovačke franjevačke provincije, njih pedeset, pa su podatci o njima umetnuti u ovo novo izdanje. Uočeno je da su se u prvome izdanju potkrale neke pogreške vezane za pojedine životopise. Također je

ispravke strpljivo radio i fra Ante Tomas OFM pa su i one umetnute u ovo novo izdanje. Pronađeni su neki franjevci iz veoma starih razdoblja koji su trebali naći svoje mjesto u prvome izdanju, a nisu pa je i to ispravljeno u ovome izdanju.

Neka ovaj *Leksikon* bude vječna zahvala svim našim franjevcima koji su koračali po ovoj zemlji Hercegovojoj prije nas, koji su svojim riječima i djelima svjedočili Božju nazočnost u ovome svijetu – i ne samo u Hercegovini, nego i u drugim dijelovima svijeta, bilo među hrvatskim iseljenicima u Europi i Americi, bilo među drugim narodima, primjerice u dalekim misijama u Africi ili prije toga u Kini. (R. Jolić / MI-RIAM)

Posjet Franjevačkoga svjetovnoga reda iz Mostara sestrama klarisama

Brestovsko, 1. srpnja 2023.

Fra Danko Perutina OFM, duhovni asistent Franjevačkoga svjetovnoga reda iz Mostara, i četrdesetak članova toga bratstva posjetili su Samostan sv. Klare u Brestovskom 1. srpnja 2023. godine.

Opatica s. Hijacinta Batinić OSC uputila je hodočasnici riječi dobrodošlice i predstavila zajednicu. Govorila je o povijesti samostana i načinu života sestara klarisa, a dvije su sestre posvjedočile o svom redovničkom pozivu. Hodočasnici su sestrama izrekli i zapisali brojne molitvene nakane, a riječi koje je sestrama uputio fra Danko uvelike su obogatile taj susret. Na samome kraju su se pomolili u samostanskoj kapelici. (klarise.ba)

Polaganje prvih zavjeta franjevaca triju provincija

Humac, 2. srpnja 2023.

U crkvi sv. Ante Padovanskoga na Humcu 2. srpnja 2023. godine tijekom večernje sv. mise dvanaestorica novaka iz triju provincija položila su prve zavjete.

Za Franjevačku provinciju Bosne Srebrene: fra Ivan Pilić OFM (Župa sv. Male Terezije – Bistrica kod Uskoplja) i fra Noa Strinić OFM (Župa sv. Juraja – Vitez). Za Franjevačku provinciju Presvetog Otкупitelja – Split: fra Mario Pavić OFM (Hrvatska katolička misija – Mainz). Za Hercegovačku franjevačku provinciju: fra Petar Bunoza OFM (Župa sv. Ante Padovanskoga – Humac), fra Bože Dodig OFM (Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije – Seonica), fra Stipe Iličić OFM (Župa sv. Ivana Krstitelja – Ružići), fra Josip Pavlović OFM (Župa sv. Jakova ap. – Međugorje), fra Robert Radić OFM (Župa sv. Mihovila – Drinovci), fra Karlo Šakota OFM (Župa Krista Kralja – Čitluk), fra Frano Šego OFM (Župa Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije – Posušje), fra Andrija-Ante Vasilj OFM (Župa sv. Jakova ap. – Međugorje) i fra Franjo Vasilj OFM (Župa sv. Jakova ap. – Međugorje).

Misno slavlje predvodio je provincijal fra Jozo Grbeš OFM, u koncelebraciji s magistrinom novaka fra Ivanom Landekom OFM. Na misnom slavlju sudjelovali su provincijali fra Zdravko Dadić OFM (Bosna Srebrena) i fra Marko Mrše OFM (Split). Uz prisutnost drugih svećenika njihovih provincija oni su primili zavjete kandidata iz njihove zajednice.

Fra Jozo obratio se prigodnim riječima zavjetovanicima. Nakon propovijedi uslijedio je obred zavjetovanja. (franjevci.info)

Ulazak u novicijat franjevačkih postulanata

Mostar, 8. srpnja 2023.

U crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru za vrijeme svete mise 8. srpnja 2023. godine sedmorica postulanata obukli su franjevački habit i stupili u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Novicijat u samostanu na Humcu provest će Dragan Čabraja (Župa bl. Ivana Merza, Zagreb), Zoran Tomić (Župa sv. Mihovila, Tomislavgrad), Ivan Boras (Župa sv. Ante, Humac), Dominick Grgić (Župa sv. Jeronima, Chicago), Joel Sirovina (Hrvatska katolička misija, Zürich), Vinko Kovačić (Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, Široki Brijeg) i Mario Širić (Župa Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije, Posušje).

Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je provincijal fra Jozo Grbeš OFM. Uz fra Jozu bili su magistar postulanata fra Stanko Ćosić OFM i magistar novaka fra Ivan Landeka OFM. (franjevci.info)

Slavlje naslovne svetkovine u Karmelu sv. Ilije

Buško jezero, 20. srpnja 2023.

Svetkovina sv. Ilije proroka, zaštitnika Bosne i Hercegovine, proslavljena je u Samostanu – Duhovnom centru „Karmel sv. Ilije“ na Buškom jezeru u okolici Tomislavgrada 20. srpnja 2023. godine misnim slavljem koje je predvodio biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić.

Na početku homilije biskup Petar Palić pozvao je okupljene vjernike da u svojoj molitvi uključe sve one koji su tih dana

stradali zbog nevremena koje je prohujalo Hrvatskom i Bosnom i Hercegovinom, kao i sve one koji su materijalno stradali. „Da, materijalno je stradalo, ali ljudski životi su izgubljeni. Neka se Gospodin smiluje svima koji su poginuli, a njihovim obiteljima daruje utjehu“, istaknuo je.

„Zašto ste vi danas ovdje? Zašto ste hodali u procesiji? Zašto ćemo se moliti? Zašto imamo zavjete i ispunjavamo zavjete? Sveti Petar dao nam je odgovor u današnjoj poslanici koju smo čuli. Svrha naše vjere. Svrha svega toga što činimo jest spasenje duša. Mi smo danas ovdje zato što u ovome svijetu u kojem živimo želimo barem malo misliti i na svoju dušu, na ono što je u nama ljudima neprolazno i na spasenje svoje duše“, naglasio je biskup Palić.

Kazao je kako danas svoj pogled usmjeravamo na sv. Iliju te je pritom posebno naglasio: „Prorok Ilija bio je, prije svega, čovjek molitve. Bog traži i danas predane vjernike koji znaju moliti. I kada je Ilija molio uvijek je postigao rezultate“, istaknuo je te se pritom osvrnuo na događaj koji se zbio na gori Karmelu. Prisjećajući se toga događaja, biskup Palić je kazao: „Bog danas traži neke Ilije koji su ljudi molitve, ljudi koji nisu previše zauzeti i koji ne traže uvijek izgovore da nemaju vremena za molitvu. Bog danas traži Ilije koji bi se u molitvi našli pred njim i koji postižu rezultate kada mole. Imate li rezultate kada molite? obraća li Bog pozornost na vas kad mu se obraćate u molitvi? Odgovorite u svom srcu. I ako ti rezultati nedostaju, onda mijenjajte svoju molitvu, a ne Boga. I otvorite svoje srce i molite da Duh Sveti moli s vama i u vama.“

Nakon toga osvrnuo se i na Ilijinu drugu kvalitetu, a to je poslušnost. „Ilija nije racionalizirao, nije postavljao pitanja, samo je

slušao. I zato je Božji Ilija danas onaj koji je spreman učiniti nešto kad Bog kaže. Tajna je bila u tome što je Ilija znao da mu to govori Bog, a problem je nas ljudi danas što ne znamo tko nam se obraća i tko nam kad govori. Unatoč svim našim sredstvima komunikacije, unatoč tomu što danas možemo komunicirati i komuniciramo na različite načine, ali isto u toj buci glasova ne znamo tko nam govori. Jedan od razloga zašto ljudi ne znaju čuju li u sebi Boga, Sotonu ili svoga nutarnjega duha jest taj što nisu dovoljno blizu Bogu. Nisu se dovoljno upoznali s njim da bi prepoznali njegov glas dok govori.

I ako razmišljamo o tome koji je taj Božji glas i kako to danas čuti Boga koji nam govori, onda možemo zaključiti da se to nimalo ne razlikuje od naših životnih iskustava koje imamo kod sebe. Primjerice ako se javite na telefon, a vaša je majka, otac ili bliski rođak na liniji s druge strane i ta osoba može izgovoriti samo jednu riječ, a vi već znate tko je s druge strane na telefonu. Zašto? Zato što vi već znate glas onoga s kojim ste bliski, glas onoga s kojim često komunicirate, glas onoga kojega dobro poznajete, glas onoga s kojim ste u životu proveli neko vrijeme i poznat vam je njegov ili njezin glas. I tada uopće ne trebate razmišljati i pitati se tko nam to govori jer jednostavno znamo da je to ta osoba. Isti je način na koji učimo prepoznavati Božji glas. Provodeći vrijeme s njim u molitvi, čitajući, meditirajući o njegovoj Riječi, slaveći otajstva naše vjere. Što više provodimo vremena s Bogom, lakše ćemo prepoznati njegov glas. I nakon nekoga vremena sposobni smo prepoznati je li to Bog onaj koji govori da nešto učinimo ili nije“, istaknuo je.

Nakon toga osvrnuo se i na treću kvalitetu Ilijina života u kojoj se stapa ili bi se

trebao stopiti i naš život, a ta je da je Ilija čovjek ustrajnosti. „Konačno, Božji Ilije, uz to što su ljudi molitve, ljudi poslušnosti, ljudi su ustrajnosti. Jednom kada čuju Boga, ostaju pri svome i njihov je moto: ‘Nema predaje.’ Draga braćo i sestre, nikada nećete postići nešto ako odustanete. I Bog vas nikada neće moći iskoristiti ako odustanete. Ako se budemo držali onoga što nam je Bog rekao da činimo, onda će naše zasluge i nagrade biti velike“, rekao je biskup Petar. „Sv. Ilija morao je strpljivo ustrajati i potrebna je ustrajnost tamo gdje nas Bog postavi dok on ne kaže da se preselimo, da nešto drugo činimo, iz jednoga mjesta u drugo, do onoga našega, konačno, preseljenja u vječnu domovinu jer živimo za život vječni. I što god vam Bog kaže da učinite, ostanite pri tome dok vam ne kaže nešto drukčije.“, naglasio je. (IKA)

Srebrni jubilej don Milana Ivančevića SDB

Prozor, 29. srpnja 2023.

Don Milan Ivančević SDB proslavio je srebrni jubilej – 25 godina misništva 29. srpnja 2023. godine u Župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru.

Don Stjepan Matijević SDB izrekao je prigodnu propovijed u kojoj je govorio o Božjoj milosti i svetosti, značenju svete mise, zahvalnosti i ljepoti svećeničkoga poziva. U završnom dijelu pozvao je nazočne vjernike da mole za današnjega slavljenika kako bi kao i do sada radosno i pošteno išao stopama Isusa Krista. Riječi čestitke, zahvale i poticaja izrekao je mjesni župnik mons. Marko Tomić.

Don Milan rođen je 25. listopada 1962. godine od oca Ante i majke Ivuše rođ. Patak u mjestu Šlimac, župa Prozor. Osnovnu

školu pohađao je u Lapsunju i Ripcima, a srednju u Prozoru. Nakon završenoga studija matematike i fizike radio je kao nastavnik dvije godine. Studij teologije završio je u Zagrebu gdje je i zaređen za svećenika 27. lipnja 1998. godine. Mladu misu proslavio je u župi Prozor 2. kolovoza 1998. godine uz geslo „Postadoh poslužiteljem evanđelja darom milosti Božje (Ef 3, 7)“. Član je Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca. Kao mladomisnik bio je kapelan u zagrebačkom naselju Knežija, potom je djelovao u Žepču u vremenu pokretanja Katoličkoga školskoga centra *Don Bosco*, a nakon toga bio je na poslijediplomskom studiju duhovnosti u Rimu. Po povratku iz Rima bio je deset godina odgojitelj salezijanskih kandidata u Podsusedu (Zagreb). Poslije službe odgojitelja ponovno odlazi u Žepče gdje djeluje šest godina. Trenutačno je župnik splitske župe Kman. (KTA/KVRPP Bosne i Hercegovine)

Redovničko oblačenje u samostanu klarisa

Brestovsko, 29. srpnja 2023.

Postulantice Danijela Lauc, Martina Primorac i Helena Strancarić obukle su 29. srpnja 2023. godine redovnički habit i započele vrijeme novicijata u Redu sv. Klare u samostanu klarisa u Brestovskom.

Misno slavlje predvodio je provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM. U svojoj propovijedi fra Zdravko govorio je o naravi i ljepoti kontemplativnoga načina života i o važnosti odaziva na Božji poziv. Potaknuo je postulantice da žive svoj poziv i poslanje s pogledom trajno upravljenim prema Onomu koji jedini daje blagoslovljen život.

Obred oblačenja uslijedio je nakon misnoga slavlja. Fra Zdravko blagoslovio je redovničke habite koje je postulanticama predala opatica s. M. Hijacinta Batinić OSC. Novakinje koje su započele svoj redovnički život dobile su redovnička imena: s. Marija Magdalena od Srca Isusova, s. M. Martina od Milosrdnog Srca Isusova i s. M. Helena od Božjeg Milosrđa. (sestre klarise)

Proslava 25. obljetnice redovničkih zavjeta s. Anice Markelić

Ulice, 6. kolovoza 2023.

U Župi Rođenja Blažene Djevice Marije u Ulicama 6. kolovoza 2023. godine proslavljen je srebrni jubilej s. Anice Markelić SSFCR. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Tomo Anđić OFM, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene u koncelebraciji s fra Jurom Šimićem OFM^{Cap}, provincijalom Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića.

„Preobraženje Gospodinovo na gori i nama je poticaj gdje tražiti snagu i svjetlo u trenutcima kriza i sumnji. Važno je znati ući u samoću, susresti se s Gospodinom i Njegovom riječi. Zahtjevan je to proces koji traži od nas napor, uspinjanje i boravak u Božjoj blizini. Molitva na gori preobražava Isusa, ali i učenike. Petar želi zaustaviti i zarobiti tu ljepotu, *dobro nam je ovdje biti...* No ljepota se ne može zarobiti. Treba joj dopustiti da nas preobražava, da nas nosi kako bismo se mogli vratiti nazad, u stvarnost, osnaženi i preobraženi u novu snagu za svjedočanstvo Gospodinove prisutnosti u svijetu“, kazao je u svojoj homiliji fra Tomo.

Sestra Željka Dramac SSFCR, provincijalna poglavarica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije, zahvalila

je svima prisutnima, a na osobit je način izrekla čestitku svečarici u osobno ime, ali i uime svih sestara Provincije, zahvaljujući Bogu za dar života, poziva i odaziva, za ustrajnost tijekom 25 godina redovničkoga života. Zahvalila je Gospodinu za Njegovo svjetlo u životu sestre Anice, za radost evanđelja koja je po njezinu životu doprla do mnogih, usprkos poteškoćama, kušnjama i nevoljama po kojima je živjela svoja preobraženja. Svi smo pozvani sudjelovati u Kristovoj slavi, učeći se od njega poniznosti, preko patnje i trpljenja. Pozvani smo otvoriti se Otajstvu, Božjoj riječi, kako bismo uz nju prijanjali *kao svjetiljka koja svijetli na mrklu mjestu*. Sestra Željka zahvalila je Bogu što je slavljenicu doveo do toga časa i poželjela joj je još mnogo obljetnica.

Na koncu euharistijskoga slavlja riječ zahvale izrekla je i s. Anica. Zahvalila je Bogu za dar života i za obnovu redovničkih zavjeta. Zahvalila je svima prisutnima obraćajući se svakom osobno, srdačno, zahvalno. (s. Mira Bliznac SSFCR)

Blagoslov temelja samostana Školskih sestara franjevki

Bučići, 10. kolovoza 2023.

Kamen temeljac i gradilište novoga samostana Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina u Bučićima blagoslovljen je 10. kolovoza, 2023. godine. Obred blagoslova uime vrhbosanskoga nadbiskupa mons. Tome Vukšića predvodio je mons. Pavo Jurišić.

Riječi pozdrava izrekla je provincijalna poglavarica s. Željka Dramac SSFCR. Pozdravila je sve nazočne i zahvalila im što su došli podijeliti s njima radost početka iz-

gradnje novoga samostana i pomoliti se da Bog blagoslovi i prati to započeto djelo.

Mons. Jurišić blagoslovio je gradilište i uputio sestrama prigodnu poruku. Pozvao je prisutne da po primjeru sv. Lovre, na čiji spomen blagoslivlja temelj samostana, pogled upiru u siromahe koji su blago Crkve. Samostanska kuća jest materijalno dobro kojim se služimo u služenju Kristu i njegovu evanđelju. No pred Gospodinom veće će blago biti oni koji budu dolazili na ova vrata i u zidinama ove kuće pronalazili utjehu, radost i okrepu. Moleći Božji blagoslov u izgradnji koja slijedi, potaknuo je i zaželio da nova kuća bude mjesto zajedništva, sestrinstva i oaza molitve. Potom je s. Mirjam Kolar SSFCR pročitala povelju koju je mons. Pavo položio u temelj novoga samostana. (ssf.hr)

Doživotni zavjeti Školskih sestara franjevki Krista Kralja

Mostar, 11. kolovoza 2023.

U katedrali Marije Majke Crkve u Mostaru 11. kolovoza, 2023. godine doživotne zavjete položile su: s. Arkandela Jurčević SSFCR (Župa sv. Mihovila Arkandela, Tomislavgrad), s. Marija Rita Budimir SSFCR (Župa Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, Posušje), s. Magda Glibić SSFCR (Župa sv. Marka, Cim/Mostar), s. Monika Čorić SSFCR (Župa sv. Luke, Ilići/Mostar) i s. Marija Ivana Boban SSFCR (Župa sv. Petra i Pavla, Mostar).

Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić. Dok je sestarski zbor pjevao ulaznu pjesmu, u prvostolnu su crkvu, s upaljenim svijećama, ušle sestre zavjetovnice u pratnji provincijalne poglavarice s.

Franke Bagarić SSFCR i odgojiteljice juniorki s. Slavice Barbarić SSFCR te predsjedatelja slavlja, svećenika i poslužitelja.

Nakon službe čitanja biskup Palić postavio je zavjetovanicama upite o pripravnosti na posvećenje Bogu i nastojanju oko savršene ljubavi u toj redovničkoj zajednici. Potom je izrekao prigodnu homiliju zahvaljujući zavjetovanicama na „velikodušnom odgovoru na Gospodinov poziv na posvećeni život kojim nastoje uzveličati ‘crte Isusa, čistog, siromašnog, poslušnog’ i učiniti ih preko svojih života neprestano vidljivima usred svijeta“. obraćajući se zavjetovanicama, među ostalim, govorio je o pozivu i posvećenju sv. Klare, o posvećenom životu kao traženju Boga, odluci da se Boga ljubi iznad svega, da se cijelim bićem pripada Gospodinu i surađuje s njime u poslanju naviještanja i življenja njegova evanđelja, da poput trsa i loze ostanu u njemu i on u njima i da se nikada ne zadovolje osrednjošću.

Stavljajući zavjetovanicama Mariju kao uzor posvećenoga življenja, biskup Palić je istaknuo: „Drage sestre, znakovito je da svoje doživotne zavjete polažete na spomendan sv. Klare, u devetnici pred svetkovinu Velike Gospe, u katedrali Marije Majke Crkve čiji će vam zagovor pomoći da ustrajete u zavjetima koje danas polažete. Upravo ti zavjeti omogućuju vam kao posvećenim ženama da nasljedujete krepости Marijina srca i vjerno služite Gospodinu u njegovoj Crkvi. Marijin život može se sažeti u četiri riječi iz evanđelja. Prva je riječ *Fiat* – ‘Neka mi bude’, to je Marijino ‘da’ na prijedlog koji joj je Bog dao preko anđela Gabrijela. Druga riječ je *Magnificat* – ‘Veliča duša moja Gospodina’. *Magnificat* opisuje Marijin odgovor

na Božju milost na djelu u njezinu životu. Zatim, treća riječ, *Conservabat* – Marija je čuvala sve te događaje, razmišljajući o njima u svom srcu; i posljednja riječ, *Stabat*, koja opisuje kako Marija vjerno stoji u podnožju križa gledajući svoga Sina kako umire za čovječanstvo. Te riječi postavljaju obrazac koji svatko od nas treba slijediti u vlastitom životu. I mi smo pozvani reći 'da' Božjemu planu za naše živote, a naš odgovor na taj plan koji se konkretno živi u našim životima također treba 'veličati Gospodina'. I mi trebamo održavati Riječ živom u našim srcima, razmišljajući o stvarima koje je Bog učinio za nas; i stajati uz Krista, posebno stajati uz njega u siromasima, patnicima, progonjenima...“

Na koncu svoje homilije mons. Palić je kazao: „Drage sestre, u ovoj euharistiji molimo za vas da svoje zavjete živite u svim okolnostima i u sve dane svoga života. Ako svoj pogled usredotočite na Isusa i Mariju, budite sigurne da ćete imati blagoslovljeno putovanje. Ako izgubite taj fokus, neizbježno će vas progutati brige ili bitke, ili frustracije, ili zbunjenosti.“

Nakon homilije uslijedio je obred polaganja doživotnih redovničkih zavjeta koji se sastoji od pjevanja litanija i molitve Crkve nad zavjetovanicama dok one činom prostracije očituju vlastitu nedostojnost pred Svemogućim, posvemašnju nesposobnost da vlastitim snagama spoznaju veličinu svoga poziva i poslanja. Potom su u ruke provincijalne poglavarice s. Franke i u nazočnosti dviju svjedokinja položile zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, a svoje predanje potvrdile su potpisivanjem obrasca zavjetovanja. Na koncu obreda primile su prsten, vanjski znak doživotnoga posvećenja i vjernosti Kristu Zaručniku.

Na koncu misnoga slavlja provincijalna poglavarica s. Francka čestitala je zavjetovanicama s poticajnim mislima i pozivom da svoj pogled usmjere na Mariju. „Marijin stav 'Neka mi bude po riječi tvojoj!' (Lk 1,38), to jest rečenica koju ste uzele za svoju misao vodilju, prekretnica je vjekova i nagovještaj novoga, boljega svijeta s Isusom Kristom. Njezino je pouzdanje u Boga ispred svih nesigurnosti, strahova, upitnika i to je pouzdanje početak boljega svijeta. Sigurna je da će s Gospodinom sve biti dobro. Evo mudroga stava koji nas Marija uči, kako pravilno živjeti unatoč svim poteškoćama koje život donosi. Jer poteškoća će uvijek biti i tek što jedna nestane, druga se pojavi – a vaš odgovor na sve neka bude: 'Evo me. Neka mi bude po tvojoj riječi.'“

Nadalje je s. Francka potaknula zavjetovaničice: „Opetovanjem Marijina stava spremnosti i otvorenosti neka Bog u dubini vaše duše čini sve novo. Neka vam taj stav bude ključ očitovanja raspoloživosti na Gospodinov zov, a Marijin divni primjer neka vam bude stalno pred očima i u srcu jer to je najveća hvala koju Bogu možete dati.“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Doživotni zavjeti s. Suzane Benković SSFCR

Tolisa, 13. kolovoza 2023.

Sestra Suzana Benković SSFCR, članica Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina, 13. kolovoza 2023. godine položila je doživotne redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje tom prigodom predvodio je u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Tolisi fra Ivan Šarčević

OFM u koncelebraciji s provincijalom Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša fra Ivom Martinovićem TOR. Zavjete je primila s. Željka Dramac SSFCR, provincijalna poglavarica, u nazočnosti s. Radmile Ilinović SSFCR, odgojiteljice juniorke.

Fra Ivan je homiliju započeo pitanjem: „Što znači u današnje vrijeme odlučiti se nasljedovati Isusa doživotno i u redovničkim zavjetima? Što, zapravo, znači donijeti doživotnu odluku? U vremenu u kojem nedostaje životnih odluka koje neće biti sebične, koje neće biti samo za sebe i koje neće biti tvrdoglave, velika je stvar odlučiti se za Krista, odlučiti se za čestit, moralan život, za nesebičnost i poštovanje. Uz doživotnu odluku, s. Suzana zavjetovala je tri zavjeta: siromaštvo, čistoću i poslušnost. Fra Ivan istaknuo je kako danas mnogi, pa i redovnici, djeluju kao da su prevareni u svome zvanju. Žive život prevare, a ne život vlastite odluke. Što zaista odlučujemo?“

Govoreći o redovničkim zavjetima, predavač je kazao: „Zavjet siromaštva sastoji se, prije svega, u oslobađanju od ikakvih osiguravanja u životu, od grčevitih navezanosti na stvari, ljude, ugled, dobar glas. U Isusu je naše najveće bogatstvo. Nadalje, u zavjetu čistoće trebamo pokazati svoje apsolutno oslanjanje na Boga. To nije zavjet ‘ne-ljubavi’. On ne znači da ne ljubimo, da ne prepoznajemo ljepotu i da ne volimo druge ljude, nego da ih volimo sa što je više moguće širine, da ih volimo nepristrano. Obvezuje nas na osjetljivost za čovjeka, na suosjećajnost s onima kojima beženstvo i samoća nisu izbor, nego prisila, koji su potlačeni, ostavljeni, kojima je to život jednostavno

nametnuo. U zavjetu poslušnosti trebamo se ugledati na Isusa Krista. On svoju poslušnost i predanje daruje Ocu. Bog od nas traži da se odlučujemo za teže. Najteže je opraštati, ne mrziti, ne pamtiti zlo, nadržati sebe samoga iznad svojih moći. U tome se posve trebamo osloniti na Božju pomoć jer je njegova ruka uvijek ispružena i on nas zove da ga slijedimo.“

Na koncu homilije, obraćajući se na poseban način s. Suzani, kazao je: „Draga s. Suzana, u vremenu kada redovnički život i zvanje franjevske kojim si se doživotno odlučila početi djeluju ako ne ludo, svakako suviše i beskorisno, svjedočim ti da vrijedi krenuti tim putem – putem nasljedovanja Isusa. Nema druge riječi do imena Isus da ti reknem. I ovu euharistiju slavimo da tvoja odluka bude doista životna, da budeš ustrajna, da povjeruješ da je Isus tvoj mir i sigurnost, da uvijek drži ispruženu ruku u svim tvojim nemirima, strahovima i tjeskobama i da se s tobom raduje svakom tvom uspjehu i svakoj tvojoj radosti.“

Usljedio je čin prostracije, a nakon toga sam čin doživotnoga zavjetovanja. Sestra Suzana izrekla je obrazac zavjetovanja kojim je obećala da će doživotno živjeti u siromaštvu, poslušnosti i čistoći prema Pravilu Trećega samostanskoga reda svetoga Franje Asiškoga i prema Konstitucijama Družbe Školskih sestra franjevske Krista Kralja. Predvoditelj je zatim nad zavjetovanicom izmolio svečani blagoslov te je blagoslovio prsten, vidljiv znak doživotnoga posvećenja Bogu, a odgojiteljica ga je predala zavjetovnici.

Pred kraj euharistijskoga slavlja okupljenima se obratio župnik fra Mario Jurić OFM, a potom s. Željka, provincijalna

poglavarica koja je, među ostalim, kazala: „Slaveći Boga danas, zahvaljujemo mu za našu s. Suzanu, za njezinu odluku da ustraje na putu nasljedovanja Isusa Krista u našoj zajednici doživotno. Draga s. Suzana! Tijekom početne formacije upoznala si naš način života živeći zajedno s nama. Živeći s nama, vidjela si nas izbliza. Vidjela si sestre, brižne, velikodušne, darežljive. Vidjela si nas i u našim slabostima i u našim manama, ali nisi se prestrašila. Tvoja odluka da nastaviš s nama, da se zavjetuješ doživotno, govori nam da si naučila gledati na život i svijet oko sebe očima vjere, da prepoznaješ Božje u ljudskome.“

U ime svih sestara Provincije čestitala je zavjetovanici što je odlučila predati se toj redovničkoj zajednici cijelim srcem cijeloga života te je zahvalila svima koji su s. Suzanu pratili na njezinu putu, njezinim odgojiteljicama s. Celini Vidak SSFCR i s. Radmili Ilinović SSFCR i sestrama u zajednicama u kojima je živjela, kao i sestrama Hercegovačke provincije među kojima je bila u neposrednoj pripravi za doživotne zavjete. Zahvalila je također predvoditelju misnoga slavlja fra Ivanu Šarčeviću OFM, kao i svim suvoditeljima te svima koji su sudjelovali u pripravi slavlja.

Sestra Suzana svoju je zahvalu izrekla za vrijeme zajedničkoga objeda u dvorištu crkve, a pročitana je i čestitka sestara iz Vrhovne uprave. (s. Petra Mikulec SSFCR)

Tri sestre milosrdnice proslavile zlatni jubilej

Sarajevo, 13. kolovoza 2023.

U crkvi sv. Vinka Paulskoga u Sarajevu 13. kolovoza 2023. godine tri članice Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga sa-

rajevske Provincije Majke Divne proslavile su zlatni jubilej.

Pola stoljeća redovničkoga života proslavile su s. Vitomira Biljaka MVZ, s. Ilijana Djaković MVZ i s. Svjetlana Andabak MVZ.

Tom prigodom misno slavlje predvodio je umirovljeni svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Luka Brković, a prigodnu propovijed u povodu jubileja uputio je umirovljeni profesor Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta mons. Franjo Topić.

Na sv. misi sudjelovale su sestre milosrdnice Provincije Majke Divne Sarajevo, na čelu s provincijalnom poglavaricom s. Vinkom Bilješko MVZ, te rodbina i prijatelji sestara jubilarki. (J. M., KT)

Ulazak u prvu i drugu godinu novicijata

Gromiljak, 14. kolovoza 2023.

U samostanskoj dvorani Kuće Navještenja u Gromiljaku 14. kolovoza 2023. godine upriličen je obred ulaska u prvu i drugu godinu novicijata sestara Služavki Malog Isusa Sarajevske provincije. Uz nazočnost uzoritoga kardinala Vinka Puljića, provincijalne poglavarice s. M. Ane Marije Kesten SMI obred je predvodila vrhovna poglavarica Družbe s. M. Marija Banić SMI. U prvu godinu novicijata pripuštena je postulantica Viktorija Oršolić, a u drugu godinu novicijata s. M. Nikolina Cvitanović koja je uz taj čin primila i obukla redovničko odijelo.

Riječi pozdrava okupljenoj zajednici i prigodne riječi sestrama novakinjama uputila je provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija. „Gospodinu se sviđjelo okupiti nas sve zajedno danas ovdje u Kući

Navještenja u Gromiljaku kako bismo zahvaljivali za velika i čudesna djela koja je podario svojim kćerima Viktoriji Oršolić i Nikolini Cvitanović, a po njima njihovim obiteljima, svetoj Crkvi i našoj redovničkoj zajednici. Zahvaljujemo Bogu za dar života naše postulante Viktorije Oršolić koja je započela svoj put pripreve na redovnički život prije godinu i pol dana u Samostanu *Egipat* u Sarajevu.

Tijekom kandidature i postulata, koje je provela pod vodstvom s. Klare Jerković SMI, Viktorija je svaki dan sve više produbljavala svoju vjeru i otkrivala poziv na koji ju Gospodin zove. Zahvaljujući svakodnevnim pobožnim vježbama, studijama teologije posvećenoga života i različitim iskustvima apostolata koja je stjecala u Samostanu *Egipat*, u Domu sv. Josipa u Vitezu, u Samostanu sv. Josipa u Vitezu i Kući Navještenja u Gromiljaku, Viktorija je još više upoznala karizmu Družbe i poslanje koje nam je ostavio u baštinu sluga Božji nadbiskup Josip Stadler. Iz toga svakodnevnoga iskustva rasta u vjeri i služnja Gospodinu dublje je otkrila svoj poziv na koji ju Gospodin zove, te je u punoj slobodi srca pisanim putem izrazila svoju želju i molbu da joj dopustimo nastaviti put formacije u našoj Družbi sve do potpunoga posvećenja Gospodinu po svetim zavjetima. Zahvalne Bogu za njezin život i njegovo djelo koje je u njoj započeo, radosno ju primamo u našu redovničku zajednicu, kako bi tijekom novicijata još više upoznala Isusa, komu želi pokloniti svoj život nasljeđujući ga u Družbi sestara Služavki Maloga Isusa.

Zahvaljujemo Bogu i za velik dar koji nam daruje danas u osobi s. Nikoline Cvitanović koja je nakon intenzivnoga vre-

mena od godine dana u novicijatu Družbe u Zagrebu, koje je provela pod vodstvom učiteljice novakinja s. Marte Vunak SMI, odlučila nastaviti svoj put formacije i pripremati se za posvećenje Bogu po svetim zavjetima. Sestra Nikolina nastavit će i u drugoj godini novicijata upoznavati i produbljavati svoj poziv, značenje posvećenoga života, Konstitucije Družbe, njezinu povijest i oca utemeljitelja, kako bi mogla u potpunoj slobodi srca predati se Gospodinu i posvetiti mu se po svetim zavjetima.

Vjerujem da će naše novakinje sestra Viktorija i sestra Nikolina u daljnjoj redovničkoj formaciji koja je pred njima, surađujući s milošću Božjom i vodstvom učiteljice novakinja i u zajedništvu s drugim sestrama novakinjama, poput mudrih djevica, nadolijevati svaki dan dovoljno ulja u svjetiljke svoga života kako bi mogle budna srca i spremna duha dočekati svoga Zaručnika koji ih zove na vječno zaručništvo s njim. Tom putu predanja njihovih mladih srdaca, putu vjere koji je pred njima, raduje se naša redovnička zajednica, radujete se, vi, braćo i sestre, roditelji i rodbino. Uz radost koja nam danas na ovaj velik dan spontano dolazi dok stojimo pred tim mladim dušama, istodobno nam se budi i misao na neizvjesnost života koja je pred njima i svima nama. Kako bismo ih podržali u njihovoj želji i odluci, pozvani smo danas darovati im naš najljepši dar, sjećanje u svakodnevnoj molitvi za njihovu svetu ustrajnost.

Vi, drage sestre novakinje Viktorija i Nikolina, računajte na našu sestrinsku i rodbinsku podršku, a na osobit način duhovnu blizinu i trajnu molitvu kojom ćemo biti uz vas. Vi budite blizu s malim

Isusom i Majkom Marijom uz njegove jaslance i ne bojte se! Mali Isus jači je od svih nevolja, kušnji i napasti koje vas mogu zadesiti. Naš otac utemeljitelj, sl. Božji Josip Stadler neće dopustiti da se ijedna od njegovih duhovnih kćeri umori i izgubi na putu života. Povjerite se i njemu u svim potrebama. S tim mislima, drage sestre novakinje, uime sestara članica provincijalne uprave, svih sestara u Provinciji, čestitam vam ovaj dragi dan vašega ulaska u prvu i drugu godinu novicijata Družbe sestara Služavki Maloga Isusa. Živjele!“ zaključila je s. Ana Marija.

Po završetku obreda uslijedilo je čestitanje sestrama novakinjama i priprema za euharistijsko slavlje u Župi Imena Marijina u Gromiljaku koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup u miru Vinko Puljić. (s. M. Viktorija Oršolić SMI)

Slavlje redovničkih zavjeta sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije

Gromiljak, 14. kolovoza 2023.

Za vrijeme svete mise u župnoj crkvi Imena Marijina u Gromiljaku 14. kolovoza 2023. godine proslavljen je zavjetni dan sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije. Sveto misno slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić, nadbiskup u miru. Slavlju redovničkoga zavjetovanja nazočila je vrhovna poglavarica Družbe s. Marija Banić SMI te provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI.

Nakon evanđelja uslijedilo je predstavljanje sestara koje su željele doživotno se posvetiti Gospodinu – s. M. Pia Pilić SMI i s. M. Nikolina Džavić SMI. Zatim je usli-

jedila propovijed, u kojoj je kardinal Puljić usporedio posvećenje po zavjetima s posvećenjem kaleža. Naglasio je kako se kalež pozlaćuje jer je zlato najvrjedniji materijal, a Bogu se daje ono najbolje što imamo, te kako se zlatom nastoji pozlatiti barem onaj unutarnji dio u kojem Isus boravi pod prilikama vina. „Kalež se također ukrašuje i s izvanjske strane različitim ukrasima. Tako je i sa zavjetima – važno je pozlatiti nutrinu, svoje srce ljubavlju, a ukrasi koje kalež ima zapravo su kreposti koje rese život sestara.“ Nadalje je kardinal Puljić istaknuo kako se s vremenom ta pozlata troši, pa ju je potrebno obnavljati. „Tako je i sa zavjetima, s vremenom ih treba obnavljati kako bi nutrina uvijek bila pozlaćena onom istom ljubavlju.“

Po završetku homilije nastavljen je obred polaganja doživotnih zavjeta. Nakon Litanijske svijeće, sestre su s upaljenim svijećama pristupile vrhovnoj poglavarici s. M. Mariji Banić SMI i izrekle obrazac zavjetovanja. Potom je uslijedila blagoslovna molitva kardinala Puljića, nakon koje je svakoj pojedinoj predao prsten, u znak doživotnoga pripadanja Bogu i plave vjenčice u znak djevičanske uzvišenosti.

Nakon obreda polaganja doživotnih zavjeta uslijedila je obnova prvih zavjeta koju su na godinu dana pred vrhovnom poglavaricom izgovorile dvije sestre: s. M. Rita Oborović SMI i s. M. Mihaela Martinović SMI. Tim misnim slavljem dvije sestre zahvalile su Bogu za 60 godina redovničkoga života: s. M. Nevenka Ivančić SMI i s. M. Zlata Kobaš SMI, a dvije sestre zahvalile su za 50 godina redovničkoga života: s. M. Niceta Rajković SMI i s. M. Ružica Ivić SMI. Za 25 godina Bogu posvećenoga života i služenja u Družbi zahvalila je s. M. Klara Jerković SMI.

Nakon popričesne molitve uime svih sestara jubilarke zahvalnu molitvu izrekla je s. M. Ružica Ivić SMI, nakon čega je uslijedio govor provincijalne poglavarice s. M. Ane Marije Kesten SMI. (s. M. Nikolina Cvitanović, novakinja)

Fra Velimir Mandić OFM proslavio zlatni jubilej

Kočerin, 20. kolovoza 2023.

Na svim misama u župi Kočerin 20. kolovoza 2023. godine Bogu se zahvaljivalo za 50 godina svećeništva fra Velimira Mandića OFM. Uz to je fra Velimir slavio misu zahvalnicu na groblju svojih roditelja Hrašljani-Vitaljina, u župi Humac. Propovijed je uputio zlatomisnikov rođak fra Fran Ćorić OFM. Uime Hercegovačke franjevačke provincije zahvalio je fra Jozo Grbeš OFM, provincijal. Uime župe Humac riječi je uputio župnik i gvardijan fra Dario Dodig OFM. Sve se odvijalo pod zlatomisnikovim geslom: „Bogu hvala!“ (MIRIAM)

Sestra Danijela Anić ASC proslavila srebrni jubilej

Zenica, 20. kolovoza 2023.

Sestra Danijela Anić ASC proslavila je 25. obljetnicu redovničkih zavjeta 20. kolovoza 2023. godine u rodnoj Župi sv. Josipa u Zenici. Misno slavlje predvodio je župnik vlč. Davor Topić, a propovijedao je p. Ilija Grgić CPPS. U propovijedi je p. Ilija, povezujući prigodno slavlje i Božju Riječ iz evanđelja te nedjelje, potaknuo sve nazočne, a osobito s. Danijelu, da poput žene Kanaanke nastave živjeti svoj životni poziv s vjerom, ustrajno i ponizno. Na za-

vršetku misnoga slavlja s. Danijela izrazila je zahvalnost dobrom Bogu za dar života i redovničkoga poziva u Družbu Klanjateljica Krvi Kristove.

Sestra Danijela Anić ASC rođena je u Zenici (Bosna i Hercegovina) 14. prosinca 1976. godine. U Družbu Klanjateljica Krvi Kristove ulazi 6. rujna 1995. godine. Prve zavjete položila je 23. kolovoza 1998. godine, a doživotne 1. srpnja 2004. godine. Nakon završene srednje škole u Zenici s. Danijela dolaskom u zajednicu Klanjateljica prolazi redovničku formaciju te nakon polaganja prvih zavjeta pohađa studij na Katehetskom institutu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu gdje je diplomirala u rujnu 2003. godine. Zatim radi kao vjeroučiteljica u osnovnoj školi u Podsusedu u Zagrebu (2004. – 2007.) te u srednjoj školi u Ivancu (2007. – 2011.). Tijekom dva i pol ljetna mjeseca 2007. godine misijski je djelovala u Sibiru. Godine 2011. odlazi u Rim i na Fakultetu odgojnih znanosti iz područja Pedagogija za formaciju zvanja na Papinskom salezijanskom sveučilištu u Rimu završava poslijediplomski studij i postiže licencijat iz odgojnih znanosti. Dolaskom u Zagreb nakon studija (2014. godine) imenovana je odgojiteljicom u početnoj formaciji. U upravi regije izabrana je za savjetnicu u mandatu 2015. – 2020. godine. Zatim je radila kao vjeroučiteljica u srednjoj školi u Kutini. U srpnju 2023. godine na Vrhovnom saboru sestara Klanjateljica izabrana je za vrhovnu savjetnicu i sredinom listopada započinje svoje služenje u upravi Družbe. (s. Damjana Kovačević ASC)

Proslava zlatnoga jubileja redovničkih zavjeta

Nova Topola, 25. – 27. kolovoza 2023.

O pedesetoj obljetnici svojih redovničkih zavjeta četiri sestre Klanjateljice Krvi Kristove okupile su se u Samostanu Svete obitelji u Novoj Topoli, gdje su Klanjateljice otvorile kuću još davne 1888. godine. Dvodnevni susret (od 25. do 27. kolovoza 2023. godine) o temi *U mjestima svojih početaka Klanjateljice zahvaljuju Gospodinu i zazivaju snagu Krvi Kristove koja 'čini sve novo'* pripremila je i vodila s. Vesna Abramović ASC, regionalna savjetnica.

Sestra Cecilija Milković ASC, s. Jacinta Šokić ASC, s. Mirjam Kuštreba ASC i s. Zdenka Pezer ASC provele su tako vrijeme u osobnim refleksijama, rekreativnim radosnim druženjima, razgovoru i sjećanjima na prve dane redovničkoga života te osobnim i zajedničkim molitvenim trenucima usmjerujući zahvalan pogled na prošlost, sadašnjost i budućnost svoga Bogu posvećenoga života.

Poludnevni izlet u Banju Luku, kolijevku Klanjateljica u koju su došle 1879. godine, obogatio je sudionice dodajući sveukupnom sadržaju notu ekumenizma posjetom sabornom hramu Hrista Spasitelja. Sestre su također posjetile mjesta vječnoga počinka preminulih sestara na grobljima u Banjoj Luci, Aleksandrovcu i Novoj Topoli gdje su uz molitvu zapalile lampione. Posebno dojmljiv trenutak bila je molitva i paljenje lampiona uz grob njihove nekadašnje odgojiteljice sestre Tomislave Rajić ASC. Posjetile su i zajednicu sestara u *Novom Nazaretu* (Banja Luka), a dodir s poviješću obogatile su i boravkom

u *Staroj Adi* na obali rijeke Vrbas, uz predah i osvježenje.

Euharistija s obredom obnove zavjeta sestara jubilarke slavljena je 27. kolovoza 2023. godine u župnoj crkvi u Bosanskom Aleksandrovcu. To je mjesto značajno za sestre jubilarke i mnoge Klanjateljice Provincije/Regije Zagreb jer su ovdje položile svoje prve i doživotne zavjete, živjele dane početne redovničke formacije ili prve godine redovničkoga života.

Predvoditelj euharistije vlč. Žarko Vladislav u prigodnoj je homiliji istaknuo ponticaj iz pisma utemeljiteljice sv. Marije De Mattias: „Sjetite se da Vas je Bog pozvao u ovu svetu Družbu da se posvetite i da posvetite druge duše koje su stajale Krvi našega Zaručnika Isusa rassetoga.“ Čestitajući sestrama njihov jubilej vjernoga služenja Kristu u Crkvi, zaključio je: „Bog vas blagoslovio i još vam ljeta darovao, doživjele i sljedeći, dijamantni jubilej. Želimo danas s vama i za vas moliti. (...) Želimo moliti za duhovna zvanja, posebno danas kada doživljavamo nesvakidašnju krizu zvanja, da bude mladića i djevojaka koji će hrabro reći: 'Evo me!' Molimo i za one koji su odgovorili na poziv, da ustraju (...) svijetleći za Krista i upućujući na Krista poput vas, drage naše jubilarke, koje ste se odazvale pozivu Kristovu i vjerno ustrajale odazivajući se već 50 ljeta.“

Svoju riječ zahvalnosti i ohrabrenja uputila je na kraju misnoga slavlja i s. Zdravka Leutar ASC, regionalna poglavarica Klanjateljica Krvi Kristove. (s. Vesna Abramović ASC)

Dijamantni jubilej fra Gabrijele Tomića OFM

Žitače/Podhum, 26. kolovoza 2023.

U Žitačama 26. kolovoza 2023. godine fra Gabriel Tomić OFM, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene, slavio je sv. misu zahvalnicu za 60 godina svećeništva u služanju Bogu i ljudima. U koncelebraciji je bio biskup Pero Sudar, koji je uputio prigodnu propovijed.

U svome podugom govoru na kraju sv. mise fra Gabriel uputio je riječi zahvale: „Hvala dragom Bogu koji me je pozvao u redovnički i svećenički život, vodio me svojim milostima, pratio me tijekom svih dana moga življenja, od rođenja do danas! Hvala Isusovoj i mojoj duhovnoj Majci – Blaženoj Djevici Mariji!

Nikad neću zaboraviti 11. studenoga 1948. godine kad su me moja majka i brat Jakov pratili na željezničku stanicu Ostrožac na mom polasku u sjemenište u Visoko. Brat je nosio moje stvari, a majka mi je davala posljednje savjete riječima: ‘Sine, ja neću dalje, moram se vratiti. Evo ti mami-na krunica. Ti odlaziš u tebi nepoznat svijet. Tvoja ti mama kaže: – Svaki dan moli Gospinu krunicu. Ako to budeš činio, znaj, kada jednoga dana dobiješ obavijest da je tvoja mama umrla, ti nećeš plakati niti ćeš ostati siročić bez majke. Imat ćeš dvije majke u nebu, svoju majku i Isusovu majku, Blaženu Djevicu Mariju. Obje ćemo te pratiti na tvome životnome putu!’ Na Svijećnicu 1953. godine moja je majka umrla. Ono što sam joj obećao ispunio sam. Vjerujte, krunicu molim i danas svaki dan, a na njezinu ukopu nisam plakao.

Svoje sinovsko hvala iskazujem svojim roditeljima – ocu Ivi i majci Mandi. Oni

su danas duhovno prisutni uz ovaj moj dijamantni oltar. I po ovoj svetoj misi hvala im što sam iz svoga doma, od njih i od svoje braće i sestara – a bilo nas je sedmero braće i sedam sestara – ponio puno toga dobrog, svetoga, radosnoga, obiteljskoga! Od nas 14 samo sam ja još ostao živ. I tu milost mi je Bog dao, a zagazio sam već u 89. godinu života.

Ovaj svečani trenutak traži kazati jedno lijepo hvala i mojoj rodbini, i to ne samo po krvi, kao što su obitelj Bekavaca, rod Topića, bliže i daljnje rodbine. Čini mi se da vas imam i u svakom selu, a posebno u Sultićima, Seonici, Buščaku, Donjoj Vasti, Podhumu, Goranima, Kostajnici. Svi ostali moja ste duhovna rodbina. Svaka župa u kojoj sam djelovao kao svećenik moj je duhovni rod. Pokušat ću zahvaliti svima imenujući župe i mjesta gdje sam bio kao svećenik, a za svako mjesto imam posebno sjećanje i zahvalnost u srcu: Bugojno je bilo moja prva svećenička ljubav, Rama-Šćit – Gospa Ramska, to je moje srce i Ramljak sam postao srcem, Novi Šeher sam utkao u svoju dušu, Župu Brajkovići sam smjestio u svoje svećeničko biće, Podhum-Žitače, to je krv koja kola mojim žilama i u mome srcu, Rumboci su dio moje duše, Ulice su snaga moje svećeničke vjere, Svetište Gospe Olovske – Gospa Olovska i Očevija moja su dva oka, župa Brestovsko i časne sestre klarise ono su najljepše rumenilo mojega večernjega neba u zalazu sunca.

U svim mjestima gdje sam služio činio sam to kako sam god umio i znao. Dolaskom u župu Brestovsko, za župnoga vikara i duhovnika sestara klarisa, dolazi i moj smiraj nakon što sam bio pastoralac, kateheta, propovjednik, ispovjednik, organi-

zator i duhovnih i građevinskih pothvata, nabavljač, ekonom, vozač... Na svakom navedenom mjestu osjećao sam se kao svećenik, ali obujam poslova, čiji je teret uglavnom bio na mojim ramenima, nije mi dopuštao da doživim u punini to svoje svećeništvo. Tu radost svoga svećeništva doživio sam u ovih proteklih 10 godina u Brestovskom i kod časnih sestara klarisa. I ovdje je bilo mnogo uspješnih i radosnih – duhovnih i pastoralnih pothvata – Bogu hvala i za njih“, zaključio je slavljениk.

Na koncu sv. mise u ime sestara klarisa iz Brestovskoga fra Nikica Vujica OFM pročitao je čestitku fra Gabrijelu te mu je uručio sliku *Srce Isusovo*, koju je za tu prigodu naslikala s. Martina Primorac OSC. Potom je fra Mirko Majdandžić OFM pročitao i uz gitaru otpjevao pjesmu koju je za tu prigodu napisala i uglazbila s. Janna Dragičević OSC. (bosnasrebrena.ba)

Polaganje doživotnih zavjeta u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji

Tomislavgrad, 2. rujna 2023.

Fra David Slišković OFM iz Širokoga Brijega, fra Antonio Petric OFM iz Posušja, fra Josip Stanić OFM iz Tomislavgrada i fra Robert Cvitanović OFM iz Mostara položili su 2. rujna 2023. godine u crkvi sv. Mihovila Arkandela Duvno doživotne (svečane) zavjete. Svečanozavjetovanici su od Boga i Crkve zatražili „da zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće mogu slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti“.

Misno slavlje predvodio je provincijal hercegovačkih franjevaca fra Jozo Grbeš OFM. U koncelebraciji je bio magistar hercegovačkih bogoslova fra Josip Serdo

Čavar OFM. Nakon prigodne homilije uslijedio je obred zavjetovanja, kada su braća položila doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće. (KVRPP Bosne i Hercegovine / MIRIAM)

Dječje ljeto – uz Bibliju i znanost

Uskoplje, 30. kolovoza – 3. rujna 2023.

U organizaciji Franjevačke mladeži Uskoplje u Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Uskoplju od 30. kolovoza do 3. rujna 2023. godine održano je *Dječje ljeto 2023. – uz Bibliju i znanost*. Članovi FRAMA-e organizirali su Dječje ljeto uz pomoć duhovnoga asistenta fra Zvonimira Batiste OFM, župnoga vikara fra Mate Topića OFM i župnika fra Josipa Mihaela Matijanića OFM.

Tema je bila vezana uz meteorologiju, pa je gost predavač i animator programa bio hrvatski meteorolog Zoran Vakula. Tijekom petodnevnih aktivnosti 98 djece od 1. do 7. razreda osnovne škole kroz igru, zabavu i druženje upoznalo se s prvih pet biblijskih knjiga, s mnogim osobama i događajima, kao i s nekim osnovnim meteorološkim pojmovima.

Podijeljeni u četiri skupine, koje su vodili FRAMA-ina animatori, spoznali su više o detaljima Adamova, Noina, Abrahamova i Mojsijeva života, gledali su biblijske crtiće o njima te samostalno i zajednički pripremali i izlagali radove o njihovu životu, nekoliko puta dnevno molili se te svakodnevno nazočili krunici i večernjoj svetoj misi. Dani su bili ispunjeni duhovnom glazbom, raznim društvenim igrama, osobito u subotu, posvećenima meteorologiji – ‘sunčastim’, ‘oblačastim’, ‘vjetropirastim’ i ‘kapljicastim’ igrama, koje su

potaknula predavanja Zorana Vakule.

Predavač je 'školarce' podučavao razlikama između 'svetačkih' i 'svjetovnih' prognoza, a 'predškolarcima' je govorio o biblijskim 'vremenastim' pričama i pritom je promovirao svoje slikovnice o meteorologiji iz serije *Vremenaste priče* i približio djeci neke često spominjane meteorološke termine da bi bolje razumjela i imala koristi od meteoroloških informacija, posebice u ovo doba sve očitijih klimatskih promjena i globalnoga zatopljenja.

Hrvatski meteorolog Vakula održao je i predavanje *Meteorologija u prvih pet knjiga Biblije*, kojem je 31. kolovoza 2023. godine navečer u dvorani župnoga centra nazočilo oko 180 roditelja, djece i župljana. Tijekom predavanja koristio je citate iz Biblije koji govore o meteorološkim pojavama za edukaciju o važnosti meteorologije u svakodnevnom životu, s naglaskom na klimatske promjene.

Dana 3. rujna 2023. godine nakon nedjeljne mise podijeljene su zahvalnice svim sudionicima dječjega ljeta. Animator Vakula rekao je da su djeca bila izvrsna – „razigrana, ali i željna komunikacije, prihvaćanja novih spoznaja, što se posebice vidjelo kod pripreme samostalnih radova u koje su mnogi utkali i nova znanja iz područja meteorologije“. (KVRPP Bosne i Hercegovine / IKA)

Obnova prvih redovničkih zavjeta i zlatni jubilej

Visoko, 4. rujna 2023.

U franjevačkoj samostanskoj crkvi sv. Bonaventure u Visokom za vrijeme duhovnih vježbi 4. rujna 2023. godine, na kojima su se okupile 'zlatne jubilarke' Školskih sesta-

ra franjevki Bosansko-hrvatske provincije, juniorke s. Antonija Klišanin SSFCR i s. Petra Mikulec SSFCR obnovile su svoje prve redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje je predvodio voditelj duhovnih vježbi fra Stipo Kljajić OFM, član Franjevačke provincije Bosne Srebrne. Zavjete je primila provincijalna poglavarica s. Željka Dramac SSFCR.

Homiliju, odnosno tumačenje Lukina evanđelja (Lk 4,16–30) u kojem Isus u svome zavičaju u Nazaretu nije učinio nijedno čudo, unatoč očekivanjima njegovih, te poznatu Isusovu: „nijedan prorok nije dobrodošao u svom zavičaju“, fra Stipo sažeo je u jasnu poruku da, za razliku od nas ljudi, Bog nije pristran. „Boga se ne može privatizirati, on želi da se svi ljudi spase. Bog ne ljubi manje mene/nas zato što ljubi i druge ljude, svakoga čovjeka“, zaključio je propovjednik. (s. Mira Bližnac)

Proslavljen blagdan sv. Majke Terezije

Banja Luka, 5. rujna 2023.

U samostanskoj kapeli redovnica Misionarki ljubavi 5. rujna 2023. godine u Banjoj Luci liturgijskim slavljem proslavljen je blagdan utemeljiteljice te redovničke družbe, sv. Majke Terezije iz Kalkute.

Misno slavlje predvodio je mjesni biskup Franjo Komarica. Biskup Komarica na početku misnoga slavlja uputio je čestitku redovnicama i zahvalnost svim nazočnima za njihovu oduševljenost likom i djelom sv. Majke Terezije i za njihovu spremnost u pomaganju sestrama da one mogu pomagati najsiromašnijima u gradu i cijeloj okolici. Napomenuo je kako je Banja Luka jedino 'povlašteno' mjesto

u cijeloj državi jer se samo u njoj nalazi 'kuća ljubavi i milosrđa' redovnica Misionarki ljubavi.

U prigodnoj propovijedi biskup Franjo najprije se prisjetio svojih susreta i kontakata sa sv. Majkom Terezijom, pripisujući njezinu zagovoru te zagovoru sv. pape Ivana Pavla II. i blaženoga Ivana Merza dolazak sestara Misionarki ljubavi u središte njegove biskupije. Propovjednik je zatim govorio o sv. Majci Tereziji kao „vjerodostojnoj Kristovoj učenici i suradnici“. „Njoj je – uz Božju pomoć – uspjelo da bude neumorna i dosljedna promicateljica i braniteljica Božje slike u svakom ljudskom biću, braniteljica njegova dostojanstva, važnosti i dragocjenosti u očima njegova Stvoritelja – Boga. Njezin način življenja i služenja Bogu u služenju njegovu ljubljenu stvorenju – čovjeku – privukao je 'poput magneta' mnoge mlade djevojke diljem svijeta, te su se odlučile nju nasljedovati u družbi koju je svetica svojedobno osnovala. Ta se družba raširila po brojnim zemljama diljem cijele zemaljske kugle, te je stigla i do Banja Luke“, pojasnio je u propovijedi.

Na te riječi nadovezao je tumačenje misnih čitanja koja su sadržavala Božji govor i čovjekov odgovor. Citirao je i riječi sv. Terezije: „U času smrti, kad stupimo pred lice Božje, bit ćemo suđeni po mjeri ljubavi, ne koliko smo činili, nego koliko smo ljubavi unijeli u svoje djelovanje.“ Potaknuo je sve nazočne da se i dalje ugledaju „u Krista i njegovu Presvetu Majku te u Kristovu vjernu suradnicu sv. Majku Tereziju i da mole njihov zagovor za blagoslovljen svoj zemaljski život“. (TABB)

Spomen na Stadlerov dan

Sarajevo, 8. rujna 2023.

U katedrali Srca Isusova u Sarajevu održan je 8. rujna 2023. godine Stadlerov dan. Sve-to misno slavlje, kojemu je prethodila krunica, predvodio je katedralni župnik dr. sc. vlč. Oliver Jurišić uz suslavlje s vlč. Markom Stanušićem. Na početku misnoga slavlja vlč. Oliver podsjetio je da uz slavlje rođenja Blažene Djevice Marije Vrhbosanska nadbiskupija svakoga osmoga u mjesecu moli za proglašenje blaženim sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera.

Na koncu misnoga slavlja su se svi uputili na Stadlerov grob gdje su izmolili molitvu za njegovo proglašenje blaženim. (s. M. Ljilja Marinčić SMI)

Proslavljen dijamantni i zlatni jubilej redovništva

Bijelo Polje, 8. rujna 2023.

U Samostanu sv. Franje u Bijelom Polju 8. rujna 2023. godine proslavljeni su dijamantni i zlatni redovnički jubileji. Dijamantni jubilej redovništva proslavile su s. M. Monika Matić SSFCR, s. M. Mirona Rupčić SSFCR, s. M. Stanislava Drljo SSFCR i s. M. Matilda Parlain SSFCR, a 50 godina redovničkoga života proslavile su s. M. Nevenka Šimić SSFCR, s. M. Anka Kvesić SSFCR, s. M. Zdravka Grgić SSFCR, s. M. Ljubica Rotim SSFCR, s. M. Marta Barišić SSFCR, s. M. Lidija Glavaš SSFCR, s. M. Slavica Kožul SSFCR i s. M. Mirjana Marić SSFCR. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Svetozar Kraljević OFM.

Nakon navještaja evanđelja jubilarke su pred provincijalnom poglavaricom i okupljenom zajednicom obnovile zavjete izgovarajući isti onaj obrazac redovničkoga zavjetovanja koji svakodnevno izriču već 50 ili 60 godina. Potom je fra Svetozar uputio prigodnu homiliju.

Prije završnoga blagoslova s. Franka izrekla je čestitku sestrama slavljenicama i zahvalnost za odaziv Božjem pozivu, za suživot s njima, za živo sudjelovanje u lancu prenošenja karizme naše Družbe, kao i za sve dobro koje je Bog po njima činio. Potom se napose obratila dijamantnim jubilaricama, među kojima zbog zdravstvenih razloga nije bila nazočna s. Stanislava Drljo SSFCR, spominjući se također i pokojnih sestara, njihovih kolegica po zavjetima, koje su se u posljednjem desetljeću preselile u vječnost: s. Roza Kostić SSFCR, s. Silvija Galić SSFCR, s. Veselka Šaravanja SSFCR i s. Silvana Rozić SSFCR.

„Neizmijerna je dobrota, strpljivost, samozatajnost, požrtvornost koju ste utkale u zajedništvo i poslanje po našim samostanima, samostanima naše subraće i po župama: moleći, kuhajući, katehizirajući, uređujući, tješeći. Hvala za predanost s kojom ste nosile patnje i podržavale radosti onih koje vam je Gospodin stavljao na put. Hvala za postojanost kojom nas i danas darujete. Neka vas dobri Bog obdaru radosnom nadom, strpljenjem i postojanošću u molitvi, neka blagoslovi sve vaše dane i naše sestrinstvo“, istaknula je s. Franka, a potom je čestitku uputila zlatnim svećaricama.

„Za moto svoga zlatnoga jubileja uzele ste riječi 118. psalma: ‘Ti si Bog moj – tebi zahvaljujem: Bože moj, tebe ja uzvisujem.’ Kliktaj je to duše koja je u vjeri

iskusila da je sve milost te da se u svemu očituje beskonačna ljubav kojom nas Bog ljubi. Ta zahvala, u koju ste sažele svoj pedesetogodišnji redovnički hod, očituje iskustvo vaše vjere koja je premještala brda vlastitoga unutarnjega otpora, govori o nadi koja vas je unatoč zaprekama i poteškoćama pokretala naprijed i svjedoči ljubav koja se darivala bez očekivanja zahvalnosti i priznanja. Sa svakom od vas Bog je stvarao jednu životnu priču koju su pratila nemala iznenađenja i preokreti u okolnostima i događanjima u kojima ste trebale biti i u kojima ste bile glavni akteri. Raspoloživost za Božja iznenađenja vodila vas je s postaje na postaju diljem svijeta od kršne Hercegovine preko Europe do daleke Amerike“, kazala je, među ostalim, s. Franka spominjući se za zahvalnošću i njihove pokojne susestre s. Jelenke Puljić SSFCR. (Školske sestre franjevske, Mostar)

Susret duhovnih zvanja Derventskoga i Doborskoga dekanata

Koraće, 9. rujna 2023.

Dvadeseti po redu susret duhovnih zvanja Derventskoga i Doborskoga dekanata održan je u subotu 9. rujna 2023. godine u Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Koraću u Bosanskoj Posavini. Okupilo se u toj povratničkoj župi, od ukupno 222 Bogu posvećene osobe iz tih dvaju dekanata, dvadesetak svećenika redovnika i redovnica.

Pozdravnu riječ uputio je na početku domaćin, župnik fra Ivan Marić OFM. U uvodnoj riječi inicijator i koordinator svih dosadašnjih susreta vlč. Ivan Ravlić, župnik u Globarici kod Maglaja, naglasio je

da je, uz to što susretom žele učvrstiti svoje zajedništvo i bolje se upoznati, jedan od ciljeva susreta svjedočanstvo u duhovnom pozivu kako bi mlade oduševili i pomogli im da ga prepoznaju i odazovu mu se. Ustvrдио je da su susreti takve vrste važni i za obnovu tih krajeva, koji su u posljednjem ratu doživjeli velika stradanja.

Prigodno razmatranje *Poziv na sveopće bratstvo u enciklici Fratelli tutti*. Izvor *novih moralno-teoloških ideja* održao je dr. p. Tadija Milikić SJ, profesor na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Tako je pojasnio kako enciklika pape Franje *Fratelli tutti* govori o bratstvu i socijalnom prijateljstvu koje omogućuje cjelovit razvoj ljudske osobe, i na individualnoj i na društvenoj, odnosno globalnoj razini. „Papa Franjo snažno se oslanja na ljudsko transcendentalno dostojanstvo. Takav pogled na čovjeka i ljudsko dostojanstvo, koji je nadahnut krepošću i prijateljskom ljubavi te osnažen ostalim naravnim i nadnaravnim krepostima, omogućuje istinski susret i dijalog s osobama koje pripadaju drugim kulturama, religijama i civilizacijskim strukturama. Jedino takvim dijalogom otvaraju se mogućnosti integralnoga razvoja ljudske osobe, razvoja iza kojega se nalazi potencijal ne samo pojedine ljudske osobe nego i cijeloga ljudskoga roda. Upravo istaknuta moralno-teološka refleksija snažna je kritika postojećim društvenim, financijskim i gospodarskim kretanjima koja očituju osnaživanje jaza između bogatih i siromašnih, i na lokalnoj i na globalnoj razini“, rekao je, uz ostalo, prof. Milikić.

U zaključku je naglasio da papa Ivana Pavao II. opće povelje o ljudskim pravima naziva jednim od najuzvišenijih izričaja

ljudske svijesti, ipak, papa Franjo smatra, barem kad je u pitanju prijateljska ljubav, da je vjera u Boga Oca svih ljudi jedini čvrst i pouzdan temelj za priznavanje, poštovanje i ostvarivanje sveopćega bratstva.

U zajedništvu s jedanaest svećenika i redovnika poslije predavanja euharistijsko je slavlje u župnoj crkvi predvodio mons. Pero Zeba, umirovljeni svećenik Riječke nadbiskupije, povratnik u Bijelom Brdu.

U prigodnoj homiliji on je naglasio entuzijazam svećenika i redovnika koji pred sobom nedjeljom imaju malo stado vjernika i ne gube nadu, već naprotiv, vjeru još više jačaju moleći snagu od Boga. „Iako prvi dojam, dolazeći na ovaj susret duhovnih zvanja, razočara, čini nas tužnim, posebno kad idemo od Doboja do Bosanskoga Broda, vidimo draču, korov, ruševine, pustoš koja je osvojila nekoč živa ognjišta puna molitve i svećeničkih i redovničkih zvanja. Ipak, uvjeravam vas da se na obzoru pojavljuju siluete nade u bolja vremena. Još uvijek naše župe imaju relativno brojne mlade župnike koji svake nedjelje okupljaju malo stado i čekaju bolje nedjelje. Ovo bremenito vrijeme traži hrabre svećenike, ne samo službenike oltara kojima je crkva radno mjesto nego vatrene svjedoke živoga evanđelja. Premda su svećenici danas najveće žrtve prihvaćene rodne ideologije koja krši ‘rodnost’, prirodu, znanstvena saznanja i kršćanski poredak stvaranja kakav je Bog zamislio. Njezini propovjednici sposobniji su od nas. No, ipak, mi svećenici za njih smo Davidi. Naše je oruđe istina, naša je snaga Krist pobjednik. Zato kličemo s blaženim Alojzijem Stepincem: *In te Domine speravi*, u tebe se uzdam, Gospodine. Stoga dignimo srce Gospodinu“, neke su od snaž-

nih ohrabrujućih poruka mons. Zebe. (B. Lukačević)

Slavlje obnove zavjeta sestara Klanjateljica Krvi Kristove

Banja Luka, 10. rujna 2023.

U kapeli Samostana *Novi Nazaret* u Banjoj Luci 10. rujna 2023. godine za vrijeme euharistijskoga slavlja, kojemu je predsjedao banjolučki biskup mons. Franjo Komarica, tri sestre juniorke obnovile su svoje redovničke zavjete u Družbi Klanjateljica Krvi Kristove.

U prigodnoj homiliji biskup Komarica istaknuo je dragocjeno služenje sestara Klanjateljica Krvi Kristove u Banjoj Luci i banjolučkom kraju tijekom 144 godine te je izrazio radost što je slavlje obnove zavjeta upriličeno u mjestu koje je kolijevka te redovničke zajednice na prostoru Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Sestrama slavljenicama poručio je kako one po činu obnavljanja svojih zavjeta svjedoče u Crkvi istinu o posebnom Božjem pozivu pojedincu da Bogu posveti u potpunosti svoj život te o dubokoj osobnoj povezanosti s Kristom. Na temelju čitanja iz knjige proroka Hošee potaknuo ih je na vjernost savezu koji Bog po zavjetima sklapa sa svakom od njih jer obnavljanje zavjeta jest obnova vjernosti Bogu koji je uvijek vjeran svojim obećanjima. Na obnovu saveza s Bogom biskup Komarica pozvao je i sve prisutne vjernike podsjećajući da je Bog u prolivenoj krvi svoga Sina sklopio novi savez sa svakim čovjekom. To je otkupljujuća istina za svakoga kršćanina, stoga je temeljni čovjekov poziv proslavljati Boga svojim životom. Vjernost tom Savezu najbolje se pokazuje svjedočanstvom života

po Božjim zapovijedima i darivanjem života za bližnje. Na temelju evangeoskoga ulomka o čudesnom ribolovu, biskup je istaknuo kako je svaki kršćanin Isusov trinaesti apostol i ne bi se smio smatrati neprikladnim za poslanje koje mu Bog povjerava, a to poslanje jest surađivati s Kristom u djelu otkupljenja cijeloga čovječanstva.

Nakon homilije su sestre juniorke s. Ivana Miličević ASC, s. Martina Bukarica ASC i s. Biljana Kostić ASC u nazočnosti s. Zdravke Leutar ASC, regionalne poglavarice sestara Klanjateljica Krvi Kristove, obnovile svoje redovničke zavjete na godinu dana.

Zbog nedavne operacije kralježnice i nemogućnosti putovanja u Banju Luku, s. Kristina Vuković obnovila je zavjete u Zagrebu. (s. Ivana Husnjak ASC)

Obnova zavjeta Školskih sestara franjevki Krista Kralja

Mostar, 13. rujna 2023.

Na Dan utemeljenja Družbe Školskih sestara franjevki Krista Kralja, 13. rujna, 2023. godine tri sestre juniorke – s. Damjana Soko SSFCR, s. Veronika Cvitković SSFCR i s. Ružica Džolan SSFCR – obnovile su prve redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje s obredom obnove zavjeta u kapeli provincijalnoga središta u Mostaru predvodio je fra Danko Perutina OFM, gvardijan i župnik Župe sv. Petra i Pavla u Mostaru.

U prigodnoj homiliji fra Danko potaknuo ih je na posvemašnje predanje Onomu od koga dolazi poziv i komu sve pripada. Kao uzor predanja istaknuo je Blaženu Djevicu Mariju i njezin život kao

primjer poniznosti, posluha, jednostavnosti, služenja, velikodušnoga pripadanja Bogu i bližnjima.

Nakon homilije fra Danko zazvao je Božju pomoć na te službenice koje su krenule putem nasljedovanja Krista. Potom su s. Damjana, s. Veronika i s. Ružica obnovile svoje predanje Gospodinu na još jednu godinu. Njihove je zavjete primila provincijalna poglavarica s. Franka Bagarić SSFCR. (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Primanje u novicijat, postulat i kandidaturu

Bijelo Polje, 13. rujna 2023.

Na Dan Družbe, 13. rujna, 2023. godine postulantica Školskih sestara franjevske Bosansko-hrvatske provincije Ivana Džeko zajedno s postulanticom Mostarske provincije Anamarijom Bakulom primljena je u novicijat u Bijelom Polju kraj Mostara. U dogovoru s Upravom Provincije Sv. obitelji i uz dopuštenje vrhovne poglavarice novicijat Bosansko-hrvatske provincije Prečistoga Srca Marijina pridružen je novicijatu Provincije Sv. obitelji.

Obred uvođenja u redovnički život za vrijeme *Večernje molitve* predvodile su provincijalne poglavarice s. Franka Bagarić i s. Željka Dramac. Nakon što su postulante izrekle da žele „upoznati naš način života kako bi mogle slijediti Krista po uzoru siromašnoga i poniznoga sv. Franje“, s. Franka i s. Željka podijelile su im znak *Tau* – raspoznatljiv znak Družbe – sa željom da im on bude poticaj na „nasljedovanje Krista, siromašnoga, čistoga i poslušnoga“.

U kratkom obraćanju novakinjama i cijeloj zajednici s. Franka kazala je kako novicijat znači dublje živjeti zajedništvo s Bogom, izgrađivati zdrave međuljudske odnose te u iskustvu samoće upoznavati sebe. Vrijeme je to iskustva dubljih susreta s Bogom, s drugima, a napose sa samom sobom. U godini novicijata novakinja bolje upoznaje Pravilo i Konstitucije Družbe, zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti te obveze koje preuzima polaganjem zavjeta. „Onaj tko je prošao to razdoblje u otvorenosti srca zna da se ne može staviti u riječ punina i ljepota, snaga i dubina toga razdoblja“, kazala je s. Franka. Toga dana u postulat Mostarske provincije primljene su Barbara Kvesić, Vedrana Gavran i Sanja Budimir, a u kandidaturu Antonela Karčić. Na završetku obreda s. Franka predala je novakinje njihovoj odgojiteljici s. Marijani Selak, a postulante i kandidatice odgojiteljici s. Slavici Bagarić.

Za vrijeme objeda u ime sestara Bosansko-hrvatske provincije riječi zahvale i pozdrava svim sestrama izrekla je provincijalna poglavarica s. Željka Dramac. Podsjetila je na njihove pokojne sestre koje su u novicijatu u Mostarskoj provinciji bile 1944., 1946. i 1947. godine jer je u njihovoj tek osnovanoj Provinciji (1942.) vlastiti novicijat osnovan 1949. godine. Izrazila je radost što su Dan Družbe mogle proslaviti u zahvalnosti Bogu za dar zajedništva, za novakinje, postulante i kandidatice Mostarske provincije te je zahvalila provincijalnoj poglavarici s. Franki Bagarić i Upravi Provincije Sv. obitelji, odgojiteljici s. Marijani Selak, kao i zajednici sestara u Bijelom Polju što su otvorena i radosna srca primile njihovu novakinju Ivanu. (ssf.hr)

Slavlje zaštitnika Provincije i Kapitula na rogožinama

Sarajevo, 14. rujna 2023.

U četvrtak, na blagdan Uzvišenja Sv. Križa, 14. rujna 2023. godine franjevci Provincije Bosne Srebrene proslavili su svoj patron na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu u Samostanu sv. Pavla. Kao i svake godine na taj dan franjevci Bosne Srebrene okupljaju se i na *Kapitulu na rogožinama*. Na susretu se okupilo oko 100 braće iz Provincije, koja djeluju na području Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Kosova.

Nakon okupljanja u jutarnjim satima uz kavu, u amfiteatru Teologije uslijedila je molitva *Srednjega časa*, a zatim je govor dobrodošlice svoj okupljenoj braći uputio domaćin fra Vili Radman, gvardijan samostana.

Potom je uslijedilo prigodno predavanje prof. dr. fra Stipe Kljajića: *Utjelovljenje – služenje ljudima. O 800. obljetnici Franjinog Greccia*. Ove godine naime franjevački red obilježava 800 godina od uprizorenja živih jaslja Franje Asiškoga u Grecciu. Stoga je fra Stipo u svom predavanju nastojao približiti braći sam događaj Utjelovljenja Boga u ovom svijetu, događaj koji je nadahnuo Franju Asiškoga da 1223. godine u mjestu Greccio uprizori žive jaslje.

Po završetku predavanja uslijedila je rasprava u kojoj su braća, zajedno s provincijalnom upravom, razgovarala i promišljala o načinima proslave te velike franjevačke obljetnice na razini Provincije, ali i u župama i po samostanskim područjima. Zatim je pročitana prijedlog dodatka provincijalnom statutu koji se tiče zaštite maloljetnika i ranjivih osoba, a pripremio

ga je pravnik fra Šimo Ivelj. Nakon kratke analize teksta na glasovanju Kapitula prihvaćen je predloženi dodatak koji će odmah biti upućen u Generalnu kuriju u Rim na potvrdu.

Vrhunac proslave bio je u slavlju svete mise u samostanskoj crkvi sv. Pavla koju je predvodio provincijal Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić. U svojoj prigodnoj propovijedi provincijal je potaknuo braću da unatoč svim problemima u životu ipak nadvladaju sve negativnosti koje nas okružuju te da hrabro svjedoče svoj franjevački identitet.

Nakon mise i ručka nastavljen je Kapital. Izložene su nove smjernice za Bosnu Srebrnu, a odnose se također na pitanje zaštite maloljetnika i ranjivih osoba. Te smjernice razlažu u detalje i tumače neke pojedinosti dodatka provincijalnim statutima o kojem se raspravljalo prijedpodne. Nakon rasprave Kapital je izglasao te *Smjernice*. Osim tih tema provincijal fra Zdravko govorio je o stanju, planovima i inicijativama u njihovoj Provinciji. (FIA)

Primanje u postulat franjevačkih kandidata

Mostar, 15. rujna 2023.

Dana 15. rujna 2023. godine u Mostaru u postulat Hercegovačke franjevačke provincije službeno su primljena deveterica kandidata: Karlo Vasilj (Župa sv. Jakova, Međugorje), Andrija Šego (Župa sv. Jakova, Međugorje), Petar Zrinišić (Župa sv. Mihovila Arkandela, Duvno), Tomislav Barać (Župa sv. Jakova, Međugorje), Mate Tadić (Župa Presv. Srca Isusova, Kongora), Marko Lasić (Župa sv. Petra i Pavla, Mostar), Bože Tolo (Župa Bezgrešnoga začeca

Blažene Djevice Marije, Posušje), Renato Prusina (Župa Krista Kralja, Čitluk) te Ivan Vasilj (sjemeništarc) (Župa sv. Jakova, Međugorje).

Kandidate je u postulat primio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije fra Jozo Grbeš. Inače, postulat traje najmanje šest mjeseci i prvi je korak upoznavanja franjevačkoga oblika života. U tom vremenu kandidat upoznaje stvarnu zajednicu i bratstvo u koje je došao, jednako kao što i članovi bratstva upoznaju njega. U toj dinamici upoznavanja konkretnoga života zajednice događa se prvo razlučivanje i provjera autentičnosti vlastitoga životnoga poziva. Ako kandidat i zajednica tijekom postulata steknu usklađeno povoljno mišljenje o duhovnom pozivu kandidata, on ulazi u novicijat koji traje godinu dana. (franjevci.info)

Franjevačka mladež iz Tolise posjetila sestre klarise

Brestovsko, 15. rujna 2023.

Dvadesetak članova Franjevačke mladeži (FRAMA) iz Tolise predvođenih fra Ivanom Stanićem, njihovim duhovnim asistentom, posjetili su 15. rujna 2023. godine sestre klarise u Samostanu sv. Klare u Brestovskom. Fra Ivan zahvalio je na gostoprimstvu i ukratko je predstavio Franjevačku mladež iz Tolise, njezin rad i aktivnosti.

Opatica s. Hijacinta Batinić govorila je o svetoj Klari Asiškoj, o načinu života i rada u samostanu, a jedna je sestra posvjedočila o svom redovničkom pozivu.

Na kraju toga radosnoga susreta framaši su se preporučili u molitve sestara kla-

risa i rekli da će i oni njih nositi u svojim molitvama i sjećanju. (sestre klarise)

Sestra Veronika Radišić položila prve zavjete

Bijelo Polje, 17. rujna 2023.

Na blagdan Rana sv. Franje, 17. rujna, 2023. godine u Samostanu sv. Franje u Bijelome Polju novakinja s. Veronika Radišić obukla je redovničko odijelo i položila prve privremene zavjete.

Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM.

Slavlje je započelo ulaskom s. Veronike, kao mudre djevice sa zapaljenom svijećom, u pratnji provincijalne poglavarice s. Franke Bagarić, odgojiteljice i nazočnih misnika. Redovničko odijelo u kojem je pristupila oltaru Gospodnjem blagoslovio je don Željko Majić nakon misnoga slavlja prethodnoga dana, a kućna predstojnica s. Ana Marić predala ga je novakinji s. Veroniki.

Poslije navještaja evanđelja uslijedio je čin prozivanja izabranice za prve zavjete, a nakon homilije o. provincijala nastavljen je obred polaganja zavjeta. Predsjedatelj slavlja izmolio je potom molitvu za Božju pomoć zavjetovanici, a zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće na godinu dana, u nazočnosti dviju svjedokinja i prisutne zajednice vjernika, s. Veronika položila je u ruke provincijalne poglavarice s. Franke. Potom su s. Veroniki dodijeljeni i ostali znakovi zavjetovanja – koprena, trnov vjenčić te Pravilo i Konstitucije Družbe. Obred je završio molitvom vjernika, a sv. misa nastavljena

je euharistijskom službom.

Prije završnoga blagoslova s. Veroniki čestitala je provincijalna poglavarica s. Franka te je kazala kako je tijekom triju godina života u bjelopoljskoj zajednici, koja je preslika Provincije u malom, po duhovnosti, po djelatnostima koje se u njoj obavljaju i po strukturi osoblja, mogla izblize upoznati sestre i njihov način života te u nazočnosti svoje obitelji i zajednice sestara dati zavjet Bogu da će živjeti u poslušnosti, siromaštvu i čistoći.

Osvrćući se na izabrano geslo s. Veronike „Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih“ (Iv 13,15), dodala je: „Nasljedujući njegov primjer, pozvana si prva ustati i djelovati. Prva prilaziti i opraštati. Prva odlagati haljine samodostatnosti i svega onoga što te sputava, opasati se ubrusom ljubavi i spremno služiti drugima perući im noge. Taj nam je primjer Isus ostavio.“ Potom se spomenula i blagdana Rana sv. Franje potičući s. Veroniku: „Sve Franjino znanje, nastojanje i imanje bio je siromašni i ponizni Krist. Franjo je siromašan, čist i poslušan jer je Krist takav bio. I ti si, s. Veronika, izabrala biti siromašna, čista i poslušna. Franjo je milosrdan jer je Krist bio milosrdan. I ti si, s. Veronika, izabrala biti milosrdna. Franjo je radostan, malen i ponizan jer je Krist takav bio. I ti si, s. Veronika, izabrala živjeti tako. Franjo je ljubio svaku osobu, sve stvoreno i sve njegovo bilo je za Krista. Neka i sve tvoje, s. Veronika, bude za Krista jer ti nosiš ime u čiji životni rubac Isus želi utisnuti svoje lice. Neka tvoj život i tvoje poslanje budu radionica preko koje će Bog djelovati, gdje će on u suradnji s tobom oblikovati tvoje stavove, osjećaje i volju.

U toj radionici šutnje i riječi, strpljivosti, nade i ljubavi Bog će sam djelovati čineći sve novo i dobro. On neka preko tebe djeluje, neka te čuva i prati!“

Radost sa s. Veronikom zbog toga odvažnoga koraka predanja i posvećenja Bogu uz srdačne čestitke podijelile su sestre i njezina obitelj. (Školske sestre franjevske, Mostar)

Primanje u postulat Bosne Srebrene

Livno, 22. rujna 2023.

U kapelici Franjevačkoga samostana sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu 22. rujna 2023. godine upriličeno je primanje četvorice kandidata u postulat Franjevačke provincije Bosne Srebrene, na kojem su sudjelovali i članovi samostanske zajednice, kao i provincijalni ekonom fra Vinko Sičaja. Nakon odlomka iz *Nepotvrdenoga pravila sv. Franje Asiškoga* „O primanju braće“, koji je pročitao meštar postulanata fra Marko Ešegović, uslijedio je kratki nagovor i poticaj najmlađoj braći koje je izrekao provincijal Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić.

U obredu primanja u postulat, nakon izrečenih molbi i molitava te prihvatanja mlade braće u postulat, provincijal Dadić blagoslovio je svetom vodom drvene franjevačke križeve *Tau* koje je potom stavio postulantima oko vrata. Zatim je blagoslovio i kompletne časoslova koje im je također ponaosob uručio. Na koncu je blagoslovio i same postulante te na sve prisutne zazvao blagoslov serafskoga oca Franje.

U postulat su primljeni sljedeći kandidati: Marko Spajić (Župa sv. Ante Padovanskog, Žepče), Anto Čošković (Župa sv. Ane, Domaljevac), Marin Mamić (Župa sv. Franje, Bila) i Luka Grubešić (Župa Duha

Svetog, Fojnica). Početkom listopada u postulat će biti primljen još jedan kandidat, Ilija Bilanović (Župa sv. Ilije proroka, Glačmoč). (FIA)

Dvostruko slavlje u Župi Presvetoga Trojstva

Novi Travnik, 24. rujna 2023.

Vjernička zajednica Presvetoga Trojstva u Novom Travniku 24. rujna 2023. godine proslavila je svoj drugotni patron bl. Drinske mučenice te obilježila 20 godina postojanja župe. Euharistijsko slavlje predvodio je član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu fra Ivan Matić OFM.

Tom slavlju prethodila je trodnevna duhovna obnova. Također sestre Kćeri Božje ljubavi na čelu s provincijalnom poglavaricom s. Gordanom Igrac FDC hodočastile su putovima bl. Drinskih mučenica i pohodile župu. Pred zavjetnom kapelom molile su po zagovoru Drinskih mučenica za potrebe Družbe, siromaha i svih onih koji se utječu zagovoru blaženica.

Spomendan bl. Drinskih mučenica iz pastoralnih se razloga u toj župi slavi na dan njihove beatifikacije koja je bila 24. rujna 2011. godine u Sarajevu, a ne na nadnevak njihova rođenja za nebo koji je 15. prosinca. (Ž. I., KT)

Duhovna obnova za sestre franjevke do 10 godina od položenih doživotnih zavjeta

Bijelo Polje, 22. – 24. rujna 2023.

U Duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* u Bijelome Polju od 22. do 24. rujna 2023. godine održana je duhovna

obnova za sestre do 10 godina od položenih doživotnih zavjeta. Na obnovi je sudjelovalo trinaest Školskih sestara franjevki Krista Kralja Hercegovačke provincije, a predvodio ju je fra Josip Jozić OFM, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Tema duhovne obnove bila je *Dar vjernosti – radost ustrajnosti* prema dokumentu Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života. (Školske sestre franjevke Krista Kralja, Mostar)

Ekumenski susret u Provincijalatu Bosne Srebrene

Sarajevo, 28. rujna 2023.

Dana 28. rujna 2023. godine provincijal Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM primio je u posjet dr. Vladimira Vukašinovića, profesora liturgije na Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu u Beogradu, i dr. Ivicu Žižića, profesora liturgije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Gosti su bili u pratnji fra Ilije Alandžaka OFM, župnika Župe sv. Ante u Beogradu.

Gosti su s provincijalom i fra Vinkom Sičajom OFM, ekonomom Provincije, razgovarali o pastoralnom djelovanju franjevac Bosne Srebrene te o teritorijalnom ustroju franjevačkih provincija u svijetu. Prof. Vukašinović ponudio je provincijalu mogućnost da netko od franjevac Bosne Srebrene, radi razvijanja ekumenskoga dijaloga i jačanja franjevačke prisutnosti u Beogradu, pohađa doktorski studij na Pravoslavnom bogoslovnom fakultetu. (FIA)

VIJESTI
HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE
I KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH
POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

ODGOVARAJU: FR. SLAVKO SLIŠKOVIĆ OP • S. GORDANA IGREC FDC
S. ŽELJKA DRAMAC SSFCR • FRA JOZO GRBEŠ OFM

UREDILI: S. KRISTA MIJATOVIĆ SCSC • S. JADRANKA OBUČINA ASC

GRAFIČKO OBLIKOVANJE: ONE.EASY

LEKTURA: SABINA LUKETIĆ

TISAK: TISKARA ZELINA

NAKLADA: 650 PRIMJERAKA

ISSN 2757-0835

ZAGREB - SARAJEVO • RUJAN 2023. • BR. 3. (2023.) • GOD. LI.

UL. SLAVOLJUBA BULVANA 4 • HR - 10 000 ZAGREB

TEL.: +385 1 37-64-281 • FAKS: 3+385 1 37-64-280 •

WWW.REDOVNISTVO.HR • KONFERENCIJA@REDOVNISTVO.HR

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: FRA STIPE NOSIĆ

IZ NAŠE BIBLIOTEKE:

1. *Služenje autoriteta i posluš*, 2008.
2. *Apostolsko pismo svetoga oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenoga života*, 2015.
3. *Radujte se!*, 2015.
4. *Istražujte*, 2015.
5. *Kontemplirajte*, 2015.
6. *Identitet i poslanje brata redovnika u Crkvi*, 2016.
7. *Vultum Dei quaerere*, 2016.
8. *Naviještajte*, 2017.
9. *Za novo vino nove mješine*, 2017.
10. *Ekonomija u službi karizme i poslanja*, 2018.
11. *Cor orans*, 2018.
12. *Umijeće traženja Božjega Lica*, 2020.
13. *Dar vjernosti. Radost ustrajnosti*, 2021.
14. *Oblik pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi*, 2023.
15. *Ecclesiae Sponsae Imago*, 2023.

Njihovo je Kraljevstvo nebesko - radni listovi

Radni listovi su namijenjeni djeci predškolske dobi s ciljem poticanja njihova cjelovitog razvoja, uključujući i duhovnu dimenziju. Zamišljeni su kao radni materijal odgojiteljima u vjeri i roditeljima u pripremi djeteta za polazak u školu.

Cijena radnih listova je 3,00 eura,
a mogu se naručiti na: 099/2123 191
ili kupi@redovnistvo.hr